

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

مرکز مشاوره عارف

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ۱ تا ۱۰۰۰

آزمون

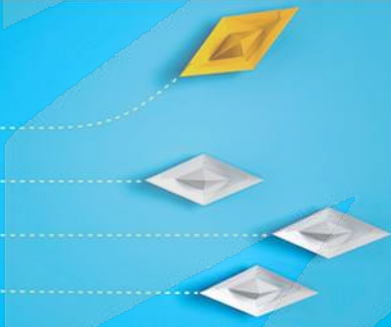
جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

www.ArefOnline.ir

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه یازدهم

نیمسال دوم $\frac{2}{8}$

ویژه دانش آموزان پایه یازدهم

دفترچه شماره ۱

پنجشنبه ۲۷ فروردین ماه ۱۴۰۵

ملاحظات	مدت زمان پاسخ گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		تا	از			
۶۰ سؤال ۶۵ دقیقه	۲۳ دقیقه	۱۵	۱	۱۵	ریاضی	۱
	۲۵ دقیقه	۴۰	۱۶	۲۵	زبان و ادبیات فارسی	۲
	۹ دقیقه	۵۰	۴۱	۱۰	علوم اجتماعی	۳
	۸ دقیقه	۶۰	۵۱	۱۰	روان شناسی	۴

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرایبی، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

روان شناسی تفکر (۲) تصمیم گیری (از ابتدای «موانع تصمیم گیری») انگیزه و نگرش صفحه ۱۴۹ تا ۱۸۵ سهم در کنکور: ۴ سؤال	جامعه شناسی ۲ چالش های جهانی بحران های معرفتی و معنوی بیداری اسلامی و جهان جدید سرآغاز بیداری اسلامی صفحه ۹۸ تا ۱۱۴ سهم در کنکور: ۱ سؤال	علوم و فنون ادبی ۲ سبک هندی پایه های آوایی همسان دولختی صفحه ۸۰ تا ۹۴ سهم در کنکور: ۳ سؤال	ریاضی و آمار ۲ تابع اعمال بر روی توابع آمار شاخص های آماری صفحه ۲۴۵ تا ۶۲ سهم در کنکور: ۲ سؤال
فلسفه ۱ انسان چیستی انسان (۱) چیستی انسان (۲) صفحه ۶۹ تا ۸۲ سهم در کنکور: ۱ سؤال	جغرافیا ۲ نواحی سیاسی معنا و مفهوم ناحیه سیاسی، کشور، یک ناحیه سیاسی صفحه ۱۱۵ تا ۱۴۱ سهم در کنکور: ۱ سؤال	تاریخ ۲ ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری، تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی، فرهنگ و تمدن در عصر صفوی / صفحه ۱۲۵ تا ۱۵۸ سهم در کنکور: ۱-۲ سؤال	عربی، زبان قرآن ۲ الصدق حوار و تمارین ارجموات ثلاثه صفحه ۷۰ تا ۸۸ سهم در کنکور: ۲ سؤال

استراتژی و هدف گذاری با ماز در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۰۵

اگر قصد داری از نیمه دوم سال شروع کنی و با موفقیت همه رو شگفت زده کنی، این برنامه برای توه!

گام اول (گرم کردن با آزمون ۹ بهمن):

با استفاده از مطالعه ای که برای امتحانات نیمسال اول داشته اید، در آزمون ۹ بهمن شرکت کنید و فقط به دید تمرین برای شروع (گرم کردن اولیه) به این آزمون نگاه کنید.

گام دوم (شروع پرنرزی در بهمن و اسفند):

در آزمون های ۲۳ بهمن، ۷ اسفند و ۲۱ اسفند، به مطالب سه هشتم ابتدایی نیمسال دوم مسلط می شوید.

گام سوم (جبران نیمسال اول در فرصت طلایی نوروز):

از ۲۲ اسفند تا ۶ فروردین، به جبران، مرور و جمع بندی نیمسال اول می پردازید و با آزمون ۶ فروردین به مطالب نیمسال اول مسلط می شوید.

گام چهارم (تکمیل یادگیری نیمسال دوم بعد از ایام نوروز):

از ۷ فروردین تا ۲۴ اردیبهشت، به مطالب پنج هشتم پایانی نیمسال دوم مسلط می شوید و با آمادگی کامل به استقبال امتحانات خرداد ماه می روید.

گام پنجم (بهترین پایان برای سال تحصیلی):

تکمیل یادگیری و جمع بندی کامل برای ورود پر قدرت به سال تحصیلی بعد؛ آزمون جامع کل پایه در ۲۸ خرداد ماه

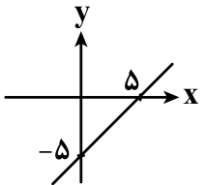
۱- اگر $f = \{(-2, 6), (0, 2), (4, 5), (10, 10)\}$ و $g = \{(0, 1), (2, 3), (10, 5)\}$ باشند، حاصل ضرب اعضای بُرد تابع $\frac{f-g}{1+f.g}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{5}{153}$ (۲) $\frac{7}{153}$ (۳) $\frac{1}{51}$ (۴) $\frac{2}{51}$

۲- اگر $f(x) = x^2 - x - 6$ و $g(x) = \frac{3}{x-3}$ باشند، ضابطه و دامنه تابع $f \times g$ کدام است؟

- (۱) $\begin{cases} f \times g = 3x + 2 \\ D_{f \times g} = \mathbb{R} - \{3\} \end{cases}$
 (۲) $\begin{cases} f \times g = 3x + 6 \\ D_{f \times g} = \mathbb{R} - \{3\} \end{cases}$
 (۳) $\begin{cases} f \times g = x + 2 \\ D_{f \times g} = \mathbb{R} \end{cases}$
 (۴) $\begin{cases} f \times g = x + 3 \\ D_{f \times g} = \mathbb{R} \end{cases}$

۳- اگر $g(x) = x^2 - 25$ و نمودار بخشی از تابع خطی $(\frac{g}{f})(x)$ به شکل مقابل باشد، حاصل $f(0)$ کدام است؟

- (۱) ۲
 (۲) ۳
 (۳) ۵
 (۴) ۹

۴- اگر $f(x) = |x^2 - 4x|$ با دامنه $1 \leq x \leq 6$ و $g(x) = \left[\frac{3x-1}{2} \right]$ با دامنه $6 \leq x \leq 8$ باشند، ضابطه تابع $h(x) = (f-g)(x)$ ([] نماد جزء صحیح است)؟

- (۱) $h(x) = 4x$ (۲) $h(x) = 4$ (۳) $h(x) = 2x$ (۴) $h(x) = 2$

۵- با توجه به جدول مقابل، خط فقر به کمک بهتر وضعیت این جامعه آماری را نشان می‌دهد و مقدار آن برابر با میلیون تومان است.

ردیف	درآمد ماهانه (میلیون تومان)	تعداد اعضای خانواده
۱	۲۰	۲
۲	۴۰	۵
۳	۱۰۰	۱
۴	۵۰	۵

- (۱) میانگین - ۱۶ (۲) میانگین - ۸ (۳) میانه - ۱۰ (۴) میانه - ۵

محل انجام محاسبات

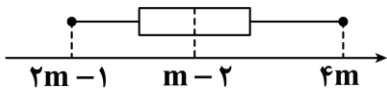
۶- در یک جامعه آماری، خط فقر به کمک میانگین برابر با ۴۰ میلیون تومان است. اگر به دستمزد تمام افراد این جامعه، ۱۰ میلیون تومان اضافه شود، خط فقر جدید چند میلیون تومان است؟

- (۱) ۴۵ (۲) ۵۰ (۳) ۴۰ (۴) ۳۰

۷- شاخص بهای گوشت در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال پایه (۱۳۹۰) برابر با ۲۶۰ بوده است. تورم بهای گوشت در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال پایه (۱۳۹۰) چند درصد است؟

- (۱) ۲۶۰ (۲) ۱۶۰ (۳) ۶۰ (۴) ۱۴۰

۸- نمودار زیر، درآمد افراد جامعه‌ای را برحسب میلیون تومان نشان می‌دهد. اگر خط فقر به کمک میانه برابر با ۲۰ میلیون تومان باشد، دامنه تغییرات درآمدها کدام است؟

- (۱) ۸۵ (۲) ۸۰ (۳) ۹۰ (۴) ۹۵

۹- با توجه به نمودار شاخص بهای کالاها و خدمات، اگر هزینه پوشاک در سال پایه (سال ۱۳۹۰) برابر با ۲ میلیون تومان و در خرداد ۱۴۰۴ برابر با ۶۰ میلیون تومان باشد، شاخص بهای پوشاک در خرداد ۱۴۰۴ کدام است؟

- (۱) ۲۰۰ (۲) ۲۰۰۰ (۳) ۳۰۰ (۴) ۳۰۰۰

۱۰- در یک جامعه آماری ۲۴ میلیون نفر شاغل وجود دارد. ضمناً تعداد ۲ میلیون نفر خانم خانه‌دار، ۵ میلیون نفر دانش‌آموز، ۶ میلیون نفر بالای ۱۶ سال که موقتاً بیکار شده‌اند و ۲ میلیون نفر بالای ۱۶ سال هم به دنبال شغل هستند. همچنین قرار است ۸ میلیون نفر بالای ۱۶ سال هم از تاریخ مشخصی وارد بازار کار شوند. نرخ بیکاری این جامعه کدام است؟

- (۱) ۱۵ (۲) ۲۵ (۳) ۴۰ (۴) ۵۰

۱۱- با توجه به جدول زیر، شاخص بهای نان و گوشت در سال ۱۴۰۳ تقریباً کدام است؟ (مقدار مصرف نان ۱۰۰ کیلوگرم و مقدار مصرف گوشت ۴ کیلوگرم می‌باشد.)

سال	قیمت نان (هزار تومان)	قیمت گوشت (هزار تومان)
پایه	۲	۸۰
۱۴۰۳	۱۰	۶۰۰

- (۱) ۶۵۴ (۲) ۶۱۰ (۳) ۷۱۰ (۴) ۷۵۴

۱۲- شخصی با قد ۲۰۰ سانتی‌متر دچار کمبود وزن است. این شخص برای آن که نماتوب (BMI) خود را ۲ واحد افزایش دهد، باید چند کیلوگرم وزن اضافه کند؟

- (۱) ۷ (۲) ۸ (۳) ۷/۵ (۴) ۸/۵

محل انجام محاسبات

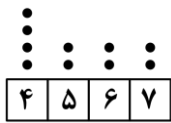
۱۳- در یک کتاب که برای دانش آموزان پایه دهم مناسب است، درصد لغات دشوار برابر با ۲ می باشد. میانگین تعداد کلمات در هر جمله کدام عدد می تواند باشد؟

- (۱) ۲۳ (۲) ۲۶ (۳) ۳۰ (۴) ۳۲

۱۴- کشوری ۶۰ میلیون نفر جمعیت دارد که ۷۵ درصد آن ها جمعیت فعال هستند. اگر در این کشور ۲۰ میلیون نفر مشغول به کار باشند، حداقل چند میلیون شغل جدید باید ایجاد شود تا نرخ بیکاری کوچک تر یا مساوی ۱۵ درصد شود؟

- (۱) ۱۷ (۲) ۱۷/۷۵ (۳) ۱۸/۲۵ (۴) ۱۸

۱۵- نمودار زیر، درآمد افراد یک جامعه را برحسب میلیون تومان نشان می دهد. اختلاف خط فقر به کمک میانه و خط فقر به کمک میانگین کدام است؟

- (۱) ۰/۵
(۲) ۰/۳
(۳) ۰/۲
(۴) ۰/۱

محل انجام محاسبات

۱۶- کدام مورد از ویژگی‌های زبانی شعر سبک هندی نیست؟

- ۱) لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان در این دوره به حوزه شعر و ادب وارد شد.
- ۲) زبان سبک هندی را باید زبانی واقع‌گرا قلمداد کرد؛ زیرا زبان حقیقی مردم آن دوره بوده است.
- ۳) در سبک هندی، توجه به صورت بیش از توجه به معنا رواج یافته است و آثار ارزشمندی در این دوره خلق نشده است.
- ۴) بی‌توجهی به زبان، بی‌دقتی در کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌ها و ورود واژه‌های عامیانه در شعر این دوره کاملاً مشهود است.

۱۷- کدام مورد عبارت زیر را به نحو مناسب تکمیل می‌کند؟

«سبک هندی از تا به مدت ۱۵۰ سال در تاریخ ادبیات فارسی رواج داشت. حکومت صفوی به شعر مدحی

و درباری و عاشقانه و از طرف دیگر با نیز در تضاد بود.»

- ۱) اواسط قرن دهم - اواخر قرن یازدهم - بهایی نمی‌داد - آموزه‌های سنتی عرفانی
- ۲) اوایل قرن یازدهم - اواسط قرن دوازدهم - توجه می‌کرد - آموزه‌های سنتی عرفانی
- ۳) اواسط قرن دهم - اواخر قرن یازدهم - توجه می‌کرد - آموزه‌های نوین عرفانی
- ۴) اوایل قرن یازدهم - اواسط قرن دوازدهم - بهایی نمی‌داد - آموزه‌های سنتی عرفانی

۱۸- به ترتیب موضوع کدام کتاب فقه است و کدام کتاب در عثمانی نوشته شده است؟

- ۱) جامع عباسی - شرفنامه بدلیسی
- ۲) جامع عباسی - بدایع الوقایع واصفی
- ۳) مجالس المؤمنین - شرفنامه بدلیسی
- ۴) مجالس المؤمنین - بدایع الوقایع واصفی

۱۹- در کدام بیت از لغاتی که تا قبل از سبک هندی کمتر به شعر راه می‌یافتند، استفاده نشده است؟

- ۱) گمان حلقه دام است آن صید نزاکت را
 - ۲) به هرچه گوش نهی قصه پریشانی است
 - ۳) دارم ز سامان الست اول گداز آخر شکست
 - ۴) رنج تو در کارگه بنمندی
- گر از چشم منش تار نگاهی بر کمر پیچد
تنیده است بر آفاق شعر قالی من
یک شیشه باید نقش بست آغاز و انجام مرا
گشت تهی دستی و شرمندگی

۲۰- توضیح مقابل کدام اثر نادرست است؟

- ۱) احسن التواریخ (به قلم حسن بیگ روملو - نثر بینابین)
- ۲) عباس‌نامه (به قلم وحید قزوینی - نثر مصنوع)
- ۳) حبیب‌السیر (به قلم میرخواند - نثر بینابین)
- ۴) رشحات عین‌الحیات (به قلم علی بن حسین واعظ کاشفی - نثر ساده)

۲۱- چند عبارت درباره ویژگی‌های قلمرو ادبی نثر سبک هندی درست است؟

- بی‌دقتی در ذکر تاریخ و حوادث تاریخی
- نگارش کتاب‌هایی با عنوان «فرهنگ لغت»
- کاربرد شعرهای ضعیف که غالباً سروده دیگر مؤلفان است.
- استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ
- استفاده از آیات، احادیث و عبارات عربی
- رواج مدح و چاپلوسی

دو (۴)

سه (۳)

چهار (۲)

پنج (۱)

۲۲- کدام مورد بیانگر ویژگی سبکی نثر زیر نیست؟

«مَسْبَحَانِ جَبِينِ اَنَابَتِ بَرِ زَمِينِ اطَاعَتِ سُوْدَه، زَبَانِ اعْتِرَافِ بَه كَلِمَةُ «سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا» گشادند:
 آنان که طریق معرفت می‌پویند پیوسته گل علم و ادب می‌پویند
 هرگه سخن از کمال علمش گذرد سبجانک لا علم لنا می‌گویند»

- (۱) در آمیختگی نظم و نثر
 (۲) کاربرد وجه وصفی
 (۳) تتابع اضافات
 (۴) استشهاد به آیات و عبارات عربی

۲۳- همه عبارات زیر بیانگر ویژگی زبانی نثر در «دوره صفویه» اند، به جز:

- (۱) وزیر ابوالعباس در صناعت دبیری بضاعتی نداشت و به ممارست قلم و مدارست ادب ارتیاض یافته بود.
 (۲) یک مرتبه در وقتی که از جیحون به عزم یورش خراسان عبور می‌نمود، تازیانه‌اش در آب افتاد.
 (۳) اگر آفتاب عالم تاب وجود مسعودش مشرق‌آرای سپهر هستی نمی‌شد...
 (۴) آن بانوی عظمی از شوهر رنجیده، از تبریز به سمرقند رفت.

۲۴- کدام بیت «فاقد» ویژگی‌های سبک هندی است؟

(۱) هم‌عنان آهم آشوب جهان خواهم شدن
 (۲) تا در آب افتاده عکس عارضت
 (۳) خرد پوره آدم چه خیر دارد از این دم
 (۴) سوی ما آید مخموران صهبای الست
 پیرو اشکم محیط بی‌کران خواهم شدن
 می‌نیاسوده است موج از اضطراب
 که من از جمله عالم به دو صد پرده نهانم
 تا برون آریمتان از عهدۀ «قالوا بلی»

۲۵- کدام ابیات ویژگی‌های سبکی یکسانی دارند؟

الف: نقل ما نقل حرف شیرینش
 ب: ز درد عشق تو دوشم امید صبح نبود
 ج: فغان که همچو قلم نیست از نگون‌بختی
 د: دل را حیات از نفس آرمیده است
 هـ: با ستم و جفا خوشم، گرچه درون آتشم
 (۱) «الف» - «ب» - «ه»
 (۲) «الف» - «ج» - «د»
 (۳) «ب» - «ج» - «د»
 (۴) «الف» - «ج» - «ه»

۲۶- با توجه به مرزبندی آوایی، کدام گزینه وزن و الگوی هجایی بیت زیر را نشان می‌دهد؟

«چون ناز کند جانان اندر دل ما پنهان
 بر جمله سلطانان صد ناز رسد ما را»

- (۱) _ _ U / _ U _ _ / _ _ U / _ U _ _ (مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن)
 (۲) _ _ U / U U _ _ / _ _ U / U U _ _ (مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن)
 (۳) _ _ _ / U U _ _ / _ _ _ U / U _ _ (مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن)
 (۴) _ _ _ / U U _ _ / _ _ _ / U U _ _ (مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن)

۲۷- کدام یک از ابیات زیر در وزنی «دولختی» سروده شده و در آن پایه آوایی «سه‌هجایی» یافت می‌شود؟

(۱) من از اختران شنیدم که کسی اگر بیابد
 (۲) دل نماند بعد از این با کس که گر خود آهن است
 (۳) آن سو که میوه‌ها را این پختگی رسیده است
 (۴) گر نشد اشتیاق او غالب صبر و عقل من
 اثری ز نور آن مه خبری کنید ما را
 ساحر چشمت به مغناطیس زیبایی کشد
 آن سو که سنگ‌ها را اوصاف گوهر آمد
 این به چه زبردست گشت؟ آن به چه پایمال شد؟

- ۲۸- کدام گزینه بیانگر وزن بیت زیر است؟
 «خشمین بر آن کسی شو کز وی گزیر باشد»
 (۱) فاعلاتن فاعلن فاعلاتن فاعلن
 (۲) مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن
 (۳) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن
 (۴) فاعلات مفعولن فاعلات مفعولن
- ۲۹- کلمات کدام گزینه به ترتیب وزن بیت زیر را کامل می‌کنند؟
 «یاقوت ارچه بگرفت فشانی»
 (۱) مخاطب - شرمندگی (۲) آزادگان - زیباترین (۳) دردانه - فراتر (۴) بی‌خانمان - بنوشد
- ۳۰- وزن کدام یک از ابیات زیر دولختی است و تنها به صورت «چهارتا - سه‌تا» دسته‌بندی هجایی می‌شود؟
 (۱) صورت کنند زیبا بر پرنیان و دیبا
 (۲) بسیاری زبونی‌ها بر خویش روا دارد
 (۳) وعده که گفتم شبی با تو به روز آورم
 (۴) تو گمان مبر که سعدی ز جفا ملول گردد
- ۳۱- کدام بیت در وزنی دولختی سروده شده است؟
 (۱) ای که سر تا پایت از گل خرمن است
 (۲) دل رفت و دیده خون شد و جان ضعیف ماند
 (۳) کافر مبیناد این غم که دیده است
 (۴) میانست را و مویت را اگر صد ره بیمایی
- ۳۲- برش هجایی کدام یک از مصراع‌های زیر هم به صورت «چهارتا - سه‌تا» و هم به صورت «سه‌تا - چهارتا» امکان پذیر است؟
 الف: یا به تنهایی بساز یا که از یاران مرنج
 ب: ترسم نکنند لیلی هرگز به وفا میلی
 ج: عمر من است زلف تو بو که دراز بینمش
 د: ای زلف دلبر من پرچین و پرشکنی
 و: چند بکردی طواف گرد جهان از گزاف
 هـ: بر بخت بخندیدم و بر خود بگرستم
- (۱) «الف» - «ب» - «د» (۲) «ب» - «ج» - «ه» (۳) «الف» - «د» - «ه» (۴) «ب» - «ج» - «و»
- ۳۳- با توجه به بیت زیر، کدام گروه از کلمات همگی می‌توانند کامل‌کننده وزن بیت زیر باشند؟
 «اندر دل آیینی دانی که چه»
 (۱) می‌دانم - صنما - دلم را - باختن
 (۲) زیبایی - آسمان - آرامش - حاصل
 (۳) آرامم - خوابیدن - عاشقی - بینایی
 (۴) احساسم - پیراهن - رؤیایت - جنگ‌آور
- ۳۴- وزن مقابل کدام مصراع نادرست است؟
 (۱) لحظه‌های امروزم شاد باد و رنگین باد (فاعلن مفاعیلن فاعلن مفاعیلن)
 (۲) بیا بیا و بازآ به صلح سوی خانه (مفاعیلن فاعلن مفاعیلن فاعلن)
 (۳) وعده کردی کآیم وعده را می‌پایم (فاعلن مفعولن فاعلن مفعولن)
 (۴) بشکسته آن دلی را که شکسته بُد ز عشقش (مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن)

۳۵- با توجه به ابیات زیر، به ترتیب پایه‌های آوایی پنجم و هشتم بیت اول و پایه‌های آوایی اول و چهارم بیت دوم در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

«گر پرتوی ز رویت در کنج خاطر افتد / گر چشم سرش خسبد بی سر همه چشم است او
خلوت‌نشین جان را آه از حرم برآید / کز دیده‌ی جان خود لوح ازلی خواند»

- (۱) خَل / وَاوْت / اِنْ / اِشِي - بَ / اِرا / اِيْد - گَر / اِچْش / اِم / اَس - مَ / اِچْش / اِمَس / اِتو
- (۲) خَل / وَاوْت / اِنْ - بَ / اِرا / اِيْد - گَر / اِچْش / اِم - مَ / اِچْش / اِمَس / اِتو
- (۳) خَل / وَاوْت / اِنْ / اِشِي - بَ / اِرا / اِيْد - گَر / اِچْش / اِم - مَ / اِچْش / اِمَس / اِتو
- (۴) خَل / وَاوْت / اِنْ - رَمَ / اِرا / اِيْد - گَر / اِچْش / اِم / اَس - مَ / اِچْش / اِمَس / اِتو

۳۶- کدام بیت با بیت «سلسله موی دوست حلقه دام بلاست / هر که در این حلقه نیست فارغ از این ماجراست» قرابت معنایی دارد؟

(۱) زلف تو زندان محبوب هزاران عاشق است
(۲) عقل دیوانه شد آن سلسله مشکین کو؟
(۳) خیال زلف تو پختن نه کار هر خامی است
(۴) روز اول که سر زلف تو دیدم گفتم

۳۷- چند بیت از ابیات زیر با بیت «هان ای دل عبرت‌بین از دیده عبر کن هان / ایوان مداین را آینه عبرت دان» قرابت مفهومی دارند؟

بس پند که بود آنگه در تاج سرش پیدا - در ایوانی که تو خواهی تو را باغ ارم سازد
چو ایوان مداین مر تو را ایوان و خم سازد - باز سعادت رسید دامن ما را کشید
صد پند نو است اکنون در مغز سرش پیدا - چو ما را چشم عبرت‌بین تباه است
بر سر گردون زدیم خیمه و ایوان خویش - کجا دانیم که این گل یا گیاه است

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۳۸- مفهوم نوشته شده مقابل چند بیت درست است؟

سبزه پیاده می‌رود غنچه سوار می‌رسد (تسبیح طبیعت)
خوبی قمر بهتر یا آنکه قمر سازد؟ (اصل هر چیز بهتر از فرع آن است)
روزی تفقیدی کن درویش بینوا را (طلب توجه)
نه شب‌نم که خون از شبم می‌تراود (توصیف غم)

باغ سلام می‌کند سرو قیام می‌کند
ای دوست شکر خوش تر یا آنکه شکر سازد؟
ای صاحب کرامت شکرانه سلامت
الفبای درد از لبم می‌تراود

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۳۹- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

مگر بهر شکستن بسته بودی / من عهد تو هیچ‌بار نشکستم
من عهد تو در بستم عهد همه بشکستم
شکست عهد تو و من خوشم بحمدالله

(۱) تو این عهدی که با من بسته بودی
(۲) صدبار مرا شکست عهد تو
(۳) تا عهد تو در بستم عهد همه بشکستم
(۴) شکست عهد تو و من خوشم بحمدالله

۴۰- کدام بیت با بیت «ز منجیق فلک سنگ فتنه می‌بارد / من ابلهانه گریزم به آگینه حصار» قرابت مفهومی دارد؟

من بر آنم که تو از راز رهی بی‌خبری / ز کف او رود اندر بهشت ماء معین
دادم سه طلاق این فلک اطلس را / از این فسانه فتنه کجا شوم پنهان؟

(۱) من بر آنم که تو داری خبر از راز فلک
(۲) ز رای او رود اندر فلک ستاره روز
(۳) کارم به دعا چو بر نمی‌آید راست
(۴) هزار سنگ فلک از شکار من آید

۴۱- در متن زیر چند عبارت درست است؟

چالش‌های جهانی، به تدریج یکی پس از دیگری آشکار می‌شوند و با بروز چالش‌های جدید، چالش‌های پیشین اغلب پایان می‌یابند - ابتدا چالش‌ها و بحران‌های معرفتی، معنوی، اخلاقی، عاطفی ظاهر می‌شوند و سپس چالش‌های اقتصادی، سیاسی و نظامی رخ می‌دهند - چالش‌های جهانی در مواجهه با سایر فرهنگ‌ها به وجود نمی‌آیند و همگی از درون فرهنگ غرب بر می‌خیزند - به دلیل درونی بودن این چالش‌ها فرهنگ غرب می‌تواند آن را به دیگران نسبت دهد - وقتی آثار چنین چالش‌هایی در سطح جهان آشکار می‌شود، فرهنگ‌های دیگر برای مهار آن‌ها نباید به همان راهی بروند که جهان غرب می‌رود.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۴۲- به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر در رابطه با فرهنگ و بحران متناظر آن، با کدام قسمت جدول در ارتباط است؟

بحران‌های متناظر	جامعه	فرهنگ
جنگ‌ها و تقابل‌ها	سیاسی	د
ب	اقتصادی	نمادها
ج	فرهنگی	عقاید و باورها
فقر و غنا	اجتماعی	الف

- هنجارها

- اقتصادی زیست‌محیطی

- ارزش‌ها

- معرفتی - معنوی

(۱) «الف» - «ب» - «د» - «ج»

(۲) «د» - «ب» - «الف» - «ج»

(۳) «الف» - «ج» - «د» - «ب»

(۴) «د» - «ج» - «الف» - «ب»

۴۳- هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب با موارد کدام گزینه ارتباط دارد؟

- معتبرترین راه شناخت جهان در فرهنگ قرون وسطی

- تنها راه شناخت علمی در قرون نوزدهم و بیستم

- زمان آغاز شدن بحران معرفتی جدید

- سازوکارهای غیرمادی جاری در جهان

(۱) کتاب مقدس - شناخت حسی - آشکار شدن محدودیت‌های علمی دانش تجربی - جست‌وجوی سنت‌های قدسی و

دینی توسط برخی نخبگان جهان غرب

(۲) شهود آباء کلیسا - شناخت تجربی - آشکار شدن وابستگی‌های دانش تجربی به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی -

رونق بخشیدن به بازار معنویت‌های کاذب

(۳) شناخت از راه عقل - شناخت عقلی - آشکار شدن محدودیت‌های علمی دانش تجربی - رونق بخشیدن به بازار

معنویت‌های کاذب

(۴) شناخت از راه تجربه - شناخت شهودی - آشکار شدن وابستگی‌های دانش تجربی به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی

- جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی توسط برخی نخبگان جهان غرب

۴۴- به ترتیب «تردید متفکران پست‌مدرن در اصول و مبانی فرهنگ غرب» و «مخدوش شدن استقلال معرفت علمی - تجربی و مورد تردید قرار گرفتن هویت روشنگرانه آن» مربوط به کدام یک از ابعاد بحران معرفتی - علمی است؟
 (۱) افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن - ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن

(۲) افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن - افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن
 (۳) ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن - ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن

(۴) ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن - افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن

۴۵- پاسخ هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب چیست؟

- از چهره‌های منورالفکری که در کابینه رضاخان حضور داشتند.
 - از اقدامات آتاتورک

- نشریه‌ای درباره خودباوری مسلمانان و مبارزه با استعمار که سید جمال‌الدین اسدآبادی و محمد عبده در پاریس منتشر کردند.

- در حمله روسیه تزاری به ایران، عده زیادی از علمای اسلام با تدوین این رساله‌ها حکم جهاد با کفار را به طور مستدل بیان کردند.

(۱) محمدعلی فروغی - تغییر خط عربی به لاتین - العروة الوثقی - رساله نظامیه

(۲) عبدالحسین خان تیمورتاش - کشف حجاب - کاغذ اخبار - رساله جهادیه

(۳) علی‌اکبر داور - لغو تقویم هجری - العروة الوثقی - رساله جهادیه

(۴) تقی‌زاده - پخش اذان به زبان ترکی - کاغذ اخبار - رساله نظامیه

۴۶- کدام یک از عبارات‌های زیر در مورد «ویژگی نخستین بیدارگران اسلامی» نادرست و درباره «ویژگی منورالفکران» درست است؟

(۱) به دنبال اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند - بیداری را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دیدند.

(۲) قومیت‌های مختلف را به رسمیت می‌شناختند - بیداری را بازگشت به اسلام نمی‌دانستند.

(۳) نسبت به کشورهای استعمارگر احساس خطر نمی‌کردند - به ناسیونالیسم روی آورده بودند.

(۴) حضور سیاسی و اقتصادی استعمارگران را فرصت می‌دانستند - وحدت امت اسلامی را دنبال می‌کردند.

۴۷- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- در زمان روبه‌رو شدن غرب متجدد با جهان اسلام، عالمان دینی اغلب بر اساس کدام ضرورت با آن‌ها تعامل می‌کردند؟

- دو عنصر برتر فرهنگ اسلامی که اغلب در حاشیه مناسبات قدرت‌های قومی باقی مانده بودند، کدام‌اند؟

- دولت‌های کشورهای مسلمان بر اساس چه میزانی آسیب‌پذیری بیشتری در برابر کشورهای غربی پیدا می‌کردند؟

(۱) حفظ امنیت - فقاقت و عدالت - دوری از سنت‌های دینی و اسلامی

(۲) حفظ فرهنگ - استقلال و عزت - دوری از سنت‌های دینی و اسلامی

(۳) حفظ امنیت - استقلال و عزت - شیفتگی در برابر فرهنگ غرب

(۴) حفظ فرهنگ - فقاقت و عدالت - شیفتگی در برابر فرهنگ غرب

۴۸- در بین عبارتهای زیر، کدام یک بخش اول آن درست و بخش دوم آن نادرست است؟

الف - بیدارگران نخستین با وجود رویکرد اعتراض آمیز به غرب، از فرهنگ غرب شناخت عمیقی نداشتند و خطر غرب را بیشتر در سلطه‌گری و قدرت فرهنگی آن می‌دیدند.

ب - بیدارگران دوری مسلمانان از عمل به اسلام را عامل ضعف جوامع اسلامی می‌دانستند و گمان می‌کردند دلیل قدرتمندی جوامع غربی این است که عملکرد آنها اغلب همان است که مورد توجه اسلام نیز می‌باشد.

ج - به موازات نخستین بیدارگران اسلامی، گروه دیگری در جوامع اسلامی پیدا شدند که شیفته فرهنگ غرب بودند که این گروه بیشتر در لژهای فراماسونری سازمان یافتند و خود را منورالفکر می‌نامیدند.

د - گروهی که به موازات نخستین بیدارگران اسلامی به وجود آمدند، بیداری را در گذر از فرهنگ اسلامی می‌دانستند و در ایران، اومانیسیم را به منورالفکری ترجمه کردند.

ه - منورالفکران غرب‌گرا در قدم‌های نخست از ضرورت اصلاحات در دولت‌های کشورهای اسلامی خود سخن می‌گفتند، در نهایت با حمایت کشورهای غربی، در جوامع خود حکومت‌های سکولار تشکیل دادند.

(۱) «الف» - «ب» - «ج» (۲) «الف» - «ج» - «د» (۳) «ب» - «ج» - «د» (۴) «ج» - «د» - «ه»

۴۹- به ترتیب علت هر یک از عبارتهای زیر کدام است؟

- مخدوش ساختن استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی توسط استبداد استعماری

- اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول

- نقص اندیشه التقاطی در ویژگی انسجام

(۱) وابستگی به کشورهای استعمارگر - گریز آنان از اسلام یا اسلام‌ستیزی آنان - چیده شدن ارزش‌ها و باورهای ناسازگار در کنار هم

(۲) عمل کردن مطابق منافع کشورهای استعمارگر - از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت - آمیزه‌های از باورها و ارزش‌های گردآوری شده از مکاتب مختلف

(۳) وابستگی به کشورهای استعمارگر - از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت - چیده شدن ارزش‌ها و باورهای سازگار در کنار هم

(۴) عمل کردن مطابق منافع کشورهای استعمارگر - گریز آنان از اسلام یا اسلام‌ستیزی آنان - آمیزه‌های از باورها و ارزش‌های گردآوری شده از مکاتب مختلف

۵۰- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب چیست؟

- حکومت منورالفکران غرب‌گرا در کشورهای اسلامی چه چیزی را به دنبال داشت؟

- حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ در چارچوب کدام اندیشه‌ها بود؟

- با کدام اتفاق، جاذبه‌های روشنفکری چپ در سطح جهان از بین رفت؟

(۱) استبداد استعماری - سکولاریستی، مارکسیستی و سوسیالیستی - پایان جنگ جهانی دوم

(۲) استبداد قومی - مارکسیستی، ناسیونالیستی و سوسیالیستی - فروپاشی بلوک شرق

(۳) استبداد استعماری - ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی - فروپاشی بلوک شرق

(۴) استبداد قومی - سوسیالیستی، مارکسیستی و سکولاریستی - پایان جنگ جهانی دوم

۵۱- هر یک از عبارات‌های زیر به کدام مانع تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

- فردی با وجود شواهد فراوان راجع به مضرات مصرف مواد مخدر، همچنان به لذت مصرف آن اشاره می‌کند.
- پارسا علیرغم آگاهی کامل از پرسش دبیر، از پاسخ‌دادن به آن امتناع کرد و تردید داشت.
- فوتبالیست، تصور می‌کند در بازی‌های اول با تیم‌های ضعیفی روبه‌رو است و به حد کافی تمرین نمی‌کند.
- مهدیه به قدری بابت ارائهٔ مطلب درسی اضطراب داشت که روز ارائه سر کلاس حاضر نشد.

- (۱) اعتماد افراطی - کوچک شمردن خود - سوگیری تأیید - کنترل نکردن هیجانات
- (۲) سوگیری تأیید - کوچک شمردن خود - اعتماد افراطی - کنترل نکردن هیجانات
- (۳) اعتماد افراطی - کنترل نکردن هیجانات - سوگیری تأیید - کوچک شمردن خود
- (۴) سوگیری تأیید - کنترل نکردن هیجانات - اعتماد افراطی - کوچک شمردن خود

۵۲- در هر یک از موقعیت‌های زیر چه تعارضی وجود دارد؟

- شکنجه‌گر برای تنبیه‌نشدن از سوی بالادست خود، مجبور است دوستان خود را آزار بدهد.
- پویا میان رفتن به صبحانه با دوستان یا رفتن به کوهنوردی با گروهی دیگر، در تردید است.
- آیلین خیلی ترشی دوست دارد اما مصرف ترشی هم باعث ایجاد حساسیت در او می‌شود.

- (۱) اجتناب، اجتناب - گرایش، گرایش - اجتناب، اجتناب
- (۲) اجتناب، اجتناب - گرایش، اجتناب - گرایش، اجتناب
- (۳) گرایش، اجتناب - گرایش، اجتناب - اجتناب، اجتناب
- (۴) اجتناب، اجتناب - گرایش، گرایش - گرایش، اجتناب

۵۳- کدام گزینه به انگیزهٔ بیرونی اشاره دارد؟

- (۱) فردی احساس گرسنگی می‌کند و تا غذایی خوشمزه نیابد آرام نمی‌نشیند.
- (۲) کودکی گریه می‌کند و تا از شیر مادرش تغذیه نکند آرام نمی‌گیرد.
- (۳) شخصی در جنگل راه می‌رود و حواسش به همه جا هست تا توسط حیوانی وحشی مورد حمله قرار نگیرد.
- (۴) شخصی هوشیارانه در کنار وسایلش نشست مبادا کسی آن‌ها را بدزد.

۵۴- عبارت مقابل به کدام گزینه اشاره دارد؟ «شخصی سال‌هاست که از علائمی شبیه به افسردگی رنج می‌برد و همچنان باور دارد که می‌تواند بر این مشکلش غلبه کند اما چندی پیش به این نتیجه رسید که دیگر کاری از دستش برنمی‌آید.»

- (۱) وی موتور محرکهٔ قوی برای دستیابی به اهدافش دارد.
- (۲) وی رابطهٔ علی یا همبستگی میان اعمال خود و وقایع نمی‌بیند.
- (۳) وی به این باور رسیده که همچنان دارای کارایی است.
- (۴) وی هنوز حداقل کنترلی بر محیط خود دارد.

۵۵- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب به کدام مفهوم روان‌شناختی اشاره دارد؟

- گسیخته‌نشدن رفتارها

- قرار گرفتن در مسیر مستقیم

- حرکت در مسیر هدف

- (۱) استفاده صحیح از منابع انرژی - انتخاب هدف - فائق آمدن بر عوامل دشوار کنندهٔ راه
- (۲) استفاده درست از توانایی‌های محدود - انتخاب هدف - فائق آمدن بر عوامل دشوار کنندهٔ راه
- (۳) استفاده صحیح از منابع انرژی - انگیزه و احساس ارزشمندی - امید به موفقیت
- (۴) استفاده درست از توانایی‌های محدود - انگیزه و احساس ارزشمندی - امید به موفقیت

- ۵۶- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟
 - تفاوت انسان و حیوان، در نوع پاسخی است که به چرایی رفتار می دهند.
 - موتور محرکه رفتارهای انسان، همواره از عناصری در درون او سرچشمه می گیرد.
 - عوامل فرازیستی، فقط شناختهای ما را به حرکت درمی آورند.
 - انگیزهها بیشتر از جهت شدت و نه کیفیت متفاوت هستند.
- (۱) درست - نادرست - نادرست - درست
 (۲) نادرست - درست - نادرست - نادرست
 (۳) درست - نادرست - نادرست - نادرست
 (۴) نادرست - نادرست - درست - درست
- ۵۷- هر گزاره به کدام عامل بیشتر مربوط می شود؟
 - هر کاری بکنم نمی توانم به فیزیک مسلط شوم؛ این کار انجام پذیر نیست.
 - تلاشهای من برای گرفتن نمره ۲۰ بی فایده است؛ زیرا معلم به کسی ۲۰ نمی دهد.
 - انتخاب رشته فلسفه به عنوان مسیر آینده، باعث شده که شخص بهترین استفاده را از وقت و انرژی خود بکند.
 - مکانیک قرار است خودرویی را تماماً باز و بررسی کند؛ وی از کاری که قرار است بکند اطمینان خوبی دارد.
- (۱) اسناد بیرونی - درماندگی آموخته شده - نرفتن به بیراهه - باورها و نظام ارزشی
 (۲) باورها و نظام ارزشی - اسناد بیرونی - ادراک کنترل و کارایی - هماهنگی شناختی
 (۳) باورها و نظام ارزشی - اسناد بیرونی - هدفمندی - ادراک کارایی و کنترل
 (۴) باورها و نظام ارزشی - درماندگی آموخته شده - هدفمندی - داشتن کنترل روی عمل
- ۵۸- هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب با کدام مفهوم هماهنگی بیشتری دارد؟
 «تطابق رفتار با نیاز فطری - اثر دوجانبه بر رفتار - من بهترین خواهم شد.»
- (۱) انگیزه ذاتی - عوامل فرازیستی رفتار - موتور محرکه قوی برای شناختهای برتر
 (۲) انگیزه بیرونی - نگرش - اعتقاد راسخ به یک چیز
 (۳) انگیزه درونی - عوامل برون زاد رفتار - اراده
 (۴) انگیزه خودجوش - عوامل فرازیستی رفتار - باورها و نظام ارزشی
- ۵۹- در کدام موقعیت زیر، احتمال اینکه فرد دست به عمل بزند بیشتر است؟
 (۱) فردی، یک گروهان را زبردست خود دارد و فردا قرار است عملیات انجام شود اما هنوز نقشه‌ای ندارد. او مطمئن نیست بتواند از پس عملیات برآید.
 (۲) روان‌درمانگر، بیمار را به مطب خود می‌پذیرد و فرایند درمان را به خوبی آغاز می‌کند اما در حین درمان، راسخانه نمی‌تواند بگوید که آیا خواهد توانست در علائم بالینی بیمار، تغییراتی رو به بهبود ایجاد کند.
 (۳) نجار، سعی دارد با استفاده از ابزارها و وسایل مختلف، طرح‌های زیبایی روی چوب درآورد.
 (۴) دانش‌آموز پس از مطالعه فراوان سر جلسه آزمون حاضر می‌شود و با پاسخ خوب به سؤالات، انتظار نمره‌ای عالی دارد و سعی می‌کند تا از خرابکاری بپرهیزد.
- ۶۰- کدام گزینه نمی‌تواند راه حلی برای حل تعارض موجود در جمله مقابل باشد: «فردی تصمیم گرفته که دیگر از غذاهای شور خودداری کند اما همچنان در طی آشپزی، مقدار بسیاری نمک استفاده می‌کند.»
- (۱) دوستانم در میهمانی مرا وسوسه کردند و مجبور شدم غذای پرنمک درست کنم.
 (۲) از این به بعد دیگر غذای شور نخواهم خورد.
 (۳) غذایی که درست کرده‌ام اصلاً شور نیست.
 (۴) واقعاً فکر می‌کنم غذای شوری خورده‌ام.

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه یازدهم

نیم سال دوم $\frac{2}{8}$

دفترچه شماره ۲

پنجشنبه ۲۷ فروردین ماه ۱۴۰۵

ویژه دانش آموزان پایه یازدهم

ملاحظات	مدت زمان پاسخ گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		تا	از			
۵۰ سؤال ۴۵ دقیقه	۱۵ دقیقه	۷۵	۶۱	۱۵	زبان عربی	۱
	۱۵ دقیقه	۸۵	۷۶	۱۰	تاریخ	۲
		۹۵	۸۶	۱۰	جغرافیا	۳
		۱۱۰	۹۶	۱۵	فلسفه	۴

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرایبی، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

<p>روان شناسی</p> <p>تفکر (۲) تصمیم گیری (از ابتدای «موانع تصمیم گیری») انگیزه و نگرش صفحه ۱۴۹ تا ۱۸۵</p> <p>سهم در کنکور: ۳ سؤال</p>	<p>جامعه شناسی ۲</p> <p>چالش های جهانی بحران های معرفتی و معنوی بیداری اسلامی و جهان جدید سرخااز بیداری اسلامی صفحه ۹۸ تا ۱۱۴</p> <p>سهم در کنکور: ۱ سؤال</p>	<p>علوم و فنون ادبی ۲</p> <p>سبک هندی پایه های آوایی همسان دولختی صفحه ۸۰ تا ۹۴</p> <p>سهم در کنکور: ۳ سؤال</p>	<p>ریاضی و آمار ۲</p> <p>تابع اعمال بر روی توابع آمار شاخص های آماری صفحه ۴۵ تا ۶۲</p> <p>سهم در کنکور: ۲ سؤال</p>
<p>فلسفه ۱</p> <p>انسان چیستی انسان (۱) چیستی انسان (۲) صفحه ۶۹ تا ۸۲</p> <p>سهم در کنکور: ۱ سؤال</p>	<p>جغرافیا ۲</p> <p>نواحی سیاسی معنا و مفهوم ناحیه سیاسی، کشور، یک ناحیه سیاسی صفحه ۱۱۵ تا ۱۴۱</p> <p>سهم در کنکور: ۱ سؤال</p>	<p>تاریخ ۲</p> <p>ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری، تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی، فرهنگ و تمدن در عصر صفوی / صفحه ۱۲۵ تا ۱۵۸</p> <p>سهم در کنکور: ۲-۱ سؤال</p>	<p>عربی، زبان قرآن ۲</p> <p>الصدق حوار و تمارین ارجموات ثلاثه صفحه ۷۰ تا ۸۸</p> <p>سهم در کنکور: ۲ سؤال</p>

استراتژی و هدف گذاری با ماز در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۰۵

اگر قصد داری از نیمه دوم سال شروع کنی و با موفقیت همه رو شگفت زده کنی، این برنامه برای توئه!

گام اول (گرم کردن با آزمون ۹ بهمن):

با استفاده از مطالعه ای که برای امتحانات نیمسال اول داشته اید، در آزمون ۹ بهمن شرکت کنید و فقط به دید تمرین برای شروع (گرم کردن اولیه) به این آزمون نگاه کنید.

گام دوم (شروع پرنرژی در بهمن و اسفند):

در آزمون های ۲۳ بهمن، ۷ اسفند و ۲۱ اسفند، به مطالب سه هشتم ابتدایی نیمسال دوم مسلط می شوید.

گام سوم (جبران نیمسال اول در فرصت طلایی نوروز):

از ۲۲ اسفند تا ۶ فروردین، به جبران، مرور و جمع بندی نیمسال اول می پردازید و با آزمون ۶ فروردین به مطالب نیمسال اول مسلط می شوید.

گام چهارم (تکمیل یادگیری نیمسال دوم بعد از ایام نوروز):

از ۷ فروردین تا ۲۴ اردیبهشت، به مطالب پنج هشتم پایانی نیمسال دوم مسلط می شوید و با آمادگی کامل به استقبال امتحانات خرداد ماه می روید.

گام پنجم (بهترین پایان برای سال تحصیلی):

تکمیل یادگیری و جمع بندی کامل برای ورود پر قدرت به سال تحصیلی بعد؛ آزمون جامع کل پایه در ۲۸ خرداد ماه

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٦١ - ٦٧)

٦١- ﴿أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ﴾:

- (١) آیا نمی‌دانند که تنها خداوند است که توبه را از بندگان خویش قبول می‌کند!
- (٢) آیا ندانستند که فقط خداوند است که توبه را از بنده خود قبول می‌کند!
- (٣) آیا ندانسته‌اند که فقط خداست که توبه را از بندگان می‌پذیرد!
- (٤) آیا ندانسته‌اید که فقط خودِ خداست که توبه را از بنده‌هایش پذیرا می‌شود!

٦٢- «أَيُّهَا الْمَوْظِفُ أَرِيدُ أَنْ أَتَّصَلَ وَلَكِنِّي لَا أَعْلَمُ لِمَاذَا الشُّحْنُ لَا يَعْمَلُ، رَجَاءً بِبَيْلِ لِي هَذِهِ الْبِطَاقَةُ!»: ای کارمند ...

- (١) می‌خواهم که وصل شوم ولی نمی‌دانم چرا شارژ کار نمی‌کند، لطفاً این کارت را برایم عوض کن!
- (٢) قصد وصل شدن را دارم ولی نمی‌دانم برای چه شارژ عمل نمی‌کند، این کارت را عوض کن لطفاً!
- (٣) می‌خواهم که متصل شوم اما نفهمیدم که چرا شارژ عمل نمی‌کند، پس امیدوارم این کارت را برایم عوض کنی!
- (٤) می‌خواهم که وصل شوم ولی نمی‌دانم که برای چه این شارژ عمل نمی‌کند، لطفاً کارت را عوض کن!

٦٣- «جَدِّي يَحْمِي الْأَهْلَ وَالْعَرَضَ وَيُفَرِّجُ عَنِ الْمَكْرُوبِ وَ نَحْنُ نَعْلَمُ أَنَّهُ يُطْعِمُ أَهْلَ الْمَدِينَةِ وَيُعِينُهُمْ فِي شِدَائِهِ الدَّهْرِ!»:

- (١) پدر بزرگ من از اهل و ناموس حمایت می‌کند و اندوه غمگینان را می‌زداید و ما می‌دانستیم که او اهل شهر را خوراک می‌دهد و در سختی‌های روزگار به آنان یاری می‌رساند!
- (٢) پدر بزرگم از خانواده و آبرو پشتیبانی می‌کند و اندوه غمگین را می‌زداید و ما می‌دانیم که او به اهل شهر خوراک می‌دهد و آنان را در سختی‌های روزگار یاری می‌کند!
- (٣) پدر بزرگم کسی است که از خانواده و آبرو پشتیبانی می‌کند و غم اندوهگین را از بین می‌برد و ما می‌دانیم که او به اهل شهر خوراک می‌دهد و در سختی ایام ایشان را یاری می‌کند!
- (٤) پدر بزرگ من از اهل و ناموس حمایت می‌کند و اندوه اندوهگین را می‌زداید و ما می‌دانیم که او خوراک‌دهنده به اهل شهر و یاری‌رساننده به آنان در گرفتاری روزگار است!

٦٤- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (١) أولادي ليستمعوا إلى الكلام الحق حتى ينجحوا في أهدافهم: فرزندانم به سخن حق گوش می‌دهند تا در اهداف خود موفق شوند!
- (٢) إني رأيتُ خصالاً من هذا الرجل ما وجدتُ مثلها في أحدٍ!: من ویژگی‌هایی از این مرد دیدم که مانند آن را در کسی نمی‌یافتم!
- (٣) طفلي ما كان يعرف السباحة فساعدها و أنقذناه من الغرق!: کودکم شنا نمی‌دانست پس او را یاری کردیم و او را از غرق شدن نجات دادیم!
- (٤) وجدنا برنامجاً يُرشدنا إلى تعلّم اللغة التي نحن بحاجة إليها!: برنامه‌ای را یافتیم که ما را در یادگیری زبانی که به آن نیازمند هستیم یاری بکند!

۶۵- عَيْنِ الْخَطَا:

- ۱) كان والدي سيّد قومه و يُضرب به المثل في الكرم! : پدرم سرور قومش بود و به او در بخشش مثل زده می شد!
- ۲) أمر النَّبِيُّ المسلمين بأن يُطلقوا بنتاً ما فعلت عملاً سيّئاً! : پیامبر به مسلمانان دستور داد که دختری را آزاد کنند که کار بدی را انجام نداده!
- ۳) يا صاحبتني سامحيني أنت على الحقّ سأبدل لك هذا الطّعام! : ای دوستم مرا ببخش حق با توست این غذا را برای تو عوض خواهم کرد!
- ۴) ألم ينظروا إلى قدرة الله في بناء السّموات والأرض! : آیا به قدرت خدا در ساختن آسمانها و زمین نگاه نمی کنند!

۶۶- «کتاب دوستی است که تو را از گرفتاری نادانی نجات می دهد!»:

- ۱) الكتاب صديقٌ يُنقذك من مصيبة الجهل! (۲) الكتاب هو صاحب و يُنقذك من مصيبة الجهل!
- ۳) كتابٌ يُنقذك من مشكلة الجهل هو الصديق! (۴) الكتاب صديقٌ أنقذك من مصيبة الجهل!

۶۷- **عَيْنِ الْخَطَا فِي الْمَفْهُوم:** «لا تغتروا بصلاتهم و لا بصيامهم ولكن اختبروهم عند صدق الحديث و أداء الأمانة!»

- ۱) عبادت به جز خدمت خلق نیست
- ۲) واعظان کاین جلوه بر محراب و منبر می کنند
- ۳) حافظ منشیین بی می و معشوق زمانی
- ۴) ای که مسجد می روی بهر سجود
- به تسبیح و سجاده و دلچ نیست
- چون به خلوت می روند آن کار دیگر می کنند
- کایام گل و یاسمن و عید صیام است
- سر بجنبند دل نجنبند این چه سود

■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۶۸ - ۷۰) بِمَا يَنَابِسُ النَّصَّ:

أسر المسلمون في إحدى الغزوات بنتاً يُضرب بوالدها مثلٌ في الكرم و المحبة و لما ذهبت مع الأسرى إلى النبيّ (ص) بدأت بذكر خصال أبيها و قالت: ما أتى أحدٌ أبي في حاجةٍ فردّه خائباً. أنا سفانة؛ ابنة حاتم الطائي فقال النبيّ: أتركوها فإن والدها كان يُحبُّ مكارم الأخلاق.

فلما أطلقها رسول الله رجعت إلى أخيها و شرحت له ما أعجبها عن النبيّ فقالت: أنا رأيتُ أجودَ النَّاسِ و هو الذي يفك الأسير و يعرف قدر الكبير و يرحم الصّغير.

جاء أخوها إلى رسول الله فأسلم كلهم. قال رسول الله: إرحموا عزيزاً ذلّ و غنياً افتقر و عالماً ضاع بين جهالٍ.

۶۸- عَيْنِ الصّحیح حسب النَّصّ:

- ۱) أكرم الناس من يُحبُّ أن یأسر صغار قومه و كبارهم!
- ۲) إنّ السفانة تفتخر بوالدها و أعماله الحسنة بين قومه!
- ۳) أخو السفانة شرح لقومه ما شاهد من النبيّ و أصحابه!
- ۴) كان حاتم الطائي شارك في إحدى غزوات رسول الله!

۶۹- أي مفهوم تشاهد في هذه العبارة؟ «إرحموا عزيزاً ذلّ و غنياً افتقر و عالماً ضاع بين جهالٍ.»

- ۱) إنّ الفقراء أفضل من الأغنياء بسبب مكانتهم عند الله!
- ۲) للعالم الذي يُعلم الجاهلين الأدب، أجرٌ عند ربنا!
- ۳) من يرحم الأعرّاء في الأرض يرحمه الله في السّماء!
- ۴) من فقد ثروته و أمواله لا يُفقد قدره فلنحترمه!

■ عَيْنُ الخَطَأِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٧٠)

- ٧٠- «المسلمون - أطلق - أجود - افتقر»
(١) المسلمون: اسم الفاعل - جمع سالم للمذكر - معرّف بـ «ال» - معرب / فاعل لفعل «أسر» و مرفوع بالواو
(٢) أطلق: فعل ماضٍ - للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي من باب «إفعال» - لازم / الجملة فعلية
(٣) أجود: اسم تفضيلٍ للمذكر و جمعه المكسر على وزن «أفاعل» - معرب / مفعول لفعل «رأيتُ»
(٤) افتقر: فعل ماضٍ - مزيد ثلاثي من باب «افتعال» - للمفرد المذكر - لازم - معلوم / فعل و مع فاعله

■ عَيْنُ المناسِبِ للجوابِ عن الأسئلة التالية (٧١ - ٧٥)

- ٧١- عَيْنُ الخَطَأِ فِي ضَبطِ حركاتِ الكلمات:
(١) تَذَهَبُ الزَّائِرَةُ عِنْدَ مُوْظَفِ الإِتِّصَالَاتِ فِي الصَّالَةِ!
(٢) لا تُحَدِّثِ النَّاسَ بِكُلِّ مَا سَمَعْتَ بِهِ!
(٣) إِنَّ الإِمْتِحَانَاتِ تُسَاعِدُ الطُّلَّابَ لِتَعَلُّمِ دُرُوسِهِمْ!
(٤) إِنِّي رَأَيْتُ خِصَالاً مِنْ هَذَا الرَّجُلِ تُعْجِبُنِي!
- ٧٢- عَيْنُ «لام» تَخْتَلِفُ عَنِ الباقِي:
(١) قال صديقي: لَتُكْمَلِ دَرَسَنَا اليَوْمَ فَنَكسِبُ دَرَجَةَ كاملة!
(٢) هو يذهب إلى المكتبة ليقرا كتبها التاريخية بكلّ سرور!
(٣) أسعى عبر شريحة الجوّال لأتصل ولكنّه لا يمكن!
(٤) حاولوا كثيراً لتحصلوا على أهدافكم العالية!
- ٧٣- عَيْنُ ما جاء فِيهِ فَعْلٌ لِلْمُسْتَقْبَلِ:
(١) لَمْ يَأْسِرِ الجنودُ هَذَا الرَّجُلَ فِي غزوةِ طيء!
(٢) قَرَّرْنَا أَنْ نذهبَ إلى السفرِ غداً مع الأسرة!
(٣) أَيُّهَا الأَوْلادُ لا تَقْتَرِبُوا مِنْ هَذَا الشارِعِ المزدحم!
(٤) نحن لن نحترم من يظلم الضعفاء و لا يرحمهم!
- ٧٤- فِي أَيِّ عِبارةٍ لا تُشَاهِدُ الماضِي الاستمراري؟
(١) سَلَّمْنَا على مَعْلَمِ دَرَسْنَا الكيمياءَ قَبْلَ سنتين!
(٢) كانت المرأة تشرح خصال جدّها و تفتخر بها!
(٣) كتبتُ برنامجاً يُساعدني في قراءة دروسي!
(٤) كان أبي يجلس في الغرفة و بعد دقائق أراد أن ينام!
- ٧٥- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي قِراءةِ «لم»:
(١) لَمْ تَرجعوا مِنَ المَهْمَةِ الإِدَارِيَّةِ هَذَا الأسبوعِ!
(٢) لَيْتَ تَطالعا كَتباً تَفيدكما فِي سلوككما و حياتكما!
(٣) لَيْتَ تَسافرونَ إلى هَذِهِ المَحافظَةِ الجميلةِ اليَوْمِ!
(٤) لَمْ لا يَجَلبنَ سيارتهنَّ جَنبَ بابِ ساحةِ بيتنا!

۷۶- هر یک از گزاره‌های زیر مربوط به وضعیت معماری کدام حکومت‌ها در سده‌های نهم تا یازدهم هجری قمری در ایران است؟

- الف - ویژگی مهم معماری این دوره، ایجاد بناهای عظیم، گنبدها و تزیین ساختمان‌ها با گچ‌بری بود.
 ب - وجود هماهنگی در رنگ‌ها و نقاشی‌های کاشی‌ها و طراحی و معماری بی‌نظیر، ویژگی اصلی بناهای این دوره بود.
 ج - استفاده از ترکیب آجر و کاشی برای تزیین و زیباسازی بناها در این دوره رواج داشت.
 د - قوام‌الدین و غیاث‌الدین شیرازی از جمله سرشناس‌ترین معماران این دوره هستند.

(۱) ایلخانان و تیموریان - صفویان - صفویان - ایلخانان

(۲) ایلخانان و تیموریان - صفویان - ایلخانان و تیموریان - تیموریان

(۳) ایلخانان - صفویان - ایلخانان و تیموریان - ایلخانان

(۴) ایلخانان - ایلخانان و تیموریان - صفویان - تیموریان

۷۷- در یک موقعیت فرضی، محفلی در اصفهان میان اهل سنت، شیعیان و صوفیان برگزار است و هر سه گروه با هم به مباحثه نشست‌اند. کدام گزینه می‌تواند دربارهٔ این محفل درست باشد؟

- (۱) در دورهٔ ایلخانان، خان‌های مسلمان سعی می‌کردند تا از طریق این محافل، یک مذهب بر حق را برای جامعه برگزینند.
 (۲) در اوایل دورهٔ صفویه، مذاهب و گروه‌های مختلف عقیدتی می‌توانستند به‌طور آزادانه با یکدیگر تعامل و گفت‌وگو کنند.

(۳) در عصر تیموری، مساجد و خانقاه‌های بسیاری برای گرد هم آمدن پیروان مذاهب و طریقت‌های صوفیانه ساخته شد.

(۴) این محفل پس از هجوم مغول برگزار شده و احتمالاً همه متحد و یکدل برای مسلمان شدن مغول‌ها تلاش می‌کنند.

۷۸- هر یک از گزاره‌های زیر احتمالاً مربوط به کدام یک از کتاب‌های تاریخ‌گزیده، حبیب‌السیر و احسن‌التواریخ است؟

الف - فرش اردبیل برای پیشکشی به مقبرهٔ شیخ صفی‌الدین اردبیلی توسط هنرمندان کاشانی بافته شد.

ب - شیخ صفی‌الدین اردبیلی در سال تألیف این کتاب، فوت می‌کند و جانشینانش راه او را ادامه می‌دهند.

ج - اسماعیل صفوی، پس از تصرف تبریز، در آن شهر به‌عنوان پادشاه ایران تاج‌گذاری کرد.

(۱) «الف» و «ج»: حبیب‌السیر - «ب»: احسن‌التواریخ

(۲) «الف»: احسن‌التواریخ - «ب»: حبیب‌السیر - «ج»: تاریخ‌گزیده

(۳) «الف» و «ب»: تاریخ‌گزیده - «ج»: حبیب‌السیر

(۴) «الف»: احسن‌التواریخ - «ب»: تاریخ‌گزیده - «ج»: حبیب‌السیر

۷۹- کدام گزینه دربارهٔ وضعیت تاریخی مذهب شیعه در ایران، درست است؟

(۱) هم‌زمان با هجوم مغولان و ظهور طریقت‌های صوفیانهٔ مختلف، مذهب تشیع نیز در سرتاسر ایران رواج یافت و در سرتاسر کشور دین رسمی اعلام شد.

(۲) مذهب شیعه که با آغاز ورود اسلام به سرزمین ما راه یافته بود، به‌مرور گسترش یافت و توانست در سدهٔ دهم هجری قمری، دین رسمی اعلام شود.

(۳) با سقوط خلافت عباسی، مذهب تشیع در ایران راه یافت و در سده‌های هشتم و نهم، شیعیانی در مناطق مختلف ایران به حکومت رسیدند.

(۴) با رسمی کردن مذهب شیعه در سرتاسر ایران، شیعیان توانستند از سرزمین‌های همجوار وارد ایران شوند و در امنیت کامل ذیل حکومت صفوی به سر ببرند.

۸۰- طبق متن کتاب درسی تاریخ ۲ (پایه یازدهم)، هر یک از دوره‌های تاریخی صفوی ذکر شده، مربوط به کدام یک از عبارتهای موجود در گزینه‌هاست؟

الف - دوران ضعف و انحطاط

ب - عصر اقتدار و شکوفایی

ج - دوران تثبیت

- ۱) حاکم لایق فارس یعنی امام‌قلی خان در دوره «الف» به قتل رسید و در دوره «ب»، خلیج فارس آزاد شد.
- ۲) در دوره «الف» عراق و عتبات عالیات به قلمرو صفوی افزوده شد و در دوره «ج» برای دومین بار قندهار ضمیمه قلمرو گردید.
- ۳) در دوره «ج» پایتخت به اصفهان منتقل شد و در دوره «الف» سران ایلات قزلباش به خودسری و نافرمانی پرداختند.
- ۴) شاه‌صفی و جانشینش نخستین پادشاهان دوره «ب» محسوب می‌شوند و دو پسر شاه‌تیماسب در دوره «الف» حکومت کردند.

۸۱- کدام گزینه بیانگر وضعیت مناطق غرب و شرق ایران در دوران روی کار آمدن شاه‌عباس اول صفوی است؟

۱) عثمانی در غرب و ازبکان در شرق، مناطق وسیعی از ایران را مورد هجوم قرار داده بودند.

۲) مناطق شرقی از دست ازبکان آزاد گردید، اما بخش‌های وسیعی از غرب در تصرف عثمانی بود.

۳) در هر دو منطقه، سران ایلات قزلباش دست به نافرمانی زده و موجب آشوب و ناامنی شده بودند.

۴) ازبکان به خراسان عقب‌نشینی کرده بودند و عثمانی‌ها تا آن سوی مرزهای غربی رانده شدند.

۸۲- کدام یک از توصیفات زیر درباره اراضی خاصه در دوره صفوی درست است؟

۱) در اختیار و تملک والیان ایالت‌ها بود که میان زیردستانشان تقسیم می‌شد.

۲) این اراضی توسط مردم یا شاه وقف می‌شد تا شخص دیگری آن را تصرف نکند.

۳) این زمین‌ها بسیار ناچیز بود و همواره در معرض مصادره قرار داشت.

۴) این زمین‌ها متعلق به شاه بود و درآمد آن برای اداره سپاه هزینه می‌شد.

۸۳- کدام گزینه درباره روابط حکومت صفویه با گورکانیان هند درست است؟

۱) بیشتر ارتباط دو طرف با انگیزه و هدف اقتصادی و تجاری برقرار بود.

۲) با وجود اختلاف بر سر قندهار، روابط موجود میان آن‌ها حسنه بود.

۳) روابط این دو به دلیل همکاری دولت هند با عثمانی، همواره خصمانه بود.

۴) پس از جنگ‌های طولانی، عهدنامه‌های صلحی میان طرفین بسته شد.

۸۴- کدام عامل انجام‌شده از سوی حکومت صفوی، زمینه مناسبی برای توسعه و شکوفایی فرهنگی و تمدنی در ایران فراهم آورد؟

۱) توجه به هنرمندان و حمایت حکومت از آنان و رقابت با اروپا

۲) عقب راندن نیروهای همسایگان بیگانه به بیرون از مرزهای قلمرو

۳) ایجاد وحدت سیاسی، یکپارچگی جغرافیایی و انسجام اجتماعی

۴) رسمیت یافتن و استقرار مذهب تشیع و دعوت علمای جبل عامل

۸۵- عبارت زیر، توصیف کدام یک از صنایع هنری ایران در دوره صفویه است؟

«یکی از هنرهای ممتاز و برجسته عصر صفویان به شمار می‌رود که به جز جنبه هنری، موجب رونق تجارت و کسب و کار

نیز بود. بخشی از این آثار امروزه به‌عنوان گنجینه فرهنگی و تمدنی ایرانیان در موزه‌های معروف جهان جای گرفته و

آن‌ها به داشتن این آثار فاخر هنری که جنبه جهانی یافته‌اند، می‌بالند.»

۴) خوش‌نویسی

۲) شاهنامه‌های نگارگری شده (۳) فلزکاری

۱) بافندگی

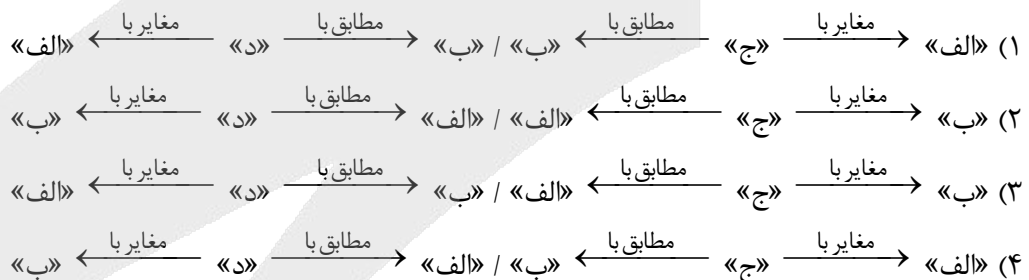
۸۶- بر اساس موارد مطرح شده، کدام گزینه درست است؟

- الف - ارتباط مدیریت مدرسه با خانواده دانش آموزان
 ب - فراهم کردن تجهیزات لازم برای هر بخش از مدرسه
 ج - عمل کردن دانش آموزان به نقش و وظیفه خود
 د - حفظ نظم و مقررات و رعایت حقوق و مسئولیت‌ها
 ه - دریافت بخشنامه و دستورالعمل از اداره
 و - دیوارکشی مناسب و نصب در برای ورود و خروج ایمن
- ۱) موارد «الف» و «ه» همانند مورد «د» به وظیفه تنظیم امور مدرسه با خارج از آن و موارد «ب» و «و» همانند مورد «ج» به وظیفه تنظیم امور فضا در نظام مدیریت مدرسه می‌پردازند.
- ۲) موارد «ب» و «و» برخلاف موارد «ج» و «د» که به وظیفه تنظیم روابط سازه انسانی می‌پردازند، مربوط به وظیفه تنظیم امور فضا هستند.
- ۳) مورد «ج» همانند مورد «د» به وظیفه تنظیم روابط سازه انسانی و مورد «الف» برخلاف مورد «ه» به وظیفه تنظیم امور مدرسه با خارج از آن می‌پردازد.
- ۴) مورد «ب» همانند مورد «و» و برخلاف مورد «الف» به وظیفه تنظیم امور فضا و مورد «ج» همانند مورد «د» و «ه» به وظیفه تنظیم روابط سازه انسانی می‌پردازد.

۸۷- با توجه به موارد زیر، کدام شکل به درستی ترسیم شده است؟

- الف - با توجه به مقیاس فضای جغرافیایی و نظام مدیریت که یک فضای جغرافیایی را اداره می‌کند، به انواع مختلفی تقسیم می‌شود.
- ب - مطالعه نواحی سیاسی یکی از موضوعات آن است.

- ج - به بخشی از سطح زمین گفته می‌شود که تحت مدیریت سیاسی یا فرمانروایی یک قدرت سیاسی است.
- د - سیاست و تصمیم‌گیری‌های سیاسی روی فضای جغرافیایی اثر می‌گذارند و آن‌ها را تغییر می‌دهند.

۸۸- ناحیه سیاسی ویژه ناحیه‌ای است که نظام مدیریت مخصوص به خود دارد؛ یکی از این نواحی مناطق آزاد تجاری است که

- ۱) به دلیل شرایط قومی و مذهبی از استقلال محدودی برخوردار است.
- ۲) قوانین مالیاتی و گمرکی کشورها در مورد سرمایه‌گذاری در آن اجرا می‌شود.
- ۳) دارای استقلال محدود در اداره امور خود در داخل یک کشور است.
- ۴) اتباع خارجی می‌توانند بدون اخذ روادید (ویزا) از قبل، به آن وارد شوند.

۸۹- با توجه به موارد ذکر شده، کدام گزینه به درستی تنظیم شده است؟

- الف - محل تمرکز قدرت سیاسی
ب - حد اعمال اراده سیاسی یک نظام مدیریت
ج - پایتخت‌ها، مراکز ایالت‌ها و استان‌ها
د - شهرهای مهم ناحیه‌ای یا مقر سازمان‌های بین‌المللی

- (۱) «الف» و «ب» کانون و «ج» و «د» مرز ناحیه سیاسی را بیان می‌کند.
(۲) «الف» برخلاف «ب» کانون ناحیه سیاسی و «ج» همانند «د» مرز ناحیه سیاسی را در برمی‌گیرد.
(۳) «ب» در ارتباط با مرز ناحیه سیاسی و «الف»، «ج» و «د» درباره کانون ناحیه سیاسی‌اند.
(۴) «ج» و «ب» مربوط به مرز ناحیه سیاسی و «د» برخلاف «الف» به کانون ناحیه سیاسی می‌پردازد.

۹۰- مطابق با متن زیر، کدام عبارات به ترتیب درست است؟

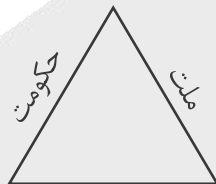
«توافق‌ها و تصمیمات سیاسی و اقتصادی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارد، همچنین ایدئولوژی حکومت‌ها نیز بر فضای جغرافیایی اثرگذار است.»

- (۱) پیوستن شبه‌جزیره کریمه به روسیه - دوقطبی شدن شهرها و پیدایش مناطق مرفه نشین
(۲) احداث تونل مانش - وجود آثار معماری سوسیالیستی در اتحاد شوروی سابق
(۳) زندگی بیش از چهار میلیون نفر از مردم فیلیپین در زاغه‌ها - استفاده از کودکان کار در جمع‌آوری زباله
(۴) اجرای طرح ترافیک در شهرهای پرجمعیت - وجود پایگاه نظامی ایالات متحده آمریکا در فیلیپین

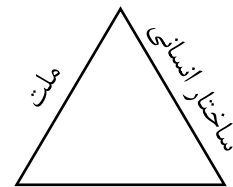
۹۱- کدام تصویر در ارتباط با ارکان کشور درست است؟

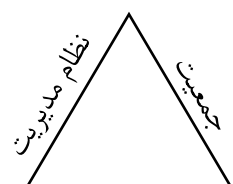
سرزمین

سرزمین

قلمرو و فضای جغرافیایی

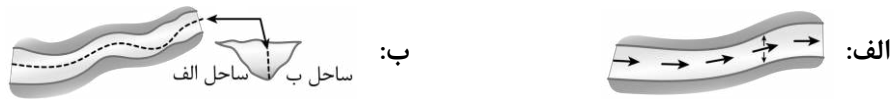
قلمرو و فضای جغرافیایی

۹۲- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«معمولاً تعیین مرزهای دریایی بین کشورها کار آسانی برای تعیین مرز دریایی ابتدا خط را معین می‌کنند. این خط حد جزر در دریاست. به آب‌های پشت این خط آب‌های می‌گویند. از این خط به سمت دریا تا حدود دریای سرزمینی نامیده می‌شود.»

- (۱) نیست - مبنا - پایین‌ترین - داخلی - ۱۲ مایل دریایی (۲) است - رأس - بالاترین - ساحلی - ۱۸۵۲ متر
(۳) نیست - رأس - پایین‌ترین - ساحلی - ۱۲ مایل دریایی (۴) است - مبنا - بالاترین - داخلی - ۱۸۵۲ متر

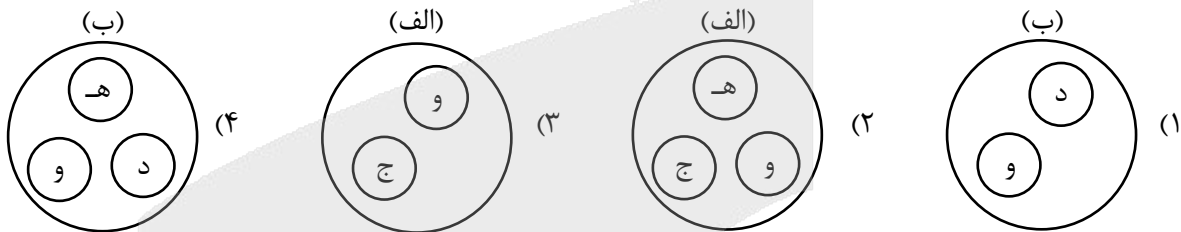
۹۳- با توجه به تعیین خط مرزی رود، کدام عبارت به مفاهیم درستی اشاره دارد؟

- (۱) «الف» بهترین خط مرزی است؛ زیرا عمیق‌ترین نقاط بستر رود را به هم متصل می‌کند.
- (۲) «ب» بهترین خط مرزی است؛ زیرا از وسط رودخانه می‌گذرد.
- (۳) «الف» بهترین خط مرزی است؛ زیرا فاصله مرز از هر دو ساحل به یک اندازه است.
- (۴) «ب» بهترین خط مرزی است؛ زیرا هر دو کشور حق کشتیرانی در دو طرف آن را دارند.

۹۴- با توجه به انواع مرزها از نظر پیدایش، کدام تصویر به درستی ترسیم شده است؟

- الف: تطبیقی
 ب: پیشتاز
 ج: مرز بین هند و پاکستان
 د: مرز بین کانادا و آلاسکا
 ه: نواحی خالی از سکنه
 و: شرایط فرهنگی

۹۵- با توجه به موارد مطرح شده کدام گزینه درست است؟

- الف: عراق
 ج: فرانسه
 ه: استرالیا
 ب: متمرکز بودن نظام سیاسی
 د: تقسیم کشور به چند ایالت
 و: اداره بخش کوچکی از کشور به صورت خودمختار

- (۱) مورد «الف» با «و» ارتباط دارد که نظام سیاسی آن ناحیه‌ای و ترکیبی است و در آن بخش اعظم کشور به صورت ناحیه‌ای اداره می‌شود.
- (۲) مورد «ج» با «د» و مورد «ه» با «ب» منطبق است که اولی دارای نظام سیاسی تک ساخت و دومی دارای نظام سیاسی فدرال است.
- (۳) مورد «الف» برخلاف مورد «ج» با «و» مرتبط است و مورد «ه» دارای نظام سیاسی فدرال است که در آن حکومت مرکزی نقش هماهنگ کننده دارد.
- (۴) مورد «ه» برخلاف «الف» و همانند «ج» دارای نظام سیاسی تک ساخت یا یکپارچه است که در این نظام کشور به واحدهای سیاسی و اداری کوچک تر تقسیم می‌شود.

۹۶- کدام گزینه، قلمروی «انسان‌شناسی فلسفی» را نشان می‌دهد؟

- (۱) شناخت دقیق ویژگی‌ها و روحیات اخلاقی انسان
- (۲) کشف حقیقت و چیستی انسان
- (۳) مطالعه دقیق ساختار و عملکرد مغز
- (۴) شناخت ریشه‌های زیستی و مسیر تکامل بشر

۹۷- از منظر افلاطون، کدام گزاره درباره حقیقت انسان صحیح است؟

- (۱) انسان در آغاز تولد فاقد نفس عقلانی تکامل یافته است و با مراقبت به فضایل دست می‌یابد.
- (۲) قوه عقل، محصول تعامل میان نفس غیرمادی و بدن انسان بوده و عامل اصلی سعادت است.
- (۳) حقیقت غیرمادی انسان، به دلیل ارزش والای خود، از آغاز تولد دارای تمامی فضایل ذاتی است.
- (۴) نفس غیرمادی، جایگاه انحصاری خرد است و فضایل اخلاقی با مراقبت و به تدریج حاصل می‌شوند.

۹۸- کدام گزاره از دیدگاه ارسطو قابل پذیرش است؟

- (۱) نفس منشأ حیات و حرکت بوده و همین خصایص نفسانی وجه تمایز انسان از حیوانات محسوب می‌شود.
- (۲) قوه نطق خاستگاه غیرمادی دارد، اما وجه تمایز انسان، منحصرأ در توانایی سخن گفتن ظاهری می‌باشد.
- (۳) ساحت غیرمادی انسان که خاستگاه نطق است، در ابتدا فاقد کمالات بوده و علم را تدریجاً کسب می‌کند.
- (۴) حیات یک اندام وابسته به نفس است، اما خصایص حرکت و اختیار مستقیماً از بدن مادی نشئت می‌گیرند.

۹۹- با فرض نبودن ساحت غیرمادی در وجود انسان، تحلیل افلاطون و ارسطو از ساحت مادی انسان به ترتیب کدام است؟

- (۱) افلاطون: بستر مادی برای کسب تدریجی فضایل حفظ می‌شود؛ ارسطو: انسان به یک حیوان زنده اما بی‌خرد تقلیل می‌یابد.
- (۲) افلاطون: جایگاه خرد و امکان کسب تدریجی فضایل نابود می‌گردد؛ ارسطو: قابلیت حیات سلب شده و بدنی بی‌جان می‌ماند.
- (۳) افلاطون: ارزشمندترین دارایی نابود گشته اما رسالت مراقبت باقی است؛ ارسطو: قوه تفکر سلب شده اما بستر حیات می‌ماند.
- (۴) افلاطون: بخش نامرئی رفته اما جایگاه خرد در بدن می‌ماند؛ ارسطو: تفکر نابود گشته اما قابلیت سخن گفتن می‌ماند.

۱۰۰- بیت «ای برادر تو همان اندیشه‌ای / مابقی تو استخوان و ریشه‌ای» با دیدگاه انسان‌شناسی کدام فیلسوف همخوانی دارد؟

- (۱) همه ماتریالیست‌ها (۲) دکارت (۳) هابز (۴) مارکس

۱۰۱- در دیدگاه مارکس، ریشه «اخلاق» و «نیاز به اجتماع» در انسان کدام است؟

- (۱) آن‌ها را توهمات می‌داند که صرفاً زائیده ساختار پیچیده مغز هستند و واقعیت ندارند.
- (۲) آن‌ها را ارزش‌هایی مستقل می‌داند که برای کنترل رفتارهای حیوانی انسان ضروری هستند.
- (۳) آن‌ها را نه برخاسته از ساحت روحانی، بلکه محصول «نیازهای مادی متقابل» انسان‌ها می‌داند.
- (۴) آن‌ها را ابزاری در دست تکامل طبیعی می‌داند که انسان را به سمت تشکیل جامعه سوق می‌دهد.

۱۰۲- کدام تشبیه برای بیان دیدگاه معتقدان به «تک‌ساحتی بودن انسان» مناسب‌تر است؟

- (۱) پرنده‌ای آزاد که به‌صورت موقت در یک قفس فیزیکی اسیر شده است.
- (۲) رایانه‌ای پیچیده که عملکردهایش تابع قطعات سخت‌افزاری آن است.
- (۳) ناخدایی آگاه که فرماندهی و هدایت یک کشتی را بر عهده دارد.
- (۴) راننده‌ای مستقل که در حال کنترل و حرکت دادن یک اتومبیل است.

۱۰۳- کدام عبارت در مورد فیلسوفان مسلمان درست است؟

- (۱) ارتباط عمیق آن‌ها با عرفا باعث شد تا «شهود قلبی» را جایگزین استدلال‌های عقلی کنند.
- (۲) آیات قرآن سبب شد تا این فیلسوفان در «نحوه ارتباط روح و جسم» اختلاف‌نظری نداشته باشند.
- (۳) پذیرش قطعی بعد غیرمادی انسان توسط آنان، دستاورد مستقیم شهودهای قلبی و مکاشفات عرفانی بود.
- (۴) بهره‌گیری آن‌ها از تجربیات درونی و شهودی، مانع استفاده از میراث فلسفی یونان (برهان و استدلال عقلی) نشد.

۱۰۴- بر اساس دیدگاه ابن‌سینا، روح در لحظه اعطا به بدن مادی، دارای کدام وضعیت است؟

- (۱) روح پیش از تکمیل جنین خلق می‌شود و پس از آماده‌شدن جسم مادی، به آن ملحق می‌گردد.
- (۲) روح استعدادی است که هم‌زمان با آغاز شکل‌گیری جنین، برای کسب کمالات به آن تعلق می‌گیرد.
- (۳) بدن پس از تکمیل شدن اندام‌ها، روحی را دریافت می‌کند که صرفاً احساسات را به‌صورت بالفعل دارد.
- (۴) خلقت بدن بر پیدایش روح تقدم دارد و روح ملحق‌شده، استعداد محض برای کسب کمالات و فضائل دارد.

۱۰۵- کدام گزینه تبیین دقیق‌تری از دیدگاه سهروردی است؟

- (۱) روح در آغاز پیدایش، صرفاً یک استعداد در بدن است که به‌صورت تدریجی نورانیت کسب می‌کند.
- (۲) روح برای درک حقایق، ابتدا از استدلال عقلی کمک می‌گیرد و سپس به مقام شهود می‌رسد.
- (۳) روح حقیقتی نورانی در بدن ظلمانی است که با کسب نورانیت بیشتر، مسیر کمال را طی می‌کند.
- (۴) جسم انسان در واقع همان مرتبه ضعیف‌شده روح است که با کمک اشراق، به نور می‌رسد.

۱۰۶- متن زیر، بیانگر دیدگاه کدام فیلسوف است؟

«انسان، حقیقتی یگانه است و نفس در ابتدای پیدایش خود، چیزی جز یک صورت مادی در بستر جسم نیست؛ اما در اثر تکامل، از این پوسته مادی فراتر رفته و به مرتبه‌ای مجرد دست می‌یابد.»

- (۱) سهروردی (۲) ابن‌سینا (۳) ملاصدرا (۴) افلاطون

۱۰۷- توضیح بیان‌شده در مقابل کدام فیلسوف درست است؟

- (۱) سهروردی: تمامی مراتب وجود در عالم هستی، ترکیبی از نور و ظلمت‌اند که نور خود را از مبدأ هستی (نورالانوار) دریافت می‌کنند.
- (۲) ابن‌سینا: با رد کامل دیدگاه ارسطو درباره حقیقت انسان، تلاش کرد ابعاد جدیدی از نفس انسان را در فلسفه اسلامی بسط دهد.
- (۳) ملاصدرا: روح انسان که آخرین مرتبه تکامل موجودات زنده است، ظرفیتی بی‌نهایت دارد که شکوفایی آن، وابسته به اختیار است.
- (۴) سهروردی: خداوند نور محض است و نفس انسان برای رسیدن به کمال، باید جنبه ظلمانی خود (بدن) را به طور کامل حذف کند.

۱۰۸- کدام گزینه مورد پذیرش «ابن‌سینا» نیست؛ اما مورد پذیرش «ملاصدرا» است؟

- (۱) تأکید بر تأثیر و تأثر دوسویه حالات روانی و جسمانی بر یکدیگر در طول حیات دنیوی.
- (۲) اعتقاد به اینکه روح در آغاز خلقت استعداد محض است و کمالات را به تدریج کسب می‌کند.
- (۳) پذیرش دو ساحت مجزا و مستقل برای انسان که صرفاً در این دنیا در کنار یکدیگر قرار دارند.
- (۴) رد نگاه دوگانه به حقیقت انسان و اعتقاد به اینکه باطن او در بستر تکامل ظاهرش پدید می‌آید.

۱۰۹- با توجه به کدام مبنای فلسفی می‌توان تبیینی برای «بروز بیماری‌های جسمانی پس از تحمل یک شکست عاطفی شدید» ارائه داد؟

- ۱) یگانگی حقیقت انسان که ثمره‌اش، تأثیر مستقیم شرایط روحی بر شرایط جسمی است.
- ۲) انکار هرگونه ارتباط و تأثیرپذیری متقابل میان ساحت مجرد روح و کالبد مادی انسان.
- ۳) ملحق شدن روح غیرمادی به بدن مادی پس از تکمیل اندام‌های حیاتی در دوره جنینی.
- ۴) نورانی بودن نفس انسان در مقابل ظلمانی بودن جسم او که منشأ کمال جویی دائمی اوست.

۱۱۰- کدام گزاره با دیدگاه ملاصدرا تطابق دارد؟

- ۱) انسان به دلیل برخورداری از ظرفیت و استعداد بی‌نهایت، به‌صورت حتمی در مسیر تکامل و رسیدن به کمالات گام برمی‌دارد.
- ۲) هویت انسان از پیش تعیین شده نیست؛ بلکه تمامی صفات به‌صورت بالقوه وجود دارد و با اراده خودش می‌تواند به فعلیت برسد.
- ۳) هویت اصلی انسان در ابتدای زندگی، بر اساس مسیر تکاملی به‌سوی خداوند کاملاً شکل گرفته و آدمی به‌سوی آن حرکت می‌کند.
- ۴) استعداد و اختیار انسان، محدود به انتخاب مسیر تکاملی به‌سوی فضیلت است و او نمی‌تواند مسیری به سمت ردیلت را انتخاب کند.

بودجه بندی دروس آزمون بعد...

تاریخ برگزاری: ۱۰ اردیبهشت ماه

نیم سال دوم $\frac{3}{8}$

روان شناسی

انگیزه و نگرش روان شناسی سلامت
(تا پایان «فشار روانی») /
صفحه ۱۵۸ تا ۱۹۷

جامعه شناسی ۲

بیداری اسلامی و جهان جدید
سراغاز بیداری اسلامی، انقلاب اسلامی ایران، نقطه عطف بیداری اسلامی
صفحه ۱۰۵ تا ۱۲۳

علوم و فنون ادبی ۲

پایه های آوایی همسان دولختی کنایه
صفحه ۸۸ تا ۹۹

ریاضی و آمار ۲

آمار
شاخص های آماری، سری های زمانی (تا پایان «سری زمانی») /
صفحه ۵۶ تا ۶۶

فلسفه

انسان
چیستی انسان (۲) /
انسان، موجود اخلاق گرا (تا پایان «فلسوفان دوره یونان باستان») /
صفحه ۷۶ تا ۸۸

جغرافیا ۲

نواحی سیاسی
کشور، یک ناحیه سیاسی، ژئوپلیتیک (تا پایان «قدرت ملی») /
صفحه ۱۲۷ تا ۱۴۹

تاریخ ۲

ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه / اروپا در قرون وسطا و عصر جدید
تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی، فرهنگ و تمدن در عصر صفوی، قرون وسطا /
صفحه ۱۳۵ تا ۱۷۲

عربی، زبان قرآن ۲

ارحموا ثلاثه لاتقنطوا
درس ۶ و درس ۷ (تا پایان قواعد) /
صفحه ۷۵ تا ۹۶

مرکز مشاوره عارف

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ۱ تا ۱۰۰۰

آزمون

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

www.ArefOnline.ir

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه یازدهم

نیمسال دوم $\frac{2}{8}$

ویژه دانش آموزان پایه یازدهم

دفترچه شماره ۱

پنجشنبه ۲۷ فروردین ماه ۱۴۰۵

ملاحظات	مدت زمان پاسخ گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		تا	از			
۶۰ سؤال ۶۵ دقیقه	۲۳ دقیقه	۱۵	۱	۱۵	ریاضی	۱
	۲۵ دقیقه	۴۰	۱۶	۲۵	زبان و ادبیات فارسی	۲
	۹ دقیقه	۵۰	۴۱	۱۰	علوم اجتماعی	۳
	۸ دقیقه	۶۰	۵۱	۱۰	روان شناسی	۴

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرایبی، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

روان شناسی تفکر (۲) تصمیم گیری (از ابتدای «موانع تصمیم گیری») انگیزه و نگرش صفحه ۱۴۹ تا ۱۸۵ سهم در کنکور: ۴ سؤال	جامعه شناسی ۲ چالش های جهانی بحران های معرفتی و معنوی بیداری اسلامی و جهان جدید سرآغاز بیداری اسلامی صفحه ۹۸ تا ۱۱۴ سهم در کنکور: ۱ سؤال	علوم و فنون ادبی ۲ سبک هندی پایه های آوایی همسان دولختی صفحه ۸۰ تا ۹۴ سهم در کنکور: ۳ سؤال	ریاضی و آمار ۲ تابع اعمال بر روی توابع آمار شاخص های آماری صفحه ۲۴۵ تا ۶۲ سهم در کنکور: ۲ سؤال
فلسفه ۱ انسان چیستی انسان (۱) چیستی انسان (۲) صفحه ۶۹ تا ۸۲ سهم در کنکور: ۱ سؤال	جغرافیا ۲ نواحی سیاسی معنا و مفهوم ناحیه سیاسی، کشور، یک ناحیه سیاسی صفحه ۱۱۵ تا ۱۴۱ سهم در کنکور: ۱ سؤال	تاریخ ۲ ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری، تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی، فرهنگ و تمدن در عصر صفوی / صفحه ۱۲۵ تا ۱۵۸ سهم در کنکور: ۱-۲ سؤال	عربی، زبان قرآن ۲ الصدق حوار و تمارین ارجموات ثلاثه صفحه ۷۰ تا ۸۸ سهم در کنکور: ۲ سؤال

استراتژی و هدف گذاری با ماز در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۰۵

اگر قصد داری از نیمه دوم سال شروع کنی و با موفقیت همه رو شگفت زده کنی، این برنامه برای توه!

گام اول (گرم کردن با آزمون ۹ بهمن):

با استفاده از مطالعه ای که برای امتحانات نیمسال اول داشته اید، در آزمون ۹ بهمن شرکت کنید و فقط به دید تمرین برای شروع (گرم کردن اولیه) به این آزمون نگاه کنید.

گام دوم (شروع پرنرزی در بهمن و اسفند):

در آزمون های ۲۳ بهمن، ۷ اسفند و ۲۱ اسفند، به مطالب سه هشتم ابتدایی نیمسال دوم مسلط می شوید.

گام سوم (جبران نیمسال اول در فرصت طلایی نوروز):

از ۲۲ اسفند تا ۶ فروردین، به جبران، مرور و جمع بندی نیمسال اول می پردازید و با آزمون ۶ فروردین به مطالب نیمسال اول مسلط می شوید.

گام چهارم (تکمیل یادگیری نیمسال دوم بعد از ایام نوروز):

از ۷ فروردین تا ۲۴ اردیبهشت، به مطالب پنج هشتم پایانی نیمسال دوم مسلط می شوید و با آمادگی کامل به استقبال امتحانات خرداد ماه می روید.

گام پنجم (بهترین پایان برای سال تحصیلی):

تکمیل یادگیری و جمع بندی کامل برای ورود پر قدرت به سال تحصیلی بعد؛ آزمون جامع کل پایه در ۲۸ خرداد ماه

مرکز مشاوره عارف

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ۱ تا ۱۰۰۰

آزمون

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

www.ArefOnline.ir

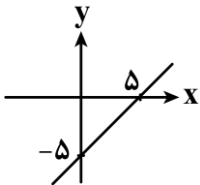
۱- اگر $f = \{(-2, 6), (0, 2), (4, 5), (10, 10)\}$ و $g = \{(0, 1), (2, 3), (10, 5)\}$ باشند، حاصل ضرب اعضای بُرد تابع $\frac{f-g}{1+f.g}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{5}{153}$ (۲) $\frac{7}{153}$ (۳) $\frac{1}{51}$ (۴) $\frac{2}{51}$

۲- اگر $f(x) = x^2 - x - 6$ و $g(x) = \frac{3}{x-3}$ باشند، ضابطه و دامنه تابع $f \times g$ کدام است؟

- (۱) $\begin{cases} f \times g = 3x + 2 \\ D_{f \times g} = \mathbb{R} - \{3\} \end{cases}$
 (۲) $\begin{cases} f \times g = 3x + 6 \\ D_{f \times g} = \mathbb{R} - \{3\} \end{cases}$
 (۳) $\begin{cases} f \times g = x + 2 \\ D_{f \times g} = \mathbb{R} \end{cases}$
 (۴) $\begin{cases} f \times g = x + 3 \\ D_{f \times g} = \mathbb{R} \end{cases}$

۳- اگر $g(x) = x^2 - 25$ و نمودار بخشی از تابع خطی $(\frac{g}{f})(x)$ به شکل مقابل باشد، حاصل $f(0)$ کدام است؟

- (۱) ۲
 (۲) ۳
 (۳) ۵
 (۴) ۹

۴- اگر $f(x) = |x^2 - 4x|$ با دامنه $1 \leq x \leq 6$ و $g(x) = \left[\frac{3x-1}{2} \right]$ با دامنه $6 \leq x \leq 8$ باشند، ضابطه تابع $h(x) = (f-g)(x)$ است؟ [] (نماد جزء صحیح است).

- (۱) $h(x) = 4x$ (۲) $h(x) = 4$ (۳) $h(x) = 2x$ (۴) $h(x) = 2$

۵- با توجه به جدول مقابل، خط فقر به کمک بهتر وضعیت این جامعه آماری را نشان می‌دهد و مقدار آن برابر با میلیون تومان است.

تعداد اعضای خانواده	درآمد ماهانه (میلیون تومان)	ردیف
۲	۲۰	۱
۵	۴۰	۲
۱	۱۰۰	۳
۵	۵۰	۴

- (۱) میانگین - ۱۶ (۲) میانگین - ۸ (۳) میانه - ۱۰ (۴) میانه - ۵

محل انجام محاسبات

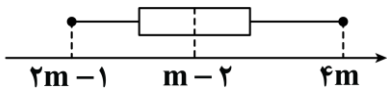
۶- در یک جامعه آماری، خط فقر به کمک میانگین برابر با ۴۰ میلیون تومان است. اگر به دستمزد تمام افراد این جامعه، ۱۰ میلیون تومان اضافه شود، خط فقر جدید چند میلیون تومان است؟

- (۱) ۴۵ (۲) ۵۰ (۳) ۴۰ (۴) ۳۰

۷- شاخص بهای گوشت در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال پایه (۱۳۹۰) برابر با ۲۶۰ بوده است. تورم بهای گوشت در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال پایه (۱۳۹۰) چند درصد است؟

- (۱) ۲۶۰ (۲) ۱۶۰ (۳) ۶۰ (۴) ۱۴۰

۸- نمودار زیر، درآمد افراد جامعه‌ای را برحسب میلیون تومان نشان می‌دهد. اگر خط فقر به کمک میانه برابر با ۲۰ میلیون تومان باشد، دامنه تغییرات درآمدها کدام است؟

- (۱) ۸۵ (۲) ۸۰ (۳) ۹۰ (۴) ۹۵

۹- با توجه به نمودار شاخص بهای کالاها و خدمات، اگر هزینه پوشاک در سال پایه (سال ۱۳۹۰) برابر با ۲ میلیون تومان و در خرداد ۱۴۰۴ برابر با ۶۰ میلیون تومان باشد، شاخص بهای پوشاک در خرداد ۱۴۰۴ کدام است؟

- (۱) ۲۰۰ (۲) ۲۰۰۰ (۳) ۳۰۰ (۴) ۳۰۰۰

۱۰- در یک جامعه آماری ۲۴ میلیون نفر شاغل وجود دارد. ضمناً تعداد ۲ میلیون نفر خانم خانه‌دار، ۵ میلیون نفر دانش‌آموز، ۶ میلیون نفر بالای ۱۶ سال که موقتاً بیکار شده‌اند و ۲ میلیون نفر بالای ۱۶ سال هم به دنبال شغل هستند. همچنین قرار است ۸ میلیون نفر بالای ۱۶ سال هم از تاریخ مشخصی وارد بازار کار شوند. نرخ بیکاری این جامعه کدام است؟

- (۱) ۱۵ (۲) ۲۵ (۳) ۴۰ (۴) ۵۰

۱۱- با توجه به جدول زیر، شاخص بهای نان و گوشت در سال ۱۴۰۳ تقریباً کدام است؟ (مقدار مصرف نان ۱۰۰ کیلوگرم و مقدار مصرف گوشت ۴ کیلوگرم می‌باشد.)

سال	قیمت نان (هزار تومان)	قیمت گوشت (هزار تومان)
پایه	۲	۸۰
۱۴۰۳	۱۰	۶۰۰

- (۱) ۶۵۴ (۲) ۶۱۰ (۳) ۷۱۰ (۴) ۷۵۴

۱۲- شخصی با قد ۲۰۰ سانتی‌متر دچار کمبود وزن است. این شخص برای آن که نماتوب (BMI) خود را ۲ واحد افزایش دهد، باید چند کیلوگرم وزن اضافه کند؟

- (۱) ۷ (۲) ۸ (۳) ۷/۵ (۴) ۸/۵

محل انجام محاسبات

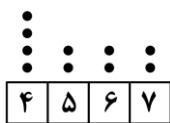
۱۳- در یک کتاب که برای دانش آموزان پایه دهم مناسب است، درصد لغات دشوار برابر با ۲ می باشد. میانگین تعداد کلمات در هر جمله کدام عدد می تواند باشد؟

- (۱) ۲۳ (۲) ۲۶ (۳) ۳۰ (۴) ۳۲

۱۴- کشوری ۶۰ میلیون نفر جمعیت دارد که ۷۵ درصد آن ها جمعیت فعال هستند. اگر در این کشور ۲۰ میلیون نفر مشغول به کار باشند، حداقل چند میلیون شغل جدید باید ایجاد شود تا نرخ بیکاری کوچک تر یا مساوی ۱۵ درصد شود؟

- (۱) ۱۷ (۲) ۱۷/۷۵ (۳) ۱۸/۲۵ (۴) ۱۸

۱۵- نمودار زیر، درآمد افراد یک جامعه را برحسب میلیون تومان نشان می دهد. اختلاف خط فقر به کمک میانه و خط فقر به کمک میانگین کدام است؟

(۱) ۰/۵

(۲) ۰/۳

(۳) ۰/۲

(۴) ۰/۱

محل انجام محاسبات

۱۶- کدام مورد از ویژگی‌های زبانی شعر سبک هندی نیست؟

- ۱) لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان در این دوره به حوزه شعر و ادب وارد شد.
- ۲) زبان سبک هندی را باید زبانی واقع‌گرا قلمداد کرد؛ زیرا زبان حقیقی مردم آن دوره بوده است.
- ۳) در سبک هندی، توجه به صورت بیش از توجه به معنا رواج یافته است و آثار ارزشمندی در این دوره خلق نشده است.
- ۴) بی‌توجهی به زبان، بی‌دقتی در کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌ها و ورود واژه‌های عامیانه در شعر این دوره کاملاً مشهود است.

۱۷- کدام مورد عبارت زیر را به نحو مناسب تکمیل می‌کند؟

«سبک هندی از تا به مدت ۱۵۰ سال در تاریخ ادبیات فارسی رواج داشت. حکومت صفوی به شعر مدحی

و درباری و عاشقانه و از طرف دیگر با نیز در تضاد بود.»

- ۱) اواسط قرن دهم - اواخر قرن یازدهم - بهایی نمی‌داد - آموزه‌های سنتی عرفانی
- ۲) اوایل قرن یازدهم - اواسط قرن دوازدهم - توجه می‌کرد - آموزه‌های سنتی عرفانی
- ۳) اواسط قرن دهم - اواخر قرن یازدهم - توجه می‌کرد - آموزه‌های نوین عرفانی
- ۴) اوایل قرن یازدهم - اواسط قرن دوازدهم - بهایی نمی‌داد - آموزه‌های سنتی عرفانی

۱۸- به ترتیب موضوع کدام کتاب فقه است و کدام کتاب در عثمانی نوشته شده است؟

- ۱) جامع عباسی - شرفنامه بدلیسی
- ۲) جامع عباسی - بدایع الوقایع واصفی
- ۳) مجالس المؤمنین - شرفنامه بدلیسی
- ۴) مجالس المؤمنین - بدایع الوقایع واصفی

۱۹- در کدام بیت از لغاتی که تا قبل از سبک هندی کمتر به شعر راه می‌یافتند، استفاده نشده است؟

- ۱) گمان حلقه دام است آن صید نزاکت را
 - ۲) به هرچه گوش نهی قصه پریشانی است
 - ۳) دارم ز سامان الست اول گداز آخر شکست
 - ۴) رنج تو در کارگه بنمندی
- گر از چشم منش تار نگاهی بر کمر پیچد
تنیده است بر آفاق شعر قالی من
یک شیشه باید نقش بست آغاز و انجام مرا
گشت تهی دستی و شرمندگی

۲۰- توضیح مقابل کدام اثر نادرست است؟

- ۱) احسن التواریخ (به قلم حسن بیگ روملو - نثر بینابین)
- ۲) عباس‌نامه (به قلم وحید قزوینی - نثر مصنوع)
- ۳) حبیب‌السیر (به قلم میرخواند - نثر بینابین)
- ۴) رشحات عین‌الحیات (به قلم علی بن حسین واعظ کاشفی - نثر ساده)

۲۱- چند عبارت درباره ویژگی‌های قلمرو ادبی نثر سبک هندی درست است؟

- بی‌دقتی در ذکر تاریخ و حوادث تاریخی
- نگارش کتاب‌هایی با عنوان «فرهنگ لغت»
- کاربرد شعرهای ضعیف که غالباً سروده دیگر مؤلفان است.
- استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ
- استفاده از آیات، احادیث و عبارات عربی
- رواج مدح و چاپلوسی

دو (۴)

سه (۳)

چهار (۲)

پنج (۱)

۲۲- کدام مورد بیانگر ویژگی سبکی نثر زیر نیست؟

«مَسْبَحَانِ جَبِينِ اَنَابَتِ بَرِ زَمِينِ اطَاعَتِ سُوْدَه، زَبَانِ اعْتِرَافِ بَه كَلِمَةُ «سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا» گشادند:
 آنان که طریق معرفت می‌پویند هر گه سخن از کمال علمش گذرد
 پیوسته گل علم و ادب می‌پویند
 سبحانک لا علم لنا می‌گویند»

- (۱) در آمیختگی نظم و نثر
 (۲) کاربرد وجه وصفی
 (۳) تتابع اضافات
 (۴) استشهاد به آیات و عبارات عربی

۲۳- همه عبارات زیر بیانگر ویژگی زبانی نثر در «دوره صفویه» اند، به جز:

- (۱) وزیر ابوالعباس در صناعت دبیری بضاعتی نداشت و به ممارست قلم و مدارست ادب ارتیاض یافته بود.
 (۲) یک مرتبه در وقتی که از جیحون به عزم یورش خراسان عبور می‌نمود، تازیانه‌اش در آب افتاد.
 (۳) اگر آفتاب عالم تاب وجود مسعودش مشرق‌آرای سپهر هستی نمی‌شد...
 (۴) آن بانوی عظمی از شوهر رنجیده، از تبریز به سمرقند رفت.

۲۴- کدام بیت «فاقد» ویژگی‌های سبک هندی است؟

(۱) هم‌عنان آهم آشوب جهان خواهم شدن
 (۲) تا در آب افتاده عکس عارضت
 (۳) خرد پوره آدم چه خیر دارد از این دم
 (۴) سوی ما آید مخموران صهبای الست
 پیرو اشکم محیط بی‌کران خواهم شدن
 می‌نیاسوده است موج از اضطراب
 که من از جمله عالم به دو صد پرده نهانم
 تا برون آریمتان از عهدۀ «قالوا بلی»

۲۵- کدام ابیات ویژگی‌های سبکی یکسانی دارند؟

الف: نقل ما نقل حرف شیرینش
 ب: ز درد عشق تو دوشم امید صبح نبود
 ج: فغان که همچو قلم نیست از نگون‌بختی
 د: دل را حیات از نفس آرمیده است
 هـ: با ستم و جفا خوشم، گرچه درون آتشم

- (۱) «الف» - «ب» - «ه»
 (۲) «الف» - «ج» - «د»
 (۳) «ب» - «ج» - «د»
 (۴) «الف» - «ج» - «ه»

۲۶- با توجه به مرزبندی آوایی، کدام گزینه وزن و الگوی هجایی بیت زیر را نشان می‌دهد؟

«چون ناز کند جانان اندر دل ما پنهان
 بر جمله سلطانان صد ناز رسد ما را»

- (۱) _ _ U / _ U _ _ / _ _ U / _ U _ _ (مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن)
 (۲) _ _ U / U U _ _ / _ _ U / U U _ _ (مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن)
 (۳) _ _ / U U _ _ / _ _ U / U _ _ (مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن)
 (۴) _ _ / U U _ _ / _ _ / U U _ _ (مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن)

۲۷- کدام یک از ابیات زیر در وزنی «دولختی» سروده شده و در آن پایه آوایی «سه‌هجایی» یافت می‌شود؟

(۱) من از اختران شنیدم که کسی اگر بیابد
 (۲) دل نماند بعد از این با کس که گر خود آهن است
 (۳) آن سو که میوه‌ها را این پختگی رسیده است
 (۴) گر نشد اشتیاق او غالب صبر و عقل من
 اثری ز نور آن مه خبری کنید ما را
 ساحر چشمت به مغناطیس زیبایی کشد
 آن سو که سنگ‌ها را اوصاف گوهر آمد
 این به چه زبردست گشت؟ آن به چه پایمال شد؟

- ۲۸- کدام گزینه بیانگر وزن بیت زیر است؟
 «خشمین بر آن کسی شو کز وی گزیر باشد»
 (۱) فاعلاتن فاعلن فاعلاتن فاعلن
 (۲) مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن
 (۳) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن
 (۴) فاعلات مفعولن فاعلات مفعولن
- ۲۹- کلمات کدام گزینه به ترتیب وزن بیت زیر را کامل می‌کنند؟
 «یاقوت ارچه بگرفت فشانی»
 (۱) مخاطب - شرمندگی (۲) آزادگان - زیباترین (۳) دردانه - فراتر (۴) بی‌خانمان - بنوشد
- ۳۰- وزن کدام یک از ابیات زیر دولختی است و تنها به صورت «چهارتا - سه‌تا» دسته‌بندی هجایی می‌شود؟
 (۱) صورت کنند زیبا بر پرنیان و دیبا
 (۲) بس‌سیار زبونی‌ها بر خویش روا دارد
 (۳) وعده که گفتم شبی با تو به روز آورم
 (۴) تو گمان مبر که سعدی ز جفا ملول گردد
- ۳۱- کدام بیت در وزنی دولختی سروده شده است؟
 (۱) ای که سر تا پایت از گل خرمن است
 (۲) دل رفت و دیده خون شد و جان ضعیف ماند
 (۳) کافر مبیناد این غم که دیده است
 (۴) میانست را و مویت را اگر صد ره بیمایی
- ۳۲- برش هجایی کدام یک از مصراع‌های زیر هم به صورت «چهارتا - سه‌تا» و هم به صورت «سه‌تا - چهارتا» امکان پذیر است؟
 الف: یا به تنهایی بساز یا که از یاران مرنج
 ب: ترسم نکنند لیلی هرگز به وفا میلی
 ج: عمر من است زلف تو بو که دراز بینمش
 د: ای زلف دلبر من پرچین و پرشکنی
 و: چند بکردی طواف گرد جهان از گزاف
 هـ: بر بخت بخندیدم و بر خود بگرستم
- (۱) «الف» - «ب» - «د» (۲) «ب» - «ج» - «ه» (۳) «الف» - «د» - «ه» (۴) «ب» - «ج» - «و»
- ۳۳- با توجه به بیت زیر، کدام گروه از کلمات همگی می‌توانند کامل‌کننده وزن بیت زیر باشند؟
 «اندر دل آیینی دانی که چه»
 (۱) می‌دانم - صنما - دلم را - باختن
 (۲) زیبایی - آسمان - آرامش - حاصل
 (۳) آرامم - خوابیدن - عاشقی - بینایی
 (۴) احساسم - پیراهن - رؤیایت - جنگ‌آور
- ۳۴- وزن مقابل کدام مصراع نادرست است؟
 (۱) لحظه‌های امروزم شاد باد و رنگین باد (فاعلن مفاعیلن فاعلن مفاعیلن)
 (۲) بیا بیا و بازآ به صلح سوی خانه (مفاعیلن فاعلن مفاعیلن فاعلن)
 (۳) وعده کردی کآیم وعده را می‌پایم (فاعلن مفعولن فاعلن مفعولن)
 (۴) بشکسته آن دلی را که شکسته بُد ز عشقش (مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن)

۳۵- با توجه به ابیات زیر، به ترتیب پایه‌های آوایی پنجم و هشتم بیت اول و پایه‌های آوایی اول و چهارم بیت دوم در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

«گر پرتوی ز رویت در کنج خاطر افتد / گر چشم سرش خسبد بی سر همه چشم است او
خلوت‌نشین جان را آه از حرم برآید / کز دیده‌ی جان خود لوح ازلی خواند»

- (۱) خَل / وَاوْت / اِنْ / اِشِي - بَ / اِرا / اِيْد - گَر / اِچْش / اِم / اَس - مِ / اِچْش / اِمَس / اِتو
- (۲) خَل / وَاوْت / اِنْ - بَ / اِرا / اِيْد - گَر / اِچْش / اِم - مِ / اِچْش / اِمَس / اِتو
- (۳) خَل / وَاوْت / اِنْ / اِشِي - بَ / اِرا / اِيْد - گَر / اِچْش / اِم - مِ / اِچْش / اِمَس / اِتو
- (۴) خَل / وَاوْت / اِنْ - رَم / اِبا / اِيْد - گَر / اِچْش / اِم / اَس - مِ / اِچْش / اِمَس / اِتو

۳۶- کدام بیت با بیت «سلسله موی دوست حلقه دام بلاست / هر که در این حلقه نیست فارغ از این ماجراست» قرابت معنایی دارد؟

- (۱) زلف تو زندان محبوب هزاران عاشق است
- (۲) عقل دیوانه شد آن سلسله مشکین کو؟
- (۳) خیال زلف تو پختن نه کار هر خامی است
- (۴) روز اول که سر زلف تو دیدم گفتم

۳۷- چند بیت از ابیات زیر با بیت «هان ای دل عبرت‌بین از دیده عبر کن هان / ایوان مداین را آیینة عبرت دان» قرابت مفهومی دارند؟

صد پند نو است اکنون در مغز سرش پیدا
چو ایوان مداین مر تو را ایوان و خم سازد
بر سر گردون زدیم خیمه و ایوان خویش
کجا دانیم که این گل یا گیاه است	بس پند که بود آنکه در تاج سرش پیدا
در ایوانی که تو خواهی تو را باغ ارم سازد
باز سعادت رسید دامن ما را کشید
چو ما را چشم عبرت‌بین تباه است
(۱) یک	(۲) دو
(۳) سه	(۴) چهار

۳۸- مفهوم نوشته شده مقابل چند بیت درست است؟

سبزه پیاده می‌رود غنچه سوار می‌رسد (تسبیح طبیعت)
خوبی قمر بهتر یا آنکه قمر سازد؟ (اصل هر چیز بهتر از فرع آن است)
روزی تفقیدی کن درویش بینوا را (طلب توجه)
نه شب‌نم که خون از شبیم می‌تراود (توصیف غم)	باغ سلام می‌کند سرو قیام می‌کند
ای دوست شکر خوش تر یا آنکه شکر سازد؟
ای صاحب کرامت شکرانه سلامت
الفبای درد از لبیم می‌تراود
(۱) یک	(۲) دو
(۳) سه	(۴) چهار

۳۹- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) تو این عهدی که با من بسته بودی
- (۲) صدبار مرا شکست عهد تو
- (۳) تا عهد تو در بستم عهد همه بشکستم
- (۴) شکست عهد تو و من خوشم بحمدالله

۴۰- کدام بیت با بیت «ز منجنیق فلک سنگ فتنه می‌بارد / من ابلهانه گریزم به آبگینه حصار» قرابت مفهومی دارد؟

- (۱) من بر آنم که تو داری خبر از راز فلک
- (۲) ز رای او رود اندر فلک ستاره روز
- (۳) کارم به دعا چو بر نمی‌آید راست
- (۴) هزار سنگ فلک از شکار من آید

۴۱- در متن زیر چند عبارت درست است؟

چالش‌های جهانی، به تدریج یکی پس از دیگری آشکار می‌شوند و با بروز چالش‌های جدید، چالش‌های پیشین اغلب پایان می‌یابند - ابتدا چالش‌ها و بحران‌های معرفتی، معنوی، اخلاقی، عاطفی ظاهر می‌شوند و سپس چالش‌های اقتصادی، سیاسی و نظامی رخ می‌دهند - چالش‌های جهانی در مواجهه با سایر فرهنگ‌ها به وجود نمی‌آیند و همگی از درون فرهنگ غرب بر می‌خیزند - به دلیل درونی بودن این چالش‌ها فرهنگ غرب می‌تواند آن را به دیگران نسبت دهد - وقتی آثار چنین چالش‌هایی در سطح جهان آشکار می‌شود، فرهنگ‌های دیگر برای مهار آن‌ها نباید به همان راهی بروند که جهان غرب می‌رود.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۴۲- به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر در رابطه با فرهنگ و بحران متناظر آن، با کدام قسمت جدول در ارتباط است؟

بحران‌های متناظر	جامعه	فرهنگ
جنگ‌ها و تقابل‌ها	سیاسی	د
ب	اقتصادی	نمادها
ج	فرهنگی	عقاید و باورها
فقر و غنا	اجتماعی	الف

- هنجارها

- اقتصادی زیست‌محیطی

- ارزش‌ها

- معرفتی - معنوی

(۱) «الف» - «ب» - «د» - «ج»

(۲) «د» - «ب» - «الف» - «ج»

(۳) «الف» - «ج» - «د» - «ب»

(۴) «د» - «ج» - «الف» - «ب»

۴۳- هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب با موارد کدام گزینه ارتباط دارد؟

- معتبرترین راه شناخت جهان در فرهنگ قرون وسطی

- تنها راه شناخت علمی در قرون نوزدهم و بیستم

- زمان آغاز شدن بحران معرفتی جدید

- سازوکارهای غیرمادی جاری در جهان

(۱) کتاب مقدس - شناخت حسی - آشکار شدن محدودیت‌های علمی دانش تجربی - جست‌وجوی سنت‌های قدسی و

دینی توسط برخی نخبگان جهان غرب

(۲) شهود آباء کلیسا - شناخت تجربی - آشکار شدن وابستگی‌های دانش تجربی به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی -

رونق بخشیدن به بازار معنویت‌های کاذب

(۳) شناخت از راه عقل - شناخت عقلی - آشکار شدن محدودیت‌های علمی دانش تجربی - رونق بخشیدن به بازار

معنویت‌های کاذب

(۴) شناخت از راه تجربه - شناخت شهودی - آشکار شدن وابستگی‌های دانش تجربی به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی

- جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی توسط برخی نخبگان جهان غرب

۴۴- به ترتیب «تردید متفکران پست‌مدرن در اصول و مبانی فرهنگ غرب» و «مخدوش شدن استقلال معرفت علمی - تجربی و مورد تردید قرار گرفتن هویت روشنگرانه آن» مربوط به کدام یک از ابعاد بحران معرفتی - علمی است؟
 (۱) افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن - ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن

(۲) افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن - افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن
 (۳) ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن - ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن
 (۴) ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن - افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن

۴۵- پاسخ هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب چیست؟

- از چهره‌های منورالفکری که در کابینه رضاخان حضور داشتند.
 - از اقدامات آتاتورک

- نشریه‌ای درباره خودباوری مسلمانان و مبارزه با استعمار که سید جمال‌الدین اسدآبادی و محمد عبده در پاریس منتشر کردند.

- در حمله روسیه تزاری به ایران، عده زیادی از علمای اسلام با تدوین این رساله‌ها حکم جهاد با کفار را به طور مستدل بیان کردند.

(۱) محمدعلی فروغی - تغییر خط عربی به لاتین - العروة الوثقی - رساله نظامیه

(۲) عبدالحسین خان تیمورتاش - کشف حجاب - کاغذ اخبار - رساله جهادیه

(۳) علی‌اکبر داور - لغو تقویم هجری - العروة الوثقی - رساله جهادیه

(۴) تقی‌زاده - پخش اذان به زبان ترکی - کاغذ اخبار - رساله نظامیه

۴۶- کدام یک از عبارات‌های زیر در مورد «ویژگی نخستین بیدارگران اسلامی» نادرست و درباره «ویژگی منورالفکران» درست است؟

(۱) به دنبال اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند - بیداری را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دیدند.

(۲) قومیت‌های مختلف را به رسمیت می‌شناختند - بیداری را بازگشت به اسلام نمی‌دانستند.

(۳) نسبت به کشورهای استعمارگر احساس خطر نمی‌کردند - به ناسیونالیسم روی آورده بودند.

(۴) حضور سیاسی و اقتصادی استعمارگران را فرصت می‌دانستند - وحدت امت اسلامی را دنبال می‌کردند.

۴۷- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- در زمان روبه‌رو شدن غرب متجدد با جهان اسلام، عالمان دینی اغلب بر اساس کدام ضرورت با آن‌ها تعامل می‌کردند؟

- دو عنصر برتر فرهنگ اسلامی که اغلب در حاشیه مناسبات قدرت‌های قومی باقی مانده بودند، کدام‌اند؟

- دولت‌های کشورهای مسلمان بر اساس چه میزانی آسیب‌پذیری بیشتری در برابر کشورهای غربی پیدا می‌کردند؟

(۱) حفظ امنیت - فقاقت و عدالت - دوری از سنت‌های دینی و اسلامی

(۲) حفظ فرهنگ - استقلال و عزت - دوری از سنت‌های دینی و اسلامی

(۳) حفظ امنیت - استقلال و عزت - شیفتگی در برابر فرهنگ غرب

(۴) حفظ فرهنگ - فقاقت و عدالت - شیفتگی در برابر فرهنگ غرب

۴۸- در بین عبارتهای زیر، کدام یک بخش اول آن درست و بخش دوم آن نادرست است؟

الف - بیدارگران نخستین با وجود رویکرد اعتراض آمیز به غرب، از فرهنگ غرب شناخت عمیقی نداشتند و خطر غرب را بیشتر در سلطه‌گری و قدرت فرهنگی آن می‌دیدند.

ب - بیدارگران دوری مسلمانان از عمل به اسلام را عامل ضعف جوامع اسلامی می‌دانستند و گمان می‌کردند دلیل قدرتمندی جوامع غربی این است که عملکرد آنها اغلب همان است که مورد توجه اسلام نیز می‌باشد.

ج - به موازات نخستین بیدارگران اسلامی، گروه دیگری در جوامع اسلامی پیدا شدند که شیفته فرهنگ غرب بودند که این گروه بیشتر در لژهای فراماسونری سازمان یافتند و خود را منورالفکر می‌نامیدند.

د - گروهی که به موازات نخستین بیدارگران اسلامی به وجود آمدند، بیداری را در گذر از فرهنگ اسلامی می‌دانستند و در ایران، اومانیسیم را به منورالفکری ترجمه کردند.

ه - منورالفکران غرب‌گرا در قدم‌های نخست از ضرورت اصلاحات در دولت‌های کشورهای اسلامی خود سخن می‌گفتند، در نهایت با حمایت کشورهای غربی، در جوامع خود حکومت‌های سکولار تشکیل دادند.

(۱) «الف» - «ب» - «ج» (۲) «الف» - «ج» - «د» (۳) «ب» - «ج» - «د» (۴) «ج» - «د» - «ه»

۴۹- به ترتیب علت هر یک از عبارتهای زیر کدام است؟

- مخدوش ساختن استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی توسط استبداد استعماری

- اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول

- نقص اندیشه التقاطی در ویژگی انسجام

(۱) وابستگی به کشورهای استعمارگر - گریز آنان از اسلام یا اسلام‌ستیزی آنان - چیده شدن ارزش‌ها و باورهای ناسازگار در کنار هم

(۲) عمل کردن مطابق منافع کشورهای استعمارگر - از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت - آمیزه‌های از باورها و ارزش‌های گردآوری شده از مکاتب مختلف

(۳) وابستگی به کشورهای استعمارگر - از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت - چیده شدن ارزش‌ها و باورهای سازگار در کنار هم

(۴) عمل کردن مطابق منافع کشورهای استعمارگر - گریز آنان از اسلام یا اسلام‌ستیزی آنان - آمیزه‌های از باورها و ارزش‌های گردآوری شده از مکاتب مختلف

۵۰- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب چیست؟

- حکومت منورالفکران غرب‌گرا در کشورهای اسلامی چه چیزی را به دنبال داشت؟

- حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ در چارچوب کدام اندیشه‌ها بود؟

- با کدام اتفاق، جاذبه‌های روشنفکری چپ در سطح جهان از بین رفت؟

(۱) استبداد استعماری - سکولاریستی، مارکسیستی و سوسیالیستی - پایان جنگ جهانی دوم

(۲) استبداد قومی - مارکسیستی، ناسیونالیستی و سوسیالیستی - فروپاشی بلوک شرق

(۳) استبداد استعماری - ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی - فروپاشی بلوک شرق

(۴) استبداد قومی - سوسیالیستی، مارکسیستی و سکولاریستی - پایان جنگ جهانی دوم

- ۵۱- هر یک از عبارات‌های زیر به کدام مانع تصمیم‌گیری اشاره دارد؟
- فردی با وجود شواهد فراوان راجع به مضرات مصرف مواد مخدر، همچنان به لذت مصرف آن اشاره می‌کند.
 - پارسا علیرغم آگاهی کامل از پرسش دبیر، از پاسخ‌دادن به آن امتناع کرد و تردید داشت.
 - فوتبالیست، تصور می‌کند در بازی‌های اول با تیم‌های ضعیفی روبه‌رو است و به حد کافی تمرین نمی‌کند.
 - مهدیه به قدری بابت ارائه مطلب درسی اضطراب داشت که روز ارائه سر کلاس حاضر نشد.
- (۱) اعتماد افراطی - کوچک شمردن خود - سوگیری تأیید - کنترل نکردن هیجانات
(۲) سوگیری تأیید - کوچک شمردن خود - اعتماد افراطی - کنترل نکردن هیجانات
(۳) اعتماد افراطی - کنترل نکردن هیجانات - سوگیری تأیید - کوچک شمردن خود
(۴) سوگیری تأیید - کنترل نکردن هیجانات - اعتماد افراطی - کوچک شمردن خود
- ۵۲- در هر یک از موقعیت‌های زیر چه تعارضی وجود دارد؟
- شکنجه‌گر برای تنبیه‌نشدن از سوی بالادست خود، مجبور است دوستان خود را آزار بدهد.
 - پویا میان رفتن به صبحانه با دوستان یا رفتن به کوهنوردی با گروهی دیگر، در تردید است.
 - آیلین خیلی ترشی دوست دارد اما مصرف ترشی هم باعث ایجاد حساسیت در او می‌شود.
- (۱) اجتناب، اجتناب - گرایش، گرایش - اجتناب، اجتناب
(۲) اجتناب، اجتناب - گرایش، اجتناب - گرایش، اجتناب
(۳) گرایش، اجتناب - گرایش، اجتناب - اجتناب، اجتناب
(۴) اجتناب، اجتناب - گرایش، گرایش - گرایش، اجتناب
- ۵۳- کدام گزینه به انگیزه بیرونی اشاره دارد؟
- (۱) فردی احساس گرسنگی می‌کند و تا غذایی خوشمزه نیابد آرام نمی‌نشیند.
 - (۲) کودکی گریه می‌کند و تا از شیر مادرش تغذیه نکند آرام نمی‌گیرد.
 - (۳) شخصی در جنگل راه می‌رود و حواسش به همه جا هست تا توسط حیوانی وحشی مورد حمله قرار نگیرد.
 - (۴) شخصی هوشیارانه در کنار وسایلش نشست مبادا کسی آن‌ها را بدزد.
- ۵۴- عبارت مقابل به کدام گزینه اشاره دارد؟ «شخصی سال‌هاست که از علائمی شبیه به افسردگی رنج می‌برد و همچنان باور دارد که می‌تواند بر این مشکلش غلبه کند اما چندی پیش به این نتیجه رسید که دیگر کاری از دستش بر نمی‌آید.»
- (۱) وی موتور محرکه قوی برای دستیابی به اهدافش دارد.
 - (۲) وی رابطه‌ی علی یا همبستگی میان اعمال خود و وقایع نمی‌بیند.
 - (۳) وی به این باور رسیده که همچنان دارای کارایی است.
 - (۴) وی هنوز حداقل کنترلی بر محیط خود دارد.
- ۵۵- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب به کدام مفهوم روان‌شناختی اشاره دارد؟
- گسیخته‌نشدن رفتارها
 - قرار گرفتن در مسیر مستقیم
 - حرکت در مسیر هدف
- (۱) استفاده صحیح از منابع انرژی - انتخاب هدف - فائق آمدن بر عوامل دشوار کننده راه
 - (۲) استفاده درست از توانایی‌های محدود - انتخاب هدف - فائق آمدن بر عوامل دشوار کننده راه
 - (۳) استفاده صحیح از منابع انرژی - انگیزه و احساس ارزشمندی - امید به موفقیت
 - (۴) استفاده درست از توانایی‌های محدود - انگیزه و احساس ارزشمندی - امید به موفقیت

- ۵۶- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟
 - تفاوت انسان و حیوان، در نوع پاسخی است که به چرایی رفتار می دهند.
 - موتور محرکه رفتارهای انسان، همواره از عناصری در درون او سرچشمه می گیرد.
 - عوامل فرازیستی، فقط شناختهای ما را به حرکت درمی آورند.
 - انگیزهها بیشتر از جهت شدت و نه کیفیت متفاوت هستند.
- (۱) درست - نادرست - نادرست - درست
 (۲) نادرست - درست - نادرست - نادرست
 (۳) درست - نادرست - نادرست - نادرست
 (۴) نادرست - نادرست - درست - درست
- ۵۷- هر گزاره به کدام عامل بیشتر مربوط می شود؟
 - هر کاری بکنم نمی توانم به فیزیک مسلط شوم؛ این کار انجام پذیر نیست.
 - تلاشهای من برای گرفتن نمره ۲۰ بی فایده است؛ زیرا معلم به کسی ۲۰ نمی دهد.
 - انتخاب رشته فلسفه به عنوان مسیر آینده، باعث شده که شخص بهترین استفاده را از وقت و انرژی خود بکند.
 - مکانیک قرار است خودرویی را تماماً باز و بررسی کند؛ وی از کاری که قرار است بکند اطمینان خوبی دارد.
- (۱) اسناد بیرونی - درماندگی آموخته شده - نرفتن به بیراهه - باورها و نظام ارزشی
 (۲) باورها و نظام ارزشی - اسناد بیرونی - ادراک کنترل و کارایی - هماهنگی شناختی
 (۳) باورها و نظام ارزشی - اسناد بیرونی - هدفمندی - ادراک کارایی و کنترل
 (۴) باورها و نظام ارزشی - درماندگی آموخته شده - هدفمندی - داشتن کنترل روی عمل
- ۵۸- هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب با کدام مفهوم هماهنگی بیشتری دارد؟
 «تطابق رفتار با نیاز فطری - اثر دوجانبه بر رفتار - من بهترین خواهم شد.»
- (۱) انگیزه ذاتی - عوامل فرازیستی رفتار - موتور محرکه قوی برای شناختهای برتر
 (۲) انگیزه بیرونی - نگرش - اعتقاد راسخ به یک چیز
 (۳) انگیزه درونی - عوامل برون زاد رفتار - اراده
 (۴) انگیزه خودجوش - عوامل فرازیستی رفتار - باورها و نظام ارزشی
- ۵۹- در کدام موقعیت زیر، احتمال اینکه فرد دست به عمل بزند بیشتر است؟
 (۱) فردی، یک گروهان را زبردست خود دارد و فردا قرار است عملیات انجام شود اما هنوز نقشه‌ای ندارد. او مطمئن نیست بتواند از پس عملیات برآید.
 (۲) روان‌درمانگر، بیمار را به مطب خود می‌پذیرد و فرایند درمان را به خوبی آغاز می‌کند اما در حین درمان، راسخانه نمی‌تواند بگوید که آیا خواهد توانست در علائم بالینی بیمار، تغییراتی رو به بهبود ایجاد کند.
 (۳) نجار، سعی دارد با استفاده از ابزارها و وسایل مختلف، طرح‌های زیبایی روی چوب درآورد.
 (۴) دانش‌آموز پس از مطالعه فراوان سر جلسه آزمون حاضر می‌شود و با پاسخ خوب به سؤالات، انتظار نمره‌ای عالی دارد و سعی می‌کند تا از خرابکاری بپرهیزد.
- ۶۰- کدام گزینه نمی‌تواند راه حلی برای حل تعارض موجود در جمله مقابل باشد: «فردی تصمیم گرفته که دیگر از غذاهای شور خودداری کند اما همچنان در طی آشپزی، مقدار بسیاری نمک استفاده می‌کند.»
- (۱) دوستانم در میهمانی مرا وسوسه کردند و مجبور شدم غذای پرنمک درست کنم.
 (۲) از این به بعد دیگر غذای شور نخواهم خورد.
 (۳) غذایی که درست کرده‌ام اصلاً شور نیست.
 (۴) واقعاً فکر می‌کنم غذای شوری خورده‌ام.

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه یازدهم

نیم سال دوم $\frac{2}{8}$

ویژه دانش آموزان پایه یازدهم

دفترچه شماره ۲

پنجشنبه ۲۷ فروردین ماه ۱۴۰۵

ملاحظات	مدت زمان پاسخ گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		تا	از			
۵۰ سؤال ۴۵ دقیقه	۱۵ دقیقه	۷۵	۶۱	۱۵	زبان عربی	۱
	۱۵ دقیقه	۸۵	۷۶	۱۰	تاریخ	۲
		۹۵	۸۶	۱۰	جغرافیا	۳
		۱۱۰	۹۶	۱۵	فلسفه	۴

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرایبی، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

<p>روان شناسی</p> <p>تفکر (۲) تصمیم گیری (از ابتدای «موانع تصمیم گیری») انگیزه و نگرش صفحه ۱۴۹ تا ۱۸۵</p> <p>سهم در کنکور: ۳ سؤال</p>	<p>جامعه شناسی ۲</p> <p>چالش های جهانی بحران های معرفتی و معنوی بیداری اسلامی و جهان جدید سرخااز بیداری اسلامی صفحه ۹۸ تا ۱۱۴</p> <p>سهم در کنکور: ۱ سؤال</p>	<p>علوم و فنون ادبی ۲</p> <p>سبک هندی پایه های آوایی همسان دولختی صفحه ۸۰ تا ۹۴</p> <p>سهم در کنکور: ۳ سؤال</p>	<p>ریاضی و آمار ۲</p> <p>تابع اعمال بر روی توابع آمار شاخص های آماری صفحه ۴۵ تا ۶۲</p> <p>سهم در کنکور: ۲ سؤال</p>
<p>فلسفه ۱</p> <p>انسان چیستی انسان (۱) چیستی انسان (۲) صفحه ۶۹ تا ۸۲</p> <p>سهم در کنکور: ۱ سؤال</p>	<p>جغرافیا ۲</p> <p>نواحی سیاسی معنا و مفهوم ناحیه سیاسی، کشور، یک ناحیه سیاسی صفحه ۱۱۵ تا ۱۴۱</p> <p>سهم در کنکور: ۱ سؤال</p>	<p>تاریخ ۲</p> <p>ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری، تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی، فرهنگ و تمدن در عصر صفوی / صفحه ۱۲۵ تا ۱۵۸</p> <p>سهم در کنکور: ۲-۱ سؤال</p>	<p>عربی، زبان قرآن ۲</p> <p>الصدق حوار و تمارین ارجموات ثلاثه صفحه ۷۰ تا ۸۸</p> <p>سهم در کنکور: ۲ سؤال</p>

استراتژی و هدف گذاری با ماز در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۰۵

اگر قصد داری از نیمه دوم سال شروع کنی و با موفقیت همه رو شگفت زده کنی، این برنامه برای توه!

گام اول (گرم کردن با آزمون ۹ بهمن):

با استفاده از مطالعه ای که برای امتحانات نیمسال اول داشته اید، در آزمون ۹ بهمن شرکت کنید و فقط به دید تمرین برای شروع (گرم کردن اولیه) به این آزمون نگاه کنید.

گام دوم (شروع پرنرزی در بهمن و اسفند):

در آزمون های ۲۳ بهمن، ۷ اسفند و ۲۱ اسفند، به مطالب سه هشتم ابتدایی نیمسال دوم مسلط می شوید.

گام سوم (جبران نیمسال اول در فرصت طلایی نوروز):

از ۲۲ اسفند تا ۶ فروردین، به جبران، مرور و جمع بندی نیمسال اول می پردازید و با آزمون ۶ فروردین به مطالب نیمسال اول مسلط می شوید.

گام چهارم (تکمیل یادگیری نیمسال دوم بعد از ایام نوروز):

از ۷ فروردین تا ۲۴ اردیبهشت، به مطالب پنج هشتم پایانی نیمسال دوم مسلط می شوید و با آمادگی کامل به استقبال امتحانات خرداد ماه می روید.

گام پنجم (بهترین پایان برای سال تحصیلی):

تکمیل یادگیری و جمع بندی کامل برای ورود پر قدرت به سال تحصیلی بعد؛ آزمون جامع کل پایه در ۲۸ خرداد ماه

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٦١ - ٦٧)

٦١- ﴿أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ﴾:

- (١) آیا نمی‌دانند که تنها خداوند است که توبه را از بندگان خویش قبول می‌کند!
- (٢) آیا ندانستند که فقط خداوند است که توبه را از بنده خود قبول می‌کند!
- (٣) آیا ندانسته‌اند که فقط خداست که توبه را از بندگان می‌پذیرد!
- (٤) آیا ندانسته‌اید که فقط خودِ خداست که توبه را از بنده‌هایش پذیرا می‌شود!

٦٢- «أَيُّهَا الْمَوْظَفُ أَرِيدُ أَنْ أَتَّصَلَ وَلَكِنِّي لَا أَعْلَمُ لِمَاذَا الشُّحْنُ لَا يَعْمَلُ، رَجَاءً بِبَلِّ لِي هَذِهِ الْبِطَاقَةَ!»: ای کارمند ...

- (١) می‌خواهم که وصل شوم ولی نمی‌دانم چرا شارژ کار نمی‌کند، لطفاً این کارت را برایم عوض کن!
- (٢) قصد وصل شدن را دارم ولی نمی‌دانم برای چه شارژ عمل نمی‌کند، این کارت را عوض کن لطفاً!
- (٣) می‌خواهم که متصل شوم اما نفهمیدم که چرا شارژ عمل نمی‌کند، پس امیدوارم این کارت را برایم عوض کنی!
- (٤) می‌خواهم که وصل شوم ولی نمی‌دانم که برای چه این شارژ عمل نمی‌کند، لطفاً کارت را عوض کن!

٦٣- «جَدِّي يَحْمِي الْأَهْلَ وَالْعَرَضَ وَيُفَرِّجُ عَنِ الْمَكْرُوبِ وَ نَحْنُ نَعْلَمُ أَنَّهُ يُطْعِمُ أَهْلَ الْمَدِينَةِ وَيُعِينُهُمْ فِي شِدَائِهِ الدَّهْرِ!»:

- (١) پدر بزرگ من از اهل و ناموس حمایت می‌کند و اندوه غمگینان را می‌زداید و ما می‌دانستیم که او اهل شهر را خوراک می‌دهد و در سختی‌های روزگار به آنان یاری می‌رساند!
- (٢) پدر بزرگم از خانواده و آبرو پشتیبانی می‌کند و اندوه غمگین را می‌زداید و ما می‌دانیم که او به اهل شهر خوراک می‌دهد و آنان را در سختی‌های روزگار یاری می‌کند!
- (٣) پدر بزرگم کسی است که از خانواده و آبرو پشتیبانی می‌کند و غم اندوهگین را از بین می‌برد و ما می‌دانیم که او به اهل شهر خوراک می‌دهد و در سختی ایام ایشان را یاری می‌کند!
- (٤) پدر بزرگ من از اهل و ناموس حمایت می‌کند و اندوه اندوهگین را می‌زداید و ما می‌دانیم که او خوراک‌دهنده به اهل شهر و یاری‌رساننده به آنان در گرفتاری روزگار است!

٦٤- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (١) أولادي ليستمعوا إلى الكلام الحق حتى ينجحوا في أهدافهم: فرزندانم به سخن حق گوش می‌دهند تا در اهداف خود موفق شوند!
- (٢) إني رأيتُ خصالاً من هذا الرجل ما وجدتُ مثلها في أحدٍ! من ویژگی‌هایی از این مرد دیدم که مانند آن را در کسی نمی‌یافتم!
- (٣) طفلي ما كان يعرف السباحة فساعدها و أنقذناه من الغرق! كودكم شنا نمی‌دانست پس او را یاری کردیم و او را از غرق شدن نجات دادیم!
- (٤) وجدنا برنامجاً يُرشدنا إلى تعلم اللغة التي نحن بحاجة إليها! برنامه‌ای را یافتیم که ما را در یادگیری زبانی که به آن نیازمند هستیم یاری بکند!

۶۵- عَيْنِ الْخَطَا:

- ۱) كان والدي سيّد قومه و يُضرب به المثل في الكرم!: پدرم سرور قومش بود و به او در بخشش مثل زده می شد!
- ۲) أمر النَّبِيُّ المسلمين بأن يُطلقوا بنتاً ما فعلت عملاً سيّئاً!: پیامبر به مسلمانان دستور داد که دختری را آزاد کنند که کار بدی را انجام نداده!
- ۳) يا صاحبتني سامحيني أنت على الحقّ سأبدل لك هذا الطّعام!: ای دوستم مرا ببخش حق با توست این غذا را برای تو عوض خواهم کرد!
- ۴) ألم ينظروا إلى قدرة الله في بناء السّموات والأرض!: آیا به قدرت خدا در ساختن آسمانها و زمین نگاه نمی کنند!

۶۶- «کتاب دوستی است که تو را از گرفتاری نادانی نجات می دهد!»:

- ۱) الكتاب صديقٌ يُنقذك من مصيبة الجهل!
 - ۲) الكتاب هو صاحب و يُنقذك من مصيبة الجهل!
 - ۳) كتابٌ يُنقذك من مشكلة الجهل هو الصديق!
 - ۴) الكتاب صديقٌ أنقذك من مصيبة الجهل!
- ۶۷- **عَيْنِ الْخَطَا فِي الْمَفْهُوم:** «لا تغتروا بصلاتهم و لا بصيامهم ولكن اختبروهم عند صدق الحديث و أداء الأمانة!»
- ۱) عبادت به جز خدمت خلق نیست
 - ۲) واعظان کاین جلوه بر محراب و منبر می کنند
 - ۳) حافظ منشیین بی می و معشوق زمانی
 - ۴) ای که مسجد می روی بهر سجود
- به تسبیح و سجاده و دلچ نیست
چون به خلوت می روند آن کار دیگر می کنند
کایام گل و یاسمن و عید صیام است
سر بجنبند دل نجنبند این چه سود

■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٦٨ - ٧٠) بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ:

أسر المسلمون في إحدى الغزوات بنتاً يُضرب بوالدها مثلٌ في الكرم و المحبّة و لما ذهبت مع الأسرى إلى النبيّ (ص) بدأت بذكر خصال أبيها و قالت: ما أتى أحدٌ أبي في حاجةٍ فردّه خائباً. أنا سفانة؛ ابنة حاتم الطائيّ فقال النبيّ: أتركوها فإن والدها كان يُحبُّ مكارم الأخلاق.

فلما أطلقها رسول الله رجعت إلى أخيها و شرحت له ما أعجبها عن النبيّ فقالت: أنا رأيتُ أجودَ النَّاسِ و هو الذي يفك الأسير و يعرف قدر الكبير و يرحم الصّغير.

جاء أخوها إلى رسول الله فأسلم كلهم. قال رسول الله: إرحموا عزيزاً ذلّ و غنياً افتقر و عالماً ضاع بين جهالٍ.

۶۸- عَيْنِ الصّحیح حسب النَّصِّ:

- ۱) أكرم الناس من يُحبّ أن یأسر صغار قومه و كبارهم!
 - ۲) إنّ السفانة تفتخر بوالدها و أعماله الحسنة بين قومه!
 - ۳) أخو السفانة شرح لقومه ما شاهد من النبيّ و أصحابه!
 - ۴) كان حاتم الطائيّ شارك في إحدى غزوات رسول الله!
- ۶۹- أيّ مفهوم تشاهد في هذه العبارة؟ «إرحموا عزيزاً ذلّ و غنياً افتقر و عالماً ضاع بين جهالٍ.»
- ۱) إنّ الفقراء أفضل من الأغنياء بسبب مكانتهم عند الله!
 - ۲) للعالم الذي يُعلم الجاهلين الأدب، أجرٌ عند ربّنا!
 - ۳) من يرحم الأعرّاء في الأرض يرحمه الله في السّماء!
 - ۴) من فقد ثروته و أمواله لا يُفقد قدره فلنحترمه!

■ عَيْنُ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٧٠)

- ٧٠- «المسلمون - أطلق - أجود - افتقر»
(١) المسلمون: اسم الفاعل - جمع سالم للمذكر - معرّف بـ «ال» - معرب / فاعل لفعل «أسر» و مرفوع بالواو
(٢) أطلق: فعل ماضٍ - للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي من باب «إفعال» - لازم / الجملة فعلية
(٣) أجود: اسم تفضيلٍ للمذكر و جمعه المكسر على وزن «أفاعل» - معرب / مفعول لفعل «رأيتُ»
(٤) افتقر: فعل ماضٍ - مزيد ثلاثي من باب «افتعال» - للمفرد المذكر - لازم - معلوم / فعل و مع فاعله

■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٧١ - ٧٥)

- ٧١- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:
(١) تَذَهَبُ الزَّائِرَةُ عِنْدَ مُوْظَفِ الْإِتِّصَالَاتِ فِي الصَّالَةِ!
(٢) لَا تُحَدِّثُ النَّاسَ بِكُلِّ مَا سَمِعْتَ بِهِ!
(٣) إِنَّ الْإِمْتِحَانَاتِ تُسَاعِدُ الطُّلَّابَ لِتَعَلُّمِ دُرُوسِهِمْ!
(٤) إِنِّي رَأَيْتُ خِصَالاً مِنْ هَذَا الرَّجُلِ تُعْجِبُنِي!
- ٧٢- عَيْنُ «لَامٍ» تَخْتَلِفُ عَنِ الْبَاقِي:
(١) قَالَ صَدِيقِي: لِنُكْمَلِ دَرَسْنَا الْيَوْمَ فَنَكْسِبُ دَرَجَةَ كَامِلَةً!
(٢) هُوَ يَذْهَبُ إِلَى الْمَكْتَبَةِ لِيَقْرَأَ كِتَابَهَا التَّارِيخِيَّةَ بِكُلِّ سُرُورٍ!
(٣) أَسْعَى عِبْرَ شَرِيحَةِ الْجَوَالِ لِأَتَّصِلَ وَلَكِنَّهُ لَا يُمْكِنُ!
(٤) حَاولُوا كَثِيرًا لِتَحْصُلُوا عَلَى أَهْدَافِكُمُ الْعَالِيَةِ!
- ٧٣- عَيْنُ مَا جَاءَ فِيهِ فِعْلٌ لِلْمُسْتَقْبَلِ:
(١) لَمْ يَأْسِرِ الْجُنُودَ هَذَا الرَّجُلُ فِي غَزْوَةِ طِيءِ!
(٢) قَرَّرْنَا أَنْ نَذْهَبَ إِلَى السَّفَرِ غَدًا مَعَ الْأُسْرَةِ!
(٣) أَيُّهَا الْأَوْلَادُ لَا تَقْتَرِبُوا مِنْ هَذَا الشَّارِعِ الْمَزْدَحِمِ!
(٤) نَحْنُ لَنْ نَحْتَرِمَ مَنْ يَظْلِمُ الضَّعْفَاءَ وَ لَا يَرْحَمُهُمْ!
- ٧٤- فِي أَيِّ عِبَارَةٍ لَا تُشَاهِدُ الْمَاضِيَ الْإِسْتِمْرَارِي؟
(١) سَلَّمْنَا عَلَى مَعْلَمٍ دَرَسْنَا الْكِيمِيَاءَ قَبْلَ سَنَتَيْنِ!
(٢) كَانَتِ الْمَرْأَةُ تَشْرَحُ خِصَالَ جَدِّهَا وَ تَفْتَخِرُ بِهَا!
(٣) كَتَبْتُ بَرْنَامَجًا يُسَاعِدُنِي فِي قِرَاءَةِ دُرُوسِي!
(٤) كَانَ أَبِي يَجْلِسُ فِي الْغُرْفَةِ وَ بَعْدَ دَقَائِقَ أَرَادَ أَنْ يَنَامَ!
- ٧٥- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي قِرَاءَةِ «لَمْ»:
(١) لَمْ تَرْجِعُوا مِنَ الْمَهْمَةِ الْإِدَارِيَّةِ هَذَا الْأُسْبُوعِ!
(٢) لَمْ تَطَالَعَا كِتَابًا تَفِيدُكُمَا فِي سُلُوكِكُمَا وَ حَيَاتِكُمَا!
(٣) لَمْ تَسَافِرُوا إِلَى هَذِهِ الْمَحَافِظَةِ الْجَمِيلَةِ الْيَوْمِ!
(٤) لَمْ لَا يَجْلِبْنَ سَيَّارَتَهُنَّ جَنْبَ بَابِ سَاحَةِ بَيْتِنَا!

۷۶- هر یک از گزاره‌های زیر مربوط به وضعیت معماری کدام حکومت‌ها در سده‌های نهم تا یازدهم هجری قمری در ایران است؟

الف - ویژگی مهم معماری این دوره، ایجاد بناهای عظیم، گنبدها و تزیین ساختمان‌ها با گچ‌بری بود.

ب - وجود هماهنگی در رنگ‌ها و نقاشی‌های کاشی‌ها و طراحی و معماری بی‌نظیر، ویژگی اصلی بناهای این دوره بود.

ج - استفاده از ترکیب آجر و کاشی برای تزیین و زیباسازی بناها در این دوره رواج داشت.

د - قوام‌الدین و غیاث‌الدین شیرازی از جمله سرشناس‌ترین معماران این دوره هستند.

(۱) ایلخانان و تیموریان - صفویان - صفویان - ایلخانان

(۲) ایلخانان و تیموریان - صفویان - ایلخانان و تیموریان - تیموریان

(۳) ایلخانان - صفویان - ایلخانان و تیموریان - ایلخانان

(۴) ایلخانان - ایلخانان و تیموریان - صفویان - تیموریان

۷۷- در یک موقعیت فرضی، محفلی در اصفهان میان اهل سنت، شیعیان و صوفیان برقرار است و هر سه گروه با هم به مباحثه نشست‌اند. کدام گزینه می‌تواند دربارهٔ این محفل درست باشد؟

(۱) در دورهٔ ایلخانان، خان‌های مسلمان سعی می‌کردند تا از طریق این محافل، یک مذهب بر حق را برای جامعه برگزینند.

(۲) در اوایل دورهٔ صفویه، مذاهب و گروه‌های مختلف عقیدتی می‌توانستند به‌طور آزادانه با یکدیگر تعامل و گفت‌وگو کنند.

(۳) در عصر تیموری، مساجد و خانقاه‌های بسیاری برای گرد هم آمدن پیروان مذاهب و طریقت‌های صوفیانه ساخته شد.

(۴) این محفل پس از هجوم مغول برگزار شده و احتمالاً همه متحد و یکدل برای مسلمان شدن مغول‌ها تلاش می‌کنند.

۷۸- هر یک از گزاره‌های زیر احتمالاً مربوط به کدام یک از کتاب‌های تاریخ‌گزیده، حبیب‌السیر و احسن‌التواریخ است؟

الف - فرش اردبیل برای پیشکشی به مقبرهٔ شیخ صفی‌الدین اردبیلی توسط هنرمندان کاشانی بافته شد.

ب - شیخ صفی‌الدین اردبیلی در سال تألیف این کتاب، فوت می‌کند و جانشینانش راه او را ادامه می‌دهند.

ج - اسماعیل صفوی، پس از تصرف تبریز، در آن شهر به‌عنوان پادشاه ایران تاج‌گذاری کرد.

(۱) «الف» و «ج»: حبیب‌السیر - «ب»: احسن‌التواریخ

(۲) «الف»: احسن‌التواریخ - «ب»: حبیب‌السیر - «ج»: تاریخ‌گزیده

(۳) «الف» و «ب»: تاریخ‌گزیده - «ج»: حبیب‌السیر

(۴) «الف»: احسن‌التواریخ - «ب»: تاریخ‌گزیده - «ج»: حبیب‌السیر

۷۹- کدام گزینه دربارهٔ وضعیت تاریخی مذهب شیعه در ایران، درست است؟

(۱) هم‌زمان با هجوم مغولان و ظهور طریقت‌های صوفیانهٔ مختلف، مذهب تشیع نیز در سرتاسر ایران رواج یافت و در سرتاسر کشور دین رسمی اعلام شد.

(۲) مذهب شیعه که با آغاز ورود اسلام به سرزمین ما راه یافته بود، به‌مرور گسترش یافت و توانست در سدهٔ دهم هجری قمری، دین رسمی اعلام شود.

(۳) با سقوط خلافت عباسی، مذهب تشیع در ایران راه یافت و در سده‌های هشتم و نهم، شیعیانی در مناطق مختلف ایران به حکومت رسیدند.

(۴) با رسمی کردن مذهب شیعه در سرتاسر ایران، شیعیان توانستند از سرزمین‌های همجوار وارد ایران شوند و در امنیت کامل ذیل حکومت صفوی به سر ببرند.

۸۰- طبق متن کتاب درسی تاریخ ۲ (پایه یازدهم)، هر یک از دوره‌های تاریخی صفوی ذکر شده، مربوط به کدام یک از عبارتهای موجود در گزینه‌هاست؟

الف - دوران ضعف و انحطاط

ب - عصر اقتدار و شکوفایی

ج - دوران تثبیت

- ۱) حاکم لایق فارس یعنی امام‌قلی خان در دوره «الف» به قتل رسید و در دوره «ب»، خلیج فارس آزاد شد.
- ۲) در دوره «الف» عراق و عتبات عالیات به قلمرو صفوی افزوده شد و در دوره «ج» برای دومین بار قندهار ضمیمه قلمرو گردید.
- ۳) در دوره «ج» پایتخت به اصفهان منتقل شد و در دوره «الف» سران ایلات قزلباش به خودسری و نافرمانی پرداختند.
- ۴) شاه‌صفی و جانشینش نخستین پادشاهان دوره «ب» محسوب می‌شوند و دو پسر شاه‌تیماسب در دوره «الف» حکومت کردند.

۸۱- کدام گزینه بیانگر وضعیت مناطق غرب و شرق ایران در دوران روی کار آمدن شاه‌عباس اول صفوی است؟

۱) عثمانی در غرب و ازبکان در شرق، مناطق وسیعی از ایران را مورد هجوم قرار داده بودند.

۲) مناطق شرقی از دست ازبکان آزاد گردید، اما بخش‌های وسیعی از غرب در تصرف عثمانی بود.

۳) در هر دو منطقه، سران ایلات قزلباش دست به نافرمانی زده و موجب آشوب و ناامنی شده بودند.

۴) ازبکان به خراسان عقب‌نشینی کرده بودند و عثمانی‌ها تا آن سوی مرزهای غربی رانده شدند.

۸۲- کدام یک از توصیفات زیر درباره اراضی خاصه در دوره صفوی درست است؟

۱) در اختیار و تملک والیان ایالت‌ها بود که میان زیردستانشان تقسیم می‌شد.

۲) این اراضی توسط مردم یا شاه وقف می‌شد تا شخص دیگری آن را تصرف نکند.

۳) این زمین‌ها بسیار ناچیز بود و همواره در معرض مصادره قرار داشت.

۴) این زمین‌ها متعلق به شاه بود و درآمد آن برای اداره سپاه هزینه می‌شد.

۸۳- کدام گزینه درباره روابط حکومت صفویه با گورکانیان هند درست است؟

۱) بیشتر ارتباط دو طرف با انگیزه و هدف اقتصادی و تجاری برقرار بود.

۲) با وجود اختلاف بر سر قندهار، روابط موجود میان آن‌ها حسنه بود.

۳) روابط این دو به دلیل همکاری دولت هند با عثمانی، همواره خصمانه بود.

۴) پس از جنگ‌های طولانی، عهدنامه‌های صلحی میان طرفین بسته شد.

۸۴- کدام عامل انجام‌شده از سوی حکومت صفوی، زمینه مناسبی برای توسعه و شکوفایی فرهنگی و تمدنی در ایران فراهم آورد؟

۱) توجه به هنرمندان و حمایت حکومت از آنان و رقابت با اروپا

۲) عقب راندن نیروهای همسایگان بیگانه به بیرون از مرزهای قلمرو

۳) ایجاد وحدت سیاسی، یکپارچگی جغرافیایی و انسجام اجتماعی

۴) رسمیت یافتن و استقرار مذهب تشیع و دعوت علمای جبل عامل

۸۵- عبارت زیر، توصیف کدام یک از صنایع هنری ایران در دوره صفویه است؟

«یکی از هنرهای ممتاز و برجسته عصر صفویان به شمار می‌رود که به جز جنبه هنری، موجب رونق تجارت و کسب و کار

نیز بود. بخشی از این آثار امروزه به‌عنوان گنجینه فرهنگی و تمدنی ایرانیان در موزه‌های معروف جهان جای گرفته و

آن‌ها به داشتن این آثار فاخر هنری که جنبه جهانی یافته‌اند، می‌بالند.»

۴) خوش‌نویسی

۲) شاهنامه‌های نگارگری شده (۳) فلزکاری

۱) بافندگی

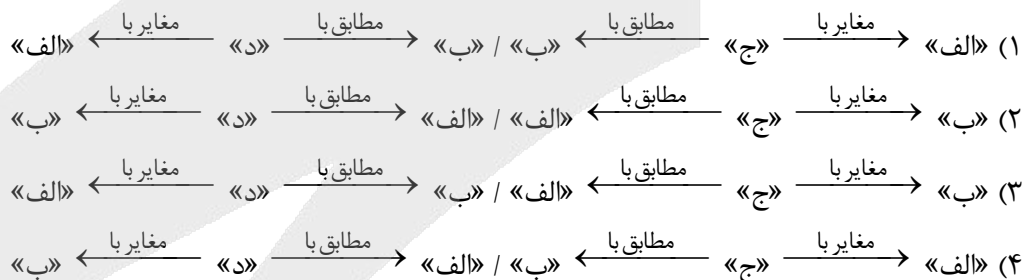
۸۶- بر اساس موارد مطرح شده، کدام گزینه درست است؟

- الف - ارتباط مدیریت مدرسه با خانواده دانش آموزان
 ب - فراهم کردن تجهیزات لازم برای هر بخش از مدرسه
 ج - عمل کردن دانش آموزان به نقش و وظیفه خود
 د - حفظ نظم و مقررات و رعایت حقوق و مسئولیت‌ها
 ه - دریافت بخشنامه و دستورالعمل از اداره
 و - دیوارکشی مناسب و نصب در برای ورود و خروج ایمن
- ۱) موارد «الف» و «ه» همانند مورد «د» به وظیفه تنظیم امور مدرسه با خارج از آن و موارد «ب» و «و» همانند مورد «ج» به وظیفه تنظیم امور فضا در نظام مدیریت مدرسه می‌پردازند.
- ۲) موارد «ب» و «و» برخلاف موارد «ج» و «د» که به وظیفه تنظیم روابط سازه انسانی می‌پردازند، مربوط به وظیفه تنظیم امور فضا هستند.
- ۳) مورد «ج» همانند مورد «د» به وظیفه تنظیم روابط سازه انسانی و مورد «الف» برخلاف مورد «ه» به وظیفه تنظیم امور مدرسه با خارج از آن می‌پردازد.
- ۴) مورد «ب» همانند مورد «و» و برخلاف مورد «الف» به وظیفه تنظیم امور فضا و مورد «ج» همانند مورد «د» و «ه» به وظیفه تنظیم روابط سازه انسانی می‌پردازد.

۸۷- با توجه به موارد زیر، کدام شکل به درستی ترسیم شده است؟

- الف - با توجه به مقیاس فضای جغرافیایی و نظام مدیریت که یک فضای جغرافیایی را اداره می‌کند، به انواع مختلفی تقسیم می‌شود.
- ب - مطالعه نواحی سیاسی یکی از موضوعات آن است.

- ج - به بخشی از سطح زمین گفته می‌شود که تحت مدیریت سیاسی یا فرمانروایی یک قدرت سیاسی است.
- د - سیاست و تصمیم‌گیری‌های سیاسی روی فضای جغرافیایی اثر می‌گذارند و آن‌ها را تغییر می‌دهند.

۸۸- ناحیه سیاسی ویژه ناحیه‌ای است که نظام مدیریت مخصوص به خود دارد؛ یکی از این نواحی مناطق آزاد تجاری است که

- ۱) به دلیل شرایط قومی و مذهبی از استقلال محدودی برخوردار است.
- ۲) قوانین مالیاتی و گمرکی کشورها در مورد سرمایه‌گذاری در آن اجرا می‌شود.
- ۳) دارای استقلال محدود در اداره امور خود در داخل یک کشور است.
- ۴) اتباع خارجی می‌توانند بدون اخذ روادید (ویزا) از قبل، به آن وارد شوند.

۸۹- با توجه به موارد ذکر شده، کدام گزینه به درستی تنظیم شده است؟

- الف - محل تمرکز قدرت سیاسی
ب - حد اعمال اراده سیاسی یک نظام مدیریت
ج - پایتخت‌ها، مراکز ایالت‌ها و استان‌ها
د - شهرهای مهم ناحیه‌ای یا مقر سازمان‌های بین‌المللی

- (۱) «الف» و «ب» کانون و «ج» و «د» مرز ناحیه سیاسی را بیان می‌کند.
(۲) «الف» برخلاف «ب» کانون ناحیه سیاسی و «ج» همانند «د» مرز ناحیه سیاسی را در برمی‌گیرد.
(۳) «ب» در ارتباط با مرز ناحیه سیاسی و «الف»، «ج» و «د» درباره کانون ناحیه سیاسی‌اند.
(۴) «ج» و «ب» مربوط به مرز ناحیه سیاسی و «د» برخلاف «الف» به کانون ناحیه سیاسی می‌پردازد.

۹۰- مطابق با متن زیر، کدام عبارات به ترتیب درست است؟

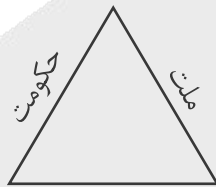
«توافق‌ها و تصمیمات سیاسی و اقتصادی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارد، همچنین ایدئولوژی حکومت‌ها نیز بر فضای جغرافیایی اثرگذار است.»

- (۱) پیوستن شبه‌جزیره کریمه به روسیه - دوقطبی شدن شهرها و پیدایش مناطق مرفه نشین
(۲) احداث تونل مانش - وجود آثار معماری سوسیالیستی در اتحاد شوروی سابق
(۳) زندگی بیش از چهار میلیون نفر از مردم فیلیپین در زاغه‌ها - استفاده از کودکان کار در جمع‌آوری زباله
(۴) اجرای طرح ترافیک در شهرهای پرجمعیت - وجود پایگاه نظامی ایالات متحده آمریکا در فیلیپین

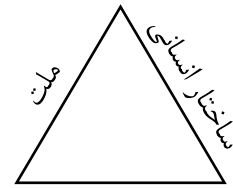
۹۱- کدام تصویر در ارتباط با ارکان کشور درست است؟

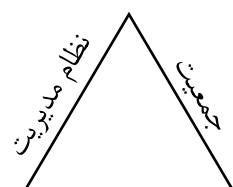
سرزمین

سرزمین

قلمرو و فضای جغرافیایی

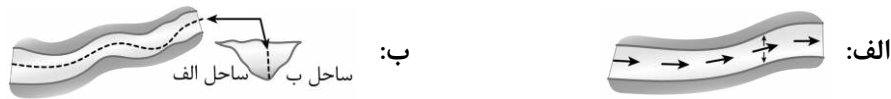
قلمرو و فضای جغرافیایی

۹۲- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«معمولاً تعیین مرزهای دریایی بین کشورها کار آسانی برای تعیین مرز دریایی ابتدا خط را معین می‌کنند. این خط حد جزر در دریاست. به آب‌های پشت این خط آب‌های می‌گویند. از این خط به سمت دریا تا حدود دریای سرزمینی نامیده می‌شود.»

- (۱) نیست - مبنا - پایین‌ترین - داخلی - ۱۲ مایل دریایی (۲) است - رأس - بالاترین - ساحلی - ۱۸۵۲ متر
(۳) نیست - رأس - پایین‌ترین - ساحلی - ۱۲ مایل دریایی (۴) است - مبنا - بالاترین - داخلی - ۱۸۵۲ متر

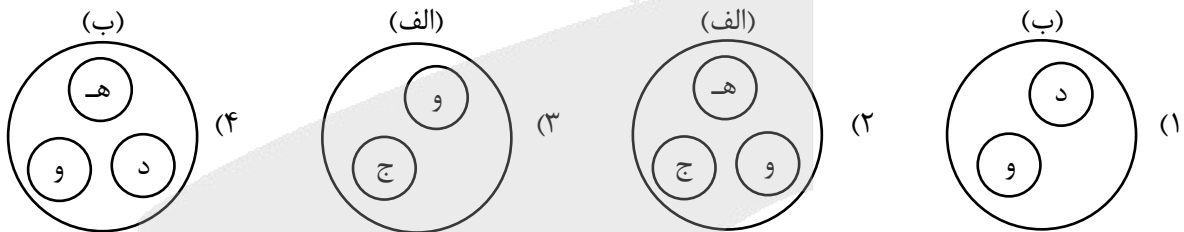
۹۳- با توجه به تعیین خط مرزی رود، کدام عبارت به مفاهیم درستی اشاره دارد؟

- (۱) «الف» بهترین خط مرزی است؛ زیرا عمیق‌ترین نقاط بستر رود را به هم متصل می‌کند.
 (۲) «ب» بهترین خط مرزی است؛ زیرا از وسط رودخانه می‌گذرد.
 (۳) «الف» بهترین خط مرزی است؛ زیرا فاصله مرز از هر دو ساحل به یک اندازه است.
 (۴) «ب» بهترین خط مرزی است؛ زیرا هر دو کشور حق کشتیرانی در دو طرف آن را دارند.

۹۴- با توجه به انواع مرزها از نظر پیدایش، کدام تصویر به درستی ترسیم شده است؟

- الف: تطبیقی
 ب: پیشتاز
 ج: مرز بین هند و پاکستان
 د: مرز بین کانادا و آلاسکا
 ه: نواحی خالی از سکنه
 و: شرایط فرهنگی

۹۵- با توجه به موارد مطرح شده کدام گزینه درست است؟

- الف: عراق
 ج: فرانسه
 ه: استرالیا
 ب: متمرکز بودن نظام سیاسی
 د: تقسیم کشور به چند ایالت
 و: اداره بخش کوچکی از کشور به صورت خودمختار

- (۱) مورد «الف» با «و» ارتباط دارد که نظام سیاسی آن ناحیه‌ای و ترکیبی است و در آن بخش اعظم کشور به صورت ناحیه‌ای اداره می‌شود.
 (۲) مورد «ج» با «د» و مورد «ه» با «ب» منطبق است که اولی دارای نظام سیاسی تک ساخت و دومی دارای نظام سیاسی فدرال است.
 (۳) مورد «الف» برخلاف مورد «ج» با «و» مرتبط است و مورد «ه» دارای نظام سیاسی فدرال است که در آن حکومت مرکزی نقش هماهنگ کننده دارد.
 (۴) مورد «ه» برخلاف «الف» و همانند «ج» دارای نظام سیاسی تک ساخت یا یکپارچه است که در این نظام کشور به واحدهای سیاسی و اداری کوچک تر تقسیم می‌شود.

۹۶- کدام گزینه، قلمروی «انسان‌شناسی فلسفی» را نشان می‌دهد؟

- (۱) شناخت دقیق ویژگی‌ها و روحیات اخلاقی انسان
- (۲) کشف حقیقت و چیستی انسان
- (۳) مطالعه دقیق ساختار و عملکرد مغز
- (۴) شناخت ریشه‌های زیستی و مسیر تکامل بشر

۹۷- از منظر افلاطون، کدام گزاره درباره حقیقت انسان صحیح است؟

- (۱) انسان در آغاز تولد فاقد نفس عقلانی تکامل یافته است و با مراقبت به فضایل دست می‌یابد.
- (۲) قوه عقل، محصول تعامل میان نفس غیرمادی و بدن انسان بوده و عامل اصلی سعادت است.
- (۳) حقیقت غیرمادی انسان، به دلیل ارزش والای خود، از آغاز تولد دارای تمامی فضایل ذاتی است.
- (۴) نفس غیرمادی، جایگاه انحصاری خرد است و فضایل اخلاقی با مراقبت و به تدریج حاصل می‌شوند.

۹۸- کدام گزاره از دیدگاه ارسطو قابل پذیرش است؟

- (۱) نفس منشأ حیات و حرکت بوده و همین خصایص نفسانی وجه تمایز انسان از حیوانات محسوب می‌شود.
- (۲) قوه نطق خاستگاه غیرمادی دارد، اما وجه تمایز انسان، منحصرراً در توانایی سخن گفتن ظاهری می‌باشد.
- (۳) ساحت غیرمادی انسان که خاستگاه نطق است، در ابتدا فاقد کمالات بوده و علم را تدریجاً کسب می‌کند.
- (۴) حیات یک اندام وابسته به نفس است، اما خصایص حرکت و اختیار مستقیماً از بدن مادی نشئت می‌گیرند.

۹۹- با فرض نبودن ساحت غیرمادی در وجود انسان، تحلیل افلاطون و ارسطو از ساحت مادی انسان به ترتیب کدام است؟

- (۱) افلاطون: بستر مادی برای کسب تدریجی فضایل حفظ می‌شود؛ ارسطو: انسان به یک حیوان زنده اما بی‌خرد تقلیل می‌یابد.
- (۲) افلاطون: جایگاه خرد و امکان کسب تدریجی فضایل نابود می‌گردد؛ ارسطو: قابلیت حیات سلب شده و بدنی بی‌جان می‌ماند.
- (۳) افلاطون: ارزشمندترین دارایی نابود گشته اما رسالت مراقبت باقی است؛ ارسطو: قوه تفکر سلب شده اما بستر حیات می‌ماند.
- (۴) افلاطون: بخش نامرئی رفته اما جایگاه خرد در بدن می‌ماند؛ ارسطو: تفکر نابود گشته اما قابلیت سخن گفتن می‌ماند.

۱۰۰- بیت «ای برادر تو همان اندیشه‌ای / مابقی تو استخوان و ریشه‌ای» با دیدگاه انسان‌شناسی کدام فیلسوف همخوانی دارد؟

- (۱) همه ماتریالیست‌ها
- (۲) دکارت
- (۳) هابز
- (۴) مارکس

۱۰۱- در دیدگاه مارکس، ریشه «اخلاق» و «نیاز به اجتماع» در انسان کدام است؟

- (۱) آن‌ها را توهمات می‌داند که صرفاً زائیده ساختار پیچیده مغز هستند و واقعیت ندارند.
- (۲) آن‌ها را ارزش‌هایی مستقل می‌داند که برای کنترل رفتارهای حیوانی انسان ضروری هستند.
- (۳) آن‌ها را نه برخاسته از ساحت روحانی، بلکه محصول «نیازهای مادی متقابل» انسان‌ها می‌داند.
- (۴) آن‌ها را ابزاری در دست تکامل طبیعی می‌داند که انسان را به سمت تشکیل جامعه سوق می‌دهد.

۱۰۲- کدام تشبیه برای بیان دیدگاه معتقدان به «تک‌ساحتی بودن انسان» مناسب‌تر است؟

- (۱) پرنده‌ای آزاد که به‌صورت موقت در یک قفس فیزیکی اسیر شده است.
- (۲) رایانه‌ای پیچیده که عملکردهایش تابع قطعات سخت‌افزاری آن است.
- (۳) ناخدایی آگاه که فرماندهی و هدایت یک کشتی را بر عهده دارد.
- (۴) راننده‌ای مستقل که در حال کنترل و حرکت دادن یک اتومبیل است.

۱۰۳- کدام عبارت در مورد فیلسوفان مسلمان درست است؟

- (۱) ارتباط عمیق آن‌ها با عرفا باعث شد تا «شهود قلبی» را جایگزین استدلال‌های عقلی کنند.
- (۲) آیات قرآن سبب شد تا این فیلسوفان در «نحوه ارتباط روح و جسم» اختلاف‌نظری نداشته باشند.
- (۳) پذیرش قطعی بُعد غیرمادی انسان توسط آنان، دستاورد مستقیم شهودهای قلبی و مکاشفات عرفانی بود.
- (۴) بهره‌گیری آن‌ها از تجربیات درونی و شهودی، مانع استفاده از میراث فلسفی یونان (برهان و استدلال عقلی) نشد.

۱۰۴- بر اساس دیدگاه ابن‌سینا، روح در لحظه اعطا به بدن مادی، دارای کدام وضعیت است؟

- (۱) روح پیش از تکمیل جنین خلق می‌شود و پس از آماده‌شدن جسم مادی، به آن ملحق می‌گردد.
- (۲) روح استعدادی است که هم‌زمان با آغاز شکل‌گیری جنین، برای کسب کمالات به آن تعلق می‌گیرد.
- (۳) بدن پس از تکمیل شدن اندام‌ها، روحی را دریافت می‌کند که صرفاً احساسات را به‌صورت بالفعل دارد.
- (۴) خلقت بدن بر پیدایش روح تقدم دارد و روح ملحق‌شده، استعداد محض برای کسب کمالات و فضائل دارد.

۱۰۵- کدام گزینه تبیین دقیق‌تری از دیدگاه سهروردی است؟

- (۱) روح در آغاز پیدایش، صرفاً یک استعداد در بدن است که به‌صورت تدریجی نورانیت کسب می‌کند.
- (۲) روح برای درک حقایق، ابتدا از استدلال عقلی کمک می‌گیرد و سپس به مقام شهود می‌رسد.
- (۳) روح حقیقتی نورانی در بدن ظلمانی است که با کسب نورانیت بیشتر، مسیر کمال را طی می‌کند.
- (۴) جسم انسان در واقع همان مرتبه ضعیف‌شده روح است که با کمک اشراق، به نور می‌رسد.

۱۰۶- متن زیر، بیانگر دیدگاه کدام فیلسوف است؟

«انسان، حقیقتی یگانه است و نفس در ابتدای پیدایش خود، چیزی جز یک صورت مادی در بستر جسم نیست؛ اما در اثر تکامل، از این پوسته مادی فراتر رفته و به مرتبه‌ای مجرد دست می‌یابد.»

- (۱) سهروردی (۲) ابن‌سینا (۳) ملاصدرا (۴) افلاطون

۱۰۷- توضیح بیان‌شده در مقابل کدام فیلسوف درست است؟

- (۱) سهروردی: تمامی مراتب وجود در عالم هستی، ترکیبی از نور و ظلمت‌اند که نور خود را از مبدأ هستی (نورالانوار) دریافت می‌کنند.
- (۲) ابن‌سینا: با رد کامل دیدگاه ارسطو درباره حقیقت انسان، تلاش کرد ابعاد جدیدی از نفس انسان را در فلسفه اسلامی بسط دهد.
- (۳) ملاصدرا: روح انسان که آخرین مرتبه تکامل موجودات زنده است، ظرفیتی بی‌نهایت دارد که شکوفایی آن، وابسته به اختیار است.
- (۴) سهروردی: خداوند نور محض است و نفس انسان برای رسیدن به کمال، باید جنبه ظلمانی خود (بدن) را به طور کامل حذف کند.

۱۰۸- کدام گزینه مورد پذیرش «ابن‌سینا» نیست؛ اما مورد پذیرش «ملاصدرا» است؟

- (۱) تأکید بر تأثیر و تأثر دوسویه حالات روانی و جسمانی بر یکدیگر در طول حیات دنیوی.
- (۲) اعتقاد به اینکه روح در آغاز خلقت استعداد محض است و کمالات را به تدریج کسب می‌کند.
- (۳) پذیرش دو ساحت مجزا و مستقل برای انسان که صرفاً در این دنیا در کنار یکدیگر قرار دارند.
- (۴) رد نگاه دوگانه به حقیقت انسان و اعتقاد به اینکه باطن او در بستر تکامل ظاهرش پدید می‌آید.

۱۰۹- با توجه به کدام مبنای فلسفی می‌توان تبیینی برای «بروز بیماری‌های جسمانی پس از تحمل یک شکست عاطفی شدید» ارائه داد؟

- ۱) یگانگی حقیقت انسان که ثمره‌اش، تأثیر مستقیم شرایط روحی بر شرایط جسمی است.
- ۲) انکار هرگونه ارتباط و تأثیرپذیری متقابل میان ساحت مجرد روح و کالبد مادی انسان.
- ۳) ملحق شدن روح غیرمادی به بدن مادی پس از تکمیل اندام‌های حیاتی در دوره جنینی.
- ۴) نورانی بودن نفس انسان در مقابل ظلمانی بودن جسم او که منشأ کمال جویی دائمی اوست.

۱۱۰- کدام گزاره با دیدگاه ملاصدرا تطابق دارد؟

- ۱) انسان به دلیل برخورداری از ظرفیت و استعداد بی‌نهایت، به‌صورت حتمی در مسیر تکامل و رسیدن به کمالات گام برمی‌دارد.
- ۲) هویت انسان از پیش تعیین شده نیست؛ بلکه تمامی صفات به‌صورت بالقوه وجود دارد و با اراده خودش می‌تواند به فعلیت برسد.
- ۳) هویت اصلی انسان در ابتدای زندگی، بر اساس مسیر تکاملی به‌سوی خداوند کاملاً شکل گرفته و آدمی به‌سوی آن حرکت می‌کند.
- ۴) استعداد و اختیار انسان، محدود به انتخاب مسیر تکاملی به‌سوی فضیلت است و او نمی‌تواند مسیری به سمت رذیلت را انتخاب کند.

بودجه بندی دروس آزمون بعد...

تاریخ برگزاری: ۱۰ اردیبهشت ماه

نیم سال دوم $\frac{3}{8}$

روان شناسی

انگیزه و نگرش روان شناسی سلامت
(تا پایان «فشار روانی»)
صفحه ۱۵۸ تا ۱۹۷

جامعه شناسی ۲

بیداری اسلامی و جهان جدید
سراغاز بیداری اسلامی، انقلاب اسلامی ایران، نقطه عطف بیداری اسلامی
صفحه ۱۰۵ تا ۱۲۳

علوم و فنون ادبی ۲

پایه های آوایی همسان دولختی کنایه
صفحه ۸۸ تا ۹۹

ریاضی و آمار ۲

آمار
شاخص های آماری، سری های زمانی (تا پایان «سری زمانی»)
صفحه ۵۶ تا ۶۶

فلسفه

انسان
چیستی انسان (۲) / انسان، موجود اخلاق گرا (تا پایان «فلسوفان دوره یونان باستان»)
صفحه ۷۶ تا ۸۸

جغرافیا ۲

نواحی سیاسی
کشور، یک ناحیه سیاسی، ژئوپلیتیک (تا پایان «قدرت ملی»)
صفحه ۱۲۷ تا ۱۴۹

تاریخ ۲

ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه / اروپا در قرون وسطا و عصر جدید
تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی، فرهنگ و تمدن در عصر صفوی، قرون وسطا / صفحه ۱۳۵ تا ۱۷۲

عربی، زبان قرآن ۲

ارحموا ثلاثه لاتقنطوا
درس ۶ و درس ۷ (تا پایان قواعد)
صفحه ۷۵ تا ۹۶

مرکز مشاوره عارف

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ۱ تا ۱۰۰۰

آزمون

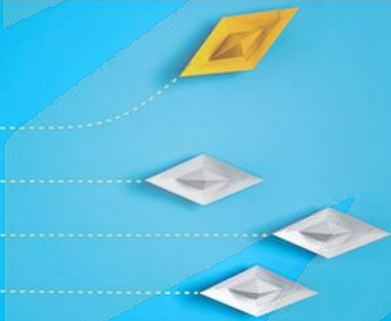
جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

www.ArefOnline.ir

مرکز مشاوره عارف

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ۱ تا ۱۰۰۰

آزمون

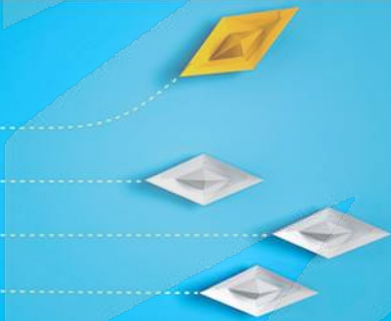
جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

www.ArefOnline.ir

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه یازدهم

تسلط بر نیم سال دوم

ویژه دانش آموزان پایه یازدهم

دفترچه پاسخ

پنجشنبه ۲۷ فروردین ماه ۱۴۰۵

- ✓ پاسخنامه سریع؛ برای بررسی فوری بعد از آزمون
- ✓ تحلیل تمام گزینه‌های هر سؤال؛ برای بررسی سؤالاتی که پاسخ نادرست داده‌اید
- ✓ نکات و درسنامه‌های آموزشی؛ برای یادگیری کامل مباحث هر سؤال
- ✓ مشاوره تستی؛ برای یادگیری انواع روش‌های حل تست
- ✓ استراتژی آزمون؛ برای یادگیری مدیریت زمان و مدیریت جلسه آزمون

ویراستاران	طراحان	مسئول درسی	درسی
ریحانه تک - نرجس تیمناک داوود بوالحسینی - امیر حسین اذانی	محمد نوربخش - امیر زراندوز	محمد نوربخش	ریاضی
فاطمه عباسی - فاطمه حمیدی زهرا توکلی - امیر حسین اذانی	حسن وسکری - اسماعیل رضوی - محمد زنوزی مهرداد مشایخی - فاطمه حمیدی علیرضا بدیع - عماد فیض آبادی	حسن وسکری	زبان و ادبیات فارسی
سپیده فتح الهی محمد حسین هاشمی امیر حسین اذانی	الهام میرزایی - آزاده میرزایی - فروغ تیموریان	الهام میرزایی	علوم اجتماعی
امیر حسین اذانی - احسان کلاته زهرا قموشی	الهه همایون زاده - حمیدرضا توکلی	الهه همایون زاده	روان شناسی
مریم آقایی - سمیه جغتایی امیر حسین اذانی	کیارش پورمهدی	هاله کریمی	زبان عربی
کیان کیانی دوست سارا خداوردیان امیر حسین اذانی	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند	تاریخ
زهرا فروغی امیرمهدی جیریایی امیر حسین اذانی	آزاده میرزایی	آزاده میرزایی	جغرافیا
فاطمه نیک محتشم مهدی مرادی - امیر حسین اذانی	امیر محمد نصیری - محمد قربانی آیدا نصیری - نگار زمانی	امیر محمد نصیری	فلسفه

تیم اجرایی و تولید آزمون

زهرا صفری

یگانه پورا براهیم

مرضیه بنیانی

سرپرست آزمون: فائزه زارع

یک تیم با بیش از ۵۰۰ نفر در حال کار هستند تا آزمون‌های ما را با حداکثر کیفیت حاضر بشن و به شما کمک کنند و مسیر موفقیت رو براتون ساده تر کنند. همیشه از نظرات و کامنت‌های خوبتون انرژی می‌گیریم. مرسی که همراهمون هستید. راستی! حتماً در نظر سنجی آزمون شرکت کنید و نظرات و پیشنهاداتتون رو برامون بنویسین.

دکتر رسول خنجری

خواب

تنظیم خواب توی دوران درس خوندن و استرس کنکور کاملاً طبیعیه که یه کم بهم بریزه، اما نباید فکر کنیم چیز بی‌اهمیتیه. اتفاقاً خیلی مهمه.

روز کنکور باید دقیقاً تو یه بازهٔ زمانی مشخص، یعنی حدود ۷ تا ۱۱ صبح، توی اوج هشیاری باشی و خوابت نیاد. پس اگه تا الان عادت داشتی شب‌ها تا دیر وقت بیدار بمونی و صبح‌ها بخوابی، باید کم‌کم این روند رو عوض کنی تا ساعت هشیاریت بیفته همون ۷ تا ۱۱.

از طرفی متخصص‌ها می‌گن **نوجوان‌ها بهتره بین ۶ تا ۸ ساعت خواب کافی داشته باشن** تا بدن و مغز فرصت داشته باشن خودشونو ریکاوری کنن و مطالب جدید رو مرتب کنن. اینجوری هم انرژی بیشتری داری، هم تمرکزت برای درس خوندن روز بعد بالاتر میره.

بعضیا می‌گن با اینکه خیلی خسته‌ان، وقتی می‌رن توی رختخواب خوابشون نمی‌بره. این اتفاق توی دوران درس خوندن زیاد پیش میاد. وقتی بیشتر وقت صرف مطالعه می‌شه، ذهنت خیلی بیشتر از بدنت خسته می‌شه. برای همین ممکنه با اینکه از نظر ذهنی خسته‌ای، چون بدنت فعالیت زیادی نداشته، نتونی راحت بخوابی.

توی این مواقع یه پیاده‌روی کوتاه شبانه یا یه فعالیت فیزیکی ساده مثل کمک کردن توی کارهای خونه می‌تونه کمک کنه بدنت هم کمی خسته بشه و راحت‌تر به خواب بری. حتی می‌تونی توی همین زمان‌ها ویس‌هایی رو که برای مرور درس‌ها ضبط کردی گوش بدی؛ اینجوری هم ذهنت درگیر مرور مطالب می‌شه هم بدنت در حال حرکت و فعالیت قرار می‌گیره. در کل فعالیت‌هایی مثل قدم زدن می‌تونن به تقویت حافظه، افزایش خلاقیت و بهتر شدن توانایی حل مسئله کمک کنن و در عین حال باعث بشن خستگی ذهن و جسم متعادل‌تر بشه و خواب راحت‌تری داشته باشی.

وقتی احساس کردی که حالا به اندازهٔ کافی خسته هستی و خوابت میاد برو سراغ تختخواب و این نکات رو رعایت کن:

- ۱- هیچ کاری جز خوابیدن توی تختخواب مجاز نیست، نباید با موبایل بری توی تختخواب. گشتن توی شبکه‌های مجازی به دلیل محرک بودن کلیپ‌ها و محتوای آن، بیشتر باعث هشیاری می‌شه. انگار قبل خواب داری خودت با دست خودت مغزت رو وادار می‌کنی هشیار بمونه و نخوابه.

- ۲- **التماس چشماتو نکن که خوابت ببره، فقط بیست دقیقه توی رختخواب بمون اگه خوابت نبرد، پاشو و خودت رو مشغول مطالعه یا یه کار دیگه کن.**

- ۳- **ساعت بیداری رو درست تنظیم کن:** دیدی بعضی وقتا که از خواب بیدار می‌شی، به اندازهٔ کافی انرژی داری و سرحالی؟! و بعضی وقتا هم برعکس، خیلی بی‌حوصله‌ای و هنوز خوابت میاد و جدا شدن از تختخواب برات سخته. این مسئله مربوط به دورهٔ خوابه. یک دورهٔ کامل خواب حدود ۸۰ تا ۹۰ دقیقه طول می‌کشه به این صورت که توی ۴۰ تا ۶۰ دقیقه بعد از شروع خواب، بدن به حالت خواب عمیق فرو می‌ره و کم‌کم به دقیقهٔ ۸۰ تا ۹۰ که می‌رسی، از عمق خوابت کم می‌شه و بدن آمادهٔ بیدار شدن، اگه توی این تایم بیدار نشی، خوابت دوباره وارد دورهٔ بعدی می‌شه و این مسیر تا صبح ادامه داره.

حالا اگه بتونی زمان خوابت رو ضریبی از یک‌ونیم ساعت قرار بدی، وقتی بیدار می‌شی تقریباً سرحالی و بیدار شدن برات آسونه، اما اگه تایم بیدار شدنت بیفته وسط دوره، خسته و کسل بیدار می‌شی و بیرون اومدن از تختخواب برات خیلی مشکله. بخوام دقیق‌تر بگم مثلاً اگه ۱۲ شب خوابت بیره حدود ساعتی ۶ یا ۷‌ونیم خیلی راحت‌تر بیدار می‌شی؛ پس اگه ساعتت رو برای بیداری تنظیم می‌کنی حتماً این نکته رو در نظر بگیر. حالا این ۹۰ دقیقه اون‌قدر هم دقیق نیست و قابل کشفه.

■ **۸- در طول روز بهتره سراغ خواب عمیق نری.** چون خواب عمیق در روز معمولاً باعث می‌شه شب سخت‌تر بخوابی و ریتم خوابت به هم بریزه. اگر وسط روز خسته شدی، می‌تونی از چرت‌های کوتاه استفاده کنی. این چرت‌ها معمولاً کمتر از ۱۰ دقیقه طول می‌کشن و کمک می‌کنن سریع انرژی بگیری بدون اینکه خواب شب به هم بخوره. برای این نوع چرت لازم نیست روی تخت بخوابی. حتی بهتره روی صندلی یا روی زمین، با کمترین امکانات و در یک وضعیت نیمه‌راحت استراحت کنی. هدف اینه که فقط چند دقیقه به بدنت فرصت استراحت بدی، نه اینکه وارد خواب عمیق بشی. اگه به این نوع چرت زدن عادت کنی، می‌تونه خیلی کمک‌کننده باشه؛ چون در زمان کوتاه، خستگی و کسالت رو کمتر می‌کنه و دوباره تمرکزت برمی‌گرده.

خلاصه اینکه

- در دوران کنکور ممکنه برنامه خوابت به کم به هم بریزه، اما تنظیمش خیلی مهمه؛ چون روز کنکور بایر بین ۷ تا ۱۱ صبح در اوج هشیاری باشی و برای این کار حدود ۶ تا ۸ ساعت خواب باکیفیت لازم داری.
- اگر با وجود خستگی خوابت نمی‌بره، معمولاً به خاطر خستگی ذهنی بیشتر از جسمیه؛ یک پیاده‌روی کوتاه یا فعالیت سبک می‌تونه کمک‌کننده راحت‌تر بخوابی.
- شب فقط برای خواب به تخت برو و از موبایل دوری کن؛ اگر هم در طول روز خسته شدی، به جای خواب طولانی یک چرت کوتاه کمتر از ۱۰ دقیقه بزنی تا انرژی بگیری بدون اینکه خواب شبت به هم بریزه.

راهنمای پاسخنامه آزمون‌ها

زمان پاسخگویی:
سریع (زیر ۱ دقیقه) | استاندارد (۱-۲ دقیقه) |
زمان بر (بیشتر از ۲ دقیقه).

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - خط به خط - سریع) - صفحه ۱۶ - ۱۱۰۱

سطح سؤال:
آسان (اعتماد به نفس) | متوسط (محک جدی)
دشوار (چالش رشد).

هشتگ سؤال:
شماره درس + شماره پایه
دسته بندی راحت تر سؤالات

سبک سؤال:
خط به خط (متن کتاب) | ترکیبی (چند مبحث) |
محاسباتی (فرمول ودقت) | مفهومی (درک عمیق).

شماره صفحه:
منبع اصلی رو راحت پیدا کنید.

یادتون باشه:

- ✓ هر سؤال یک فرصت یادگیری، نه یک مانع.
- ✓ پاسخنامه فقط جواب نیست؛ یک کارگاه آموزشی کامله.
- ✓ با هر آزمون و مرور این پاسخنامه، یک پله بالاتر می‌رید و یک قدم به رؤیایون نزدیک‌تر می‌شید.
- ✓ موفقیت فقط برای کسانی که با برنامه و انگیزه حرکت می‌کنن. شما همون آدمید.

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

تابع (اعمال بر روی توابع) / آمار (شاخص‌های آماری)
صفحه‌های ۴۵ تا ۶۲

بودجه‌بندی
این آزمون

مباحث این آزمون ۲ تست از ۲۰ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

سهم در
کنکور

۱- اگر $f = \{(-2, 6), (0, 2), (4, 5), (10, 10)\}$ و $g = \{(0, 1), (2, 3), (10, 5)\}$ باشند، حاصل ضرب اعضای بُرد تابع $\frac{f-g}{1+f.g}$ کدام است؟

$\frac{2}{51}$ (۴)

$\frac{1}{51}$ (۳)

$\frac{7}{153}$ (۲)

$\frac{5}{153}$ (۱)

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۵۲ - ۱۱۰۲

پاسخ: گزینه ۱

دامنه تابع خواسته شده به صورت $\{0, 10\}$ است؛ پس کفایت مقدار تابع $\frac{f-g}{1+f \times g}$ را در $x=0$ و $x=10$ به دست آوریم:

$$\left(\frac{f-g}{1+f \times g}\right)(0) = \frac{f(0)-g(0)}{1+f(0)g(0)} = \frac{2-1}{1+2 \times 1} = \frac{1}{3}$$

$$\left(\frac{f-g}{1+f \times g}\right)(10) = \frac{f(10)-g(10)}{1+f(10)g(10)} = \frac{10-5}{1+10 \times 5} = \frac{5}{51}$$

$$\text{حاصل ضرب اعضای بُرد} = \frac{1}{3} \times \frac{5}{51} = \frac{5}{153}$$

حواست باشه!

البته باید اشاره کنیم که مخرج تابع خواسته شده هم نباید صفر شود چون برای تابع خواسته شده فقط دامنه f و g کافی نیست، بلکه باید مخرج کسر خواسته شده هم صفر نشود.

۲- اگر $f(x) = x^2 - x - 6$ و $g(x) = \frac{3}{x-3}$ باشند، ضابطه و دامنه تابع $f \times g$ کدام است؟

$$\begin{cases} f \times g = 3x + 6 \\ D_{f \times g} = \mathbb{R} - \{3\} \end{cases} \quad (۲)$$

$$\begin{cases} f \times g = x + 3 \\ D_{f \times g} = \mathbb{R} \end{cases} \quad (۴)$$

$$\begin{cases} f \times g = 3x + 2 \\ D_{f \times g} = \mathbb{R} - \{3\} \end{cases} \quad (۱)$$

$$\begin{cases} f \times g = x + 2 \\ D_{f \times g} = \mathbb{R} \end{cases} \quad (۳)$$

(متوسط - محاسباتی - استاندارد) - صفحه ۵۲ - ۱۱۰۲

پاسخ: گزینه ۲

$$D_f = \mathbb{R}, D_g = \mathbb{R} - \{3\}$$

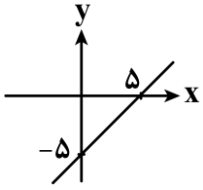
$$D_{f \times g} = D_f \cap D_g = \mathbb{R} \cap (\mathbb{R} - \{3\}) = \mathbb{R} - \{3\}$$

$$f \times g = \underbrace{(x^2 - x - 6)}_{\text{تجزیه می کنیم}} \times \frac{3}{x-3} = \cancel{(x-3)}(x+2) \times \frac{3}{\cancel{x-3}} = 3(x+2) = 3x + 6$$

۳- اگر $g(x) = x^2 - 25$ و نمودار بخشی از تابع خطی $(\frac{g}{f})(x)$ به شکل مقابل باشد، حاصل $f(0)$ کدام است؟

- (۱) ۲
- (۲) ۳
- (۳) ۵
- (۴) ۹

(دشوار - محاسباتی - استاندارد) - صفحه ۵۴ - ۱۱۰۲

پاسخ: گزینه ۳

به کمک نمودار، معادله خط را به دست می آوریم:

$$\left(A \begin{vmatrix} 0 \\ -5 \end{vmatrix}, B \begin{vmatrix} 5 \\ 0 \end{vmatrix} \right) \in \frac{g}{f} \Rightarrow m = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{0 + 5}{5 - 0} = 1$$

$$y - y_B = m(x - x_B) \Rightarrow y - 0 = 1(x - 5)$$

$$\Rightarrow y = x - 5 \Rightarrow \left(\frac{g}{f} \right)(x) = x - 5 \Rightarrow \frac{x^2 - 25}{f(x)} = x - 5$$

$$\Rightarrow \frac{(x-5)(x+5)}{f(x)} = x - 5 \Rightarrow f(x) = x + 5 \Rightarrow f(0) = 5$$

۴- اگر $f(x) = |x^2 - 4x|$ با دامنه $1 \leq x \leq 6$ و $g(x) = \left[\frac{3x-1}{2} \right]$ با دامنه $6 \leq x \leq 8$ باشند، ضابطه تابع $h(x) = (f-g)(x)$ کدام است؟

([] نماد جزء صحیح است.)

- (۱) $h(x) = 4x$
- (۲) $h(x) = 4$
- (۳) $h(x) = 2x$
- (۴) $h(x) = 2$

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۵۳ - ۱۱۰۲

پاسخ: گزینه ۲

همیشه ابتدا دامنه تابع را به دست آورید و سپس با توجه به آن، به سراغ ضابطه اش بروید.

$$D_{f-g} = D_f \cap D_g = \{1 \leq x \leq 6\} \cap \{6 \leq x \leq 8\} = \{6\}$$

دامنه فقط شامل یک عضو است؛ پس کافی است $(f-g)(6)$ را حساب کنیم:

$$(f-g)(6) = f(6) - g(6) = \underbrace{6^2 - 4(6)}_{12} - \left[\frac{3(6)-1}{2} \right] = 12 - [8/5] = 12 - 8 = 4$$

دامنه توابع $f+g$ ، $f-g$ و $f.g$ همگی به صورت $D_f \cap D_g$ هستند، ضمناً دامنه تابع $\frac{f}{g}$ برابر با $\{x | g(x) \neq 0\} \cap D_f \cap D_g$ می باشد.

۵- با توجه به جدول مقابل، خط فقر به کمک بهتر وضعیت این جامعه آماری را نشان می دهد و مقدار آن برابر با میلیون تومان است.

تعداد اعضای خانواده	درآمد ماهانه (میلیون تومان)	ردیف
۲	۲۰	۱
۵	۴۰	۲
۱	۱۰۰	۳
۵	۵۰	۴

(۴) میانه - ۵

(۳) میانه - ۱۰

(۲) میانگین - ۸

(۱) میانگین - ۱۶

سهام هر فرد از خانواده‌ها را به دست می‌آوریم:

$$۱ \Rightarrow \text{ردیف ۱} \Rightarrow \text{سهام هر فرد} = \frac{۲۰}{۲} = ۱۰$$

$$۲ \Rightarrow \text{ردیف ۲} \Rightarrow \text{سهام هر فرد} = \frac{۴۰}{۵} = ۸$$

$$۳ \Rightarrow \text{ردیف ۳} \Rightarrow \text{سهام هر فرد} = \frac{۱۰۰}{۱} = ۱۰۰$$

$$۴ \Rightarrow \text{ردیف ۴} \Rightarrow \text{سهام هر فرد} = \frac{۵۰}{۵} = ۱۰$$

یک نفر، سهم خیلی بیشتری نسبت به بقیه دارد، یعنی داده دورافتاده داریم؛ پس باید از روش نصف میانه، خط فقر را به دست آوریم:

۸, ۸, ۸, ۸, ۸, ۱۰, ۱۰, ۱۰, ۱۰, ۱۰, ۱۰, ۱۰, ۱۰۰

میانه

$$\Rightarrow \text{خط فقر} = \frac{۱۰}{۲} = ۵ \text{ میلیون تومان}$$

۶- در یک جامعه آماری، خط فقر به کمک میانگین برابر با ۴۰ میلیون تومان است. اگر به دستمزد تمام افراد این جامعه، ۱۰ میلیون تومان اضافه شود، خط فقر جدید چند میلیون تومان است؟

۳۰ (۴)

۴۰ (۳)

۵۰ (۲)

۴۵ (۱)

(۱) اگر مقدار خط فقر در یک جامعه آماری برابر با a باشد و به حقوق تمام افراد، مقدار ثابت k اضافه شود، خط فقر جدید برابر با $(a + \frac{k}{۲})$ خواهد بود.

(۲) اگر در جامعه گفته شده، تمام حقوق‌ها در عدد k ضرب شوند، خط فقر جدید برابر با ka خواهد شد.

روش اول

طبق نکته بالا، خط فقر با عدد $\frac{۱۰}{۲} = ۵$ جمع می‌شود، لذا:

میلیون تومان $۴۵ = ۴۰ + ۵ = ۵ + ۴۰ =$ خط فقر اولیه + خط فقر جدید

روش دوم

$$\bar{X} = ۸۰ \Rightarrow \frac{\bar{X}}{۲} = ۴۰ \Rightarrow \text{خط فقر} = ۴۰$$

$$\bar{X} = \frac{X_1 + \dots + X_n}{n} = ۸۰$$

$$\bar{X}_{\text{جدید}} = \frac{X_1 + \dots + X_n + ۱۰ \cdot n}{n} = ۸۰ + ۱۰ = ۹۰$$

$$\Rightarrow \text{خط فقر جدید} = \frac{\bar{X}_{\text{جدید}}}{۲} = \frac{۹۰}{۲} = ۴۵$$

۷- شاخص بهای گوشت در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال پایه (۱۳۹۰) برابر با ۲۶۰ بوده است. تورم بهای گوشت در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال پایه (۱۳۹۰) چند درصد است؟

- (۱) ۲۶۰ (۲) ۱۶۰ (۳) ۶۰ (۴) ۱۴۰

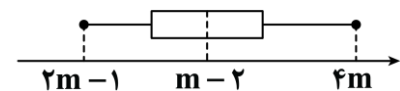
پاسخ: گزینه ۲

(آسان - مفهومی - سریع - صفحه ۵۹ - ۱۱۰۳)

۱۰۰ - (شاخص بهای گوشت در سال ۱۴۰۰) = درصد تورم در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال پایه
 $= 260 - 100 = 160\%$

۸- نمودار زیر، درآمد افراد جامعه‌ای را برحسب میلیون تومان نشان می‌دهد. اگر خط فقر به کمک میانه برابر با ۲۰ میلیون تومان باشد، دامنه تغییرات درآمدها کدام است؟

- (۱) ۸۵ (۲) ۸۰ (۳) ۹۰ (۴) ۹۵

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - مفهومی - استاندارد - صفحه ۵۷ - ۱۱۰۳)

با توجه به نمودار جعبه‌ای، میانه برابر با $(m-2)$ است. از طرفی خط فقر به کمک میانه ۲۰ میلیون تومان است، لذا:

$$\frac{\text{میانه}}{\text{خط فقر}} = \frac{m-2}{2} \Rightarrow 20 = \frac{m-2}{2} \Rightarrow m-2 = 40 \Rightarrow m = 42$$

$$\text{بیشترین درآمد} = 4m = 4(42) = 168$$

$$\text{کمترین درآمد} = 2m - 1 = 2(42) - 1 = 84 - 1 = 83$$

$$\Rightarrow R = \max - \min = 168 - 83 = 85$$

۹- با توجه به نمودار شاخص بهای کالاها و خدمات، اگر هزینه پوشاک در سال پایه (سال ۱۳۹۰) برابر با ۲ میلیون تومان و در خرداد ۱۴۰۴ برابر با ۶۰ میلیون تومان باشد، شاخص بهای پوشاک در خرداد ۱۴۰۴ کدام است؟

- (۱) ۲۰۰ (۲) ۲۰۰۰ (۳) ۳۰۰ (۴) ۳۰۰۰

پاسخ: گزینه ۴

(آسان - محاسباتی - سریع - صفحه ۶۰ - ۱۱۰۳)

کافیست یک تناسب ساده تشکیل دهیم و عدد شاخص‌ها را با هزینه‌ها مقایسه کنیم:

$$\frac{\text{هزینه پوشاک در سال پایه}}{\text{شاخص پوشاک در سال پایه}} = \frac{\text{هزینه پوشاک در خرداد ۱۴۰۴}}{\text{شاخص پوشاک در خرداد ۱۴۰۴}}$$

$$\Rightarrow \frac{100}{x} = \frac{2}{60} \Rightarrow 2x = 6000 \Rightarrow x = \frac{6000}{2} = 3000$$

حواست باشه!

شاخص در سال پایه را همواره ۱۰۰ در نظر می‌گیریم.

۱۰- در یک جامعه آماری ۲۴ میلیون نفر شاغل وجود دارد. ضمناً تعداد ۲ میلیون نفر خانم خانه‌دار، ۵ میلیون نفر دانش‌آموز، ۶ میلیون نفر بالای ۱۶ سال که موقتاً بیکار شده‌اند و ۲ میلیون نفر بالای ۱۶ سال هم به دنبال شغل هستند. همچنین قرار است ۸ میلیون نفر بالای ۱۶ سال هم از تاریخ مشخصی وارد بازار کار شوند. نرخ بیکاری این جامعه کدام است؟

- (۱) ۱۵ (۲) ۲۵ (۳) ۴۰ (۴) ۵۰

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - محاسباتی - استاندارد - صفحه ۶۱ - ۱۱۰۳)

نکته مهم

زنان خانه‌دار، دانش‌آموزان و افراد سالخورده (بالای ۶۵ سال) جزء جمعیت فعال محسوب نمی‌شوند؛ پس آن‌ها را در دسته بیکاران یا شاغلین هم قرار نمی‌دهیم.

$$جمعیت بیکاران = 6 + 2 + 8 = 16$$

$$جمعیت شاغلین + جمعیت بیکاران = 16 + 24 = 40$$

$$\Rightarrow \text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکاران}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 = \frac{16}{40} \times 100 = 40\%$$

۱۱- با توجه به جدول زیر، شاخص بهای نان و گوشت در سال ۱۴۰۳ تقریباً کدام است؟ (مقدار مصرف نان ۱۰۰ کیلوگرم و مقدار مصرف گوشت ۴ کیلوگرم می باشد).

سال	قیمت نان (هزار تومان)	قیمت گوشت (هزار تومان)
پایه	۲	۸۰
۱۴۰۳	۱۰	۶۰۰

۷۵۴ (۴)

۷۱۰ (۳)

۶۱۰ (۲)

۶۵۴ (۱)

(متوسط - محاسباتی - استاندارد) - صفحه ۵۹ - ۱۱۰۳

پاسخ: گزینه ۱

$$\text{شاخص بهای نان و گوشت} = \frac{\text{نان} \times 100 + \text{گوشت} \times 100}{(100 \times 2) + (4 \times 80)} \times 100 = \frac{1000 + 320}{200 + 320} \times 100 = \frac{3400}{520} \times 100 \approx 654$$

۱۲- شخصی با قد ۲۰۰ سانتی متر دچار کمبود وزن است. این شخص برای آن که نماتوب (BMI) خود را ۲ واحد افزایش دهد، باید چند کیلوگرم وزن اضافه کند؟

۸/۵ (۴)

۷/۵ (۳)

۸ (۲)

۷ (۱)

(دشوار - مفهومی / محاسباتی - استاندارد) - صفحه ۶۲ - ۱۱۰۳

پاسخ: گزینه ۲

در حالت اولیه داریم (ج ← جدید، ق ← اولیه (قدیم))

$$(BMI)_Q = \frac{\text{وزن اولیه}}{\text{مربع قد}} = \frac{x}{2^2} = \frac{x}{4}$$

در حالت جدید، با فرض آن که مقدار افزایش وزن y باشد، خواهیم داشت:

$$(BMI)_J = \frac{\text{وزن جدید}}{\text{مربع قد}} \Rightarrow (BMI)_Q + 2 = \frac{x + y}{4}$$

$$\Rightarrow \frac{x}{4} + 2 = \frac{x + y}{4} \xrightarrow{\times 4} x + 8 = x + y \Rightarrow y = 8 \text{ کیلوگرم}$$

۱۳- در یک کتاب که برای دانش آموزان پایه دهم مناسب است، درصد لغات دشوار برابر با ۲ می باشد. میانگین تعداد کلمات در هر جمله کدام عدد می تواند باشد؟

۳۲ (۴)

۳۰ (۳)

۲۶ (۲)

۲۳ (۱)

(متوسط - مفهومی / محاسباتی - سریع) - صفحه ۶۲ - ۱۱۰۳

پاسخ: گزینه ۱

$\frac{0}{4} \times (\text{میانگین تعداد کلمات در جمله} + \text{درصد لغات دشوار}) = \text{شاخص پایه آموزش}$

$$\Rightarrow 10 = (2 + x) \times \frac{0}{4} \Rightarrow 10 = \frac{0}{8} + \frac{0}{4}x$$

$$\underbrace{10 - \frac{0}{8}}_{\frac{9}{2}} = \frac{0}{4}x \Rightarrow x = \frac{\frac{9}{2}}{\frac{0}{4}} = \frac{92}{4} = 23$$

۱۴- کشوری ۶۰ میلیون نفر جمعیت دارد که ۷۵ درصد آن‌ها جمعیت فعال هستند. اگر در این کشور ۲۰ میلیون نفر مشغول به کار باشند، حداقل چند میلیون شغل جدید باید ایجاد شود تا نرخ بیکاری کوچک‌تر یا مساوی ۱۵ درصد شود؟

۱۸ (۴)

۱۸/۲۵ (۳)

۱۷/۷۵ (۲)

۱۷ (۱)

(متوسط - محاسباتی - استاندارد) - صفحه ۶۱ - ۱۱۰۳

پاسخ: گزینه ۳

(میلیون نفر) $25 = 45 - 20 =$ تعداد بیکاران \Rightarrow میلیون نفر $45 = \frac{75}{100} \times 60 =$ جمعیت فعال

$\times 100 = \frac{\text{تعداد جدید بیکاران}}{\text{جمعیت فعال}} =$ نرخ جدید بیکاری

تعداد شغل‌های جدید را x فرض می‌کنیم:

$$\Rightarrow 15 = \frac{25 - x}{45} \times 100$$

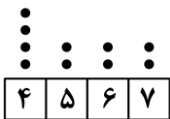
$$\Rightarrow (25 - x) \times 100 = 675 \Rightarrow 2500 - 100x = 675$$

$$\Rightarrow 100x = 1825 \Rightarrow x = \frac{1825}{100} = 18/25 \text{ میلیون نفر}$$

پس حداقل باید ۱۸/۲۵ میلیون شغل جدید ایجاد شود.

۱۵- نمودار زیر، درآمد افراد یک جامعه را برحسب میلیون تومان نشان می‌دهد. اختلاف خط فقر به کمک میانه و خط فقر به کمک میانگین کدام است؟

۰/۵ (۱)

۰/۳ (۲)

۰/۲ (۳)

۰/۱ (۴)

(آسان - محاسباتی - استاندارد) - صفحه ۵۷ - ۱۱۰۳

پاسخ: گزینه ۴

$$\bar{x} = \frac{(4 \times 4) + (5 \times 2) + (6 \times 2) + (7 \times 2)}{4 + 2 + 2 + 2} = \frac{52}{10} = 5/2$$

$$\Rightarrow \text{خط فقر به کمک میانگین} = \frac{\bar{x}}{2} = \frac{5/2}{2} = 2/6$$

۴, ۴, ۴, ۴, ۵, ۵, ۶, ۶, ۷, ۷

$$\text{میانه} = 5 \Rightarrow \text{خط فقر به کمک میانه} = \frac{\text{میانه}}{2} = \frac{5}{2} = 2/5$$

$$\Rightarrow \text{اختلاف جواب‌ها} = 2/6 - 2/5 = 0/1$$

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

سبک هندی، پایه‌های آوایی همسان دولختی
صفحه‌های ۸۰ تا ۹۴

بودجه‌بندی
این آزمون

این مبحث حدوداً ۳ تست از ۳۰ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

۱۶- کدام مورد از ویژگی‌های زبانی شعر سبک هندی نیست؟

- (۱) لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان در این دوره به حوزه شعر و ادب وارد شد.
- (۲) زبان سبک هندی را باید زبانی واقع‌گرا قلمداد کرد؛ زیرا زبان حقیقی مردم آن دوره بوده است.
- (۳) در سبک هندی، توجه به صورت بیش از توجه به معنا رواج یافته است و آثار ارزشمندی در این دوره خلق نشده است.
- (۴) بی‌توجهی به زبان، بی‌دقتی در کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌ها و ورود واژه‌های عامیانه در شعر این دوره کاملاً مشهود است.

(آسان - خط به خط - سریع) - صفحه ۸۲ - ۱۱۱۰

پاسخ: گزینه ۳

شعر هندی شعری معنی‌گرا است نه صورت‌گرا و شاعران به معنی بیشتر توجه دارند تا به زبان. این ویژگی از ویژگی‌های فکری سبک هندی است، نه زبانی.

سایر گزینه‌ها از ویژگی‌های زبانی شعر سبک هندی‌اند.

شعر سبک هندی

- رواج سبک هندی از اوایل قرن یازدهم تا اواسط قرن دوازدهم (۱۵۰ سال)
- بها ندادن حکومت صفوی به شعر مدحی و درباری و عاشقانه + تضاد آن با آموزه‌های سنتی عرفانی ← روی آوردن شاعران به اندرز، مضمون‌آفرینی و باریک‌اندیشی + رواج تبدیل موضوعات کهن به مضامین تازه (بازسازی اندرزها و تمثیل‌های کهن)
- خروج شعر از تصرف شاعران آگاه به فنون ادب، قرار گرفتن آن در دسترس عامه، رونق نزد پیشه‌وران و بازاریان
- + بردن شعر به میان مردم و روبه‌رو کردن آن با مضامین و قلمروهای تازه
- دور کردن شعر از استواری و سلامت پیشین خود توسط افراد عامی

زبانی

- رو آوردن مردم (عمدتاً بدون آموخته‌های ادبی) به ادبیات ← راه یافتن زبان کوچه و بازار به شعر
- گسترش دایره واژگانی و نبود لغات ادبی قدیم (زبان جدید فارسی)
دلایل:
- حملات مغولان، تیموریان و ازبکان به ایران (خصوصاً به مشرق) ← نابودی کتابخانه‌ها ← مأنوس نبودن فضلا با کتب قدیم و زبان قدیم
- تغییر جغرافیایی حوزه‌های شعری و تأثیرپذیری از زبان‌های نواحی گوناگون
- آمدن شعر از مدرسه به بازار
- زبان رایج مرسوم: زبان مردم عصر
- رواج لغاتی که تا این زمان کمتر در شعر راه داشت:
- نزاکت - قالی - شیشه - پل - بخیه - سفال
- ورود لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم و هندوان
- از بین رفتن سلطه حکومت بغداد ← کم شدن لغات عربی
- حملات تیموریان و ازبکان + ترک‌زبانی صفویان ← ضعف زبان فارسی
- واقع‌گرایی: زبان حقیقی مردم آن دوره
- بی‌توجهی به زبان
- بی‌دقتی در کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌ها
- ورود واژه‌های عامیانه

ادبی

- کم‌توجهی شاعران کوچک و بازار به آرایه‌های ادبی ← عدم استفاده از بدیع و بیان جز به صورت طبیعی و تصادفی
- استفاده از آرایه‌های ادبی در شعر شاعران شاخص
- تشبیه
- تلمیحات رایج ← مضمون‌سازی
- حسن تعلیل
- حس‌آمیزی
- تمثیل
- اسلوب معادله
- قالب مسلط: غزل
- گاهی به ۴۰ بیت می‌رسد.
- تکرار قافیه طبیعی است.
- قالب حقیقی: مفردات
- پیوستن ابیات مستقل به وسیله قافیه و ردیف: ساختن تکبیت و قرار دادن آن در غزلی مناسب ← کم و زیاد کردن ابیات به شعر آسیب نمی‌زند.
- ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ
- خواهم شدن
- می‌شود پیدا
- می‌برد مرا
- دیگر است

فکری

- معنی‌گرایی: توجه به معنی بیش از زبان
- تنوع مضمون شعر صائب
- مضمون‌سازی از گل‌قالی، تبخال، تندباد و...
- استفاده از هر پدیده‌ای در طبیعت یا هر موضوعی در قلمرو ذهن برای مضمون‌سازی
- با این وجود آثارشان در سطح باقی مانده.
- خلاصه بودن شعر در تکبیت
- بازگو کردن مطالب فلسفی، عرفانی و غنایی گذشتگان به شیوه خود
- گاهی با وجود ابهام در شعر آن‌ها خلاصه‌تر بیان شده.
- مضمون‌یابی، ارائه خیال خاص و معنی برجسته
- یافتن فکری جزیی اما تازه و نگفته و بیان آن به صورتی اعجاب‌انگیز

۱۷- کدام مورد عبارت زیر را به نحو مناسب تکمیل می‌کند؟

«سبک هندی از تا به مدت ۱۵۰ سال در تاریخ ادبیات فارسی رواج داشت. حکومت صفوی به شعر مدحی و درباری و عاشقانه و از طرف دیگر با نیز در تضاد بود.»

- ۱) اواسط قرن دهم - اواخر قرن یازدهم - بهایی نمی‌داد - آموزه‌های سنتی عرفانی
- ۲) اوایل قرن یازدهم - اواسط قرن دوازدهم - توجه می‌کرد - آموزه‌های سنتی عرفانی
- ۳) اواسط قرن دهم - اواخر قرن یازدهم - توجه می‌کرد - آموزه‌های نوین عرفانی
- ۴) اوایل قرن یازدهم - اواسط قرن دوازدهم - بهایی نمی‌داد - آموزه‌های سنتی عرفانی

(آسان - خط به خط - سریع ۵ - صفحه ۸۰ - ۱۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۴

سبک هندی از اوایل قرن یازدهم تا اواسط قرن دوازدهم به مدت ۱۵۰ سال در تاریخ ادبیات فارسی رواج داشت. حکومت صفوی به شعر مدحی و درباری و عاشقانه بهایی نمی‌داد و از طرف دیگر با آموزه‌های سنتی عرفانی نیز در تضاد بود.

۱۸- به ترتیب موضوع کدام کتاب فقه است و کدام کتاب در عثمانی نوشته شده است؟

- (۱) جامع عباسی - شرفنامه بدلیسی
 (۲) جامع عباسی - بدایع الوقایع واصفی
 (۳) مجالس المؤمنین - شرفنامه بدلیسی
 (۴) مجالس المؤمنین - بدایع الوقایع واصفی

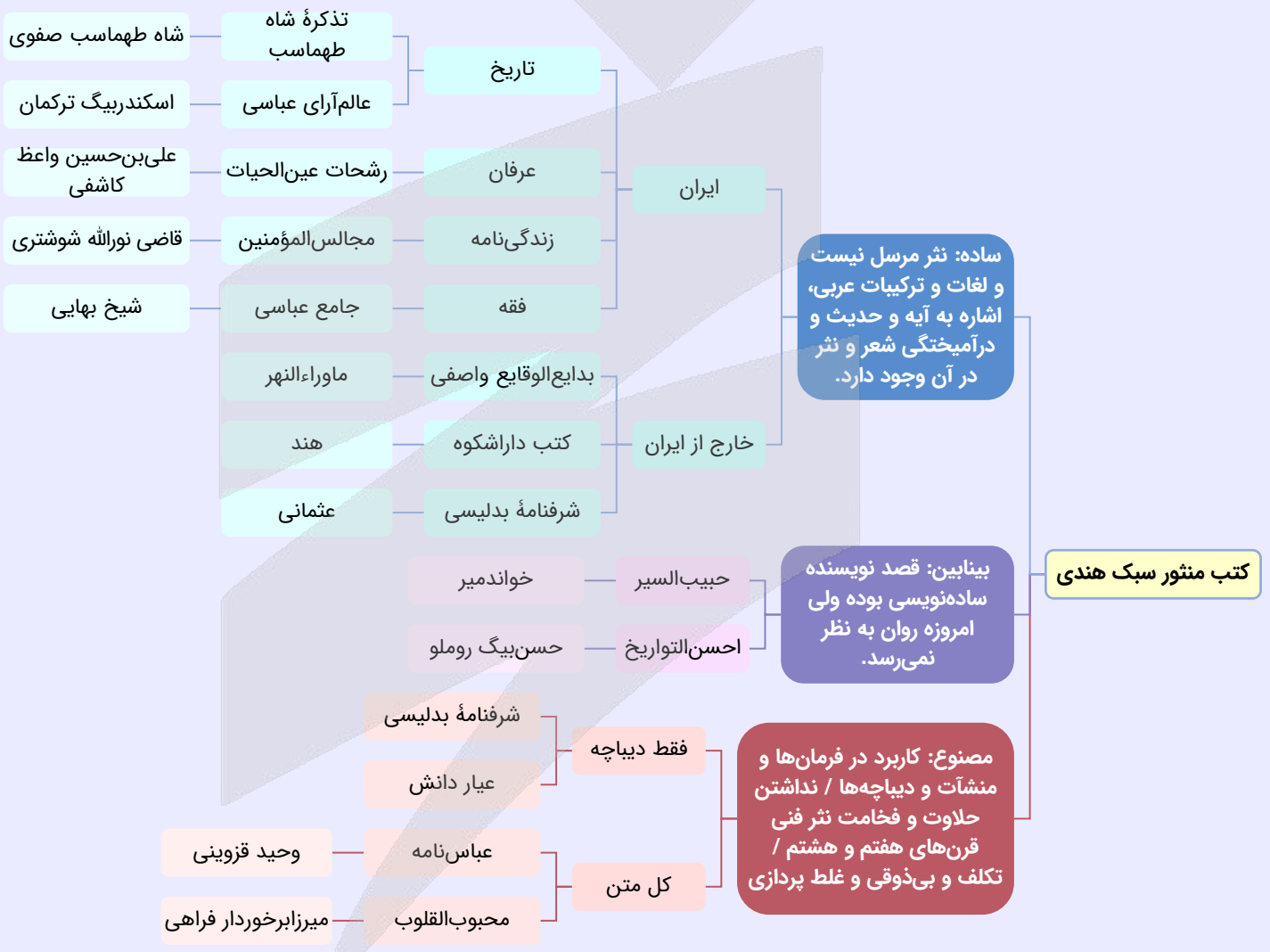
(متوسط - خط به خط - سریع ۵ - صفحه ۸۴ - ۱۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۱

کتاب «جامع عباسی» اثری از شیخ بهایی است که موضوع آن فقه است. «شرفنامه بدلیسی» در عثمانی نوشته شده است.

کتاب‌هایی که در خارج از ایران نوشته شده‌اند:

- ۱- کتب داراشکوه در هند
 ۲- «شرفنامه بدلیسی» در عثمانی
 ۳- «بدایع الوقایع واصفی» در ماوراءالنهر
 کتاب‌های منثور سبک هندی

۱۹- در کدام بیت از لغاتی که تا قبل از سبک هندی کمتر به شعر راه می‌یافتند، استفاده نشده است؟

- (۱) گمان حلقه دام است آن صید نزاکت را
 (۲) به هرچه گوش نهی قصه پریشانی است
 (۳) دارم ز سامان الست اول گداز آخر شکست
 (۴) رنج تو در کارگه بندگی
- گر از چشم منش تار نگاهی بر کمر پیچد
 تنیده است بر آفاق شعر قالی من
 یک شیشه باید نقش بست آغاز و انجام مرا
 گشت تهی‌دستی و شرمندگی

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - خط به خط - سریع ۵ - صفحه ۸۱ - ۱۱۱۰)

در سبک هندی، لغاتی چون «نزاکت»، «قالی»، «شیشه»، «پل»، «بخیه»، «سفال» و... که تا این زمان کمتر در شعر راه داشت، رواج یافته بود. در گزینه «۴» هیچ کدام از این واژه‌ها یافت نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ وجود واژه «نزاکت»
- ۲ وجود واژه «قالی»
- ۳ وجود واژه «شیشه»

۲۰- توضیح مقابل کدام اثر نادرست است؟

- ۱ احسن التواریخ (به قلم حسن بیگ روملو - نثر بینابین)
- ۲ عباس نامه (به قلم وحید قزوینی - نثر مصنوع)
- ۳ حبیب السیر (به قلم میرخواند - نثر بینابین)
- ۴ رشحات عین الحیات (به قلم علی بن حسین واعظ کاشفی - نثر ساده)

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - خط به خط - سریع ۵ - صفحه ۸۴ - ۱۱۱۰)

کتاب «حبیب السیر» اثری از خواندمیر است که از نمونه‌های معروف سبک بینابین است.

تله تستی

تمایز «خواندمیر» و «میرخواند» و همچنین «علی بن حسین واعظ کاشفی» با «ملاحسین واعظ کاشفی» را به یاد داشته باشید. در متوسطه دوم شما با «میرخواند» سر و کاری ندارید؛ پس می‌توانید به کلی آن را کنار بگذارید؛ اما «ملاحسین واعظ کاشفی» - که پدر همین «علی بن حسین واعظ کاشفی» است - همان کسی است که «کلیله و دمنه» را به نثر ساده برگرداند و آن را «انوار سهیلی» نامید.

۲۱- چند عبارت درباره ویژگی‌های قلمرو ادبی نثر سبک هندی درست است؟

- بی‌دقتی در ذکر تاریخ و حوادث تاریخی
- نگارش کتاب‌هایی با عنوان «فرهنگ لغت»
- کاربرد شعرهای ضعیف که غالباً سروده دیگر مؤلفان است.
- استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ
- استفاده از آیات، احادیث و عبارات عربی
- رواج مدح و چاپلوسی

(۱) پنج (۲) چهار (۳) سه (۴) دو

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - خط به خط - استاندارد ۶ - صفحه ۸۵ - ۱۱۱۰)

بررسی موارد نادرست:

- در نثر سبک هندی، کاربرد شعرهای ضعیف در متن کتاب‌های نثر - که غالباً سروده خود مؤلفان است - رواج داشته است.
- استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ یکی از ویژگی‌های قلمرو ادبی شعر سبک هندی است.

زبانی

- درآمیختگی نظم و نثر
- کاربرد وجه وصفی
- کاربرد صفت مفعولی به جای فعل ماضی در جایی که فعل ماضی دیگری نیز هست.
- جمع بستن با «ات»
- عربی: محاربات
- فارسی: گیلانات
- ترکی و مغولی: بیلاقات
- مطابقت صفت و موصوف به تقلید از عربی
- یکی بودن صفت و موصوف از نظر جنس و شمار
- تتابع اضافات (اتصال کلمات متعدد با کسره اضافه)
- تعارف و تمجید از بزرگان
- قرینه‌پردازی و موازنه
- جملات طولانی
- کاربرد فعل با پیشوندهای متعدد
- فراوانی لغات ترکی و مغولی

ادبی

- نزدیک بودن نثر به زبان عامیانه + تصنع و تکلف متن‌های ادبی ← ارزش پایین نثر این دوره
- انحطاط ادبی بیش از دوره تیموری
- رواج بیشتر استفاده از آیات، احادیث و عبارات عربی
- در تلمیح نمودار می‌شود.
- کاربرد شعرهای ضعیف (غالباً سروده خود مؤلفان) در متن نثر
- بی‌دقتی در ذکر تاریخ و حوادث تاریخی
- رواج مدح و چاپلوسی
- نگارش کتبی با عنوان «فرهنگ لغت»
- علت: آمیزش فارسی با مغولی، ترکی، عربی و ...

فکری

- خالی ماندن ایران از نویسنده قوی دست در زمان شاه عباس اول
- تأثیرپذیری تاریخ‌نگاری از فساد و تیره‌بختی روزگار
- تواریخ عمومی این دوره در کنار نهادهای سیاسی و فرهنگی صوفیه در جهت نهادینه کردن تشیع گام برداشتند.

۲۲- کدام مورد بیانگر ویژگی سبکی نثر زیر نیست؟

- «مَسْبَحَانِ جَبِينِ اِنَابَتِ بَرِ زَمِينِ اطاعت سوده، زبان اعتراف به کلمه «سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا» گشادند:
 آنان که طریق معرفت می‌پویند هر گه سخن از کمال علمش گذرد
 درآمیختگی نظم و نثر (۱)
 تتابع اضافات (۳)
 کاربرد وجه وصفی (۲)
 استشهاد به آیات و عبارات عربی (۴)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ استفاده از شعر در متن نثر (در آمیختگی نظم و نثر) به وضوح در این متن مشاهده می‌شود.
- ۲ صفت مفعولی «سوده» (= لمس کرده) وجه وصفی است و به جای فعل «سودند» به کار رفته است.
- ۴ نویسنده به یکی از آیات قرآن کریم استشهاد کرده است: *سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا*.

۲۳- همه عبارات زیر بیانگر ویژگی زبانی نثر در «دوره صفویه» اند، به جز:

- ۱) وزیر ابوالعباس در صنعت دبیری بضاعتی نداشت و به ممارست قلم و مدارست ادب ارتیاض یافته بود.
- ۲) یک مرتبه در وقتی که از جیحون به عزم یورش خراسان عبور می‌نمود، تازیانه‌اش در آب افتاد.
- ۳) اگر آفتاب عالم تاب وجود مسعودش مشرق‌آرای سپهر هستی نمی‌شد...
- ۴) آن بانوی عظمی از شوهر رنجیده، از تبریز به سمرقند رفت.

(دشوار - مفهومی - استاندارد ۱ - صفحه ۸۵ - ۱۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۱

در گزینه «۱» هیچ‌کدام از ویژگی‌های زبانی نثر دوره صفویه مشاهده نمی‌گردد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲ استفاده از واژه ترکی «یورش» به معنای «حمله و هجوم».
- ۳ به کارگیری تتابع اضافات (آفتاب عالم تاب وجود مسعودش).
- ۴ مطابقت صفت و موصوف به تقلید از عربی («بانوی عظمی» به جای «بانوی عظیم») و همچنین کاربرد وجه وصفی («رنجیده» به جای «رنجید»).

۲۴- کدام بیت «فاقد» ویژگی‌های سبک هندی است؟

- ۱) هم‌عنان آهم آشوب جهان خواهم شدن
 - ۲) تا در آب افتاده عکس عارضت
 - ۳) خرد پوره آدم چه خبر دارد از این دم
 - ۴) سوی ما آید مخموران صهبای الست
- پیرو اشکم محیط بی‌کران خواهم شدن
می‌نیاسوده است موج از اضطراب
که من از جمله عالم به دو صد پرده نهانم
تا برون آریمتان از عهده «قالوا بلی»

(دشوار - مفهومی - استاندارد ۱ - صفحه ۸۳ - ۱۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۳

در این گزینه هیچ ویژگی بارزی از سبک هندی یافت نمی‌شود. همچنین مصرع دوم با پیوند وابسته ساز «که» شروع شده که نشان می‌دهد مصرع دوم در ادامه مصرع اول و جمله پیرو است و ناقض اسلوب معادله است؛ پس این بیت اسلوب معادله ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ استفاده از ردیف طولانی و خوش‌آهنگ «خواهم شدن».
- ۲ استفاده از آرایه حسن تعلیل (شاعر علت موج داشتن و تلاطم آب را افتادن عکس صورت معشوق در آب دانسته که علتی خیالی و ادبی است).
- ۴ استفاده از آرایه تلمیح در مصراع نخست (اشاره به آیه «أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى»).

۲۵- کدام ابیات ویژگی‌های سبکی یکسانی دارند؟

- الف: نقل ما نقل حرف شیرینش
ب: ز درد عشق تو دوشم امید صبح نبود
ج: فغان که همچو قلم نیست از نگون‌بختی
د: دل را حیات از نفس آرمیده است
ه: با ستم و جفا خوشم، گرچه درون آتشم
- ۱) «الف» - «ب» - «ه»
۲) «الف» - «ج» - «د»
۳) «ب» - «ج» - «د»
۴) «ج» - «د» - «ه»
- بیاد آن روی شمع محفل ما
اسیر عشق چه تاب شب دراز آرد؟
به غیر روسیاهی حاصل از سجود مرا
بیماری نسیم دهد جان چراغ را
چونکه تو سایه افکنی بر سرم ای همای من

بررسی موارد:

- الف) وجود آرایه حس آمیزی (حرف شیرین) یکی از ویژگی‌های ادبی شعر سبک هندی است.
- ب) با توجه به مفهوم بیت، می‌توان گفت این بیت در سبک عراقی سروده شده است.
- ج) وجود مضمونی نو و جزیی و نیز به‌کارگیری آرایه حسن تعلیل نشان می‌دهد سبک این بیت، هندی است.
- حسن تعلیل: شاعر علت سیاهی نوک قلم را سجده کردن آن پنداشته است؛ در واقع شاعر می‌گوید همان‌طور که نوک قلم بعد از سجده کردن (فرورفتن در مرکب) سیاه می‌شود، حاصل سجده کردن من نیز به‌خاطر نگون‌بختی، چیزی جز روسیاهی نیست.
- د) این بیت دارای آرایه اسلوب معادله است که یکی از آرایه‌های بارز سبک هندی است. شاعر می‌گوید همان‌طور که وقتی نسیم بیمار باشد (نسیم به‌آهستگی بوزد)، شعله چراغ جان گرفته و روشن می‌ماند، حیات انسان نیز از نفس نکشیدن در فضای مادیات است (وقتی وجود را از مادیات رها کنی دل حیات می‌یابد). شاعر با استفاده از این مثال، یک مطلب فلسفی و عرفانی را به زبانی ساده بیان کرده است و این نیز از ویژگی‌های فکری شعر سبک هندی است.
- ه) با توجه به مفهوم این بیت و نیز نبود نشانه بارزی که ما را به سوی سبک هندی هدایت کند، می‌توان گفت که این بیت در سبک عراقی سروده شده است. غم‌گرایی که از اصلی‌ترین ویژگی‌های فکری سبک عراقی است در بیت کاملاً مشهود است.

۲۶- با توجه به مرزبندی آوایی، کدام گزینه وزن و الگوی هجایی بیت زیر را نشان می‌دهد؟

«چون ناز کند جانان اندر دل ما پنهان
بر جمله سلطانان صد ناز رسد ما را»

۱) U / U / U / U (مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن)

۲) U / U U / U U (مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن)

۳) U / U / U U (مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن)

۴) U U / U U / U U (مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن)

تقطیع هجایی و وزن بیت با هر دو برش هجایی:

چُن	نا	ز	کُ	نَد	جا	نان	اَن	دَر	دِ	لِ	ما	پِن	هان
-	-	U	U	-	-	-	-	U	U	-	-	-	-
بَر	جُم	لِ	یِ	سُل	طا	نان	صَد	نا	ز	رِ	سَد	ما	را
-	-	U	U	-	-	-	-	U	U	-	-	-	-
	مستفعلن		مفعولن		مستفعلن		مفعولن						

چُن	نا	ز	کُ	نَد	جا	نان	اَن	دَر	دِ	لِ	ما	پِن	هان
-	-	U	U	-	-	-	-	U	U	-	-	-	-
بَر	جُم	لِ	یِ	سُل	طا	نان	صَد	نا	ز	رِ	سَد	ما	را
-	-	U	U	-	-	-	-	U	U	-	-	-	-
	مفعول		مفاعیلن		مفعول		مفاعیلن						

در گزینه «۴» بین الگوی هجایی، مرزبندی و وزن داخل کمانک تناسب برقرار است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) وزن اشتباه است.

۲۷) مرزبندی آوایی وزن «مستفعل فعولن مستفعل فعولن» را نشان می‌دهد، اما دلیل نادرستی، منطبق نبودن وزن با وزن بیت صورت سوال است.

۲۸) نیم‌مصراع اول «مفعول مفاعیلن» و نیم‌مصراع دوم «مستفعل مفعولن» را نشان می‌دهد.

۲۷- کدام یک از ابیات زیر در وزنی «دولختی» سروده شده و در آن پایه آوایی «سه‌هجایی» یافت می‌شود؟

- ۱) من از اختران شنیدم که کسی اگر بیابد
 ۲) دل نماند بعد از این با کس که گر خود آهن است
 ۳) آن سو که میوه‌ها را این پختگی رسیده است
 ۴) گر نشد اشتیاق او غالب صبر و عقل من
- اثری ز نور آن مه خبری کنید ما را
 ساحر چشمت به مغناطیس زیبایی کشد
 آن سو که سنگ‌ها را اوصاف گوهر آمد
 این به چه زبردست گشت؟ آن به چه پایمال شد؟

(متوسط - ترکیبی - زمانبر) - صفحه ۹۴ - ۱۱۱۱

پاسخ: گزینه ۳

در این دسته‌بندی هجایی، ارکان دوم و چهارم هر مصراع سه‌هجایی‌اند:

آن سو کِ می	و ها را	این پُخ تِ گی	رِ سی دَسْت
- U -	- - U	- U -	- - U
آن سو کِ سَن گِ	ها را	اُو صا فِ گو هَ	را مَد
- U -	- - U	- U -	- - U
مستفعلن	فعولن	مستفعلن	فعولن

برش هجایی دوم: در این دسته‌بندی هجایی، ارکان اول و سوم هر مصراع سه‌هجایی‌اند:

آن سو کِ می	و ها را	این پُخ تِ گی	رِ سی دَسْت
- U -	- - U	- U -	- - U
آن سو کِ سَن گِ	ها را	اُو صا فِ گو هَ	را مَد
- U -	- - U	- U -	- - U
مفعول	فاعلاتن	مفعول	فاعلاتن

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در وزن این بیت، همه پایه‌های آوایی چهارهجایی‌اند:

مَ نَ زَخ تَ	ران شِ نی دَم	کِ کِ سی اَ	گَر بِ یا بَد
- U - U U	- - U -	- U U -	- - U -
أ ثَ رِ زِ نو رِ آن مَه	خَ بَ رِ ی کُ نی د ما را	رِ ی کُ نی د ما را	- - U -
- U - U U	- - U -	- U U -	- - U -
فعلات	فاعلاتن	فعلات	فاعلاتن

۲) این بیت در وزن همسان تک‌لختی سروده شده است:

دِل نَ ما نَد	بَع دَ زین با	کَس کِ گَر خُد اَ هَ نَسْت
- U -	- - U -	- - U -
سَا حِ رِ چَش مَت بِ مِغ نا	طِ ی سِ زِ ی با	یِ کِ شَد
- U -	- - U -	- - U -
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن

۴ در وزن این بیت، همه پایه‌های آوایی چهارهجایی اند:

گَر	نَ	شُ	دِش	تِ	یا	قِ	او	غا	لِ	بِ	صَب	رُ	عَق	لِ	مَن
-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-
این	بِ	چ	زی	ر	دَس	ت	گشت	آن	بِ	چ	پا	ی	ما	ل	شُد
-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-
			مفتعلن				مفاعِلن				مفتعلن				مفاعِلن

اوزان همسان دولختی یا دوری

وزن‌های همسان دولختی وزن‌هایی‌اند که رکن اولشان با رکن سوم و رکن دومشان با رکن چهارم یکی است (دقت کنید که رکن اول با رکن دوم و رکن سوم با رکن چهارم متفاوت است). در این اوزان هر مصراع از نظر وزنی تقریباً حکم یک بیت را دارد؛ زیرا دو نیم‌مصراع هر مصراع با هم هم‌وزن‌اند و آخرین هجای هر نیم‌مصراع نیز بلند به حساب می‌آید. در این اوزان پس از هر نیم‌مصراع مکثی واضح وجود دارد که هنگام خواندن از روی شعر حس می‌شود. مثال:

بنمای رخ که خلقی واله شوند و حیران بگشای لب که فریاد از مرد و زن برآید

پِن	ما	ی	رُخ	کِ	خَل	قِی	وا	له	شِ	وَن	دُ	جِی	رِان
-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	U	-	-	-
بُگ	شا	ی	لَب	کِ	قَر	یاد	اَز	مَر	دُ	زَن	بِ	را	یَد
-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	U	-	-	-
			مستفعلن			فَعولن				مستفعلن			فَعولن

بعضی از اوزان (همسان، همسان دولختی و ناهمسان) را می‌توان به دو شکل دسته‌بندی هجایی کرد؛ مثلاً ارکان همین بیت را می‌توان به شکل دیگری نیز تعیین کرد:

پِن	ما	ی	رُخ	کِ	خَل	قِی	وا	له	شِ	وَن	دُ	جِی	رِان
-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	U	-	-	-
بُگ	شا	ی	لَب	کِ	قَر	یاد	اَز	مَر	دُ	زَن	بِ	را	یَد
-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	U	-	-	-
			مفعول			فاعلاتن				مفعول			فاعلاتن

بیشتر اوزانی که دو دسته‌بندی هجایی دارند، رکن اولشان «مستفعل» یا «مستفعلن» است که در دسته‌بندی دیگر هجایی با «مفعول» آغاز می‌شود. مثال‌هایی از اوزان همسان دولختی که دو دسته‌بندی هجایی دارند:

- مستفعلُ مفعولن مستفعلُ مفعولن / مفعولُ مفاعیلن مفعولُ مفاعیلن
- مستفعلن فَعولن مستفعلن فَعولن / مفعولُ فاعلاتن مفعولُ فاعلاتن
- مستفعلن فَعولن مستفعلن فَعولن / مفعولُ مفتعلن مفعولُ مفتعلن
- مستفعلن فَع مستفعلن فَع / مفعولُ فَعولن مفعولُ فَعولن

نکته

در اوزان همسان دولختی یا «دوری» پایان نیم‌مصراع در حکم پایان مصراع است و همیشه معادل هجای بلند در نظر گرفته می‌شود.

۲۸- کدام گزینه بیانگر وزن بیت زیر است؟

«خشمین بر آن کسی شو کز وی گزیر باشد»

(۱) فاعلاتن فاعلن فاعلاتن فاعلن

(۳) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

یا غیر خاک پایش کس دستگیر باشد»

(۲) مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن

(۴) فاعلاتن مفعولن فاعلاتن مفعولن

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۹۴ - ۱۱۱۱

پاسخ: گزینه ۳

وزن بیت:

خَش	مِین	بَ	رِان	کَ	سِی	شُو	کَز	وِی	گُ	زِی	ر	با	شَد
-	U	-	U	-	-	-	-	-	U	-	U	-	-
یا	غِی	رِ	خا	کِ	پا	یَش	کَس	دَس	ت	گِی	ر	با	شَد
-	U	-	U	-	-	-	-	-	U	-	U	-	-
			فاعلاتن			فاعلاتن			مفعول				فاعلاتن

برش هجایی دوم:

حَش مین بَ ران	کَ سی شُو	کَز وی گُ زی	ر با شَد
- U -	- U -	- U -	- U -
یا غی رِ خا	کِ پا یَش	کَس دَس ت گِی	ر با شَد
- U -	- U -	- U -	- U -
مستفعلن	فعولن	مستفعلن	فعولن

۲۹- کلمات کدام گزینه به ترتیب وزن بیت زیر را کامل می کنند؟

- «یاقوت ارچه بگرفت فشانی»
 (۱) مخاطب - شرمندگی (۲) آزادگان - زیباترین (۳) دردانه - فراتر (۴) بی خانمان - بنوشد

(آسان - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۹۴ - ۱۱۱۱

پاسخ: گزینه ۴

تقطیع هجایی بیت سؤال:

یا قو ت آر	چ بگ رفت	بی خا ن مان	فِ شا نی
- U -	- U -	- U -	- U -
یا ران ز دَس	ت دا دند	سَر رِش تِ ی	بِ نو شَد
- U -	- U -	- U -	- U -
مستفعلن	فعولن	مستفعلن	فعولن

در مصراع اول رکن سوم، یعنی واژه‌ای بر وزن «مستفعلن»، و در مصراع دوم رکن چهارم، یعنی واژه‌ای بر وزن «فعولن»، خواسته شده است.

بنوشد: ب / نو / شد: فعولن

بی خانمان: بی / خا / ن / مان: مستفعلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مخاطب: م / خا / طب: فعولن

۲) آزادگان: آ / زا / د / گان: مستفعلن

۳) دردانه: دَر / دا / ن / ی: مستفعل

۳۰- وزن کدام یک از ابیات زیر دولختی است و تنها به صورت «چهارتا - سه تا» دسته بندی هجایی می شود؟

- (۱) صورت کنند زیبا بر پرنیان و دیبا
 (۲) بسیار زبونی‌ها بر خویش روا دارد
 (۳) وعده که گفתי شبی با تو به روز آورم
 (۴) تو گمان مبر که سعدی ز جفا ملول گردد

- لیکن بر ابروانش سحر مبین نباشد
 درویش که بازارش با محتشمی باشد
 شب بگذشت از حساب روز برفت از شمار
 که گرش تو بی جنایت بکشی جفا نباشد

(دشوار - ترکیبی - زمانبر) - صفحه ۹۴ - ۱۱۱۱

پاسخ: گزینه ۳

وَع د ک	تِ شَ بی	با تُ ب رو	زا وَ رَم
- U -	- U -	- U U -	- U -
شَب ب گُ دَش	تَز ح ساب	رو ز ب رَف	تَز شُ مار
- U U -	- U -	- U U -	- U -
مفتعلن	فاعلن	مفتعلن	فاعلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) این بیت هم به صورت چهارتا - سه‌تا و هم به صورت سه‌تا - چهارتا دسته‌بندی هجایی می‌شود:

صو رت کُنن	د زی با	بَر پَر ن یا	نُ دی با
- U -	- U -	- U -	- U -
لی کن ب رب	رُ وا نش	سِح ر م بین	ن با شد
- U -	- U -	- U -	- U -
مستفعلن	فعلون	مستفعلن	فعلون

برش هجایی دوم: مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

۲) این بیت هم به صورت چهارتا - سه‌تا و هم به صورت سه‌تا - چهارتا دسته‌بندی هجایی می‌شود:

پس یا ر ز	بو نی ها	بَر خی ش ر	وا دا رد
- U U -	- - -	- U U -	- - -
در وی ش ک	با زا رش	مُح ت ش می	با شد
- U U -	- - -	- U U -	- - -
مستفعل	مفعول	مستفعل	مفعول

برش هجایی دوم: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

۳) این بیت تنها به صورت چهارتا - چهارتا دسته‌بندی هجایی می‌شود:

ت گ مان م	بَر ک سع دی	ز ج فا م	لو ل گر دد
- U - U U	- - U -	- U U -	- U - U U
ک گ رش ت	بی ج نا یت	ب ک شی ج	فا ن با شد
- U - U U	- - U -	- U U -	- U - U U
فعلات	فاعلاتن	فعلات	فاعلاتن

۳۱- کدام بیت در وزنی دولختی سروده شده است؟

رحمتی کن بر گدای خرمنست
وآن هم برای آن که کنم جان فدای دوست
از قامتت سرو از عارضت ماه
میانت کمتر از مویی و مویت تا میان باشد

- ۱) ای که سر تا پایت از گل خرمن است
- ۲) دل رفت و دیده خون شد و جان ضعیف ماند
- ۳) کافر مبیناد این غم که دیده است
- ۴) میانت را و مویت را اگر صد ره بیمایی

(متوسط - ترکیبی - زمانبر - صفحه ۹۴ - ۱۱۱)

پاسخ: گزینه ۳

کا فر م بی	ناد	این غم ک دی	دست
- U -	-	- U -	-
از قا م ت	سرو	از عا ر ضت	ماه
- U -	-	- U -	-
مستفعلن	فع	مستفعلن	فع

برش هجایی دوم: مفعول فع لن مفعول فع لن

بررسی سایر گزینه‌ها:

ای ک سر تا	پا ی تَز گُل	خَر م نَسْت
- U -	- U -	- U -
رَح م تی	بَر گِ دا	خَر م نَت
- U -	- U -	- U -
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن

دِل رَف تْ دِی	دِ خُون شُ دُ	جَا رِنِ ضَ عِی	ف مانَد
- U -	U U - U	- U -	- U -
وَان هَم بَ رَا	ی آن کِ کُ	جَان فَ دَا	ی دُوسْتُ
- U -	U U - U	- U -	- U -
مستفعلن	مفاعل	مستفعلن	فعل

برش هجایی دوم: مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلن

این وزن ناهمسان است و در علوم و فنون ادبی دوازدهم با این اوزان آشنا خواهید شد. همین که بدانید این وزن دولختی نیست، کافی است.

مِ یا نَتْ رَا	وُ مَوِیْتِ رَا	أَ گَر صَد رَه	بِ پِی مَ اِی
- U -	- U -	- U -	- U -
مِ یا نَتْ کَم	تَ رَز مَوِی	ی مَوِیْتِ تَا	مِ یَانِ بَا شَد
- U -	- U -	- U -	- U -
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

۳۲- برش هجایی کدام یک از مصراع‌های زیر هم به صورت «چهار تا - سه تا» و هم به صورت «سه تا - چهار تا» امکان پذیر است؟

الف: یا به تنهایی بساز یا که از یاران مرنج

ب: ترسم نکند لیلی هرگز به وفا میلی

ج: عمر من است زلف تو بو که دراز بینمش

د: ای زلف دلبر من پرچین و پرشکنی

و: چند بگردی طواف گرد جهان از گزاف

ه: بر بخت بخندیدم و بر خود بگرستم

- ۱) «الف» - «ب» - «د» ۲) «ب» - «ج» - «ه» ۳) «الف» - «د» - «ه» ۴) «ب» - «ج» - «و»

(دشوار - ترکیبی - زمانبر) - صفحه ۹۴ - ۱۱۱۱

پاسخ: گزینه ۱

بررسی وزن مصراع‌ها براساس پاسخ سؤال:

الف) چهار تا - سه تا:

یا بِ تَنْ هَا	یِی بِ سَاز	یا کِ اَز یا	رَان مَ رَنْج
- U -	- U -	- U -	- U -
فاعلاتن	فاعلن	فاعلاتن	فاعلن

سه تا - چهار تا:

یا بِ تَنْ هَا	یِی بِ سَاز	یا کِ اَز یا	رَان مَ رَنْج
- U -	- U -	- U -	- U -
فاعلن	مستفعلن	فاعلن	مستفعلن

پ) چهار تا - سه تا:

تَر سَم نَ کُ	نَد لِی لِی	هَر گِز بِ وَ	فَا مِی لِی
- U U -	- - -	U U -	- - -
مستفعل	مفعولن	مستفعل	مفعولن

سه تا - چهارتا:

تَر سَم نَ	کُ نَد لِ لِ لِ	هَر گَز بِ	وَ فَا مِ لِ
- U -	- U -	- U -	- U -
مفعول	مفاعیلن	مفعول	مفاعیلن

چهارتا - سه تا:

اِی زُل فِ دِل	بَ ر مَن	پُر چِ نُ	پُر شِ کَ نِ
- U -	- U U	- U -	- U U
مستفعلن	فعلن	مستفعلن	فعلن

سه تا - چهارتا:

اِی زُل فِ دِل	بَ ر مَن	پُر چِ نُ	پُر شِ کَ نِ
- U -	- U U	- U -	- U U
مفعول	مفتعلن	مفعول	مفتعلن

بررسی سایر موارد:

تنها به صورت چهارتا - چهارتا دسته بندی هجایی می شود:

عُم ر م نَس	ت زُل فِ ت	بُو کِ دِ رَا	ز بِ نَ مَش
- U U -	- U -	- U U -	- U - U
مفتعلن	مفاعیلن	مفتعلن	مفاعیلن

تنها به صورت چهارتا - سه تا دسته بندی هجایی می شود:

چَن د بِ گَر	دِی طَ وَا فِ	گَر دِ جَ هَان	اَز گَ زَا فِ
- U U -	- U -	- U U -	- U -
مفتعلن	فاعیلن	مفتعلن	فاعیلن

این مصراع به دو صورت دسته بندی هجایی می شود؛ اما دسته بندی ها به صورت چهارتا - سه تا و سه تا - چهارتا نیست:

بَر بَخ ت بِ	خَن دِ دَ مْ	بَر خُد بِ گِ	رِس تَم
- U U -	- U U -	- U U -	- -
مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستف

برش هجایی دوم:

بَر بَخ ت بِ	خَن دِ دَ مْ	بَر خُد بِ گِ	رِس تَم
- U U -	- U U -	- U U -	- -
مفعول	مفاعیل	مفاعیل	فعلولن

هجای آخر نیم مصراع در اوزان دولختی همیشه بلند است.

۳۲ - با توجه به بیت زیر، کدام گروه از کلمات همگی می توانند کامل کننده وزن بیت زیر باشند؟

«اندر دل آینه دانی که چه داند چه خیال است آن کس که صفا دارد»

- (۱) می دانم / صنما / دلم را / باختن
 (۲) زیبایی / آسمان / آرامش / حاصل
 (۳) آرامم / خوابیدن / عاشقی / بینایی
 (۴) احساسم / پیراهن / رؤیایت / جنگ آور

تقطیع هجایی و وزن بیت:

آن	دَر	دِ	لِ	آ	یِ	نِ	دا	نی	کِ	چِ	می	تا	بَد
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
دا	نَد	چِ	خِ	یا	اَس	تاَن	آن	کَس	کِ	صَ	فا	دا	نَد
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
			مستفعل			مفعول			مستفعل				مفعول

با توجه به وزن بیت (مستفعل مفعول مستفعل مفعول) باید به دنبال واژه‌ای بر وزن «مفعولن» باشیم. در گزینه «۴»، وزن همه واژه‌ها «مفعولن» است:

إح / سا / سَم: مفعولن

پی / را / هَن: مفعولن

رء / یا / یَت: مفعولن

جَن / گا / وَر: مفعولن

بررسی سایر موارد:

۱) می / دا / نَم: مفعولن - ص / آن / ما: فعلن - د / لَم / را: فعلون - با / خ / تَن: فاعلن

۲) زی / با / یِ: مفعولن - آ / سِ / مان: فاعلن - آ / را / مِش: مفعولن - حا / صِل: فعلن

۳) آ / را / مَم: مفعولن - خا / بی / دَن: مفعولن - دُن / یا / یِ: مفعولن - بی / نا / یِ: مفعولن

۳۴ - وزن مقابل کدام مصراع نادرست است؟

۱) لحظه‌های امروزم شاد باد و رنگین باد (فاعلن مفاعیلن فاعلن مفاعیلن)

۲) بیا بیا و بازاً به صلح سوی خانه (مفاعیلن فعلون مفاعیلن فعلون)

۳) وعده کردی کایم وعده را می‌پایم (فاعلن مفعولن فاعلن مفعولن)

۴) بشکسته آن دلی را که شکسته بُد ز عشقش (مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن)

ب	شِ	کَس	تِ	آن	دِ	لی	را	کِ	شِ	کَس	تِ	بُد	زِ	عِش	قَش
-	U	U	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
	فعلات			فاعلن			فاعلن			فعلات			فاعلن		فاعلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) لَح ظِ ها یِ اِمِ رو زَمِ شا د با دُ رَنِ گین باد

- U - U - - - U - U - - - U - - -

فاعلن مفاعیلن فاعلن مفاعیلن

برش هجایی دوم:

لَح ظِ ها یِ اِمِ رو زَمِ شا د با دُ رَنِ گین باد

- U - U - - - U - U - - - U - - -

فاعلن مفعولن فاعلاتن مفعولن

بِ يَا بِيَا	وُ بَا زَا	بِ صُلْحِ سُو	يَا خَانِ
- U -	- U -	- U -	- U -
مفاعِلن	فِعولن	مفاعِلن	فِعولن

وَعَدِ كَر	دِي كَا يِم	وَعَدِ رَا	مِي پَا يِم
- U -	- - -	- U -	- - -
فاعِلن	مفعولن	فاعِلن	مفعولن

برش هجایی دوم:

وَعَدِ كَر دِي	كَا يِم	وَعَدِ رَا مِي	پَا يِم
- U -	- - -	- U -	- - -
فاعِلاتن	فِعلن	فاعِلاتن	فِعلن

تله تستی

در گزینه ۴ این سؤال، اگر شروع به خواندن مصراع اول کنید، ممکن است این طور بخوانید:

بِش كَس تِي	آن دِ لِي رَا
- U -	- U -

با این تلفظ تصور می‌کنید که نیم مصراع دوم نیز همین است و وزن بیت «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن» است؛ اما ادامه مصراع تلفظ صحیح «بشکستی» و وزن صحیح بیت را مشخص می‌کند. با توجه به رکن سوم (ک ش کس ت) درمی‌یابیم که تلفظ «بشکستی» به شکل «ب ش کس ت» صحیح است و وزن بیت «فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن» است.

۳۵- با توجه به ابیات زیر، به ترتیب پایه‌های آوایی پنجم و هشتم بیت اول و پایه‌های آوایی اول و چهارم بیت دوم در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

«گر پرتوی ز رویت در کنج خاطر افتد
گر چشم سرش خسبد بی‌سر همه چشم است او
خلوت‌نشین جان را آه از حرم برآید
کز دیده جان خود لوح ازلی خواند»

- ۱) خَلْ / وَتْ / نِ / اِشِي - بَ / رَا / اِيْد - گَر / چِش / اِم / سَ - مِ / چِش / اِمَس / تُو
- ۲) خَلْ / وَتْ / نِ - بَ / رَا / اِيْد - گَر / چِش / اِم - مِ / چِش / اِمَس / تُو
- ۳) خَلْ / وَتْ / نِ / اِشِي - بَ / رَا / اِيْد - گَر / چِش / اِم - مِ / چِش / اِمَس / تُو
- ۴) خَلْ / وَتْ / نِ - رَم / بَ / رَا / اِيْد - گَر / چِش / اِم / سَ - مِ / چِش / اِمَس / تُو

(دشوار - ترکیبی - زمانبر ۱ - صفحه ۹۴ - ۱۱۱۱)

پاسخ: گزینه ۳

این ابیات را به دو صورت می‌توان دسته‌بندی هجایی کرد و در هر دسته‌بندی هجایی هم ارکان خواسته شده متفاوت است. نکته سؤال این است که باید ارکان خواسته شده در یک برش هجایی انتخاب شود. مثلاً در بیت اول، نمی‌توان رکن پنجم را در برش «مستفعلن فعولن» مستفعلن فعولن» به دست آورد و رکن هشتم را در برش «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن».

ارکان خواسته شده در هر دو بیت با هر دو برش هجایی به این صورت است:

تقطیع هجایی بیت اول:

گَر پَر تُو	زِي رُو يَت	دَر كُنْ جِ خَا	طِ رُفْ تَد
- U -	- U -	- U -	- U -
مستفعلن	فِعولن	مستفعلن	فِعولن
خَلْ وَتْ نِ شِي	نِ جَان رَا	رَمَ هَزَ حَ آ	بَ رَا يَد
- U -	- U -	- U -	- U -
مستفعلن	فِعولن	مستفعلن	فِعولن

برش هجایی دوم:

گر	پَر	ت	وی	ز	رو	یت	دَر	کُن	چ	خا	ط	رُف	تَد
-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-
خَل	وَت	ن	شی	ن	جان	را	آ	هَز	ح	رَم	بَ	را	یَد
-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-
مفعول			فاعلاتن			مفعول			فاعلاتن				

تقطیع هجایی بیت دوم:

گر	چش	م	سَ	رَش	حُس	بَد	بی	سَر	هَ	م	چش	مَس	تو
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
کَز	دی	دِ	ی	جا	نِ	خُد	لُو	ح	أ	زَ	لی	خا	نَد
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
مستفعل			مفعولن			مستفعل			مفعولن				

برش هجایی دوم:

گر	چش	م	سَ	رَش	حُس	بَد	بی	سَر	هَ	م	چش	مَس	تو
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
کَز	دی	دِ	ی	جا	نِ	خُد	لُو	ح	أ	زَ	لی	خا	نَد
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
مفعول			مفاعیلن			مفعول			مفاعیلن				

۳۶- کدام بیت با بیت «سلسله موی دوست حلقه دام بلاست / هر که در این حلقه نیست فارغ از این ماجراست» قرابت معنایی دارد؟

هر کسی عاشق نشد در بند زندان‌ها نشد
دل ز ما گوشه گرفت ابروی دلدار کجاست؟
که زیر سلسله رفتن طریق عیاری است
که پریشانی این سلسله را آخر نیست

(۱) زلف تو زندان محبوب هزاران عاشق است
(۲) عقل دیوانه شد آن سلسله مشکین کو؟
(۳) خیال زلف تو پختن نه کار هر خامی است
(۴) روز اول که سر زلف تو دیدم گفتم

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۹۰ - ۱۱۱۱

پاسخ: گزینه ۱

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه «۱»: زلف تو دام و زندان هزاران دل‌داده توست. اگر کسی عاشق نباشد نمی‌تواند عشق به تو را درک کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) عاشق به دنبال یار خود می‌گردد.

۳) هر کسی نمی‌تواند عاشق باشد و زلف زیبای تو را تخیل کند.

۴) این بیت در توصیف پریشانی موی معشوق است.

۳۷- چند بیت از ابیات زیر با بیت «هان ای دل عبرت‌بین از دیده عبر کن هان / ایوان مداین را آیینۀ عبرت دان» قرابت مفهومی دارند؟

صد پند نو است اکنون در مغز سرش پیدا
چو ایوان مداین مر تو را ایوان و خم سازد
بر سر گردون زدیم خیمه و ایوان خویش
کجا دانیم که این گل یا گیاه است

(۴) چهار

(۳) سه

- بس پند که بود آنگه در تاج سرش پیدا
- در ایوانی که تو خواهی تو را باغ ارم سازد
- باز سعادت رسید دامن ما را کشید
- چو ما را چشم عبرت‌بین تباه است

(۲) دو

(۱) یک

پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - مفهومی - استاندارد ۵ - صفحه ۹۰ - ۱۱۱۱)

مفهوم بیت سؤال با بیت اول قرابت دارد: از ناپایداری دنیا و حکومت‌ها عبرت بگیر و پند بشنو.

۳۸- مفهوم نوشته شده مقابل چند بیت درست است؟

سبزه پیاده می‌رود غنچه سوار می‌رسد (تسبیح طبیعت)	باغ سلام می‌کند سرو قیام می‌کند	ای دوست شکر خوش تر یا آنکه شکر سازد؟	ای صاحب کرامت شکرانه سلامت	الفبای درد از لبم می‌تراود
خوبی قمر بهتر یا آنکه قمر سازد؟ (اصل هر چیز بهتر از فرع آن است)	روزی تفقیدی کن درویش بینوا را (طلب توجه)	نه شبم که خون از شبنم می‌تراود (توصیف غم)	یک (۱)	دو (۲)
چهار (۴)	سه (۳)			

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - مفهومی - استاندارد ۵ - صفحه ۹۳ - ۱۱۱۱)

فقط مفهوم بیت اول نادرست است: این بیت در توصیف فصل بهار و طبیعت است.

۳۹- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

مگر بهر شکستن بسته بودی	۱) تو این عهدی که با من بسته بودی
من عهد تو هیچ‌بار نشکستم	۲) صدبار مرا شکست عهد تو
بعد از تو روا باشد نقض همه پیمان‌ها	۳) تا عهد تو در بستم عهد همه بشکستم
که روسیاهیم از زلف عبرین تو نیست	۴) شکست عهد تو و من خوشم بحمدالله

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - مفهومی - استاندارد ۵ - صفحه ۸۷ - ۱۱۱۰)

وقتی که با تو پیمان عشق و دوستی بستم به هیچ و عهد و پیمان دیگری پای‌بند نیستم و شکستن آن‌ها رو روا می‌دارم. من در عشق تو ثابت‌قدم هستم. [در بیت از عهد شکنی معشوق سخنی مطرح نمی‌شود؛ بلکه صحبت از استوارماندن عاشق بر سر پیمان دوستی است.]

بررسی سایر گزینه‌ها:

ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» در مفهوم «عهدشکنی معشوق» سروده شده‌اند.

۴۰- کدام بیت با بیت «ز منجنیق فلک سنگ فتنه می‌بارد / من ابلهانه گریزم به آبگینه حصار» قرابت مفهومی دارد؟

نه بر آنم که تو از راز رهی بی‌خبری	۱) من بر آنم که تو داری خبر از راز فلک
ز کف او رود اندر بهشت ماء معین	۲) ز رای او رود اندر فلک ستاره روز
دادم سه طلاق این فلک اطلس را	۳) کارم به دعا چو بر نمی‌آید راست
از این فسانه فتنه کجا شوم پنهان؟	۴) هزار سنگ فلک از شکار من آید

پاسخ: گزینه ۴

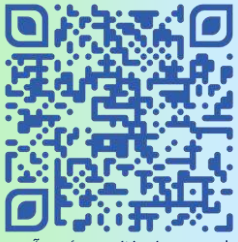
(متوسط - مفهومی - استاندارد ۵ - صفحه ۸۶ - ۱۱۱۰)

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه «۴»: باریدن سنگ فتنه از آسمان (زیاد بودن فتنه).

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) من اعتقاد دارم که تو از راز فلک باخبر هستی.
- ۲) از اندیشه اوست که ستاره روز (خورشید) به آسمان می‌رود و از کف اوست که ماء معین (آب پاک) به بهشت می‌رود.
- ۳) وقتی که کارم با دعا راه نیفتاد، از روی خشم و قهر فلک را ترک گفتم.

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

چالش‌های جهانی (بحران‌های معرفتی و معنوی) بیداری اسلامی و جهان جدید (سرآغاز بیداری اسلامی)
صفحه‌های ۹۸ تا ۱۱۴

بودجه‌بندی
این آزمون

درس‌های دوازدهم و سیزدهم در مجموع ۱ تست از ۱۵ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

۴۱- در متن زیر چند عبارت درست است؟

چالش‌های جهانی، به تدریج یکی پس از دیگری آشکار می‌شوند و با بروز چالش‌های جدید، چالش‌های پیشین اغلب پایان می‌یابند - ابتدا چالش‌ها و بحران‌های معرفتی، معنوی، اخلاقی، عاطفی ظاهر می‌شوند و سپس چالش‌های اقتصادی، سیاسی و نظامی رخ می‌دهند - چالش‌های جهانی در مواجهه با سایر فرهنگ‌ها به وجود نمی‌آیند و همگی از درون فرهنگ غرب بر می‌خیزند - به دلیل درونی بودن این چالش‌ها فرهنگ غرب می‌تواند آن را به دیگران نسبت دهد - وقتی آثار چنین چالش‌هایی در سطح جهان آشکار می‌شود، فرهنگ‌های دیگر برای مهار آن‌ها نباید به همان راهی بروند که جهان غرب می‌رود.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

(دشوار - خط به خط - استاندارد ۲ - صفحه ۹۸ - ۱۱۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

عبارت‌های سوم و پنجم درست و عبارت‌های اول، دوم و چهارم نادرست هستند.

بررسی موارد نادرست:

عبارت اول: با بروز چالش‌های جدید، چالش‌های پیشین نیز هم‌چنان باقی می‌مانند.
عبارت دوم: ابتدا چالش‌های اقتصادی، سیاسی، نظامی رخ می‌دهند و سپس چالش‌ها و بحران‌های معرفتی، معنوی، اخلاقی و عاطفی ظاهر می‌شوند.
عبارت چهارم: به دلیل درونی بودن این چالش‌ها فرهنگ غرب نمی‌تواند آن را به دیگران نسبت دهد.

۴۲- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر در رابطه با فرهنگ و بحران متناظر آن، با کدام قسمت جدول در ارتباط است؟

بحران‌های متناظر	جامعه	فرهنگ
جنگ‌ها و تقابل‌ها	سیاسی	د
ب	اقتصادی	نمادها
ج	فرهنگی	عقاید و باورها
فقر و غنا	اجتماعی	الف

- هنجارها

- اقتصادی زیست‌محیطی

- ارزش‌ها

- معرفتی - معنوی

۱) «الف» - «ب» - «د» - «ج»

۲) «د» - «ب» - «الف» - «ج»

۳) «الف» - «ج» - «د» - «ب»

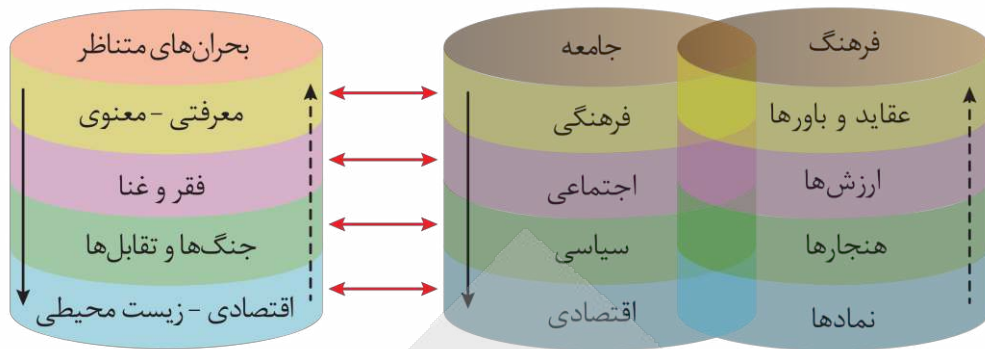
۴) «د» - «ج» - «الف» - «ب»

(متوسط - خط به خط - استاندارد ۲ - صفحه ۹۸ - ۱۱۱۲)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

هنجارها ← «د» / اقتصادی - زیست‌محیطی ← «ب» / ارزش‌ها ← «الف» / معرفتی - معنوی ← «ج»

۴۲- هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب با موارد کدام گزینه ارتباط دارد؟

- معتبرترین راه شناخت جهان در فرهنگ قرون وسطی

- تنها راه شناخت علمی در قرون نوزدهم و بیستم

- زمان آغاز شدن بحران معرفتی جدید

- سازوکارهای غیرمادی جاری در جهان

(۱) کتاب مقدس - شناخت حسی - آشکار شدن محدودیت‌های علمی دانش تجربی - جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی توسط برخی نخبگان جهان غرب

(۲) شهود آباء کلیسا - شناخت تجربی - آشکار شدن وابستگی‌های دانش تجربی به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی - رونق بخشیدن به بازار معنویت‌های کاذب

(۳) شناخت از راه عقل - شناخت عقلی - آشکار شدن محدودیت‌های علمی دانش تجربی - رونق بخشیدن به بازار معنویت‌های کاذب

(۴) شناخت از راه تجربه - شناخت شهودی - آشکار شدن وابستگی‌های دانش تجربی به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی - جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی توسط برخی نخبگان جهان غرب

(دشوار - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۱۰۱ - ۱۱۱۲

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

پاسخ بخش اول «کتاب مقدس»، بخش دوم «شناخت حسی»، بخش سوم «آشکار شدن محدودیت‌های علمی دانش تجربی» و بخش چهارم «سنت‌های قدسی و دینی» است.

بررسی موارد:

- در فرهنگ قرون وسطی، کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا معتبرترین راه شناخت جهان بود و شناخت از راه عقل و تجربه نادیده گرفته می‌شد.

- در قرن نوزدهم و بیستم، شناخت حسی و تجربی را تنها راه شناخت علمی می‌دانستند.

- بحران معرفتی جدید هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و همچنین وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد.

- گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی برخی از نخبگان جهان غرب را به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی واداشت. (روابط علت و معلولی و سازوکارهای غیرمادی جاری در جهان)

۴۴- به ترتیب «تردید متفکران پست‌مدرن در اصول و مبانی فرهنگ غرب» و «مخدوش شدن استقلال معرفت علمی - تجربی و مورد

تردید قرار گرفتن هویت روشنگرانه آن» مربوط به کدام یک از ابعاد بحران معرفتی - علمی است؟

(۱) افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن - ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن

(۲) افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن - افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن

(۳) ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن - ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن

(۴) ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن - افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن

بررسی سریع:

پاسخ بخش اول «ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن» و پاسخ بخش دوم «افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن» است.

تردید متفکران پست‌مدرن در اصول و مبانی فرهنگ غرب ← ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن مخدوش شدن استقلال معرفت علمی - تجربی و مورد تردید قرار گرفتن هویت روشنگرانه آن ← افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن

تردید درباره مبانی علوم تجربی غربی، در حقیقت تردید درباره بنیان‌های هویتی فرهنگ غرب یعنی لایه‌های عمیق یا همان فلسفه روشنگری بود. با این پرسش بحران معرفتی - علمی در دو بُعد ۱- افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن ۲- ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن ظاهر شد.

۴۵- پاسخ هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب چیست؟

- از چهره‌های منورالفکری که در کابینه رضاخان حضور داشتند.

- از اقدامات آتاتورک

- نشریه‌ای درباره خودباوری مسلمانان و مبارزه با استعمار که سید جمال‌الدین اسدآبادی و محمد عبده در پاریس منتشر کردند.

- در حمله روسیه تزاری به ایران، عده زیادی از علمای اسلام با تدوین این رساله‌ها حکم جهاد با کفار را به‌طور مستدل بیان کردند.

۱) محمدعلی فروغی - تغییر خط عربی به لاتین - العروة الوثقی - رساله نظامیه

۲) عبدالحسین خان تیمورتاش - کشف حجاب - کاغذ اخبار - رساله جهادیه

۳) علی‌اکبر داور - لغو تقویم هجری - العروة الوثقی - رساله جهادیه

۴) تقی‌زاده - پخش اذان به زبان ترکی - کاغذ اخبار - رساله نظامیه

بررسی سریع:

پاسخ بخش اول همه گزینه‌ها، بخش دوم همه گزینه‌ها، بخش سوم گزینه‌های ۱ و ۳ و بخش چهارم گزینه‌های ۲ و ۳ درست است؛ پس گزینه ۳ پاسخ است.

بررسی موارد:

- علی‌اکبر داور، عبدالحسین خان تیمورتاش، تقی‌زاده و محمدعلی فروغی از جمله چهره‌های منورالفکری بودند که در کابینه رضاخان حضور داشتند. اقدامات آتاتورک: کشف حجاب، تغییر خط عربی به لاتین، تبدیل مسجد ایاصوفیا به موزه، لغو تقویم هجری، پخش اذان به زبان ترکی و انتشار اسکناس با نماد پان‌ترکیسم

- العروة الوثقی نشریه‌ای درباره خودباوری مسلمانان و مبارزه با استعمار بود که سید جمال‌الدین اسدآبادی با همکاری محمد عبده در پاریس منتشر و در ده‌ها کشور آسیایی و آفریقایی توزیع می‌کرد.

- در حمله روسیه تزاری به ایران، عده زیادی از علمای اسلام با تدوین کتاب‌ها و رساله‌های گوناگون، حکم جهاد با کفار را به‌طور مستدل و مشروح بیان کردند. این رساله‌ها با عنوان جهادیه شناخته می‌شوند.

۴۶- کدام یک از عبارات‌های زیر در مورد «ویژگی نخستین بیدارگران اسلامی» نادرست و درباره «ویژگی منورالفکران» درست است؟

۱) به دنبال اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند - بیداری را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دیدند.

۲) قومیت‌های مختلف را به رسمیت می‌شناختند - بیداری را بازگشت به اسلام نمی‌دانستند.

۳) نسبت به کشورهای استعمارگر احساس خطر نمی‌کردند - به ناسیونالیسم روی آورده بودند.

۴) حضور سیاسی و اقتصادی استعمارگران را فرصت می‌دانستند - وحدت امت اسلامی را دنبال می‌کردند.

بررسی سریع:

بخش اول گزینه ۳ نادرست و بخش دوم آن درست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱ درست - درست

۲ درست - درست

۳ نادرست (ویژگی منورالفکران غرب‌گرا) - درست

۴ نادرست (ویژگی منورالفکران غرب‌گرا) - نادرست (ویژگی بیدارگران اسلامی)

نکته

منورالفکران غرب‌گرا مانند بیدارگران اسلامی، خواستار اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند.

۴۷ - پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- در زمان روبه‌رو شدن غرب متجدد با جهان اسلام، عالمان دینی اغلب بر اساس کدام ضرورت با آن‌ها تعامل می‌کردند؟
- دو عنصر برتر فرهنگ اسلامی که اغلب در حاشیه مناسبات قدرت‌های قومی باقی مانده بودند، کدام‌اند؟
- دولت‌های کشورهای مسلمان بر اساس چه میزانی آسیب‌پذیری بیشتری در برابر کشورهای غربی پیدا می‌کردند؟

۱) حفظ امنیت - فقاقت و عدالت - دوری از سنت‌های دینی و اسلامی

۲) حفظ فرهنگ - استقلال و عزت - دوری از سنت‌های دینی و اسلامی

۳) حفظ امنیت - استقلال و عزت - شیفتگی در برابر فرهنگ غرب

۴) حفظ فرهنگ - فقاقت و عدالت - شیفتگی در برابر فرهنگ غرب

بررسی سریع:

پاسخ بخش اول «حفظ امنیت»، بخش دوم «فقاقت و عدالت» و بخش سوم «دوری از سنت‌های دینی و اسلامی» است.

بررسی موارد:

- غرب متجدد، زمانی با جهان اسلام روبه‌رو شد که قدرت‌های سیاسی جهان اسلام، با وجود رعایت ظواهر اسلامی، استبداد قومی و قبیله‌ای بودند و عالمان دینی، اغلب بر اساس ضرورت حفظ امنیت با آن‌ها تعامل می‌کردند.

- فقاقت و عدالت که دو عنصر برتر در فرهنگ اسلامی هستند، اغلب در حاشیه مناسبات قدرت‌های قومی، باقی مانده بودند.

- دولت‌های کشورهای مسلمان به میزان دوری از سنت‌های دینی و اسلامی، آسیب‌پذیری بیشتری در برابر کشورهای غربی پیدا می‌کردند.

نکته

قدرت نظامی، سیاسی، اقتصادی و جاذبه‌های دنیوی کشورهای غربی، دولتمردان کشورهای اسلامی را مرعوب و شیفته فرهنگ غرب می‌ساخت و این مسئله عزت و استقلال کشورهای اسلامی را تضعیف می‌کرد.

- ۴۸- در بین عبارتهای زیر، کدام یک بخش اول آن درست و بخش دوم آن نادرست است؟
- الف - بیدارگران نخستین با وجود رویکرد اعتراض آمیز به غرب، از فرهنگ غرب شناخت عمیقی نداشتند و خطر غرب را بیشتر در سلطه‌گری و قدرت فرهنگی آن می‌دیدند.
- ب - بیدارگران دوری مسلمانان از عمل به اسلام را عامل ضعف جوامع اسلامی می‌دانستند و گمان می‌کردند دلیل قدرتمندی جوامع غربی این است که عملکرد آن‌ها اغلب همان است که مورد توجه اسلام نیز می‌باشد.
- ج - به موازات نخستین بیدارگران اسلامی، گروه دیگری در جوامع اسلامی پیدا شدند که شیفته فرهنگ غرب بودند که این گروه بیشتر در لژهای فراماسونری سازمان یافتند و خود را منورالفکر می‌نامیدند.
- د - گروهی که به موازات نخستین بیدارگران اسلامی به وجود آمدند، بیداری را در گذر از فرهنگ اسلامی می‌دانستند و در ایران، اومانیسیم را به منورالفکری ترجمه کردند.
- هـ - منورالفکران غرب‌گرا در قدم‌های نخست از ضرورت اصلاحات در دولت‌های کشورهای اسلامی خود سخن می‌گفتند، در نهایت با حمایت کشورهای غربی، در جوامع خود حکومت‌های سکولار تشکیل دادند.
- (۱) «الف» - «ب» - «ج» (۲) «الف» - «ج» - «د» (۳) «ب» - «ج» - «د» (۴) «ج» - «د» - «ه»

(دشوار - خط به خط - زمانبر ۶ - صفحه ۱۱۱ - ۱۱۱۳)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

بخش اول در موارد «الف»، «ج»، «د» درست و بخش دوم نادرست است.

بررسی موارد:

الف) درست - نادرست (بیشتر در سلطه‌گری و قدرت سیاسی و اقتصادی آن می‌دیدند).

پ) درست - درست

ج) درست - نادرست (خود را بیدارگر می‌نامیدند).

د) درست - نادرست (در ایران، اومانیسیم را به آدمیت ترجمه کردند).

ه) درست - درست

۴۹- به ترتیب علت هر یک از عبارتهای زیر کدام است؟

- مخدوش ساختن استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی توسط استبداد استعماری

- اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول

- نقص اندیشه التقاطی در ویژگی انسجام

(۱) وابستگی به کشورهای استعمارگر - گریز آنان از اسلام یا اسلام‌ستیزی آنان - چیده شدن ارزش‌ها و باورهای ناسازگار در کنار هم

(۲) عمل کردن مطابق منافع کشورهای استعمارگر - از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد

اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت - آمیزه‌ای از باورها و ارزش‌های گردآوری شده از مکاتب مختلف

(۳) وابستگی به کشورهای استعمارگر - از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های

لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت - چیده شدن ارزش‌ها و باورهای سازگار در کنار هم

(۴) عمل کردن مطابق منافع کشورهای استعمارگر - گریز آنان از اسلام یا اسلام‌ستیزی آنان - آمیزه‌ای از باورها و ارزش‌های گردآوری شده

از مکاتب مختلف

(متوسط - مفهومی - زمانبر ۶ - صفحه ۱۱۳ - ۱۱۱۳)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

پاسخ بخش اول «عمل کردن مطابق منافع کشورهای استعمارگر»، بخش دوم «از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی

نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل گرفت» و بخش سوم «آمیزه‌ای از باورها و ارزش‌های گردآوری شده از

مکاتب مختلف» بود.

بررسی موارد:

- استبداد استعماری به دلیل وابستگی به کشورهای استعمارگر و عمل کردن مطابق منافع این کشورها، استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی را مخدوش می‌ساخت.

- اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول، به دلیل گریز آنان از اسلام یا اسلام‌ستیزی آنان نبود، بلکه از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت.

- یکی از ویژگی‌های اساسی اندیشه‌ی درست این است که اجزای آن دارای انسجام‌اند. از این رو به دیدگاهی که در آن تضاد و تناقض وجود دارد به دیده‌ی شک و تردید نگریسته می‌شود. اندیشه‌ی التقاطی در همین ویژگی دچار نقص است. چرا که معمولاً آمیزه‌ای از باورها و ارزش‌هایی است که از مکاتب و جهان‌بینی‌های مختلف گردآوری می‌شوند و به‌صورتی ناسازگار در کنار هم چیده می‌شوند.

۵۰- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب چیست؟

- حکومت منورالفکران غرب‌گرا در کشورهای اسلامی چه چیزی را به‌دنبال داشت؟

- حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ در چارچوب کدام اندیشه‌ها بود؟

- با کدام اتفاق، جاذبه‌های روشنفکری چپ در سطح جهان از بین رفت؟

(۱) استبداد استعماری - سکولاریستی، مارکسیستی و سوسیالیستی - پایان جنگ جهانی دوم

(۲) استبداد قومی - مارکسیستی، ناسیونالیستی و سوسیالیستی - فروپاشی بلوک شرق

(۳) استبداد استعماری - ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی - فروپاشی بلوک شرق

(۴) استبداد قومی - سوسیالیستی، مارکسیستی و سکولاریستی - پایان جنگ جهانی دوم

(متوسط - خط به خط - استاندارد) - صفحه ۱۱۳ - ۱۱۱۳

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

پاسخ بخش اول «استبداد استعماری»، بخش دوم «ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی» و بخش سوم «فروپاشی بلوک شرق» است.

بررسی موارد:

- حکومت منورالفکران غرب‌گرا در کشورهای اسلامی، استبداد استعماری را به‌دنبال داشت.

- حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ، در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی بود.

- با فروپاشی بلوک شرق، جاذبه‌های روشنفکری چپ در سطح جهان از بین رفت.

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

تفکر (۲) تصمیم‌گیری (از ابتدای «موانع تصمیم‌گیری»)، انگیزه و نگرش
صفحه‌های ۱۴۹ تا ۱۸۵

بودجه‌بندی
این آزمون

درس‌های ششم و هفتم در مجموع ۴ تست از ۱۵ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

۵۱- هر یک از عبارات‌های زیر به کدام مانع تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

- فردی با وجود شواهد فراوان راجع به مضرات مصرف مواد مخدر، همچنان به لذت مصرف آن اشاره می‌کند.
- پارسا علی‌رغم آگاهی کامل از پرسش دبیر، از پاسخ‌دادن به آن امتناع کرد و تردید داشت.
- فوتبالیست، تصور می‌کند در بازی‌های اول با تیم‌های ضعیفی روبه‌رو است و به حد کافی تمرین نمی‌کند.
- مهدیه به قدری بابت ارائه مطلب درسی اضطراب داشت که روز ارائه سر کلاس حاضر نشد.
- (۱) اعتماد افراطی - کوچک‌شمردن خود - سوگیری تأیید - کنترل نکردن هیجانات
- (۲) سوگیری تأیید - کوچک‌شمردن خود - اعتماد افراطی - کنترل نکردن هیجانات
- (۳) اعتماد افراطی - کنترل نکردن هیجانات - سوگیری تأیید - کوچک‌شمردن خود
- (۴) سوگیری تأیید - کنترل نکردن هیجانات - اعتماد افراطی - کوچک‌شمردن خود

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۱۵۰ - ۱۱۰۶

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

عبارت اول: نادیده گرفتن شواهد موجود برای یک قسمت از موضوع، به معنای اسیربودن در دام سوگیری تأیید است؛ یعنی فقط دیدن شواهد تأییدکننده و نه ردکننده.

عبارت دوم: پارسا از توانایی خود مطمئن نبوده و خودش را دست کم گرفته که این امر به معنای کوچک‌شمردن خود است.

عبارت سوم: این فرد به قضاوت‌ها و روش‌های تصمیم‌گیری خود اعتماد بیش از حد دارد که اغلب غلط از آب درمی‌آید.

عبارت چهارم: کنترل نکردن هیجان اضطراب باعث شده که مهدیه سر کلاس حاضر نشود.

موانع تصمیم‌گیری

موانع تصمیم‌گیری عبارت‌اند از:

(۱) سوگیری تأیید: به معنای استفاده از اطلاعاتی که دیدگاه فرد را تقویت و تأیید می‌نماید.	(۲) اعتماد افراطی: اعتماد بیش از حد داشتن به اقدامات و تصمیمات خود.
موانع تصمیم‌گیری	
(۳) کوچک‌شمردن خود: دست کم گرفتن خود، عصبانی بودن، ترسو بودن و اعتماد به نفس پایین از موانع تصمیم‌گیری هستند.	(۴) کنترل نکردن هیجانات: کنترل نکردن هیجانات، افراد را با شکست در تصمیم‌گیری روبه‌رو می‌کند.

۵۲- در هر یک از موقعیت‌های زیر چه تعارضی وجود دارد؟

- شکنجه‌گر برای تنبیه‌نشدن از سوی بالادست خود، مجبور است دوستان خود را آزار بدهد.
- پویا میان رفتن به صبحانه با دوستان یا رفتن به کوهنوردی با گروهی دیگر، در تردید است.
- آیلین خیلی ترشی دوست دارد اما مصرف ترشی هم باعث ایجاد حساسیت در او می‌شود.

- (۱) اجتناب، اجتناب - گرایش، گرایش - اجتناب، اجتناب
- (۲) اجتناب، اجتناب - گرایش، اجتناب - گرایش، اجتناب
- (۳) گرایش، اجتناب - گرایش، اجتناب - اجتناب، اجتناب
- (۴) اجتناب، اجتناب - گرایش، گرایش - گرایش، اجتناب

پاسخ: گزینه ۴

(آسان - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۱۵۲ - ۱۱۰۶

بررسی موارد:

- مورد اول: تنبیه‌نشدن و آزار دادن دوست، هر دو اموری ناخوشایند هستند: تعارض اجتناب، اجتناب
- مورد دوم: صرف صبحانه و کوهنوردی، هر دو اموری خوشایند هستند: تعارض گرایش، گرایش
- مورد سوم: مصرف ترشی امری خوشایند و حساسیت امری ناخوشایند است: تعارض گرایش، اجتناب

انواع تعارض

- (۱) گرایش، گرایش: زمانی است که تعارض ناشی از ناتوانی در تصمیم‌گیری برای انتخاب دو موضوع جذاب و خواستنی باشد.
- (۲) اجتناب، اجتناب: زمانی است که فرد باید میان دو گزینه نامطلوب و ناخواستنی یکی را برگزیند.
- (۳) گرایش، اجتناب: زمانی است که فرد بین دو امر خواستنی و ناخواستنی مواجه است.

۵۳- کدام گزینه به انگیزه بیرونی اشاره دارد؟

- (۱) فردی احساس گرسنگی می‌کند و تا غذایی خوشمزه نیابد آرام نمی‌نشیند.
- (۲) کودکی گریه می‌کند و تا از شیر مادرش تغذیه نکند آرام نمی‌گیرد.
- (۳) شخصی در جنگل راه می‌رود و حواسش به همه جا هست تا توسط حیوانی وحشی مورد حمله قرار نگیرد.
- (۴) شخصی هوشیارانه در کنار وسایلش نشسته مبادا کسی آن‌ها را بدزد.

(آسان - مفهومی - سریع) - صفحه ۱۶۳ - ۱۱۰۷

پاسخ: گزینه ۴

دقت کنید تمامی نیازهای زیستی که از غرایز انسان (گرسنگی، تشنگی و...) برمی‌خیزند، حکم انگیزه درونی دارند چرا که خاستگاه آن‌ها درون بدن ماست. حتی در مورد گزینه «۳»، شخص قصد مراقبت از خودش را دارد (صیانت نفس) و بنابراین گزینه پرخاشگرانه و دفاع از خودش را در حالتی آماده‌باش قرار داده است؛ اما در گزینه «۴»، یک شیء خارجی و وسایل شخص، او را به مراقب وامی‌دارد و شخص مراقب خودش نیست بلکه در درجه اول مراقب وسیله‌اش است.

۵۴- عبارت مقابل به کدام گزینه اشاره دارد؟ «شخصی سال‌هاست که از علائمی شبیه به افسردگی رنج می‌برد و همچنان باور دارد که می‌تواند بر این مشکلش غلبه کند اما چندی پیش به این نتیجه رسید که دیگر کاری از دستش بر نمی‌آید.»

- (۱) وی موتور محرکه قوی برای دستیابی به اهدافش دارد.
- (۲) وی رابطه‌ای علی یا همبستگی میان اعمال خود و وقایع نمی‌بیند.
- (۳) وی به این باور رسیده که همچنان دارای کارایی است.
- (۴) وی هنوز حداقل کنترلی بر محیط خود دارد.

(آسان - خط به خط - سریع) - صفحه ۱۷۷ - ۱۱۰۷

پاسخ: گزینه ۲

این سؤال به درماندگی آموخته‌شده اشاره دارد که فرد در آن، رابطه‌ای میان اعمال خود و پیامدهای آن نمی‌بیند.

۵۵- هریک از عبارتهای زیر به ترتیب به کدام مفهوم روان‌شناختی اشاره دارد؟

- گسیخته‌نشدن رفتارها

- قرار گرفتن در مسیر مستقیم

- حرکت در مسیر هدف

(۱) استفاده صحیح از منابع انرژی - انتخاب هدف - فائق آمدن بر عوامل دشوار کننده راه

(۲) استفاده درست از توانایی‌های محدود - انتخاب هدف - فائق آمدن بر عوامل دشوار کننده راه

(۳) استفاده صحیح از منابع انرژی - انگیزه و احساس ارزشمندی - امید به موفقیت

(۴) استفاده درست از توانایی‌های محدود - انگیزه و احساس ارزشمندی - امید به موفقیت

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - خط به خط - استاندارد) - صفحه ۱۶۸ - ۱۱۰۷

بررسی موارد:

گزاره اول یعنی انسجام رفتارها که ناشی از هدف است و هدف هم باعث حفظ منابع انرژی می‌شود.

گزاره دوم هم یعنی بیراهه رفتن که باز هم ناشی از هدف است.

گزاره سوم باعث می‌شود فرد تحت تأثیر موانع زودگذر و عواملی همچون خستگی قرار نگیرد.

در گزاره اول استفاده درست از توانایی‌های محدود هم عبارت غلطی نیست اما به آن یکی عبارت ارجحیت ندارد و در کتاب درسی هم به آن اشاره ای نشده است.

۵۶- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- تفاوت انسان و حیوان، در نوع پاسخی است که به چرایی رفتار می‌دهند.

- موتور محرکه رفتارهای انسان، همواره از عناصری در درون او سرچشمه می‌گیرد.

- عوامل فرازیستی، فقط شناخت‌های ما را به حرکت درمی‌آورند.

- انگیزه‌ها بیشتر از جهت شدت و نه کیفیت متفاوت هستند.

(۱) درست - نادرست - نادرست - درست

(۲) نادرست - درست - نادرست - نادرست

(۳) درست - نادرست - نادرست - نادرست

(۴) نادرست - نادرست - درست - درست

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - خط به خط - استاندارد) - صفحه ۱۶۵ - ۱۱۰۷

بررسی موارد:

مورد اول: نوع پاسخ انسان، شامل نگرش و عوامل فرازیستی می‌شود و نوع پاسخ حیوان محدود به عوامل زیستی است؛ پس تفاوت در نوع پاسخ است.

مورد دوم: انسان دارای دو محرک یا انگیزه درونی و هم بیرونی است.

مورد سوم: عوامل فرازیستی یا نگرش‌ها، هم رفتار و هم شناخت را به حرکت در می‌آورند.

مورد چهارم: انگیزه‌ها از لحاظ شدت (کمیت) و همچنین از لحاظ جهت (کیفیت) متفاوت هستند.

۵۷- هر گزاره به کدام عامل بیشتر مربوط می‌شود؟

- هر کاری بکنم نمی‌توانم به فیزیک مسلط شوم؛ این کار انجام‌پذیر نیست.
- تلاش‌های من برای گرفتن نمره ۲۰ بی‌فایده است؛ زیرا معلم به کسی ۲۰ نمی‌دهد.
- انتخاب رشته فلسفه به عنوان مسیر آینده، باعث شده که شخص بهترین استفاده را از وقت و انرژی خود بکند.
- مکانیک قرار است خودروبی را تماماً باز و بررسی کند؛ وی از کاری که قرار است بکند اطمینان خوبی دارد.

- ۱) اسناد بیرونی - درماندگی آموخته شده - نرفتن به بیراهه - باورها و نظام ارزشی
- ۲) باورها و نظام ارزشی - اسناد بیرونی - ادراک کنترل و کارایی - هماهنگی شناختی
- ۳) باورها و نظام ارزشی - اسناد بیرونی - هدفمندی - ادراک کارایی و کنترل
- ۴) باورها و نظام ارزشی - درماندگی آموخته شده - هدفمندی - داشتن کنترل روی عمل

پاسخ: گزینه ۳

دشوار - مفهومی - زمانبر - صفحه ۱۶۸ - ۱۱۰۷

بررسی موارد:

- گزاره اول: این گزاره به **باوری** اشاره دارد که شخص بر مبنای آن، می‌داند که قادر به انجام آن نیست.
- گزاره دوم: شخص در این گزاره به **اسناد بیرونی** متوسل شده است و عامل نگرفتن ۲۰ را در معلم خود می‌بیند.
- گزاره سوم: انتخاب یک رشته به عنوان مسیر خود اشاره دارد به **هدفمندی** که باعث صرفه‌جویی در وقت و انسجام می‌شود.
- گزاره چهارم: اطمینان داشتن از کار به معنای داشتن **ادراک کنترل و کارایی** است.

۵۸- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب با کدام مفهوم هماهنگی بیشتری دارد؟

- «تطابق رفتار با نیاز فطری - اثر دوجانبه بر رفتار - من بهترین خواهم شد.»
- ۱) انگیزه ذاتی - عوامل فرازیستی رفتار - موتور محرکه قوی برای شناخت‌های برتر
 - ۲) انگیزه بیرونی - نگرش - اعتقاد راسخ به یک چیز
 - ۳) انگیزه درونی - عوامل برون‌زاد رفتار - اراده
 - ۴) انگیزه خودجوش - عوامل فرازیستی رفتار - باورها و نظام ارزشی

پاسخ: گزینه ۴

دشوار - مفهومی - استاندارد - صفحه ۱۶۶ - ۱۱۰۷

بررسی موارد:

- عبارت اول: انگیزه درونی را می‌توان ذاتی یا خودجوش هم دانست؛ زیرا هرچه زیستی و بدنی باشد، خودجوش است.
- عبارت دوم: نگرش یک عامل غیرزیستی و بیرونی است. نگرش اثر دوجانبه دارد: منفی و مثبت.
- عبارت سوم به باورهای فرد اشاره دارد که موتور محرکه‌ای قوی برای اهدافاند نه شناخت‌ها.

۵۹- در کدام موقعیت زیر، احتمال اینکه فرد دست به عمل بزند بیشتر است؟

- ۱) فردی، یک گروهان را زیردست خود دارد و فردا قرار است عملیات انجام شود اما هنوز نقشه‌ای ندارد. او مطمئن نیست بتواند از پس عملیات برآید.
- ۲) روان‌درمانگر، بیمار را به مطب خود می‌پذیرد و فرایند درمان را به خوبی آغاز می‌کند اما در حین درمان، راسخانه نمی‌تواند بگوید که آیا خواهد توانست در علائم بالینی بیمار، تغییراتی رو به بهبود ایجاد کند.
- ۳) نجار، سعی دارد با استفاده از ابزارها و وسایل مختلف، طرح‌های زیبایی روی چوب درآورد.
- ۴) دانش‌آموز پس از مطالعه فراوان سر جلسه آزمون حاضر می‌شود و با پاسخ خوب به سؤالات، انتظار نمره‌ای عالی دارد و سعی می‌کند تا از خرابکاری بپرهیزد.

پاسخ: گزینه ۴

دشوار - مفهومی - زمانبر - صفحه ۱۷۳ - ۱۱۰۷

- گزینه‌های ۱ و ۲، ادراک کارایی و کنترل کامل وجود ندارد و شخص از به بار آوردن نتایج مطلوب اطمینان ندارد.

گزینه ۴، فرد هم از نتایج خوب اطمینان دارد و هم شرایط را به نفع آن کنترل می‌کند و از نتایج بد و ناگوار دوری می‌کند - درجه اطمینان این گزینه نسبت به گزینه ۳ بیشتر است.

ادراک کارایی و ادراک کنترل

منظور از ادراک کارایی، انتظار فرد درباره این است که او توانایی لازم برای انجام یک عمل خاص را دارد. (ادراک کارایی به این موضوع مربوط می‌شود که چقدر از توانایی خود برای انجام یک عمل، مطمئن هستیم.)
 منظور از ادراک کنترل، عقیده و انتظار فرد درباره این است که با تأثیر بر محیط، می‌تواند پیامدهای مطلوبی را به بار آورد. (ادراک کنترل، احتمال وقوع پیامدهای خاصی را که انجام یک عمل خاص به دنبال دارد، برآورد می‌کند.)
نکته: ما همواره دوست داریم همه چیز مطابق نظر ما و تحت اختیار ما باشد و با انجام رفتارهای گوناگون سعی می‌کنیم، محیط را در کنترل خود بگیریم (ادراک کنترل) و پیامدهای ناگوار را از خود دور کنیم.
نکته: ادراک کنترل و کارایی باید سازنده باشد؛ یعنی باید با شواهد محیطی هماهنگ باشد. (یعنی مطابق با میزان کنترل‌پذیری و پیش‌بینی‌پذیری محیط باشد.)

۶۰- کدام گزینه نمی‌تواند راه‌حلی برای حل تعارض موجود در جمله مقابل باشد: «فردی تصمیم گرفته که دیگر از غذاهای شور خودداری کند اما همچنان در طی آشپزی، مقدار بسیاری نمک استفاده می‌کند.»
 (۱) دوستانم در میهمانی مرا وسوسه کردند و مجبور شدم غذای پرنمک درست کنم.
 (۲) از این به بعد دیگر غذای شور نخواهم خورد.
 (۳) غذایی که درست کرده‌ام اصلاً شور نیست.
 (۴) واقعاً فکر می‌کنم غذای شوری خورده‌ام.

(دشوار - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۱۶۹ - ۱۱۰۷

پاسخ: گزینه ۴

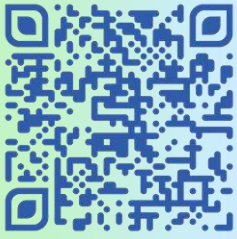
بررسی گزینه‌ها:

- ۱) از طریق توجیه رفتار، ناهماهنگی حل شده است.
- ۲) از طریق تغییر رفتار و افزودن شناخت جدید، ناهماهنگی حل شده است.
- ۳) از طریق انکار شناخت، ناهماهنگی حل شده است.
- ۴) شناخت مورد پذیرش قرار گرفته و توجیه و تغییری در کار نبوده است.

ناهماهنگی شناختی

وقتی فرد دارای دو شناخت همزمان و در تضاد باشد که با یکدیگر در تضاد هستند، می‌گویند او دارای ناهماهنگی شناختی است. فردی که دچار ناهماهنگی شناختی شده است به رفتارها و توجیهاتی روی می‌آورد تا بین رفتار و شناخت هماهنگی حاصل شود؛ زیرا ناهماهنگی ناخوشایند و تنش‌زا است.

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

الصدق (حوار و تمارین)، ارحموا ثلاثة
صفحة ۷۰ تا ۸۸

بودجه بندی
این آزمون

این مبحث حدوداً ۲ تست از ۲۰ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

■ ■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۶۱ - ۶۷)

۶۱- ﴿ألم يعلموا أن الله هو يقبل التوبة عن عباده﴾:

- ۱) آیا نمی دانند که تنها خداوند است که توبه را از بندگان خویش قبول می کند!
- ۲) آیا ندانستند که فقط خداوند است که توبه را از بنده خود قبول می کند!
- ۳) آیا ندانسته اند که فقط خداست که توبه را از بندگان می پذیرد!
- ۴) آیا ندانسته اید که فقط خود خداست که توبه را از بنده هایش پذیرا می شود!

(آسان - خط به خط - سریع ۵ - صفحه ۸۳ - ۱۱۰۶)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

آیا ندانسته اند که فقط خداست که توبه را از بندگان می پذیرد!

بررسی سایر گزینه ها:

لم يعلموا: ندانستند، ندانسته اند ← رد گزینه های ۱ و ۴

«لم» بر سر مضارع معنای ماضی ساده منفی یا نقلی منفی می دهد: لم یکتسبوا: به دست نیاوردند، به دست نیاورده اند
عباد (جمع مکسر عبد است). ← رد گزینه ۲

۶۲- «أيتها الموظف أريد أن أتصل ولكنني لا أعلم لماذا الشحن لا يعمل، رجاءً بَدِّل لي هذه البطاقة!»: ای کارمند ...

- ۱) می خواهم که وصل شوم ولی نمی دانم چرا شارژ کار نمی کند، لطفاً این کارت را برایم عوض کن!
- ۲) قصد وصل شدن را دارم ولی نمی دانم برای چه شارژ عمل نمی کند، این کارت را عوض کن لطفاً!
- ۳) می خواهم که متصل شوم اما نفهمیدم که چرا شارژ عمل نمی کند، پس امیدوارم این کارت را برایم عوض کنی!
- ۴) می خواهم که وصل شوم ولی نمی دانم که برای چه این شارژ عمل نمی کند، لطفاً کارت را عوض کن!

(متوسط - ترکیبی - استاندارد ۵ - صفحه ۷۰ - ۱۱۰۵)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

می خواهم که وصل شوم ولی نمی دانم چرا شارژ کار نمی کند، لطفاً این کارت را برایم عوض کن!

بررسی سایر گزینه ها:

أتصل: وصل شوم (تماس بگیرم) (فعل مضارع است که نباید به صورت مصدر ترجمه شود). ← رد گزینه ۲
لا أعلم: نمی دانم ← رد گزینه ۳
رجاءً: لطفاً ← رد گزینه ۳

«رجاءً» به معنای «لطفاً» را با «الرجاء» به معنای «امید» اشتباه نگیرید.

بَدِّل (فعل امر باب تفعیل است). ← رد گزینه ۳

لی: برایم ← رد گزینه های ۲ و ۴

۶۳- «جَدِّي يَحْمِي الْأَهْلَ وَالْعُرْضَ وَيُفَرِّجُ عَنِ الْمَكْرُوبِ وَنَحْنُ نَعْلَمُ أَنَّهُ يُطْعِمُ أَهْلَ الْمَدِينَةِ وَيُعِينُهُمْ فِي شِدَائِدِ الدَّهْرِ!»:

- ۱) پدر بزرگ من از اهل و ناموس حمایت می‌کند و اندوه غمگینان را می‌زداید و ما می‌دانستیم که او اهل شهر را خوراک می‌دهد و در سختی‌های روزگار به آنان یاری می‌رساند!
- ۲) پدر بزرگم از خانواده و آبرو پشتیبانی می‌کند و اندوه غمگین را می‌زداید و ما می‌دانیم که او به اهل شهر خوراک می‌دهد و آنان را در سختی‌های روزگار یاری می‌کند!
- ۳) پدر بزرگم کسی است که از خانواده و آبرو پشتیبانی می‌کند و غم اندوهگین را از بین می‌برد و ما می‌دانیم که او به اهل شهر خوراک می‌دهد و در سختی ایام ایشان را یاری می‌کند!
- ۴) پدر بزرگ من از اهل و ناموس حمایت می‌کند و اندوه اندوهگین را می‌زداید و ما می‌دانیم که او خوراک‌دهنده به اهل شهر و یاری‌رساننده به آنان در گرفتاری روزگار است!

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - ترکیبی - زمانبر ۵ - صفحه ۷۶ - ۱۱۰۶)

بررسی سریع:

پدر بزرگم از خانواده و آبرو پشتیبانی می‌کند و اندوه غمگین را می‌زداید و ما می‌دانیم که او به اهل شهر خوراک می‌دهد و آنان را در سختی‌های روزگار یاری می‌کند!

بررسی سایر گزینه‌ها:

نعلم: می‌دانیم (مضارع است) ← رد گزینه ۱

يُطْعِمُ: خوراک می‌دهد ← رد گزینه ۲

يُعِينُ: یاری می‌کند ← رد گزینه ۳

شِدَائِدُ (جمع مکسر شديدة است): سختی‌ها ← رد گزینه‌های ۳ و ۴

ضمناً در گزینه ۳، کسی است که اضافی است و معادلی در عبارت عربی ندارد.

نکته

در تست‌های ترجمه به مفرد و جمع بودن کلمات دقت کنید.

۶۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- ۱) أولادي ليستمعوا إلى الكلام الحق حتى ينجحوا في أهدافهم: فرزندانم به سخن حق گوش می‌دهند تا در اهداف خود موفق شوند!
- ۲) إني رأيتُ خصلاً من هذا الرجل ما وجدتُ مثلها في أحدٍ! من ویژگی‌هایی از این مرد دیدم که مانند آن را در کسی نمی‌یافتم!
- ۳) طفلي ما كان يعرف السباحة فساعدناه و أنقذناه من الغرق!: کودکم شنا نمی‌دانست پس او را یاری کردیم و او را از غرق شدن نجات دادیم!
- ۴) وجدنا برنامجاً يُرشدنا إلى تعلُّم اللغة التي نحن بحاجة إليها!: برنامه‌ای را یافتیم که ما را در یادگیری زبانی که به آن نیازمند هستیم یاری بکند!

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - ترکیبی - زمانبر ۵ - صفحه ۸۱ - ۱۱۰۶)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) حرف «لام» در «ليستمعوا» از نوع جازمه یا امر است که در ترجمه لحاظ نشده: فرزندانم به سخن حق باید گوش بدهند تا در اهداف خود موفق شوند!

۲) «ما وجدتُ» به صورت ماضی ساده یا بعید ترجمه می‌شود نه ماضی استمراری: من ویژگی‌هایی از این مرد دیدم که مانند آن را در کسی نیافتم (نیافته بودم)!

نکته

در جمله وصفیه اگر فعل ماضی + اسم نکره + فعل ماضی باشد، فعل ماضی دوم به صورت ماضی ساده یا بعید ترجمه می‌شود.

۴) «يرشدنا» به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود، نه مضارع: برنامه‌ای را یافتیم که ما را در یادگیری زبانی که به آن نیاز داریم، راهنمایی می‌کرد.

۶۵- عین الخطأ:

- ۱) كان والدي سيد قومه و يضرب به المثل في الكرم! پدرم سرور قومش بود و به او در بخشش مثل زده می شد!
- ۲) أمر النبي المسلمين بأن يطلقوا بنتاً ما فعلت عملاً سيئاً! پیامبر به مسلمانان دستور داد که دختری را آزاد کنند که کار بدی را انجام نداده!
- ۳) يا صاحبتى سامحيني أنت على الحق سابدل لك هذا الطعام! ای دوستم مرا ببخش حق با توست این غذا را برایت عوض خواهم کرد!
- ۴) ألم ينظروا إلى قدرة الله في بناء السموات والأرض! آیا به قدرت خدا در ساختن آسمانها و زمین نگاه نمی کنند!

(آسان - ترکیبی - سریع) - صفحه ۸۲ - ۱۱۰۶

پاسخ: گزینه ۴

«لم» بر سر مضارع به صورت ماضی ساده یا نقلی منفی ترجمه می شود، نه مضارع؛ بنابراین «لم ينظروا» نادرست ترجمه شده: آیا به قدرت خدا در ساختن آسمانها و زمین نگاه نکردند (نکرده اند)!

۶۶- «كتاب دوستی است که تو را از گرفتاری نادانی نجات می دهد!»:

- ۱) الكتاب صديقٌ يُنقذك من مصيبة الجهل!
- ۲) الكتاب هو صاحب و يُنقذك من مصيبة الجهل!
- ۳) كتابٌ يُنقذك من مشكلة الجهل هو الصديق!
- ۴) الكتاب صديقٌ أنقذك من مصيبة الجهل!

(آسان - ترکیبی - سریع) - صفحه ۷۳ - ۱۱۰۵

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

الكتاب صديقٌ يُنقذك من مصيبة الجهل!

بررسی سایر گزینه ها:

- کتاب (معرفه است.): الكتاب ← رد گزینه ۳
- دوستی (نکره است.): صديقٌ، صاحبٌ ← رد گزینه های ۲ و ۳
- نادانی: الجهل ← رد گزینه ۴
- نجات می دهد: يُنقذُ ← رد گزینه ۴

۶۷- عین الخطأ في المفهوم: «لا تعتزوا بصلاتهم و لا بصيامهم ولكن اختبروهم عند صدق الحديث و أداء الأمانة!»

- ۱) عبادت به جز خدمت خلق نیست
- ۲) واعظان کاین جلوه بر محراب و منبر می کنند
- ۳) حافظ منشیین بی می و معشوق زمانی
- ۴) ای که مسجد می روی بهر سجود
- به تسبیح و سجاده و دلق نیست
- چون به خلوت می روند آن کار دیگر می کنند
- کایام گل و یاسمن و عید صیام است
- سر بجنبد دل نجنبد این چه سود

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۷۱ - ۱۱۰۵

پاسخ: گزینه ۳

ترجمه صورت سؤال: فریب نماز و روزه آنها را نخورید، بلکه آنان را به هنگام راست گویی و امانت داری بیازمایید.

همه گزینه ها مانند صورت سؤال به مفهوم ارزش کار نیک در مقابل نماز و روزه اشاره دارند، ولی بیت گزینه ۳ به مخاطب توصیه می کند که در عید ماه رمضان به برپایی جشن بپردازد که از نظر معنایی با صورت سؤال بی ارتباط است.

■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٦٨ - ٧٠) بما يناسب النَّصِّ:

أسر المسلمون في إحدى الغزوات بنتاً يضرب بوالدها مثل في الكرم و المحبة و لما ذهبت مع الأسرى إلى النبي (ص) بدأت بذكر خصال أبيها و قالت: ما أتى أحد أبي في حاجة فردّه خائباً. أنا سفانة؛ ابنة حاتم الطائي فقال النبي: أتركوها فإن والدها كان يحب مكارم الأخلاق. فلما أطلقها رسول الله رجعت إلى أخيها و شرحت له ما أعجبها عن النبي فقالت: أنا رأيت أجود الناس و هو الذي يفك الأسير و يعرف قدر الكبير و يرحم الصغير.

جاء أخوها إلى رسول الله فأسلمهم كلهم. قال رسول الله: إرحموا عزيزاً ذلّ و غنياً افتقر و عالماً ضاع بين جهال.

ترجمه متن

مسلمانان در یکی از جنگ‌ها دختری را اسیر کردند که به پدرش در بخشش و مهربانی مثل زده می‌شد و هنگامی که همراه اسیران نزد پیامبر (ص) رفت ذکر ویژگی‌های پدرش را آغاز کرد و گفت: کسی برای خواسته‌ای نزد پدرم نیامد که او را ناامید بازگرداند. من سفانه دختر حاتم طایی هستم، پس پیامبر فرمود: او را رها کنید، زیرا پدرش بزرگواری‌های اخلاق را دوست می‌داشت. پس هنگامی که پیامبر خدا او را آزاد کرد به‌سوی برادرش بازگشت و آنچه را که از پیامبر او را به شگفت آورد، برایش شرح داد و گفت: من بخشنده‌ترین مردم را دیدم و او کسی است که اسیر را آزاد می‌کند و ارزش بزرگ را می‌داند و به کوچک رحم می‌کند. برادرش نزد پیامبر خدا آمد و همگی آنان اسلام آوردند. پیامبر خدا فرموده: به ارجمندی که خوار شده و دارایی که ندار شده و دانایی که میان نادان‌ها تباه شده، رحم کنید.

۶۸- عَيْنَ الصَّحِيحِ حَسَبَ النَّصِّ:

- (۱) أكرم الناس من يُحبُّ أن يأسر صغار قومه و كبارهم!
 (۲) إِنَّ السَّفَانَةَ تفتخر بوالدها و أعماله الحسنه بين قومه!
 (۳) أخو السَّفَانَةَ شرح لقومه ما شاهد من النبي و أصحابه!
 (۴) كان حاتم الطائي شارك في إحدى غزوات رسول الله!

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۷۶ - ۱۱۰۶

پاسخ: گزینه ۲

ترجمه صورت سؤال: صحیح را بر اساس متن مشخص کن:

قطعاً سفانه به پدرش و کارهای نیکش میان قومش افتخار می‌کند. (کاملاً درست است.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) گرامی‌ترین مردم کسی است که دوست دارد کوچک‌های قومش و بزرگانشان را اسیر کند. (چنین چیزی در متن نیامده است.)
 ۳) برادر سفانه برای قومش آنچه را که از پیامبر و یارانش دید، شرح داد. (خواهرش برای برادرش تعریف کرد.)
 ۴) حاتم طایی در یکی از جنگ‌های پیامبر خدا شرکت کرده بود. (چنین چیزی در متن نیامده است.)

۶۹- أَيُّ مَفْهُومٍ تَشَاهَدُ فِي هَذِهِ الْعِبْرَةِ؟ «إِرْحَمُوا عَزِيزاً ذَلَّ وَ غَنِيًّا افْتَقَرَ وَ عَالِماً ضَاعَ بَيْنَ جُهَالٍ».

- (۱) إِنَّ الْفُقَرَاءَ أَفْضَلُ مِنَ الْأَغْنِيَاءِ بِسَبَبِ مَكَاتِبِهِمْ عِنْدَ اللَّهِ!
 (۲) لِلْعَالِمِ الَّذِي يُعَلِّمُ الْجَاهِلِينَ الْأَدَبَ، أَجْرٌ عِنْدَ رَبِّنَا!
 (۳) مَنْ يِرْحَمِ الْأَعْزَاءَ فِي الْأَرْضِ يِرْحَمِهِ اللَّهُ فِي السَّمَاءِ!
 (۴) مَنْ فَقَدَ ثَرْوَتَهُ وَ أَمْوَالَهُ لَا يُفْقَدُ قَدْرَهُ فَلْنَحْتَرِّمَهُ!

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۷۶ - ۱۱۰۶

پاسخ: گزینه ۴

ترجمه صورت سؤال: به ارجمندی که خوار شده و دارایی که ندار شده و دانایی که میان نادان‌ها تباه شده، رحم کنید.

هرکس ثروت و دارایی‌هایش را از دست بدهد ارزش او از دست نمی‌رود و باید به او احترام بگذاریم. (دقیقاً چنین مفهومی از عبارت صورت سؤال برداشت می‌شود.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) به راستی که فقیران به خاطر جایگاهشان نزد خدا از ثروتمندان برتر هستند. (بی‌ارتباط است.)
 ۲) دانشمندی که به نادان‌ها ادب می‌آموزد نزد پروردگاران پاداش دارد. (بی‌ارتباط است.)
 ۳) هرکس به عزیزان در زمین رحم کند خدا در آسمان به او رحم می‌کند. (بی‌ارتباط است.)

■ عَيْنَ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٧٠)

۷۰- «المسلمون - أطلق - أجود - افتقر»

- (۱) المسلمون: اسم الفاعل - جمع سالم للمذكر - معرّف بـ «ال» - معرب / فاعل لفعل «أسر» و مرفوع بالواو
 (۲) أطلق: فعل ماضٍ - للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي من باب «إفعال» - لازم / الجملة فعلية
 (۳) أجود: اسم تفضيل للمذكر و جمعه المكسر على وزن «أفاعل» - معرب / مفعول لفعل «رأيت»
 (۴) افتقر: فعل ماضٍ - مزيد ثلاثي من باب «افتعال» - للمفرد المذكر - لازم - معلوم / فعل و مع فاعله

(دشوار - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۷۶ - ۱۱۰۶

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد نادرست:

لازم: متعدّد (فعل اطلاقاً): رها کرد ماضی باب افعال است که ضمیر «ها» به عنوان مفعول آن در جمله وجود دارد، بنابراین متعدی است، نه لازم.

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۷۱ - ۷۵)

۷۱- عین الخطأ في ضبط حركات الكلمات:

- (۱) تَدَهَبُ الرَّائِزَةُ عِنْدَ مُوَظَّفِ الْاِتِّصَالَاتِ فِي الصَّالَةِ!
 (۲) لَا تُحَدِّثُ النَّاسَ بِكُلِّ مَا سَمِعْتَ بِهِ!
 (۳) إِنَّ الْإِمْتِحَانَاتِ تُسَاعِدُ الطُّلَّابَ لِتَعَلُّمِ دُرُوسِهِمْ!
 (۴) إِنِّي رَأَيْتُ خِصَالاً مِنْ هَذَا الرَّجُلِ تُعْجِبُنِي!

(دشوار - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۷۶ - ۱۱۰۶

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد نادرست:

در این گزینه دو خطای حرکت گذاری وجود دارد:

- ۱- الإِمْتِحَانَاتِ: الإِمْتِحَانَاتِ (مصدر باب افتعال است که باید حرکت حرف «ت» کسره داشته باشد).
 ۲- تَعَلِّمِ: تَعَلِّمِ (مصدر باب تَعَلَّمْ است که باید حرکت عین الفعل ضمه داشته باشد).

۷۲- عین «لام» تَخْتَلِفُ عن الباقي:

- (۱) قال صديقي: لتُكْمَلْ درسنا اليوم فنكسب درجة كاملة!
 (۲) هو يذهب إلى المكتبة ليقراً كتبها التاريخية بكل سرور!
 (۳) أسعى عبر شريحة الجوّال لأتصل ولكنه لا يمكن!
 (۴) حاولوا كثيراً لتحصلوا على أهدافكم العالية!

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۸۱ - ۱۱۰۶

پاسخ: گزینه ۱

ترجمه صورت سوال: «لام» ی را مشخص کن که با بقیه تفاوت دارد:

در این گزینه «لام» ابتدای جمله آمده و معنای باید می دهد؛ بنابراین نوع آن جازمه یا امر است، اما در سایر گزینه ها لام ناصبه آمده.

حواست باشه!

منظور از ابتدای جمله، ابتدای خط نیست بلکه ممکن است پس از فعل های «قال - أشار - شرح - أجاز و...» که حالت نقل قول دارند یک جمله جدید آغاز شود.

ترجمه گزینه ها:

- (۱) دوستم گفت: باید درسمان را امروز تکمیل کنیم پس نمره کاملی را کسب می کنیم.
 (۲) او به کتابخانه می رود برای اینکه کتاب های تاریخی آن را با کمال میل بخواند.
 (۳) از طریق سیم کارت موبایل تلاش می کنم برای اینکه وصل شوم ولی ممکن نیست.
 (۴) بسیار تلاش کنید برای اینکه به اهداف ارزشمند خود دست یابید.

۷۳- عین ما جاء فيه فعلٌ للمستقبل:

- (۱) لَمْ يَأْسِرِ الْجُنُودَ هَذَا الرَّجُلُ فِي غَزْوَةِ طِيءٍ!
 (۲) قَرَّرْنَا أَنْ نَذْهَبَ إِلَى السَّفَرِ غَدًا مَعَ الْأُسْرَةِ!
 (۳) أَيُّهَا الْأَوْلَادُ، لَا تَقْتَرِبُوا مِنْ هَذَا الشَّارِعِ الْمَزْدَحِمِ!
 (۴) نَحْنُ لَنْ نَحْتَرِمَ مَنْ يَظْلِمُ الضَّعْفَاءَ وَلَا يَرْحَمُهُمْ!

(آسان - ترکیبی - سریع) - صفحه ۷۹ - ۱۱۰۶

پاسخ: گزینه ۴

ترجمه صورت سؤال: عبارتی را مشخص کن که در آن فعلی برای آینده آمده است:

در این گزینه حرف «لن» بر سر مضارع آمده که معنای آینده منفی می دهد: ما به کسی که به ضعیفان ستم می کند و به آنان رحم نمی کند، احترام نخواهیم گذاشت.

بررسی سایر گزینه ها:

«لم» + مضارع معنای ماضی ساده یا نقلی منفی می سازد: سربازان این مرد را در جنگ طی اسیر نکردند.

۲ «قَرَرنا» فعل ماضی و «نذهب» فعل مضارع است: قرار گذاشتیم که فردا همراه خانواده به سفر برویم.

حواست باشه!

قید «غداً» اگرچه معنای آینده می‌دهد ولی ما فعل آینده می‌خواهیم.

۳ «لا تقتربوا» فعل نهی است: ای پسران به این خیابان شلوغ نزدیک نشوید.

۷۴- في أيّ عبارة لا تُشاهدُ الماضي الاستمراريّ؟

- (۱) سلّمنا على معلّم دَرَسنا الكيمياء قبل سنتين!
 (۲) كانت المرأة تشرح خصال جدّها و تفتخر بها!
 (۳) كتبتُ برنامجاً يُساعدني في قراءة دروسي!
 (۴) كان أبي يجلس في الغرفة و بعد دقائق أراد أن ينام!

(آسان - ترکیبی - سریع) - صفحه ۷۹ - ۱۱۰۶

پاسخ: گزینه ۱

ترجمه صورت سؤال: در کدام گزینه ماضی استمراری مشاهده نمی‌شود؟

تعبیر: صورت سؤال از ما گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن ماضی استمراری نیامده.

در این گزینه جمله وصفیه با ساختار «ماضی + اسم نکره + ماضی» آمده که به صورت ماضی ساده یا بعید ترجمه می‌شود: به معلمی سلام کردیم که دو سال پیش به ما شیمی درس داده بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ «كانت» + «تشرح» (مضارع) شده که معنای ماضی استمراری می‌دهد: زن ویژگی‌های پدربزرگش را شرح می‌داد و به آن‌ها افتخار می‌کرد.

۳ ساختار «ماضی + اسم نکره + مضارع» (جمله وصفیه آمده) است که به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود: برنامه‌ای را نوشتم که مرا در خواندن درس‌هایم یاری می‌کرد.

۴ «كان» + «يجلس» (مضارع) ماضی استمراری است: پدرم در اتاق می‌نشست و پس از چند دقیقه خواست که بخوابد.

۷۵- عین الصّحیح في قراءة «لم»:

- (۱) لمّ ترجعون من المهمّة الإداريّة هذا الأسبوع!
 (۲) لمّ تطالعا کتباً تفیدکما في سلوککما و حیاتکما!
 (۳) لمّ تسافرون إلى هذه المحافظة الجميلة اليوم!
 (۴) لمّ لا یجلبن سیارتھن جنب باب ساحة بیتنا!

(دشوار - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۷۹ - ۱۱۰۶

پاسخ: گزینه ۳

ترجمه صورت سؤال: گزینه صحیح را در خوانش «لم» مشخص کن:

در این گزینه «لمّ» کلمه پرسشی است که تأثیری روی فعل مضارع بعدش نگذاشته و کاملاً به درستی آمده: چرا امروز به این استان زیبا سفر می‌کنید؟

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ با توجه به اینکه فعل «یرجعون» مجزوم نشده و حرف «ن» در آخر آن مانده، پس «لمّ» پرسشی است: چرا از مأموریت اداری، این هفته برمی‌گردید؟

۲ با توجه به اینکه «تطالعا» مجزوم شده؛ پس حرکت در «لمّ» (جازمه) است: کتاب‌هایی را نخواندید که به شما در رفتار تان و زندگی تان سود برساند.

۴ فعل «یجلبن» همراه «لا» آمده؛ پس قطعاً قبل آن باید «لمّ» خوانده شود، زیرا امکان ندارد لم جازمه + لای نفی یا نهی شود: چرا ماشینشان را کنار در حیاط خانه ما نمی‌آورند؟

«لمّ» یکی از حروف جازمه است که همیشه بر سر فعل مضارع می‌آید و آن را مجزوم می‌کند، یعنی صیغه‌هایی که آخرشان ضمه دارند را به علامت ساکن تبدیل می‌کند و حرف «ن» را از آخر فعل‌ها حذف می‌کند به جز جمع‌های مؤنث (یفعَلن / تفعَلن).

«لمّ» یکی از کلمه‌های استفهامی یا پرسشی است که در واقع مخفف «لامذا» هست که از نظر ظاهری هیچ تأثیری روی کلمه یا فعل پس از خودش ندارد.

ایران: از ورود اسلام تا پایان صفویه (فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری، تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی، فرهنگ و تمدن در عصر صفوی) / صفحه‌های ۱۲۵ تا ۱۵۸

بودجه‌بندی
این آزمون

درس‌های دوازدهم تا چهاردهم یازدهم ۱ الی ۲ تست از ۱۳ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

۷۶- هر یک از گزاره‌های زیر مربوط به وضعیت معماری کدام حکومت‌ها در سده‌های نهم تا یازدهم هجری قمری در ایران است؟

الف - ویژگی مهم معماری این دوره، ایجاد بناهای عظیم، گنبدها و تزیین ساختمان‌ها با گچ‌بری بود.

ب - وجود هماهنگی در رنگ‌ها و نقاشی‌های کاشی‌ها و طراحی و معماری بی‌نظیر، ویژگی اصلی بناهای این دوره بود.

ج - استفاده از ترکیب آجر و کاشی برای تزیین و زیباسازی بناها در این دوره رواج داشت.

د - قوام‌الدین و غیاث‌الدین شیرازی از جمله سرشناس‌ترین معماران این دوره هستند.

۱) ایلخانان و تیموریان - صفویان - صفویان - ایلخانان

۲) ایلخانان و تیموریان - صفویان - ایلخانان و تیموریان - تیموریان

۳) ایلخانان - صفویان - ایلخانان و تیموریان - ایلخانان

۴) ایلخانان - ایلخانان و تیموریان - صفویان - تیموریان

(دشوار - ترکیبی - زمانبر ۶) - صفحه ۱۵۳ - ۱۱۱۴

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

«الف» مربوط به ایلخانان و تیموریان، «ب» مربوط به صفویان، «ج» مربوط به دوره ایلخانان و تیموریان و «د» مربوط به دوره تیموریان است.

برای بررسی بهتر صورت سؤال و پاسخ تشریحی دقیق‌تر، لازم است تا هر یک از موارد را جداگانه بررسی کنیم. در نظر داشته باشید که تمام موارد مربوط به دو دوره حساس و مهم از تاریخ ایران هستند: دوره مغول - تیموری و دوره صفوی!

بررسی موارد:

الف) و ج) فنون و شیوه‌های معماری در عصر ایلخانان و تیموریان، با توسعه دانش و خلاقیت معماران زبردست ایرانی، پیشرفت چشمگیری کرد. ویژگی مهم معماری این دوره، ایجاد بناهای عظیم، ساختن گنبدها، طاق‌ها، ایوان‌ها و مناره‌های بلند و تزیین ساختمان‌ها با گچ‌بری و کاشی‌کاری به شیوه‌های گوناگون بود. در این دوره همچنین از ترکیب آجر و کاشی نیز برای تزیین و زیباسازی بناها استفاده می‌شد.

پ) مربوط به مسجدجامع عباسی در دوره صفوی است. نکته این مورد هم همین است که باید تشخیص دهید که دوره توصیف‌شده را بشناسید. مسجدجامع عباسی یکی از زیباترین و مهم‌ترین مساجد است که در عهد شاه‌عباس، به‌عنوان بخشی از مجموعه میدان نقش جهان طراحی و ساخته شد. هماهنگی در رنگ‌ها و نقاشی‌های کاشی‌ها و طراحی و معماری بی‌نظیر، این مسجد را به یکی از مجموعه‌های عالی معماری صفوی بدل کرده است.

د) معماری ایرانی در دوره تیموری و جانشینان تیمور به‌ویژه در عصر شاه‌رخ و همسرش گوهرشاد بیگم به عظمت و شکوفایی کم‌نظیری دست یافت. سرشناس‌ترین معماران این دوره، قوام‌الدین و غیاث‌الدین شیرازی و محمدبن محمود اصفهانی بودند که استادانی بی‌همتا در فنون معماری به شمار می‌روند.

راهنمای مسیرت...

تقریباً می‌شه گفت وضعیت معماری هر دو دوره شبیه هم هستند ولی یک‌سری جزئیات و ویژگی‌های منحصربه‌فرد دارند که باید بتونید اونا رو از هم تشخیص بدید. برای این کار هم می‌تونید کدگذاری کنید.

سوتی‌های پرتکرار!

موارد «ب» و «ج» بسیار به هم شبیه هستند ولی در یک سری موارد با هم تفاوت‌هایی دارند. نکته اینجاست که حواستان باشد که دوره صفویه، دوره درخشانی برای معماری محسوب می‌شود.

۷۷- در یک موقعیت فرضی، محفلی در اصفهان میان اهل سنت، شیعیان و صوفیان برقرار است و هر سه گروه با هم به مباحثه نشست‌اند. کدام گزینه می‌تواند درباره این محفل درست باشد؟

- ۱) در دوره ایلخانان، خان‌های مسلمان سعی می‌کردند تا از طریق این محافل، یک مذهب بر حق را برای جامعه برگزینند.
- ۲) در اوایل دوره صفویه، مذاهب و گروه‌های مختلف عقیدتی می‌توانستند به‌طور آزادانه با یکدیگر تعامل و گفت‌وگو کنند.
- ۳) در عصر تیموری، مساجد و خانقاه‌های بسیاری برای گرد هم آمدن پیروان مذاهب و طریقت‌های صوفیانه ساخته شد.
- ۴) این محفل پس از هجوم مغول برگزار شده و احتمالاً همه متحد و یکدل برای مسلمان شدن مغول‌ها تلاش می‌کنند.

(دشوار - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۱۲۶ - ۱۱۱۲

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

این محفل در دوره پس از هجوم مغول برگزار شده است.

این طبق متن کتاب درسی است که در دوران پس از هجوم مغول به ایران، پیروان مذاهب و فرق اسلامی، به‌خصوص اهل تسنن، شیعیان و صوفیان، اختلاف و رقابت گذشته خود را کنار گذاشتند و متحد و یکدل برای مسلمان شدن مغولان تلاش کردند.

دین و اعتقادات در دوران هجوم مغول

مغولان در آغاز، پیرو آیینی ساده موسوم به شمنی بودند که زیر نظر روحانیانی با عنوان شمن اداره می‌شد. پیروان این آیین، مجموعه‌ای از مظاهر طبیعت را می‌پرستیدند و هرچند به خدای بزرگ اعتقاد داشتند، اما خداپرستی آنان ناقص بود. اقوام مغول در مسائل دینی چندان تعصبی نداشتند و با پیروان دین‌های دیگر با ملایمت برخورد می‌کردند. این مدارای اعتقادی یا همان تسامح و تساهل دینی، هرچند از روی آگاهی نبود و بیشتر متأثر از شرایط زندگی آن‌ها بود، اما در پذیرش دین‌های مختلف از سوی فرمانروایان و بزرگان مغولی تأثیر بسزایی داشت. تسامح و تساهل دینی مغولان باعث شد که پیروان ادیان گوناگون در میان آنان به تبلیغ دین خود بپردازند. بزرگان ایرانی، شامل دیوان‌سالاران، عالمان و مشایخ صوفی به‌خوبی از این موقعیت برای مسلمان کردن ایلخانان و امیران مغول بهره بردند.

راهنمای مسیرت...

کلیدواژه‌ای که باید توی گزینه‌ها دنبالش باشی، دوره پس از هجوم مغول هست. مابقی توصیفات انتزاعی هست که می‌تونه یا بهتره بگم ممکنه شما رو گمراه کنه، بنابراین این محفلی که در صورت سؤال به‌صورت فرضی آورده‌ایم، مربوط به دوره بعد از هجوم مغول‌هاست، پس نه مربوط به صفویه‌ست و نه دوره مسلمانی مغولان!

۷۸- هر یک از گزاره‌های زیر احتمالاً مربوط به کدام یک از کتاب‌های تاریخ گزیده، حبیب‌السیر و احسن‌التواریخ است؟

- الف - فرش اردبیل برای پیشکشی به مقبره شیخ صفی‌الدین اردبیلی توسط هنرمندان کاشانی بافته شد.
 - ب - شیخ صفی‌الدین اردبیلی در سال تألیف این کتاب، فوت می‌کند و جانشینانش راه او را ادامه می‌دهند.
 - ج - اسماعیل صفوی، پس از تصرف تبریز، در آن شهر به‌عنوان پادشاه ایران تاج‌گذاری کرد.
- ۱) «الف» و «ج»: حبیب‌السیر - «ب»: احسن‌التواریخ
 ۲) «الف»: احسن‌التواریخ - «ب»: حبیب‌السیر - «ج»: تاریخ گزیده
 ۳) «الف» و «ب»: تاریخ گزیده - «ج»: حبیب‌السیر
 ۴) «الف»: احسن‌التواریخ - «ب»: تاریخ گزیده - «ج»: حبیب‌السیر

(دشوار - ترکیبی - زمانبر) - صفحه ۱۴۹ - ۱۱۱۴

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

«الف» مربوط به احسن‌التواریخ، «ب» مربوط به تاریخ گزیده و «ج» مربوط به حبیب‌السیر است.

بررسی موارد:

اولاً در نظر بگیرید که هر یک از گزاره‌های صورت سؤال، احتمالی است ولی در واقعیت درست و حتمی هستند؛ بنابراین بهتر است هر مورد را جداگانه بررسی کنیم:

الف) این فرش به دستور شاه‌تهماسب بافته شد. این فرش یکی از شاهکارهای هنری جهان به شمار می‌رود. تا اینجا درست؟ حالا کتاب احسن‌التواریخ تألیف حسن‌بیگ روملو در زمان شاه‌تهماسب اول نوشته شده و بنابراین، روملو می‌توانسته احتمالاً در کتابش ذکری از این موضوع داشته باشد.

پ تاریخ گزیده اثر حمدالله مستوفی، تألیف سال ۷۳۰ ق است و شیخ صفی‌الدین اردبیلی نیز در همین سال فوت می‌کند؛ چطور؟ در کتاب درسی آمده شیخ صفی‌الدین اردبیلی (۶۵۰ تا ۷۳۰ ق) شاگرد و مرید شیخ زاهد گیلانی بود. بنابراین توصیف عبارت «ب»، مربوط به تاریخ گزیده است.

ج خواندمیر، مؤلف کتاب حبیب‌السیر، معاصر با شاه‌اسماعیل است؛ بنابراین وی احتمالاً و شاید شاهد بر تخت نشستن شاه‌اسماعیل بوده باشد پس عبارت «ج» هم مربوط به حبیب‌السیر است.

تاریخ‌نگاری در دوره مغول- تیموری و صفویان

تاریخ از جمله علمی بود که در عصر ایلخانان و تا حدودی دوره تیموریان رواج و پیشرفت چشمگیری داشت و کتاب‌های تاریخی به‌جامانده از دوران مذکور به فارسی، در زمره بهترین تاریخ‌نگاری‌های جهان اسلام تا آن زمان به حساب می‌آیند. علاقه‌مندی ایلخانان و فرمانروایان تیموری به جاودانه ساختن کشورگشایی و موفقیت‌های سیاسی و نظامی خود و خودآگاهی رجال ایرانی تأثیر بسزایی بر رشد و شکوفایی تاریخ‌نگاری در آن عصر نهاد. از آثار تاریخی مهم این روزگار می‌توان تاریخ جهان‌گشا نوشته عطاملک جوینی که در ۶۵۸ ق تألیف شده است، جامع‌التواریخ اثر خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی (۶۴۵-۷۱۷ ق)، تاریخ گزیده تألیف حمدالله مستوفی که در ۷۳۰ ق تألیف شده است را نام برد.

تاریخ‌نگاری در دوره صفوی در سه حوزه تاریخ عمومی، تاریخ محلی و تک‌نگاری ادامه یافت، هرچند به‌طور کلی نسبت به دوره مغول و تیموری تا حدی دچار افول شد. از مشهورترین آثار تاریخ‌نگاری این دوره می‌توان به کتاب حبیب‌السیر غیاث‌الدین خواندمیر در زمان سلطنت شاه‌اسماعیل اول، احسن‌التواریخ تألیف حسن‌بیگ روملو در زمان سلطنت شاه‌تیماسب اول و کتاب تاریخ عالم‌آرای عباسی تألیف اسکندربیک منشی مربوط به دوره شاه‌عباس اول اشاره کرد.

۷۹- کدام گزینه درباره وضعیت تاریخی مذهب شیعه در ایران، درست است؟

- ۱) هم‌زمان با هجوم مغولان و ظهور طریقت‌های صوفیانه مختلف، مذهب تشیع نیز در سرتاسر ایران رواج یافت و در سرتاسر کشور دین رسمی اعلام شد.
- ۲) مذهب شیعه که با آغاز ورود اسلام به سرزمین ما راه یافته بود، به‌مرور گسترش یافت و توانست در سده دهم هجری قمری، دین رسمی اعلام شود.
- ۳) با سقوط خلافت عباسی، مذهب تشیع در ایران راه یافت و در سده‌های هشتم و نهم، شیعیانی در مناطق مختلف ایران به حکومت رسیدند.
- ۴) با رسمی کردن مذهب شیعه در سرتاسر ایران، شیعیان توانستند از سرزمین‌های هم‌جوار وارد ایران شوند و در امنیت کامل ذیل حکومت صفوی به سر ببرند.

متوسط - خط به خط - استاندارد (۶) - صفحه ۱۳۵ - ۱۱۱۳

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

مذهب شیعه از همان آغاز ورود اسلام به ایران راه یافت و در نهایت در سده دهم هجری یعنی هم‌زمان با حکومت صفویه، دین رسمی اعلام شد.

مذهب شیعه که با آغاز ورود اسلام به سرزمین ما راه یافته بود، پس از سقوط خلافت عباسی، به‌طور محسوسی گسترش یافت؛ به‌گونه‌ای که در سده‌های هشتم و نهم هجری، شیعیان در مناطقی از ایران به حکومت رسیدند. از سوی دیگر باید حواستان باشد که در آغاز سده دهم هجری، اوضاع سیاسی میهن ما دچار آشفتگی و تفرقه زیاد شده بود تا اینکه اسماعیل، پسر شیخ‌حیدر توانست حکومت صفوی را تأسیس کند و مذهب شیعه را رسمی اعلام کند.

تشیع؛ از هجوم مغول تا رسمی اعلام شدن

هجوم مغولان به ایران، علاوه بر آثار و نتایج سیاسی، پیامدهای اجتماعی و مذهبی مختلفی نیز داشت که مهم‌ترین آن گسترش تصوف و تشیع و پیوند روزافزون آن‌ها با یکدیگر بود. در دوران مغولان و تیموریان، فعالیت طریقت‌های صوفیانه در ایران به‌طور چشمگیری افزایش یافت و گرایش مردم به مشایخ و رهبران طریقت‌های صوفی بیشتر شد. مذهب شیعه نیز که با آغاز ورود اسلام به سرزمین ما راه یافته بود، پس از سقوط خلافت عباسی، به‌طور محسوسی گسترش یافت؛ به‌گونه‌ای که در سده‌های هشتم و نهم هجری، شیعیان در مناطقی از ایران به حکومت رسیدند.

مهم‌ترین اقدام شاه‌اسماعیل صفوی، پس از نشستن بر تخت شاهی، رسمی کردن مذهب شیعه دوازده‌امامی بود. این اقدام دو پیامد مهم داشت: نخست، اینکه بسیاری از شیعیان در خدمت دولت نوپای صفوی قرار گرفتند و در سایه این دولت متشکل، منسجم و متحد شدند. دوم آنکه این اقدام سبب تمایز آشکار ایران از همسایگان مسلمان خود، به‌ویژه امپراتوری عثمانی در غرب و ازبکان و گورکانیان هند در شرق، شد.

۸۰- طبق متن کتاب درسی تاریخ ۲ (پایه یازدهم)، هر یک از دوره‌های تاریخی صفوی ذکر شده، مربوط به کدام یک از عبارتهای موجود در گزینه‌هاست؟

الف - دوران ضعف و انحطاط

ب - عصر اقتدار و شکوفایی

ج - دوران تثبیت

۱) حاکم لایق فارس یعنی امام‌قلی‌خان در دوره «الف» به قتل رسید و در دوره «ب»، خلیج فارس آزاد شد.

۲) در دوره «الف» عراق و عتبات عالیات به قلمرو صفوی افزوده شد و در دوره «ج» برای دومین بار قندهار ضمیمه قلمرو گردید.

۳) در دوره «ج» پایتخت به اصفهان منتقل شد و در دوره «الف» سران ایلات قزلباش به خودسری و نافرمانی پرداختند.

۴) شاه‌صفی و جانشینش نخستین پادشاهان دوره «ب» محسوب می‌شوند و دو پسر شاه‌تیماسب در دوره «الف» حکومت کردند.

(دشوار - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۱۴۰ - ۱۱۱۳

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

دوره «الف» مربوط به دوره شاه‌صفی تا لحظه سقوط است. دوره ب مشخصاً مربوط به عصر شاه‌عباس و دوره «ج» مربوط به دوره شاه‌تیماسب است.

دوران تثبیت یا همان «ج» (۹۳۰-۹۸۴) مربوط به دوره شاه‌تیماسب است؛ بنابراین مورد «ج»، باید با عبارتی در ارتباط باشد که به این دوره بازگردد. در گزینه ۲ که گفته شده در این دوره قندهار بار دیگر ضمیمه شد، اشتباه اینجاست که قندهار در زمان شاه‌عباس دوم ضمیمه شد و شاه‌عباس دوم مربوط به دوره «الف» است.

دوران «ب» یعنی عصر اقتدار و شکوفایی که عملاً مصادف است با دوران حکومت شاه‌عباس، اتفاقات مهم و تأثیرگذاری را درون خود دارد که آزادسازی خلیج فارس از چنگ پرتغالی‌ها یکی از آنهاست. در همین دوره عراق و عتبات عالیات که در گزینه ۲ آمده به ایران ضمیمه شد ولی اینکه شاه‌صفی و جانشینش مربوط به این دوره باشد از اساس غلط است؛ آن‌ها در دوره «الف» به سر می‌برند؛ بنابراین گزینه ۴ هم مردود است.

دوران «الف» یا همان ضعف و انحطاط، مصادف است با سلطنت شاه‌صفی، عباس دوم که نوه‌اش باشد و جانشینان وی. دو پسر شاه‌تیماسب در اوایل دوره «ب» حکومت کردند، در اوایل دوره «ج» بود که سران ایلات قزلباش دست به شورش زدند و در نهایت تیماسب همه را برچید و اتفاقات دیگر؛ بنابراین با استدلال‌هایی که کردیم می‌توانید به پاسخ برسید.

۸۱- کدام گزینه بیانگر وضعیت مناطق غرب و شرق ایران در دوران روی کار آمدن شاه‌عباس اول صفوی است؟

۱) عثمانی در غرب و ازبکان در شرق، مناطق وسیعی از ایران را مورد هجوم قرار داده بودند.

۲) مناطق شرقی از دست ازبکان آزاد گردید، اما بخش‌های وسیعی از غرب در تصرف عثمانی بود.

۳) در هر دو منطقه، سران ایلات قزلباش دست به نافرمانی زده و موجب آشوب و ناامنی شده بودند.

۴) ازبکان به خراسان عقب‌نشینی کرده بودند و عثمانی‌ها تا آن سوی مرزهای غربی رانده شدند.

(متوسط - خط به خط - استاندارد) - صفحه ۱۳۹ - ۱۱۱۳

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

در دورانی که شاه‌عباس جوان بر تخت نشست، شرق در تصرف ازبکان و غرب در تصرف عثمانی‌ها بود.

هنگامی که شاهزاده جوان، عباس اول به پادشاهی رسید، اوضاع داخلی و خارجی ایران به شدت نابسامان بود. از یک‌سو سران قزلباش به جان هم افتاده و شاه را بازچه اهداف و اغراض طایفه و ایل خود قرار داده بودند و از سوی دیگر در غرب، ارتش عثمانی مناطق وسیعی از خاک ایران را اشغال کرده بود و در شرق نیز ولایت خراسان هدف تهاجم و تخریب شدید ازبکان قرار داشت.

راهنمای مسیرت...

باید دقت کنی که توی صورت سؤال، عبارت مهم و کلیدی داریم؛ کجاش؟ اینجا که می‌گیم اوایل بر تخت نشستن عباس اول! آگه به طور کلی می‌پرسیدم وضعیت شرق و غرب در دوره شاه‌عباس چجوری بود؟ اونجا می‌تونستی بگی دک! پس گزینه ۴ هم که درسته ولی آآ! نه... باید خوب حواست رو به صورت سؤال بدی تا تو دام سؤال نیفتی!

عباس اول، شاه مقتدر صفوی

شاه عباس اول برای نجات کشور از مسائل و مشکلات داخلی و خارجی، اقدامات و اصلاحات زیادی انجام داد که مهم‌ترین آن‌ها عبارت‌اند از: ۱. ایجاد ثبات سیاسی و برقراری نظم و امنیت در داخل کشور ۲. نوسازی تشکیلات و تجهیزات سپاه ۳. توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ۴. انتقال پایتخت از قزوین به اصفهان ۵. بیرون راندن نیروهای بیگانه از خاک ایران

شاه عباس به خوبی تشخیص داده بود که درگیری هم‌زمان با مهاجمان ازبک در شرق و ارتش قدرتمند عثمانی در غرب، احتمال موفقیت را کاهش می‌دهد. به همین دلیل با دولت عثمانی صلح کرد و به خراسان لشکر کشید و با وارد آوردن ضربه‌ای سنگین بر ازبکان، آنان را عقب راند. وی سپس برق‌آسا سپاه صفوی را به آذربایجان برد و با حمله‌ای غافلگیرانه، نیروهای عثمانی را شکست داد و مناطق اشغالی شمال غرب ایران را آزاد کرد و علاوه بر آن، عراق و عتبات عالیات را به قلمرو صفوی افزود.

۸۲- کدام یک از توصیفات زیر درباره اراضی خاصه در دوره صفوی درست است؟

- ۱) در اختیار و تملک والیان ایالت‌ها بود که میان زیردستانشان تقسیم می‌شد.
- ۲) این اراضی توسط مردم یا شاه وقف می‌شد تا شخص دیگری آن را تصرف نکند.
- ۳) این زمین‌ها بسیار ناچیز بود و همواره در معرض مصادره قرار داشت.
- ۴) این زمین‌ها متعلق به شاه بود و درآمد آن برای اداره سپاه هزینه می‌شد.

(آسان - خط به خط - سریع ۶ - صفحه ۱۴۴ - ۱۱۱۳)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

اراضی خاصه به شاه تعلق داشت.

اراضی خاصه به شخص شاه تعلق داشت؛ بگذارید این گونه بگویم که به‌ویژه از زمان شاه‌عباس اول، درآمد آن برای اداره سپاه هزینه می‌شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مربوط به اراضی ممالک است.
- ۲) مربوط به اراضی وقفی است.
- ۳) مربوط به املاک خصوصی است.

اوضاع اقتصادی در دوره صفویه

کشاورزی و دامداری، رکن مهم فعالیت‌های اقتصادی در عصر صفوی بودند، ثبات و امنیت سیاسی و اجتماعی، موجب رونق اقتصادی در شهرها و روستاهای ایران شده بود. در این دوره، زمین‌ها به چهار دسته تقسیم می‌شدند:

این دسته از اراضی کشور در اختیار و تملک والیان ایالت‌ها بود و آن‌ها این زمین‌ها را میان زیردستان خود تقسیم می‌کردند.	اراضی ممالک
این زمین‌ها متعلق به شخص شاه بود و به‌ویژه از زمان شاه‌عباس درآمد آن برای اداره سپاه هزینه می‌شد.	اراضی خاصه
این اراضی توسط مردم یا شاه وقف می‌شد. گاهی مردم برای جلوگیری از دست‌اندازی حکام، زمین‌های خود را وقف می‌کردند.	اراضی وقفی
این زمین‌ها بسیار ناچیز بود و همواره در معرض مصادره قرار داشت.	املاک خصوصی

۸۲- کدام گزینه درباره روابط حکومت صفویه با گورکانیان هند درست است؟

- ۱) بیشتر ارتباط دو طرف با انگیزه و هدف اقتصادی و تجاری برقرار بود.
- ۲) با وجود اختلاف بر سر قندهار، روابط موجود میان آن‌ها حسنه بود.
- ۳) روابط این دو به دلیل همکاری دولت هند با عثمانی، همواره خصمانه بود.
- ۴) پس از جنگ‌های طولانی، عهدنامه‌های صلحی میان طرفین بسته شد.

(آسان - خط به خط - سریع ۶ - صفحه ۱۴۵ - ۱۱۱۳)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

روابط گورکانیان هند با صفویان حسنه بود.

اگرچه دولت صفوی و گورکانی بر سر منطقه قندهار با یکدیگر اختلاف پیدا کردند، اما در مجموع، روابط آنها حسنه بود و مناسبات سیاسی، فرهنگی و تجاری عمیقی میان دو کشور برقرار بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) این توصیف بیشتر درباره روابط صفوی با اروپاییان صدق می‌کند.

۳) این عبارت درباره ازبکان درست است.

۴) مربوط به روابط عثمانی و صفوی است.

صفویان و گورکانیان هند

همزمان با قدرت‌گیری دولت صفوی در ایران، یکی از نوادگان تیمور به نام ظهیرالدین محمدبابر در هندوستان حکومت گورکانیان هند را پایه‌گذاری کرد. در زمان دیگر شاهان گورکانی به تدریج بخش بزرگی از شبه‌قاره هند تحت نفوذ این حکومت درآمد. اگرچه دو دولت صفوی و گورکانی بر سر منطقه قندهار با یکدیگر اختلاف پیدا کردند، اما در مجموع، روابط آنها حسنه بود و مناسبات سیاسی، فرهنگی و تجاری عمیقی میان دو کشور برقرار بود. شاهان گورکانی علاقه‌مند به فرهنگ و زبان فارسی بودند و با مهاجرت گسترده شاعران، نویسندگان، دانشمندان، معماران و هنرمندان ایرانی به هندوستان، فرهنگ، هنر و ادب فارسی در آن دیار شکوفا شد. تاج‌محل یکی از پرآوازه‌ترین بناهای تاریخی، توسط معماران ایرانی در این دوره طراحی و ساخته شد. روابط تجاری نیز بین دو کشور رونق فراوانی داشت.

راهنمای مسیرت...

کلیدواژه رابطه گورکانی و صفوی، حسنه‌ست! ☺ گرفتی چی می‌گم؟

۸۴- کدام عامل انجام‌شده از سوی حکومت صفوی، زمینه مناسبی برای توسعه و شکوفایی فرهنگی و تمدنی در ایران فراهم آورد؟

- ۱) توجه به هنرمندان و حمایت حکومت از آنان و رقابت با اروپا
- ۲) عقب راندن نیروهای همسایگان بیگانه به بیرون از مرزهای قلمرو
- ۳) ایجاد وحدت سیاسی، یکپارچگی جغرافیایی و انسجام اجتماعی
- ۴) رسمیت یافتن و استقرار مذهب تشیع و دعوت علمای جبل عامل

(متوسط - خط به خط - استاندارد) - صفحه ۱۴۸ - ۱۱۱۴

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

گزینه ۳ کامل‌ترین گزینه و جواب صحیح است.

صفویان با ایجاد وحدت سیاسی، یکپارچگی جغرافیایی و انسجام اجتماعی در ایران، زمینه مناسبی برای توسعه و شکوفایی فرهنگی و تمدنی فراهم آوردند.

زمینه‌های شکوفایی فرهنگ و هنر در دوره صفوی

۱. صفویان با ایجاد وحدت سیاسی، یکپارچگی جغرافیایی و انسجام اجتماعی در ایران، زمینه مناسبی برای توسعه و شکوفایی فرهنگی و تمدنی فراهم آوردند.
۲. رسمیت یافتن و استقرار مذهب تشیع دوازده‌امامی، تأثیرات عمیقی بر همه ابعاد جامعه گذاشت؛ به‌گونه‌ای که علم، آموزش، فرهنگ و هنر ایرانی، تحت تأثیر آموزه‌های شیعی، جلوه‌های گوناگونی را از خود بروز داد.
۳. شاهان و مقام‌های کشوری و لشکری به هنر و معماری و فعالیت‌های علمی و آموزشی توجه نشان می‌دادند و از اهل این صنایع، حمایت می‌کردند.
۴. سنت وقفی که در دوره صفوی رایج بود، کمک شایانی به شکوفایی و ترویج هنر و معماری کرد.
۵. علم‌دوستی، استعداد و ذوق هنری ایرانیان و میراث علمی، ادبی و هنری ارزشمندی که از دوران قبل به‌خصوص تیموری باقی مانده بود، تأثیر بسزایی در شکوفایی و غنای فرهنگی و تمدنی دوره صفوی داشت.

۸۵- عبارت زیر، توصیف کدام یک از صنایع هنری ایران در دوره صفویه است؟

«یکی از هنرهای ممتاز و برجسته عصر صفویان به شمار می‌رود که به جز جنبه هنری، موجب رونق تجارت و کسب و کار نیز بود. بخشی از این آثار امروزه به عنوان گنجینه فرهنگی و تمدنی ایرانیان در موزه‌های معروف جهان جای گرفته و آن‌ها به داشتن این آثار فاخر هنری که جنبه جهانی یافته‌اند، می‌بالند.»

(۴) خوش‌نویسی

(۲) شاهنامه‌های نگارگری شده (۳) فلزکاری

(۱) بافندگی

(آسان - خط به خط - سریع) - صفحه ۱۵۶ - ۱۱۱۴

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

توصیف صورت سؤال مربوط به هنر فلزکاری است.

یکی از هنرهای ممتاز و برجسته عصر صفویان هنر فلزکاری بود. در این دوره استفاده از فولاد توسعه بیشتری یافت و ظرافت، خلاقیت و زیبایی در خلق آثار هنری مورد توجه بیشتر هنرمندان این رشته قرار گرفت. بر روی بسیاری از آثار فلزی این دوره، اشعار زیبا و سخنان نغز خوش‌نویسی شده است. یکی از ویژگی‌های فلزکاری عصر صفوی، طلاکاری روی فلزات است. این آثار به جز جنبه هنری، موجب رونق تجارت و کسب و کار نیز بودند. بخشی از این آثار امروزه به عنوان گنجینه فرهنگی و تمدنی ایرانیان در موزه‌های معروف جهان جای گرفته و آن‌ها به داشتن این آثار فاخر هنری که جنبه جهانی یافته‌اند، می‌بالند.

بودجه‌بندی
این آزمون

نواحی سیاسی / معنا و مفهوم ناحیه سیاسی / کشور، یک ناحیه سیاسی
صفحه‌های ۱۱۵ تا ۱۴۱

سهم در
کنکور

درس‌های ۹ و ۱۰ در مجموع ۱ تست از ۱۲ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

۸۶- بر اساس موارد مطرح‌شده، کدام گزینه درست است؟

الف - ارتباط مدیریت مدرسه با خانواده دانش‌آموزان

ب - فراهم کردن تجهیزات لازم برای هر بخش از مدرسه

ج - عمل کردن دانش‌آموزان به نقش و وظیفه خود

د - حفظ نظم و مقررات و رعایت حقوق و مسئولیت‌ها

ه - دریافت بخشنامه و دستورالعمل از اداره

و - دیوارکشی مناسب و نصب در برای ورود و خروج ایمن

۱) موارد «الف» و «ه» همانند مورد «د» به وظیفه تنظیم امور مدرسه با خارج از آن و موارد «ب» و «و» همانند مورد «ج» به وظیفه تنظیم امور فضا در نظام مدیریت مدرسه می‌پردازند.

۲) موارد «ب» و «و» برخلاف موارد «ج» و «د» که به وظیفه تنظیم روابط سازه انسانی می‌پردازند، مربوط به وظیفه تنظیم امور فضا هستند. ۳) مورد «ج» همانند مورد «د» به وظیفه تنظیم روابط سازه انسانی و مورد «الف» برخلاف مورد «ه» به وظیفه تنظیم امور مدرسه با خارج از آن می‌پردازد.

۴) مورد «ب» همانند مورد «و» و برخلاف مورد «الف» به وظیفه تنظیم امور فضا و مورد «ج» همانند مورد «د» و «ه» به وظیفه تنظیم روابط سازه انسانی می‌پردازد.

پاسخ: گزینه ۲

دشوار - مفهومی - زمانبر (صفحه ۱۱۷ - ۱۱۰۹)

بررسی سریع:

موارد «الف» و «ه» - تنظیم امور مدرسه با خارج از آن

موارد «ب» و «و» - تنظیم امور فضا

موارد «ج» و «د» - تنظیم روابط سازه انسانی

ارکان اصلی مدرسه عبارت‌اند از: فضا و قلمرو جغرافیایی، سازه یا ساختار انسانی و نظام مدیریت.

سه وظیفه مهم نظام مدیریت مدرسه عبارت‌اند از: تنظیم امور فضا، تنظیم روابط سازه انسانی و تنظیم امور مدرسه با خارج از آن.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) موارد «الف» و «ه» برخلاف مورد «د» و موارد «ب» و «و» برخلاف مورد «ج».

۳) مورد «الف» همانند مورد «ه».

۴) مورد «ج» همانند مورد «د» و برخلاف مورد «ه».

۸۷- با توجه به موارد زیر، کدام شکل به درستی ترسیم شده است؟

- الف - با توجه به مقیاس فضای جغرافیایی و نظام مدیریت که یک فضای جغرافیایی را اداره می کند، به انواع مختلفی تقسیم می شود.
 ب - مطالعه نواحی سیاسی یکی از موضوعات آن است.
 ج - به بخشی از سطح زمین گفته می شود که تحت مدیریت سیاسی یا فرمانروایی یک قدرت سیاسی است.
 د - سیاست و تصمیم گیری های سیاسی روی فضای جغرافیایی اثر می گذارند و آن ها را تغییر می دهند.

- ۱) «الف» → مغایر با «ج» ← مطابق با «ب» / «ب» → مطابق با «د» ← مغایر با «الف»
 ۲) «ب» → مغایر با «ج» ← مطابق با «الف» / «الف» → مطابق با «د» ← مغایر با «ب»
 ۳) «ب» → مغایر با «ج» ← مطابق با «الف» / «ب» → مطابق با «د» ← مغایر با «الف»
 ۴) «الف» → مغایر با «ج» ← مطابق با «ب» / «الف» → مطابق با «د» ← مغایر با «ب»

(دشوار - مفهومی - زمانبر ۱ - صفحه ۱۱۸ و ۱۲۱ - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

«الف» و «ج» ← ناحیه سیاسی
 «ب» و «د» ← جغرافیای سیاسی

ناحیه سیاسی به بخشی از سطح زمین گفته می شود که تحت مدیریت سیاسی یا فرمانروایی یک قدرت سیاسی باشد. با توجه به مقیاس فضای جغرافیایی و نظام مدیریت که یک فضای جغرافیایی را اداره می کند، نواحی سیاسی به انواع مختلف تقسیم می شوند. مطالعه نواحی سیاسی یکی از موضوعات رشته جغرافیای سیاسی است. جغرافیا و فضای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی، تأثیر می گذارند و برعکس، سیاست و تصمیم گیری های سیاسی نیز روی فضای جغرافیایی اثر می گذارند و آن ها را تغییر می دهند.

نکته

مطالعه نواحی سیاسی یکی از موضوعات رشته جغرافیای سیاسی است و جغرافیای سیاسی شاخه ای از علوم جغرافیایی است.

۸۸- ناحیه سیاسی ویژه ناحیه ای است که نظام مدیریت مخصوص به خود دارد؛ یکی از این نواحی مناطق آزاد تجاری است که

- ۱) به دلیل شرایط قومی و مذهبی از استقلال محدودی برخوردار است.
 ۲) قوانین مالیاتی و گمرکی کشورها در مورد سرمایه گذاری در آن اجرا می شود.
 ۳) دارای استقلال محدود در اداره امور خود در داخل یک کشور است.
 ۴) اتباع خارجی می توانند بدون اخذ روادید (ویزا) از قبل، به آن وارد شوند.

(آسان - خط به خط - سریع ۱ - صفحه ۱۱۹ - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

در مناطق آزاد تجاری اتباع خارجی می توانند بدون اخذ روادید (ویزا) از قبل، به آن وارد شوند.

مناطق آزاد تجاری مناطقی هستند که برخی قوانین و مقررات کشور در آن ها اجرا نمی شود؛ برای مثال، اتباع خارجی می توانند بدون اخذ روادید (ویزا) از قبل به مناطق آزاد تجاری، یک کشور وارد شوند و یا قوانین مالیاتی و گمرکی کشورها در مورد سرمایه گذاری در مناطق آزاد اجرا نمی شود.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱) نواحی خودمختار
 ۲) قوانین مالیاتی و گمرکی کشورها در مورد سرمایه گذاری در آن اجرا نمی شود.
 ۳) نواحی خودمختار

۸۹- با توجه به موارد ذکر شده، کدام گزینه به درستی تنظیم شده است؟

- الف - محل تمرکز قدرت سیاسی
ج - پایتخت‌ها، مراکز ایالت‌ها و استان‌ها
د - شهرهای مهم ناحیه‌ای یا مقر سازمان‌های بین‌المللی
- (۱) «الف» و «ب» کانون و «ج» و «د» مرز ناحیه سیاسی را بیان می‌کند.
(۲) «الف» برخلاف «ب» کانون ناحیه سیاسی و «ج» همانند «د» مرز ناحیه سیاسی را در برمی‌گیرد.
(۳) «ب» در ارتباط با مرز ناحیه سیاسی و «الف»، «ج» و «د» درباره کانون ناحیه سیاسی‌اند.
(۴) «ج» و «ب» مربوط به مرز ناحیه سیاسی و «د» برخلاف «الف» به کانون ناحیه سیاسی می‌پردازد.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۱۲۰ - ۱۱۰۹

بررسی سریع:

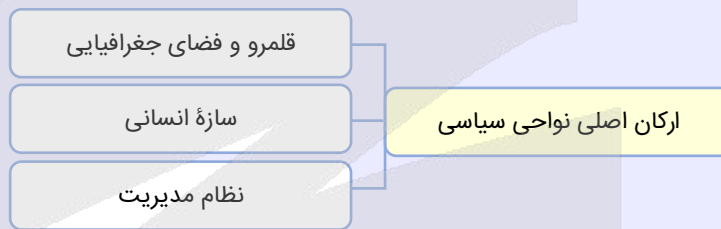
«الف»، «ج» و «د» ← کانون ناحیه سیاسی
«ب» ← مرز ناحیه سیاسی

هر ناحیه سیاسی کانونی دارد که محل تمرکز قدرت سیاسی است و قدرت سیاسی از آن نقطه در سطح ناحیه سیاسی اعمال می‌شود. کانون ناحیه سیاسی همان پایتخت‌ها، مراکز ایالت‌ها، استان‌ها و شهرهای مهم ناحیه‌ای یا مقر سازمان‌های بین‌المللی هستند.

خطوط مرزی حد اعمال اراده سیاسی یک نظام مدیریت یا حکومت هستند.

ارکان اصلی نواحی سیاسی

۹۰- مطابق با متن زیر، کدام عبارات به ترتیب درست است؟

«توافق‌ها و تصمیمات سیاسی و اقتصادی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارد، همچنین ایدئولوژی حکومت‌ها نیز بر فضای جغرافیایی اثرگذار است.»

- (۱) پیوستن شبه جزیره کریمه به روسیه - دوقطبی شدن شهرها و پیدایش مناطق مرفه نشین
(۲) احداث تونل مانس - وجود آثار معماری سوسیالیستی در اتحاد شوروی سابق
(۳) زندگی بیش از چهار میلیون نفر از مردم فیلیپین در زاغه‌ها - استفاده از کودکان کار در جمع‌آوری زباله
(۴) اجرای طرح ترافیک در شهرهای پرجمعیت - وجود پایگاه نظامی ایالات متحده آمریکا در فیلیپین

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه‌های ۱۲۱ تا ۱۲۴ - ۱۱۰۹

بررسی سریع:

توافق‌ها و تصمیمات سیاسی و اقتصادی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارد ← احداث تونل مانس
ایدئولوژی حکومت‌ها نیز بر فضای جغرافیایی اثرگذار است ← وجود آثار معماری سوسیالیستی در اتحاد شوروی سابق

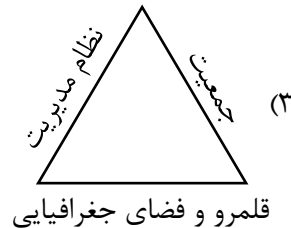
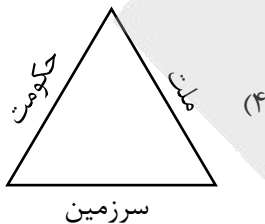
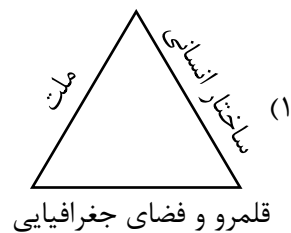
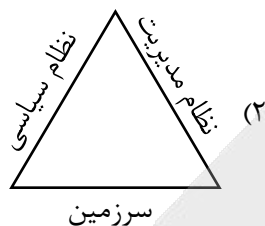
جغرافیا و فضای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی، تأثیر می‌گذارند و برعکس، سیاست و تصمیم‌گیری‌های سیاسی نیز روی فضای جغرافیایی اثر می‌گذارند و آن‌ها را تغییر می‌دهند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) نادرست - درست
۳) درست - نادرست

۹۱- کدام تصویر در ارتباط با ارکان کشور درست است؟

(آسان - خط به خط - سریع) صفحه ۱۲۷ - ۱۱۱۰

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

ارکان کشور ← جمعیت (ملت) - نظام سیاسی (حکومت) - سرزمین

ارکان ناحیه سیاسی

ارکان کشور

۹۲- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می کند؟

«معمولاً تعیین مرزهای دریایی بین کشورها کار آسانی برای تعیین مرز دریایی ابتدا خط را معین می کنند. این خط حد جزر در دریاست. به آبهای پشت این خط آبهای می گویند. از این خط به سمت دریا تا حدود دریای سرزمینی نامیده می شود.»

(۲) است - رأس - بالاترین - ساحلی - ۱۸۵۲ متر

(۱) نیست - مبنا - پایین ترین - داخلی - ۱۲ مایل دریایی

(۴) است - مبنا - بالاترین - داخلی - ۱۸۵۲ متر

(۳) نیست - رأس - پایین ترین - ساحلی - ۱۲ مایل دریایی

(آسان - خط به خط - سریع) صفحه ۱۳۲ - ۱۱۱۰

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

کلمات ذکر شده در گزینه (۱) متن داده شده در صورت سؤال را کامل می کند.

معمولاً تعیین مرزهای دریایی بین کشورها کار آسانی نیست. برای تعیین مرز دریایی ابتدا خط مبنا را معین می کنند. این خط پایین ترین حد جزر در دریاست. به آبهای پشت این خط آبهای داخلی می گویند. از این خط به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل دریایی (۱۸۵۲ متر)، دریای سرزمینی نامیده می شود.

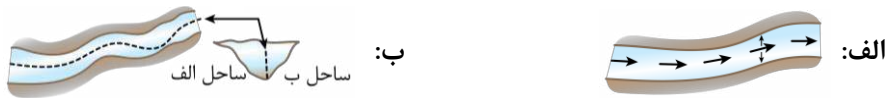

دریای سرزمینی متعلق به کشور مجاور دریاست اما سایر کشورها در آن منطقه حق عبور و مرور بدون ضرر را دارند.

۹۳- با توجه به تعیین خط مرزی رود، کدام عبارت به مفاهیم درستی اشاره دارد؟

- (۱) «الف» بهترین خط مرزی است؛ زیرا عمیق ترین نقاط بستر رود را به هم متصل می کند.
- (۲) «ب» بهترین خط مرزی است؛ زیرا از وسط رودخانه می گذرد.
- (۳) «الف» بهترین خط مرزی است؛ زیرا فاصله مرز از هر دو ساحل به یک اندازه است.
- (۴) «ب» بهترین خط مرزی است؛ زیرا هر دو کشور حق کشتیرانی در دو طرف آن را دارند.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۱۳۰ - ۱۱۱۰

بررسی سریع:

الف ← خط منصف / ب ← خط تالوگ

تالوگ بهترین خط مرزی است؛ چون هر دو کشور حق کشتیرانی در دو طرف آن را دارند.

خط منصف خطی است که از وسط رودخانه می گذرد و فاصله مرز از هر دو ساحل به یک اندازه است. ممکن است خط مرزی عمیق ترین نقاط بستر رود را به هم متصل کند که به آن تالوگ می گویند.

بررسی سایر گزینه ها:

۱ «ب» بهترین خط مرزی است.

۲ درست - خط منصف از وسط رودخانه می گذرد.

۳ «ب» بهترین خط مرزی است. در خط منصف فاصله مرز از هر دو ساحل به یک اندازه است.

۹۴- با توجه به انواع مرزها از نظر پیدایش، کدام تصویر به درستی ترسیم شده است؟

ج: مرز بین هند و پاکستان

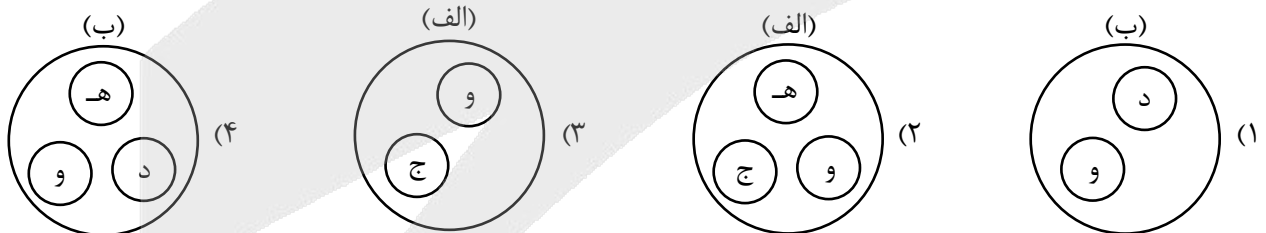
ب: پیشتاز

الف: تطبیقی

و: شرایط فرهنگی

ه: نواحی خالی از سکنه

د: مرز بین کانادا و آلاسکا

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۱۳۳ و ۱۳۴ - ۱۱۱۰

بررسی سریع:

الف ← با «ج» و «و» مرتبط است.

ب ← با «د» و «ه» مرتبط است.

مرزهای پیشتاز (قبل از سکونت): مرزهایی هستند که از زمان های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده اند و بعدها نیز مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته اند؛ مانند مرز بین کانادا و آلاسکا که بعدها به تدریج مردم در دو طرف آن اسکان یافتند.

مرزهای تطبیقی: مرزهایی هستند که با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی تعیین می شوند و گروه های انسانی را که از نظر قومی، زبانی، دینی و غیره متفاوت اند از یکدیگر جدا می کنند؛ مانند مرز بین هند و پاکستان که پس از جدایی و استقلال پاکستان از هند، در تعیین آن دقت شد تا منطقه مسلمان نشین از هندونشین جدا شود.

۹۵- با توجه به موارد مطرح شده کدام گزینه درست است؟

الف: عراق ب: متمرکز بودن نظام سیاسی

ج: فرانسه د: تقسیم کشور به چند ایالت

ه: استرالیا و: اداره بخش کوچکی از کشور به صورت خودمختار

- (۱) مورد «الف» با «و» ارتباط دارد که نظام سیاسی آن ناحیه‌ای و ترکیبی است و در آن بخش اعظم کشور به صورت ناحیه‌ای اداره می‌شود.
 (۲) مورد «ج» با «د» و مورد «ه» با «ب» منطبق است که اولی دارای نظام سیاسی تک ساخت و دومی دارای نظام سیاسی فدرال است.
 (۳) مورد «الف» برخلاف مورد «ج» با «و» مرتبط است و مورد «ه» دارای نظام سیاسی فدرال است که در آن حکومت مرکزی نقش هماهنگ کننده دارد.
 (۴) مورد «ه» برخلاف «الف» و همانند «ج» دارای نظام سیاسی تک ساخت یا یکپارچه است که در این نظام کشور به واحدهای سیاسی و اداری کوچک‌تر تقسیم می‌شود.

(دشوار - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۱۴۰ - ۱۱۱۰

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

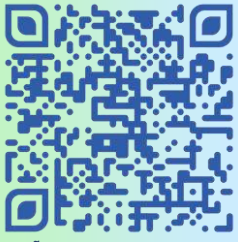
مورد «الف» با «و»، مورد «ج» با «ب» و مورد «ه» با «د» منطبق هستند.

کشور عراق دارای نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی است. در این نوع نظام، بخش اعظم کشور به صورت تک ساخت (یکپارچه) است و فقط یک یا چند بخش کوچک به صورت ناحیه‌ای و خودمختار اداره می‌شوند.
 کشور فرانسه دارای نظام سیاسی تک ساخت (یکپارچه) است. در این نوع نظام سیاسی، کشور به واحدهای سیاسی و اداری کوچک‌تر مانند استان و شهرستان تقسیم می‌شود و نظام قانون گذاری و سیاست گذاری متمرکز است.
 کشور استرالیا دارای نظام سیاسی فدرال است. در این نوع نظام، کشور به چند ایالت تقسیم می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ در آن بخش اعظم کشور به صورت تک ساخت است.
 ۲ مورد «ج» با «ب» و مورد «ه» با «د» مرتبط است.
 ۴ مورد «ه» برخلاف «الف» و «ج» دارای نظام سیاسی فدرال است که در آن، کشور به چند ایالت تقسیم می‌شود.

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

چیستی انسان (۱) / چیستی انسان (۲)
صفحه‌های ۶۹ تا ۸۲

بودجه‌بندی
این آزمون

درس‌های ۹ و ۱۰ فلسفه یازدهم، در مجموع ۱ تست از ۲۰ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

سهم در
کنکور

۹۶- کدام گزینه، قلمروی «انسان‌شناسی فلسفی» را نشان می‌دهد؟

- (۱) شناخت دقیق ویژگی‌ها و روحیات اخلاقی انسان
- (۲) کشف حقیقت و چیستی انسان
- (۳) مطالعه دقیق ساختار و عملکرد مغز
- (۴) شناخت ریشه‌های زیستی و مسیر تکامل بشر

(آسان - خط به خط - سریع) - صفحه ۷۱ - ۱۱۰۹

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

در فلسفه، منظور از انسان‌شناسی، پی بردن به «حقیقت، چیستی و وجود انسان» است، نه بررسی ویژگی‌های روان‌شناختی یا زیستی او.

قلمرو انسان‌شناسی فلسفی، پرداختن به ماهیت، حقیقت و چیستی انسان است. در این شاخه از فلسفه، متفکران به جای بررسی ویژگی‌های جزئی، اخلاقی و فردی اشخاص، به دنبال پاسخ به این سؤالات کلان هستند که حقیقت این «من» چیست، آیا انسان موجودی تک‌ساختی است یا دوساختی و چه جایگاهی در نظام هستی دارد.

حواست باشه!

در علوم مختلف، انسان از زوایای گوناگونی بررسی می‌شود؛ اما در فلسفه فقط اصل وجود انسان مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

قلمش رو یاد بگیر!

برای تشخیص سریع مسائل فلسفی از مسائل علمی در آزمون‌ها، از خود بپرسید: «آیا این موضوع در آزمایشگاه و با ابزار مادی قابل اثبات است؟» اگر پاسخ مثبت بود (مثل تکامل زیستی یا عملکرد مغز)، آن مسئله قطعاً تجربی است، نه فلسفی!

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) شناخت ویژگی‌های اخلاقی و روحیات فردی، مربوط به «روان‌شناسی» است، نه انسان‌شناسی فلسفی.
- ۳) مطالعه عملکرد مغز و سیستم عصبی، در قلمرو «زیست‌شناسی و فیزیولوژی» قرار دارد.
- ۴) شناخت ریشه‌های زیستی و تکامل بشر مربوط به زیست‌شناسی است، نه انسان‌شناسی با رویکرد عقلی و فلسفی.

حواست باشه!

فلسفه علمی است که درباره «کلی‌ترین ویژگی‌های موجودات» (مثل اصل وجود و حقیقت آن‌ها) بحث می‌کند، نه بررسی جزئیات فیزیکی، رفتاری و عصبی.

راهنمای مسیرت...

با توجه به اینکه میانگین درصد درس فلسفه در کنکور و حتی آزمون‌های آزمایشی پایینه، با پاسخ دادن به همین سؤالات ساده و پایه‌ای می‌تونید به راحتی از میانگین کشوری جلو بزنید.

۹۷- از منظر افلاطون، کدام گزاره درباره حقیقت انسان صحیح است؟

- ۱) انسان در آغاز تولد فاقد نفس عقلانی تکامل یافته است و با مراقبت به فضایل دست می یابد.
- ۲) قوه عقل، محصول تعامل میان نفس غیرمادی و بدن انسان بوده و عامل اصلی سعادت است.
- ۳) حقیقت غیرمادی انسان، به دلیل ارزش والای خود، از آغاز تولد دارای تمامی فضایل ذاتی است.
- ۴) نفس غیرمادی، جایگاه انحصاری خرد است و فضایل اخلاقی با مراقبت و به تدریج حاصل می شوند.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۷۲ - ۱۱۰۹

بررسی سریع:

در نگاه افلاطون، نفس غیرمادی تنها جایگاه عقل است و انسان در بدو تولد به فضایل آراسته نیست، بلکه باید با مراقبت آن ها را کسب کند. بر اساس دیدگاه افلاطون، جزء غیرمادی انسان (نفس) تنها خاستگاه و جایگاه عقل و خرد است و همین جزء نامرئی و جاودان است که او را از حیوانات متمایز می کند. از سوی دیگر، نفس از ابتدا دارای فضایل آماده و کامل نیست؛ بلکه مهم ترین وظیفه هر انسانی این است که با توجه و مراقبت مستمر از نفس خود، آن را به تدریج به فضایل اخلاقی آراسته و زیبا نماید.

بررسی سایر گزینه ها:

انسان در آغاز تولد فاقد «فضایل اخلاقی» است، نه فاقد «نفس عقلانی».

حواست باشه!

نفس از ابتدا جایگاه و ظرفیت خرد را دارد، اما این فضایل هستند که باید به مرور زمان در آن پرورش یابند.

سوتی های پرتکرار!

حواستون به جابه جایی کلمات باشد! طراح در این گزینه ویژگی های نفس و فضائل اخلاقی را عوض کرده است.

قوه عقل محصول تعامل نفس و بدن نیست، بلکه ویژگی ذاتی و انحصاری بخش غیرمادی (نفس) است.

حواست باشه!

در نگاه افلاطون، بدن هیچ نقشی در ایجاد قوه عقل ندارد و خرد کاملاً مستقل از بعد مادی است.

نفس در آغاز تولد دارای فضایل ذاتی و آماده نیست؛ بلکه رسیدن به فضایل نیازمند تلاش، مراقبت و طی کردن مسیر کمال است.

مروری بر انسان شناسی فلسفی افلاطون

دیدگاه افلاطون	مولفه
نفس (بعد غیرمادی، نامرئی و فاقد محدودیت های بدنی)	حقیقت برتر انسان
نفس انسان	ارزشمندترین دارایی
جایگاه انحصاری عقل و خرد (وجه تمایز با حیوانات / فناپذیر و جاوید)	ویژگی اختصاصی نفس
مراقبت از نفس برای آراسته شدن به تدریج آن به فضایل	وظیفه اصلی انسان

۹۸- کدام گزاره از دیدگاه ارسطو قابل پذیرش است؟

- ۱) نفس منشأ حیات و حرکت بوده و همین خصایص نفسانی وجه تمایز انسان از حیوانات محسوب می شود.
- ۲) قوه نطق خاستگاه غیرمادی دارد، اما وجه تمایز انسان، منحصرأ در توانایی سخن گفتن ظاهری می باشد.
- ۳) ساحت غیرمادی انسان که خاستگاه نطق است، در ابتدا فاقد کمالات بوده و علم را تدریجاً کسب می کند.
- ۴) حیات یک اندام وابسته به نفس است، اما خصایص حرکت و اختیار مستقیماً از بدن مادی نشئت می گیرند.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۷۲ - ۱۱۰۹

بررسی سریع:

طبق دیدگاه ارسطو، نفس غیرمادی خاستگاه نطق است؛ در ابتدا فاقد کمال بوده و کمالاتی چون علم را به تدریج کسب می کند.

ارسطو معتقد است نفس انسان در هنگام تولد «حالت بالقوه دارد و هیچ چیز بالفعلی ندارد» (نه علم، نه احساس و...). ساحت غیرمادی یا همان نفس، منشأ قابلیت تفکر و نطق است و به تدریج این کمالات را کسب کرده و از قوه به «فعلیت» می‌رسد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) نیمه اول گزاره کاملاً صحیح است (نفس منشأ حیات و حرکت است)، اما نیمه دوم آن غلط است.

توضیح بیشتر...

وجه تمایز انسان از حیوانات در اندیشه ارسطو منحصرأ «تفکر کردن» است، نه داشتن حیات و حرکت؛ زیرا حیوانات نیز حیات و حرکت دارند.

حواست باشه!

ارسطو برخلاف سایر فیلسوفان که نفس را منحصرأ خاستگاه تفکر می‌دانستند، حیات و ویژگی‌هایی نظیر حرکت، ادراک و اختیار را نیز به نفس نسبت می‌داد.

۲) بخش اول درست است (نطق دارای خاستگاه غیرمادی است)، اما بخش دوم گزاره نادرست است.

توضیح بیشتر...

ارسطو نطق را شامل هر دو بُعد سخن گفتن ظاهری و تفکر می‌دانست، اما تأکید داشت که وجه تمایز اصلی انسان در بُعد باطنی آن، یعنی «تفکر» است.

۳) ویژگی‌هایی مانند حرکت، ادراک و اختیار نیز مستقیماً به «نفس» نسبت داده می‌شوند، نه اینکه از بدن مادی نشئت بگیرند.

نکته

بدن بدون نفس صرفاً یک موجود بی‌جان است و قابلیت اراده و حرکت مستقلی از خود ندارد.

مروری بر انسان‌شناسی فلسفی ارسطو

دیدگاه ارسطو	مولفه
کاملاً بالقوه و فاقد هرگونه کمال بالفعل (بدون علم، احساس و...)	وضعیت نفس در بدو تولد
حرکت تدریجی برای کسب کمالات و رسیدن به فعلیت	مسیر حرکت نفس
قابلیت حیات مربوط به نفس است؛ بدن بدون نفس، مرده است.	رابطه نفس و حیات
مقصود اصلی قوه تفکر و تعقل است، نه صرفاً سخن گفتن ظاهری.	معنای «ناطق» بودن

۹۹- با فرض نبودن ساحت غیرمادی در وجود انسان، تحلیل افلاطون و ارسطو از ساحت مادی انسان به ترتیب کدام است؟

- ۱) افلاطون: بستر مادی برای کسب تدریجی فضایل حفظ می‌شود؛ ارسطو: انسان به یک حیوان زنده اما بی‌خرد تقلیل می‌یابد.
- ۲) افلاطون: جایگاه خرد و امکان کسب تدریجی فضایل نابود می‌گردد؛ ارسطو: قابلیت حیات سلب شده و بدنی بی‌جان می‌ماند.
- ۳) افلاطون: ارزشمندترین دارایی نابود گشته اما رسالت مراقبت باقی است؛ ارسطو: قوه تفکر سلب شده اما بستر حیات می‌ماند.
- ۴) افلاطون: بخش نامرئی رفته اما جایگاه خرد در بدن می‌ماند؛ ارسطو: تفکر نابود گشته اما قابلیت سخن گفتن می‌ماند.

(دشوار - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۷۲ - ۱۱۰۹

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

با حذف ساحت غیرمادی (نفس)، جایگاه خرد و بستر کسب فضایل در نگاه افلاطون از بین می‌رود و در نگاه ارسطو، منشأ حیات سلب شده و صرفاً جسمی بی‌جان باقی می‌ماند.

گام اول

از منظر افلاطون: نفس جایگاه انحصاری عقل و تنها بستر ممکن برای آراسته شدن به فضایل است. با حذف آن، بدن مادی به هیچ وجه نمی‌تواند جایگاه خرد باشد و امکان کسب فضایل نیز نابود می‌گردد.

گام دوم

از منظر ارسطو: قابلیت حیات مستقیماً مربوط به نفس است، نه بدن. همان‌طور که در کتاب درسی صراحتاً آمده است: «بدن بدون نفس، یک موجود مرده است»؛ بنابراین با حذف نفس، حیات سلب شده و صرفاً یک بدن بی‌جان باقی می‌ماند.

! حواست باشه!

دقت کنید که قابلیت‌هایی نظیر یادگیری فضایل یا برخورداری از حیات، به‌هیچ‌وجه قابل انتقال یا تقلیل به بدن فیزیکی نیستند و با فرض فقدان نفس، این ویژگی‌ها به طور کامل منتفی می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) این گزینه در تحلیل هر دو فیلسوف (افلاطون و ارسطو) نادرست است.

توضیح بیشتر...

در نگاه افلاطون، بستر مادی اساساً قابلیت کسب تدریجی فضایل را ندارد. در نگاه ارسطو نیز، با حذف ساحت غیرمادی (نفس)، جسم به طور کامل بی‌جان می‌شود و قابلیت حیوانی آن باقی نمی‌ماند.

سوتی‌های پرتکرار!

گول ظاهر عبارت «حیوان ناطق» را نخورید! حذف کردن ویژگی «ناطق» از انسان، او را به یک حیوان زنده تبدیل نمی‌کند.

۲) این گزینه نیز در بخش افلاطون و هم در بخش ارسطو نادرست است.

توضیح بیشتر...

در مکتب افلاطون، وقتی «ارزشمندترین دارایی» (نفس) از بین برود، دیگر موضوعی برای «مراقبت» وجود ندارد که رسالت آن باقی بماند. در اندیشه ارسطو نیز، بستر حیات منحصرأ همان ساحت غیرمادی است و با فقدان آن، بستر حیات در بدن باقی نمی‌ماند.

نکته

در فلسفه ارسطو، نفس هم‌زمان مبدأ حیات، احساس و تفکر است و با رفتن نفس، هیچ‌کدام از این ویژگی‌ها در بدن فیزیکی باقی نمی‌مانند.

۳) این گزینه در تحلیل دیدگاه هر دو فیلسوف نادرست است.

توضیح بیشتر...

در مکتب افلاطون، بدن به‌هیچ‌عنوان جایگاه خرد نیست و با رفتن بخش نامرئی، خرد نیز می‌رود. در مکتب ارسطو نیز با نابودی تفکر و فقدان نفس، امکان سخن گفتن در بدن مادی از اساس منتفی است.

نکته

در فلسفه ارسطو، قابلیت نطق ظاهری (سخن گفتن) معلول مستقیم قوه تفکر (نطق باطنی) است.

راهنمای مسیرت...

امیدواریم متوجه شده باشید که فلسفه حفظ کردن صرف نیست؛ شما باید بر مکاتب فلاسفه چنان دقیق مسلط باشید تا بتوانید در شرایط فرضی، گزینه‌ها را کاملاً مطابق با خواسته سؤال تحلیل کنید. ☺

پیامدهای سلب نفس از انسان در دیدگاه افلاطون و ارسطو

مولفه	دیدگاه افلاطون در صورت نبودن نفس	دیدگاه ارسطو در صورت نبودن نفس
وضعیت خرد و تعقل	نابودی کامل (خرد مختص نفس است).	نابودی کامل (قوه تفکر سلب می‌شود).
وضعیت حیات و حرکت	بدن مادی به‌تنهایی فاقد ارزش و کمال است.	نابودی حیات (بدن بدون نفس، مُرده است).
وضعیت فضایل	امکان کسب فضایل و مراقبت از بین می‌رود.	هیچ کمالی (علم، احساس، نطق) باقی نمی‌ماند.

۱۰۰- بیت «ای برادر تو همان اندیشه‌ای / مابقی تو استخوان و ریشه‌ای» با دیدگاه انسان‌شناسی کدام فیلسوف همخوانی دارد؟

(۴) مارکس

(۳) هابز

(۲) دکارت

(۱) همه‌ی ماتریالیست‌ها

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۷۳ - ۱۱۰۹

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

این بیت بیانگر دیدگاه دکارت است که نفس (اندیشه) را حقیقت انسان می‌داند و بدن (استخوان و ریشه) را ساختاری مادی می‌شمارد.

گام اول

در مصراع اول، حقیقت انسان مساوی با «نفس انسان که مرکز اندیشه و استدلال است» قرار می‌گیرد (مطابق با نگاه دکارت).

گام دوم

در مصراع دوم، بدن صرفاً یک ساختار مادی و فاقد تفکر معرفی شده است که بازتاب دقیقی از جدایی کامل نفس از بدن مادی (دوگانه‌انگاری) در فلسفه دکارت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ماتریالیست‌ها اندیشه و آگاهی را نیز به همان جسم مادی (در بیت صورت سؤال: استخوان و ریشه) نسبت می‌دهند و حقیقت انسان را فراتر از ماده نمی‌دانند.

۳) هابز در دسته ماتریالیست‌ها قرار دارد و ذهن بشر را صرفاً یک ماشین پیچیده کاملاً مادی می‌داند؛ بنابراین دیدگاه او با اصالت بخشیدن به اندیشه غیرمادی در این بیت، در تضاد مطلق است.

حواست باشه!

ماتریالیست‌ها کل حقیقت انسان را مادی می‌دانند، درحالی‌که دکارت فقط جسم را مادی می‌داند.

۴) مارکس نیز انسان را موجودی مادی می‌داند و اعتقادی به نفس مجرد و غیرمادی به‌عنوان حقیقت انسان ندارد.

۱۰۱- در دیدگاه مارکس، ریشه «اخلاق» و «نیاز به اجتماع» در انسان کدام است؟

- ۱) آن‌ها را توهماتی می‌داند که صرفاً زاینده ساختار پیچیده مغز هستند و واقعیت ندارند.
- ۲) آن‌ها را ارزش‌هایی مستقل می‌داند که برای کنترل رفتارهای حیوانی انسان ضروری هستند.
- ۳) آن‌ها را نه برخاسته از ساحت روحانی، بلکه محصول «نیازهای مادی متقابل» انسان‌ها می‌داند.
- ۴) آن‌ها را ابزاری در دست تکامل طبیعی می‌داند که انسان را به سمت تشکیل جامعه سوق می‌دهد.

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۷۴ - ۱۱۰۹

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

مارکس شکل‌گیری مفاهیمی چون «اخلاق» و «اجتماع» را منحصراً با هدف برآورده کردن «نیازهای مادی متقابل» انسان‌ها توجیه می‌کند.

طبق دیدگاه مارکس (به‌عنوان یک ماتریالیست)، انسان موجودی کاملاً مادی و تک‌ساحتی است و هیچ نیاز غیرمادی مستقلی ندارد؛ بنابراین، روی آوردن انسان‌ها به زندگی در اجتماع و رعایت «اخلاق»، صرفاً ریشه در «نیازهای مادی متقابل» آن‌ها برای بقا دارد.

حواست باشه!

دقت کنید که ماتریالیست‌ها پدیده‌هایی مثل عشق یا اخلاق را انکار نمی‌کنند، بلکه آن‌ها را توجیه مادی می‌کنند.

رد پای کتاب: بخشی از صفحه ۷۴ کتاب درسی فلسفه یازدهم

مارکس، فیلسوف ماتریالیست قرن نوزدهم نیز انسان را فقط یک موجود مادی می‌دانست که نیازهای اصلی او را نیازهای مادی تشکیل می‌دهند و نیازهایی مانند نیاز به اجتماع و قانون و نیاز به اخلاق، همه به خاطر نیازهای مادی پیدا شده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مارکس اخلاق و اجتماع را «توهم» یا غیرواقعی نمی‌داند، بلکه آن‌ها را واقعیت‌هایی با ریشه کاملاً مادی می‌داند.

ماتریالیست‌ها پدیده‌های انسانی (مثل اخلاق) را لزوماً انکار نمی‌کنند، بلکه آن‌ها را تبیین مادی (توجیه مادی) می‌کنند.

در نگاه مادی‌گرایانه، هیچ مفهوم غیرمادی و مستقلی وجود ندارد.

در دیدگاه تک‌ساحتی مارکس، همه‌چیز صرفاً ابزاری در خدمت تأمین نیازهای مادی است.

خاستگاه اجتماع در دیدگاه مارکس بر اساس «نیازهای مادی متقابل» تبیین می‌شود، نه بر اساس مفهوم «تکامل طبیعی».

دقت کنید که کلیدواژه «تکامل طبیعی» مربوط به دیدگاه زیست‌شناسانه (داروین) است، نه مارکس!

۱۰۲- کدام تشبیه برای بیان دیدگاه معتقدان به «تک‌ساحتی بودن انسان» مناسب‌تر است؟

- ۱) پرنده‌ای آزاد که به‌صورت موقت در یک قفس فیزیکی اسیر شده است.
- ۲) رایانه‌ای پیچیده که عملکردهایش تابع قطعات سخت‌افزاری آن است.
- ۳) ناخدایی آگاه که فرماندهی و هدایت یک کشتی را بر عهده دارد.
- ۴) راننده‌ای مستقل که در حال کنترل و حرکت دادن یک اتومبیل است.

(دشوار - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۷۴ - ۱۱۰۹

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

تشبیه به رایانه بیانگر نگاه تک‌ساحتی است؛ یعنی وابستگی مطلق تمام عملکردها به جسم و بدن (سخت‌افزار).

گام اول

در دیدگاه تک‌ساحتی، تفکر و روان صرفاً نتیجه فعالیت‌های فیزیکی مغز هستند.

گام دوم

دقیقاً مثل برنامه‌های یک رایانه که هیچ استقلال ندارند و تمام کارکردشان تابع قطعات سخت‌افزاری است.

پاسخ‌نامه را جمع‌وجور کنیم

با نابودی قطعات سخت‌افزاری، دیگر رایانه‌ای وجود ندارد (نگاه تک‌ساحتی)؛ اما:
با نابودی قفس، کشتی یا اتومبیل، پرنده، ناخدا و راننده همچنان مستقل و زنده‌اند (نگاه دوساحتی).

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) این تمثیل بیشتر به دیدگاه معتقدین به انسان «دوساحتی» مربوط است.

توضیح بیشتر...

همان‌طور که پرنده «در» قفس است، اما «از» قفس نیست، در این دیدگاه نیز روح در بستر جسم قرار دارد، اما هویت و حیاتش از آن نشأت نمی‌گیرد.

۳) این تمثیل بیشتر به دیدگاه معتقدین به انسان «دوساحتی» مربوط است.

توضیح بیشتر...

کشتی صرفاً وسیله‌ای فیزیکی تحت فرمان ناخداست؛ درست مانند جسم که تنها ابزاری در کنترل روح است و وجود ناخدا وابسته به وجود کشتی نیست.

۴) این تمثیل بیشتر به دیدگاه معتقدین به انسان «دوساحتی» مربوط است.

توضیح بیشتر...

ما هرگز هویت راننده را با وسیله نقلیه‌اش یکی نمی‌دانیم؛ در این تمثیل نیز، روح هویتی کاملاً مجزا دارد و جسم تنها ابزاری فیزیکی است که تحت هدایت و مدیریت او قرار دارد.

راهنمای مسیرت...

بهتر است به سؤالات کاملاً انتزاعی در «دور اول» پاسخ ندهید.

کنکورشناسی

تست فوق مشابه کنکور اردیبهشت ۱۴۰۳ است.

کدام تشبیه برای بیان نسبت میان حقیقت انسان با بدنش، نزد معتقدین به «انسان تک‌ساحتی»، مناسب‌تر است؟

- (۱) راننده اتومبیل با اتومبیلش
 (۲) آب با اجزای تشکیل‌دهنده‌اش
 (۳) جوانه با بذری که از آن سر می‌زند.
 (۴) بخار آب با ظرفی که آن را به حرکت وامی‌دارد.
- پاسخ: گزینه ۲

۱۰۲- کدام عبارت در مورد فیلسوفان مسلمان درست است؟

- (۱) ارتباط عمیق آن‌ها با عرفا باعث شد تا «شهود قلبی» را جایگزین استدلال‌های عقلی کنند.
 (۲) آیات قرآن سبب شد تا این فیلسوفان در «نحوه ارتباط روح و جسم» اختلاف‌نظری نداشته باشند.
 (۳) پذیرش قطعی بُعد غیرمادی انسان توسط آنان، دستاورد مستقیم شهودهای قلبی و مکاشفات عرفانی بود.
 (۴) بهره‌گیری آن‌ها از تجربیات درونی و شهودی، مانع استفاده از میراث فلسفی یونان (برهان و استدلال عقلی) نشد.

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۷۸ - ۱۱۱۰

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

استفاده فیلسوفان مسلمان از شهود و عرفان، هرگز باعث نشد استدلال و میراث عقلی یونان را کنار بگذارند.

منابع فکری فیلسوفان مسلمان در مسیر شناخت انسان، یک ترکیب سه‌گانه است:

۱. وحی (قرآن). ۲. عقل (میراث فلسفی یونان). ۳. شهود (عرفان).

نکته

فیلسوفان مسلمان برخلاف بسیاری از فیلسوفان دیگر، میان این سه مسیر آشتی برقرار کردند و هیچ‌کدام را به نفع دیگری کنار نگذاشتند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

آن‌ها شهود را «در کنار» استدلال عقلی استفاده کردند، نه به جای آن.

حواست باشه!

مبنای کار یک «فیلسوف»، عقل و استدلال است؛ بنابراین گرایش آن‌ها به عرفان باعث نشد هویت فلسفی خود را از دست بدهند.

تکنیک حذف گزینه:

حتی اگر در مباحث فلسفی و استدلال آوردن برای گزینه‌ها ضعیف باشید، به راحتی می‌توانستید این گزینه را رد کنید؛ مگر می‌شود فیلسوفان مسلمانی مثل ابن‌سینا از عقل استفاده نکنند؟!

قرآن صرفاً باعث توافق آن‌ها بر سر «اصل وجود روح غیرمادی» شد، نه چگونگی ارتباط آن با جسم.

یه نمونه باحال!

ابن‌سینا و ملاصدرا هر دو به وجود روح غیرمادی اعتقاد دارند؛ اما:

- ابن‌سینا روح را جزئی مجزا و ضمیمه‌شده به جسم می‌داند.
- ملاصدرا انسان را حقیقتی واحد می‌داند که روح، باطن و تکامل‌یافته همان جسم است.

حواست باشه!

در شرایط آزمون ممکنه برای ذخیره زمان، با خواندن این گزینه سریع در دام طراح بیفتید و انتخابش کنید؛ اما حتماً همه گزینه‌ها رو با دقت تا آخر بخونید.

پذیرش قطعی بُعد غیرمادی انسان، در درجه اول نتیجه «صراحت آیات قرآن» بود، نه صرفاً دستاورد شهودهای عرفانی.

۱۰۴- بر اساس دیدگاه ابن‌سینا، روح در لحظه اعطا به بدن مادی، دارای کدام وضعیت است؟

- ۱) روح پیش از تکمیل جنین خلق می‌شود و پس از آماده‌شدن جسم مادی، به آن ملحق می‌گردد.
- ۲) روح استعدادی است که هم‌زمان با آغاز شکل‌گیری جنین، برای کسب کمالات به آن تعلق می‌گیرد.
- ۳) بدن پس از تکمیل شدن اندام‌ها، روحی را دریافت می‌کند که صرفاً احساسات را به‌صورت بالفعل دارد.
- ۴) خلقت بدن بر پیدایش روح تقدم دارد و روح ملحق‌شده، استعداد محض برای کسب کمالات و فضائل دارد.

(آسان - خط به خط - استاندارد ۵ - صفحه ۸۰ - ۱۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

از نظر ابن‌سینا اول بدن جنین کامل می‌شود، سپس روح به عنوان «استعداد محض و خالی» خلق و ملحق می‌گردد.

هنگامی که اندام‌های بدن در رحم مادر کامل شد، خداوند روح آسمانی را که «استعداد محض» و فاقد هرگونه کمالی (حتی احساسات) است به آن عطا می‌کند تا به تدریج و با تفکر تکامل یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) روح از پیش وجود ندارد که منتظر جنین بماند، بلکه دقیقاً پس از تکامل بدن خلق و ملحق می‌شود.

حواست باشه!

ماهیت مجرد و آسمانی روح، دلیلی بر خلقت پیشاپیش آن (قبل از بدن) نیست.

۲) الحاق روح در «آغاز» شکل‌گیری جنین رخ نمی‌دهد، بلکه نیازمند ساخته‌شدن و تکمیل اندام‌های جنین است.

۳) روح در ابتدا «استعداد محض» است و مطلقاً هیچ چیزی (حتی احساسات و عشق نهفته) همراه خود ندارد.

نکته

روح در بدو پیدایش کاملاً خالی است؛ بنابراین هرگونه کمالی (حتی احساس) کاملاً اکتسابی است.

مروری بر انسان‌شناسی فلسفی ابن‌سینا

دیدگاه ابن‌سینا	مولفه
پسندیدن دیدگاه ارسطو درباره حقیقت انسان و تلاش برای بیان عمیق‌تر و روشن کردن ابعاد دیگر آن.	پایه فکری
زمانی که بدن انسان دوره جنینی را در رحم مادر گذرانده و صاحب همه اندام‌های بدنی شود.	زمان تعلق روح به بدن
دارای جنبه غیرمادی است و از جنس موجودات مجرد محسوب می‌شود.	ماهیت روح
دارای استعداد کسب علم از طریق تفکر است.	توانایی کسب علم
می‌تواند اموری چون اخلاق، عشق، دوستی، نفرت، پرستش و معنویت را دریابد و در خود پدید آورد.	توانایی عاطفی و اخلاقی
فراتر از توصیفات فوق، ابن‌سینا همچون عارفان برای روح جایگاهی بسیار رفیع قائل است.	جایگاه روح در نظام خلقت
برای بیان بی‌قراری روح جهت رسیدن به جایگاه اصلی‌اش، شعری به زبان عربی و با بیانی تمثیلی سروده است.	وضعیت و بی‌قراری روح

۱۰۵- کدام گزینه تبیین دقیق‌تری از دیدگاه سهروردی است؟

- ۱) روح در آغاز پیدایش، صرفاً یک استعداد در بدن است که به‌صورت تدریجی نورانیت کسب می‌کند.
- ۲) روح برای درک حقایق، ابتدا از استدلال عقلی کمک می‌گیرد و سپس به مقام شهود می‌رسد.
- ۳) روح حقیقتی نورانی در بدن ظلمانی است که با کسب نورانیت بیشتر، مسیر کمال را طی می‌کند.
- ۴) جسم انسان در واقع همان مرتبه ضعیف‌شده روح است که با کمک اشراق، به نور می‌رسد.

(دشوار - مفهومی - استاندارد ۵ - صفحه ۸۰ - ۱۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

نفس انسان جنبه نورانی و جسم او جنبه ظلمانی است و نفس با کسب نورانیت بیشتر در مسیر کمال قدم برمی‌دارد.

گام اول

انسان شامل دو جنبه است: نفس (جنبه نورانی) و بدن (جنبه ظلمانی).

گام دوم

نفس با کسب نورانیت بیشتر، حقایق هستی را بهتر رؤیت کرده و به کمال می‌رسد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) توصیف روح در آغاز پیدایش به عنوان «استعداد محض» که هیچ چیزی به صورت بالفعل ندارد، دیدگاه ابن سینا است.

توضیح بیشتر...

ابن سینا روح را در آغاز پیدایش «استعداد محض» می‌داند که با تفکر کامل می‌شود. سهروردی آن را از همان ابتدا «حقیقتی نورانی» در بدنی ظلمانی می‌بیند که با کسب نور تکامل می‌یابد.

۲) در این گزینه، ترتیب مراحل رسیدن به حقیقت در «مکتب اشراق» اشتباه بیان شده است.

توضیح بیشتر...

سهروردی معتقد بود فیلسوف ابتدا باید با تزکیه نفس، حقایق را مستقیماً «شهود» کند (بیند) و سپس در گام بعدی، برای اثبات و توضیح آنچه دیده است، از زبان «استدلال» و منطق استفاده کند.

نکته

در مکتب اشراق، شهود مقدم بر استدلال است، نه برعکس.

۴) در نگاه سهروردی، جسم «مرتبۀ ضعیف شده روح» نیست.

حواست باشه!

جسم ذاتاً «جنبه ظلمانی» (تاریکی) است و در نقطه مقابل روح قرار دارد که «جنبه نورانی» است.

مروری بر انسان‌شناسی فلسفی سهروردی

مؤلفه	دیدگاه سهروردی
جایگاه علمی و معنوی	یکی از فیلسوفان بزرگ جهان اسلام و همچنین یک عارف و سالک الی‌الله.
روش کسب و بیان معرفت	کسب حقایق از طریق شهود (با بهره‌مندی از الهامات معنوی) و تلاش برای بیان آن‌ها به زبان فلسفه و استدلال.
حقیقت خداوند	خداوند نور محض است که هیچ ظلمتی در او راه ندارد و «نورالانوار» نامیده می‌شود.
وضعیت سایر مراتب وجود	نور هستی خود را از نورالانوار می‌گیرند؛ اما چون نور کامل نیستند، ترکیبی از نور و ظلمت‌اند.
حقیقت انسان	نفس: همان جنبه نورانی وجود انسان است. بدن: همان جنبه ظلمانی وجود انسان است.
مسیر کمال نفس	با کسب نورانیت بیشتر، حقایق هستی را بهتر رؤیت می‌کند و با کسب شایستگی، مسیر کمال را طی می‌کند.
جایگاه اصلی نفس	نفس انسانی حقیقتی مربوط به مشرق عالم است که از آن دور افتاده و مشتاق بازگشت به آنجاست.

۱۰۶- متن زیر، بیانگر دیدگاه کدام فیلسوف است؟

«انسان، حقیقتی یگانه است و نفس در ابتدای پیدایش خود، چیزی جز یک صورت مادی در بستر جسم نیست؛ اما در اثر تکامل، از این پوسته مادی فراتر رفته و به مرتبه‌ای مجرد دست می‌یابد.»

۱) سهروردی ۲) ابن سینا ۳) ملاصدرا ۴) افلاطون

(متوسط - ترکیبی - زمانبر) - صفحه ۸۱ - ۱۱۰

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

متن سؤال به نظریه ملاصدرا اشاره دارد که روح را در آغاز مادی می‌داند و با تکامل درونی، به استقلال از جسم می‌رسد.

در دیدگاه حکمت متعالیه، روح و جسم دو جزء بیگانه از هم نیستند؛ بلکه روح، همان جسم تکامل یافته است که باطن انسان را تشکیل می‌دهد و یک حقیقت واحد را می‌سازند.

توضیح بیشتر...

نفس (روح) در ابتدای پیدایش خود نیازمند جسم و مادی است، اما در اثر حرکت و تکامل ذاتی، به حدی از کمال می‌رسد که به موجودی مجرد و بی‌نیاز از کالبد مادی تبدیل می‌شود و بقای آن تضمین می‌گردد.

نکته

ملاصدرا معتقد است انسان یک سیر تکاملی از ماده به فراماده دارد.

جالبه بدونید که...

متن صورت سؤال، بیان ساده‌شده‌ای از نظریه بسیار معروف ملاصدرا با عنوان «جسمانیة الحدوث و روحانیة البقاء» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) او روح را حقیقتی نورانی می‌داند که به زندان تاریک بدن (ظلمت) افتاده است، نه اینکه از دل خود ماده تکامل یافته باشد.

حواست باشه!

کلیدواژه سهروردی تقابل «نور و ظلمت» است؛ در نگاه او بدن یک قفس و زندان تاریک است، نه بستر تکامل و تبدیل شدن به روح.

۲) ابن‌سینا معتقد است خلقت بدن زودتر از روح است؛ یعنی وقتی بدن جنین رشد کرد و کامل شد، تازه آمادگی پیدا می‌کند تا خداوند «روح آسمانی» را به آن ملحق کند.

مقایسه کنیم:

تفاوت ظریف ابن‌سینا و ملاصدرا در دقیقاً همین‌جاست:

ابن‌سینا: رشد و کامل‌شدن جسم، فقط زمینه را برای «پیوستن» یک روح مجرد آسمانی به آن فراهم می‌کند.

ملاصدرا: خود جسم آن‌قدر تکامل و تغییر پیدا می‌کند که از درون، به روح «تبدیل» می‌شود.

۴) در نگاه او، روح پیش از ساخته شدن بدن، در دنیای دیگری (عالم مُثُل) زندگی می‌کرده و سپس به این دنیای مادی آمده و گرفتار زندان بدن شده است.

۱۰۷- توضیح بیان شده در مقابل کدام فیلسوف درست است؟

- ۱) سهروردی: تمامی مراتب وجود در عالم هستی، ترکیبی از نور و ظلمت‌اند که نور خود را از مبدأ هستی (نورالانوار) دریافت می‌کنند.
- ۲) ابن‌سینا: با رد کامل دیدگاه ارسطو درباره حقیقت انسان، تلاش کرد ابعاد جدیدی از نفس انسان را در فلسفه اسلامی بسط دهد.
- ۳) ملاصدرا: روح انسان که آخرین مرتبه تکامل موجودات زنده است، ظرفیتی بی‌نهایت دارد که شکوفایی آن، وابسته به اختیار است.
- ۴) سهروردی: خداوند نور محض است و نفس انسان برای رسیدن به کمال، باید جنبه ظلمانی خود (بدن) را به طور کامل حذف کند.

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۷۸ الی ۸۱ - ۱۱۱۰

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

گزینه (۳) به‌درستی دیدگاه ملاصدرا را بیان می‌کند که روح، با ظرفیتی بی‌نهایت، کمال خود را از مسیر «اختیار» به دست می‌آورد.

این گزینه دقیق‌ترین بیان از نگاه ملاصدراست. او می‌گوید روح از همان ابتدا جدا از بدن خلق نشده، بلکه ثمره شکوفایی و تکامل خود جسم در بالاترین مراحل حیات است.

حواست باشه!

انسان به دلیل برخورداری از «اختیار» می‌تواند تا بالاترین مراتب وجودی صعود کند یا به پایین‌ترین درجات سقوط نماید؛ بنابراین، سرنوشت نهایی او جبری نیست و به انتخاب‌هایش وابسته است.

نکته

وجه تمایز اصلی انسان با سایر موجودات از نظر ملاصدرا، همین «ظرفیت بی‌نهایت» برای رشد و کمال است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

این گزینه نادرست است و نمی‌توان تمام مراتب وجود را ترکیبی از نور و ظلمت دانست.

توضیح بیشتر...

از دیدگاه سهروردی، خداوند (نورالانوار)، نور محض است و هیچ‌گونه ظلمتی در او راه ندارد.

حواست باشه!

به قیدهای کلی مانند همه و هیچ و ... توجه کنید.

۲) ابن‌سینا نظر ارسطو درباره حقیقت انسان را پذیرفت و کوشید آن را در فضای فلسفه اسلامی عمیق‌تر کند.

توضیح بیشتر...

ابن‌سینا نیز مانند ارسطو اعتقاد داشت که روح در ابتدا استعداد محض است و به‌صورت بالفعل هیچ‌چیز در اختیار ندارد.

۴) این گزینه نادرست است و در فلسفه سهروردی برای رسیدن به کمال، نیازی به حذف جسم نیست.

توضیح بیشتر...

در حکمت اشراق، راه کمال، نابود کردن جنبه ظلمانی (بدن) نیست؛ بلکه غلبه بر آن از طریق «کسب نورانیت بیشتر» است.

حواست باشه!

نفس باید با تهذیب و معرفت، آن‌قدر نورانی شود که بر جنبه تاریک خود مسلط گردد، نه اینکه آن را از بین ببرد.

۱۰۸- کدام گزینه مورد پذیرش «ابن‌سینا» نیست؛ اما مورد پذیرش «ملاصدرا» است؟

- ۱) تأکید بر تأثیر و تأثر دوسویه حالات روانی و جسمانی بر یکدیگر در طول حیات دنیوی.
- ۲) اعتقاد به اینکه روح در آغاز خلقت استعداد محض است و کمالات را به تدریج کسب می‌کند.
- ۳) پذیرش دو ساحت مجزا و مستقل برای انسان که صرفاً در این دنیا در کنار یکدیگر قرار دارند.
- ۴) رد نگاه دوگانه به حقیقت انسان و اعتقاد به اینکه باطن او در بستر تکامل ظاهرش پدید می‌آید.

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۷۹ و ۸۱ - ۱۱۱۰

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

ملاصدرا برخلاف ابن‌سینا (که به ترکیب دوگانه روح و جسم باور داشت)، انسان را حقیقتی یکپارچه می‌داند که روح او در امتداد تکامل همان جسم پدید می‌آید.

گام اول

ابن‌سینا روح و جسم را دو حقیقت کاملاً مجزا می‌داند (نگاه دوگانه)

گام دوم

ملاصدرا معتقد است انسان حقیقتی یکپارچه دارد و روح از تکامل ذاتی خود جسم متولد می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تأثیر و تأثر متقابل جسم و روان، مورد قبول هر دو فیلسوف هست و یک اصل پذیرفته‌شده است.

حواست باشه!

اگرچه این گزینه به طور واضح در متن کتاب درسی گفته نشده است، اما در این تست با وجود گزینه ۳ که دقیقاً به تفاوت اصلی این دو فیلسوف اشاره دارد، انتخاب این گزینه کار اشتباهی است.

۲) این گزینه مورد توافق هر دو فیلسوف است.

توضیح بیشتر...

اینکه نفس در آغاز خلقت خود حالت استعدادی دارد و کمالات را تدریجاً کسب می‌کند، از مبانی مشترک فلاسفه اسلامی (هم ابن‌سینا و هم ملاصدرا) است.

۳) این عبارت بیانگر دیدگاه «ملاصدرا» نیست؛ زیرا او روح و جسم را دو ساحت مستقل نمی‌داند و به رابطه تکاملی آن‌ها باور داشت، به‌نحوی که از نظر او، روح چیزی مستقل از جسم نبوده و تکامل‌یافته جسم است.

راهنمای مسیрт...

حتماً در درس‌هایی که دیدگاه چندین فیلسوف مطرح است، این دیدگاه‌ها را به صورت مقایسه‌ای مطالعه کنید.

۱۰۹- با توجه به کدام مبنای فلسفی می‌توان تبیینی برای «بروز بیماری‌های جسمانی پس از تحمل یک شکست عاطفی شدید» ارائه داد؟

- ۱) یگانگی حقیقت انسان که ثمره‌اش، تأثیر مستقیم شرایط روحی بر شرایط جسمی است.
- ۲) انکار هرگونه ارتباط و تأثیرپذیری متقابل میان ساحت مجرد روح و کالبد مادی انسان.
- ۳) ملحق شدن روح غیرمادی به بدن مادی پس از تکمیل اندام‌های حیاتی در دوره جنینی.
- ۴) نورانی بودن نفس انسان در مقابل ظلمانی بودن جسم او که منشأ کمال‌جویی دائمی اوست.

(آسان - مفهومی - سریع ۵ - صفحه ۸۱ - ۱۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

طبق دیدگاه ملاصدرا، روح و جسم ظاهر و باطن یک حقیقت واحدند و به همین دلیل، حالات روحی به جسم سرایت می‌کند.

بروز بیماری جسمی بر اثر شکست روحی، نشانگر ارتباط عمیق روان و بدن است؛ ملاصدرا این تأثیر دوسویه را صرفاً با مبنای «یگانگی حقیقت انسان» (جسم و روح به مثابه ظاهر و باطن یک واقعیت) تبیین می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) این گزینه به شکل واضحی غلط است؛ زیرا صورت سؤال خودش حاکی از ارتباط روح و جسم است.

هیچ‌یک از فیلسوفان مسلمان (چه ابن‌سینا و چه ملاصدرا) اصل ارتباط و تأثیر متقابل روح و بدن را در این دنیا انکار نکرده‌اند.

حواست باشه!

گزینه ۱ و ۲ به طور واضح دارای تضاد هستند و از آنجا که یک تست نمی‌تواند دو پاسخ داشته باشد می‌توانستید از این نکته برای رد گزینه استفاده کنید.

۳) این گزاره به دیدگاه ابن‌سینا درباره خلقت روح اشاره دارد و ارتباطی با صورت سؤال ندارد.

۴) این گزینه به مبانی فلسفه سهروردی اشاره دارد و ارتباطی با صورت سؤال ندارد.

راهنمای مسیрт...

امیدواریم ارزش این تست ساده را دانسته باشید و به آن به درستی پاسخ داده باشید. ☺

۱۱۰- کدام گزاره با دیدگاه ملاصدرا تطابق دارد؟

- ۱) انسان به دلیل برخورداری از ظرفیت و استعداد بی‌نهایت، به صورت حتمی در مسیر تکامل و رسیدن به کمالات گام برمی‌دارد.
- ۲) هویت انسان از پیش تعیین شده نیست؛ بلکه تمامی صفات به صورت بالقوه وجود دارد و با اراده خودش می‌تواند به فعلیت برسد.
- ۳) هویت اصلی انسان در ابتدای زندگی، بر اساس مسیر تکاملی به سوی خداوند کاملاً شکل گرفته و آدمی به سوی آن حرکت می‌کند.
- ۴) استعداد و اختیار انسان، محدود به انتخاب مسیر تکاملی به سوی فضیلت است و او نمی‌تواند مسیری به سمت رذیلت را انتخاب کند.

(متوسط - مفهومی - استاندارد ۵ - صفحه ۸۱ و ۸۲ - ۱۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

در حکمت متعالیه، هویت نهایی انسان محصول انتخاب‌های ارادی اوست و هرگز از پیش تعیین نمی‌شود.

بر اساس دیدگاه ملاصدرا، آدمی در آغاز آفرینش، مجموعه‌ای از استعداد‌های خام و نهفته (بالقوه) است. اینکه فرد در نهایت به چه ماهیت، صفات و شاکله‌ای دست یابد، کاملاً به اراده، انتخاب‌ها و سبک زندگی او بستگی دارد و هیچ سرنوشت قطعی و از پیش تعیین شده‌ای بر شکل‌گیری هویت او حاکم نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) داشتن ظرفیت و استعداد بی‌نهایت، به معنای وصول جبری و حتمی به کمال نیست؛ بلکه این مسیر نیازمند انتخاب آگاهانه و تلاش فردی است.
- ۲) هویت اولیه انسان در ابتدای خلقت نامشخص و شکل‌نیافته است و هیچ شالوده‌ای از پیش ساخته‌ای پیش از انتخاب‌های خود فرد وجود ندارد.
- ۳) اختیار انسان شامل توانایی برگزیدن مسیرهای انحرافی و غیرتکاملی (ردایل) نیز می‌شود و دایره انتخاب او صرفاً محدود به مسیر فضیلت و کمال نیست.

مروری بر سرنوشت انسان از نظر ملاصدرا

دیدگاه ملاصدرا	مولفه
دارا بودن استعداد بی‌نهایت اما کاملاً بالقوه (نامشخص بودن هویت اولیه)	وضعیت آغازین
گذار از قوه به فعل (فعلیت یافتن صفات) منحصرأ از طریق اراده و اختیار	نحوه شکل‌گیری هویت
آزادی کامل در انتخاب مسیر تکامل (فضیلت) یا مسیر انحطاط (ردیلت)	گستره اختیار
نفی جبرگرایی در رسیدن به کمالات و تأکید تام بر مسئولیت‌پذیری انسان	اصل حاکم

شب امتحان حوصله ننداری دیگه درس بخونی؟! خب درساتو گوش کن!

✓ پادکست‌های شب امتحان، ویژه مرور و یادگیری
دروس و نکات مهم در لحظات آخر قبل امتحان

اسکن کن!

برای دریافت
روی لینک بزن!
digimaze.org

دیجی ماز

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

